

Sprawozdanie Finansowe mBanku S.A. według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2022 rok

Oficjalne Sprawozdanie Finansowe mBanku S.A. za 2022 rok zostało sporządzone zgodnie z wymogami ESEF. Niniejszy dokument nie stanowi oficjalnej wersji Sprawozdania Finansowego mBanku S.A. za 2022 rok, ale został przygotowany na podstawie oryginału sporządzonego w formacie ESEF i stanowi jego odwzorowanie. Dokument ten nie był przedmiotem procedur atestacyjnych wykonywanych przez biegłego rewidenta.

WYBRANE DANE FINANSOWE

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do sprawozdania finansowego mBanku S.A. za 2022 rok.

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31 grudnia		Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021 - przekształcone	2022	2021 - przekształcone
I. Przychody z tytułu odsetek	8 837 715	3 901 513	1 885 057	852 324
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 823 719	2 510 045	602 291	548 344
III. Wynik na działalności handlowej	71 895	78 317	15 335	17 109
IV. Wynik działalności operacyjnej	782 860	(273 324)	166 982	(59 710)
V. Zysk / (strata) brutto	(59 529)	(680 227)	(12 697)	(148 602)
VI. Zysk / (strata) netto	(696 724)	(1 215 353)	(148 609)	(265 506)
VII. Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	6 325 892	9 863 509	1 349 293	2 154 781
VIII. Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	(392 988)	(417 555)	(83 823)	(91 219)
IX. Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	(2 239 579)	(1 218 481)	(477 695)	(266 189)
X. Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem	3 693 325	8 227 473	787 775	1 797 373
XI. Zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	(16,43)	(28,68)	(3,50)	(6,27)
XII. Rozwodniony zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	(16,41)	(28,63)	(3,50)	(6,25)
XIII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2022	31.12.2021 - przekształcone	31.12.2022	31.12.2021 - przekształcone
I. Aktywa razem	203 975 778	190 708 308	43 492 564	41 463 736
II. Zobowiązania wobec banków	3 305 751	5 326 622	704 866	1 158 112
III. Zobowiązania wobec klientów	174 000 911	157 045 374	37 101 199	34 144 752
IV. Kapitał własny	12 497 196	13 381 823	2 664 704	2 909 471
V. Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 734	169 540	36 191	36 861
VI. Liczba akcji	42 433 495	42 384 884	42 433 495	42 384 884
VII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	294,51	315,72	62,80	68,64
VIII. Łączny współczynnik kapitałowy (%)	19,4	19,0	19,4	19,0
IX. Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	16,4	16,2	16,4	16,2

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2022 roku: 1 EUR = 4,6899 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2021 roku: 1 EUR = 4,5994 PLN;
- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2022 i 2021 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,6883 PLN i 1 EUR = 4,5775 PLN.

SPIS TREŚCI

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	9
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. Informacje o mBanku S.A.	10
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	10
2.1. Podstawa sporządzenia	10
2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek	11
2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji	12
2.4. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami	14
2.5. Aktywa finansowe	14
2.6. Kompensowanie instrumentów finansowych	17
2.7. Utrata wartości aktywów finansowych	17
2.8. Umowy gwarancji finansowych	19
2.9. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	20
2.10. Umowy sprzedaży i odkupu	20
2.11. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń	20
2.12. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia	23
2.13. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	23
2.14. Inwestycje w jednostki zależne	23
2.15. Wartości niematerialne	24
2.16. Rzeczowe aktywa trwałe	24
2.17. Nieruchomości inwestycyjne	25
2.18. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	25
2.19. Odroczony podatek dochodowy	26
2.20. Aktywa przejęte za długi	27
2.21. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	27
2.22. Leasing	27
2.23. Rezerwy	29
2.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze	29
2.25. Kapitał	29
2.26. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	30
2.27. Działalność powiernicza	31
2.28. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	31
2.29. Segmenty działalności	34
2.30. Dane porównawcze	34
3. Zarządzanie ryzykiem	38
3.1. Zarządzanie ryzykiem w mBanku w 2022 roku – uwarunkowania zewnętrzne	38
3.2. Zasady zarządzania ryzykiem	40
3.3. Ryzyko kredytowe	43
3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych	58
3.5. Ryzyko rynkowe	60
3.6. Ryzyko walutowe	63
3.7. Ryzyko stopy procentowej	64
3.8. Ryzyko płynności	67
3.9. Ryzyko operacyjne	73
3.10. Ryzyko braku zgodności	75
3.11. Ryzyko biznesowe	76
3.12. Ryzyko modeli	76
3.13. Ryzyko reputacji	76
3.14. Ryzyko kapitałowe	77
3.15. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych	77
3.16. Ryzyko podatkowe	78

3.17. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań	78
4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	86
5. Wynik z tytułu odsetek	90
6. Wynik z tytułu opłat i prowizji	91
7. Przychody z tytułu dywidend	92
8. Wynik na działalności handlowej	92
9. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	92
10. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	93
11. Pozostałe przychody operacyjne	93
12. Ogólne koszty administracyjne	94
13. Pozostałe koszty operacyjne	95
14. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	95
15. Podatek dochodowy	96
16. Zysk / (strata) na jedną akcję	97
17. Inne całkowite dochody	97
18. Kasa, operacje z bankiem centralnym	98
19. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	99
20. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	109
21. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	110
22. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	113
23. Inwestycje w jednostki zależne	120
24. Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	121
25. Wartości niematerialne	121
26. Rzeczowe aktywa trwałe	123
27. Nieruchomości inwestycyjne	126
28. Inne aktywa	126
29. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	127
30. Inne zobowiązania	131
31. Rezerwy	132
32. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	134
33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	137
34. Ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w CHF	139
35. Zobowiązania pozabilansowe	146
36. Aktywa zastawione	149
37. Zarejestrowany kapitał akcyjny	150
38. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	151
39. Zyski zatrzymane	151
40. Inne pozycje kapitału własnego	152
41. Dywidenda na akcję	152
42. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	152
43. Programy motywacyjne oparte na akcjach	155
44. Transakcje z podmiotami powiązanymi	157
45. Przejęcie i zbycie	160
46. Adekwatność kapitałowa	160
47. Zdarzenia po dniu bilansowym	164
PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU MBANKU S.A.	166

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2022	2021 - przekształcony
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	5	8 837 715	3 901 513
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		8 667 715	3 431 357
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		170 000	470 156
Koszty odsetek	5	(3 094 862)	(257 066)
Wynik z tytułu odsetek		5 742 853	3 644 447
Przychody z tytułu opłat i prowizji	6	2 823 719	2 510 045
Koszty z tytułu opłat i prowizji	6	(783 433)	(712 664)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		2 040 286	1 797 381
Przychody z tytułu dywidend	7	48 736	30 095
Wynik na działalności handlowej	8	71 895	78 317
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	9	(46 034)	3 744
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	10	(96 603)	76 622
Pozostałe przychody operacyjne	11	70 319	44 314
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	14	(646 132)	(782 861)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	34	(3 112 265)	(2 758 079)
Ogólne koszty administracyjne	12	(2 621 691)	(1 817 885)
Amortyzacja		(402 729)	(376 780)
Pozostałe koszty operacyjne	13	(265 775)	(212 639)
Wynik działalności operacyjnej		782 860	(273 324)
Podatki od pozycji bilansowych Banku		(651 954)	(577 565)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	23	(190 435)	170 662
Zysk / (strata) brutto		(59 529)	(680 227)
Podatek dochodowy	15	(637 195)	(535 126)
Zysk / (strata) netto		(696 724)	(1 215 353)
Zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	(16,43)	(28,68)
Rozwodniony zysk / (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	(16,41)	(28,63)

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2022	2021
Zysk / (strata) netto		(696 724)	(1 215 353)
Inne dochody całkowite netto, w tym:		(200 770)	(1 881 075)
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	17	(204 249)	(1 899 220)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		6 129	4 803
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)	17	(199 646)	(901 645)
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	17	(92 514)	(28 110)
Zmiana wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (netto)	17	81 782	(974 268)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		3 479	18 145
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych (netto)	17	3 479	6 709
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych (netto)	17	-	11 436
Dochody całkowite netto, razem		(897 494)	(3 096 428)

Noty przedstawione na stronach 10 - 166 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	31.12.2022	31.12.2021 - przekształcone	01.01.2021 - przekształcone
Kasa, operacje z bankiem centralnym	18	15 906 492	12 087 608	3 939 298
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	19	2 589 681	2 581 174	2 493 535
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	20	878 995	1 221 063	1 585 029
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>		121 416	148 466	136 480
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		45 009	81 128	76 068
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		712 570	991 469	1 372 481
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	21	53 842 726	54 162 657	47 731 612
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		34 420 653	35 971 403	35 216 599
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		19 422 073	18 191 254	12 515 013
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	22	123 405 293	113 949 598	109 230 985
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		20 206 976	16 632 915	15 952 501
<i>Należności od banków</i>		15 392 870	11 194 916	10 845 844
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		87 805 447	86 121 767	82 432 640
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	19	-	(110 033)	(10 986)
Inwestycje w jednostki zależne	23	2 057 455	2 357 068	2 204 922
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	24	26 747	31 247	-
Wartości niematerialne	25	1 209 722	1 111 479	1 013 746
Rzeczowe aktywa trwałe	26	1 172 714	1 204 680	1 246 496
Nieruchomości inwestycyjne	27	136 909	127 510	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		28 302	28 077	22 826
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	1 145 916	721 324	206 924
Inne aktywa	28	1 574 826	1 234 856	1 069 634
AKTYWA RAZEM		203 975 778	190 708 308	170 734 021
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY				
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	19	2 075 013	2 044 601	1 414 374
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	29	185 551 517	172 634 071	149 315 812
<i>Zobowiązania wobec banków</i>		3 305 751	5 326 622	5 878 877
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>		174 000 911	157 045 374	133 774 946
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>		955 436	953 996	748 497
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		4 548 698	6 683 623	6 335 165
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 740 721	2 624 456	2 578 327
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	19	(1 528 582)	(1 055 478)	48 638
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	24	7 375	7 425	-
Rezerwy	31	1 287 578	863 829	547 008
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		594 203	54 467	225 029
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	-	89	89
Inne zobowiązania	30	3 491 478	2 777 481	2 715 379
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		191 478 582	177 326 485	154 266 329
KAPITAŁY				
Kapitał podstawowy:		3 604 778	3 593 944	3 587 035
Zarejestrowany kapitał akcyjny	37	169 734	169 540	169 468
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	38	3 435 044	3 424 404	3 417 567
Zyski zatrzymane, w tym:	39	10 554 212	11 248 903	12 460 606
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		11 250 936	12 464 256	12 367 559
- Wynik roku bieżącego		(696 724)	(1 215 353)	93 047
Inne pozycje kapitału własnego	40	(1 661 794)	(1 461 024)	420 051
KAPITAŁY RAZEM		12 497 196	13 381 823	16 467 692
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		203 975 778	190 708 308	170 734 021

Noty przedstawione na stronach 10 - 166 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane		Inne pozycje kapitału własnego	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego		
Stan na 1 stycznia 2022 roku	169 540	3 424 404	12 464 256	(1 215 353)	(1 461 024)	13 381 823
Przeniesienie wyniku z roku poprzedniego	-	-	(1 215 353)	1 215 353	-	-
Dochody całkowite razem	-	-	-	(696 724)	(200 770)	(897 494)
Emisja akcji zwykłych	194	-	-	-	-	194
Program opcji pracowniczych	-	10 640	2 033	-	-	12 673
wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	12 673	-	-	12 673
rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	10 640	(10 640)	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2022 roku	169 734	3 435 044	11 250 936	(696 724)	(1 661 794)	12 497 196

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane		Inne pozycje kapitału własnego	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego		
Stan na 1 stycznia 2021 roku	169 468	3 417 567	12 367 559	93 047	420 051	16 467 692
Przeniesienie wyniku z roku poprzedniego	-	-	93 047	(93 047)	-	-
Dochody całkowite razem	-	-	-	(1 215 353)	(1 881 075)	(3 096 428)
Emisja akcji zwykłych	72	-	-	-	-	72
Program opcji pracowniczych	-	6 837	3 650	-	-	10 487
wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	10 487	-	-	10 487
rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	6 837	(6 837)	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2021 roku	169 540	3 424 404	12 464 256	(1 215 353)	(1 461 024)	13 381 823

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2022	2021 - przekształcone
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem		(59 529)	(680 227)
Korekty:		6 385 421	10 543 736
Zapłacony podatek dochodowy		(445 321)	(818 904)
Amortyzacja, w tym amortyzacja środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	25,26	416 942	389 157
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		417 355	222 425
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		176 147	(155 925)
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności	23	16 664	(78)
Dywidendy otrzymane	7	(48 736)	(30 095)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	5	(8 837 715)	(3 901 513)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	5	3 094 862	257 066
Odsetki otrzymane		8 627 821	4 144 788
Odsetki zapłacone		(2 386 782)	(226 000)
Zmiana stanu należności od banków		(4 164 983)	(279 558)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		(1 003 109)	(1 572 774)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(2 686 686)	(8 947 247)
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne dochody całkowite		1 720 262	(2 144 622)
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(3 550 758)	(753 545)
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		63 169	(17 046)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(314 201)	(35 836)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		(2 147 960)	780 685
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		16 565 635	23 283 907
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu		4 195	(25 345)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		(308 957)	(62 715)
Zmiana stanu rezerw		427 216	316 821
Zmiana stanu innych zobowiązań		750 361	120 090
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		6 325 892	9 863 509
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych		122	5 147
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		5 251	833
Dywidendy otrzymane	7	48 736	30 095
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	23	-	(17 039)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(447 097)	(436 591)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(392 988)	(417 555)
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych	29	939 230	2 309 950
Wpływy z tytułu emisji akcji zwykłych		194	72
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		-	(1 358 250)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(2 969 117)	(2 020 661)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu		(115 395)	(89 901)
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków i od pożyczek podporządkowanych		(94 491)	(59 691)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(2 239 579)	(1 218 481)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		3 693 325	8 227 473
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		4 020	(9 649)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		12 422 956	4 205 132
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	42	16 120 301	12 422 956

Noty przedstawione na stronach 10 - 166 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**1. Informacje o mBanku S.A.**

Bank działa pod nazwą mBank S.A. z siedzibą w Polsce, 00-850 Warszawa, ul. Prosta 18, pod numerem KRS 0000025237, REGON 001254524, NIP 526-021-50-88.

Zgodnie ze Statutem Banku przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej mBanku działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 382 etaty, (31 grudnia 2021 roku: 6 075 etatów).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 7 387 osób, (31 grudnia 2021 roku: 7 088 osób).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. w dniu 28 lutego 2023 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem zasad rachunkowości dotyczących rachunkowości zabezpieczeń. W przypadku zasad rachunkowości dotyczących rachunkowości zabezpieczeń do 30 czerwca 2022 roku Bank korzystał z możliwości stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. Od dnia 1 lipca 2022 roku stosowane są zasady zgodne z MSSF 9 dla wszystkich relacji zabezpieczających poza relacjami zabezpieczającymi wartość godziwą portfela aktywów lub zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej, w których pozycja zabezpieczana wyznaczana jest jako kwota gotówkowa. Powyższa zmiana zasad rachunkowości zgodnie z wymaganiami MSSF 9 została wprowadzona prospektywnie od dnia 1 lipca 2022 roku i nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku. W szczególności żadna relacja zabezpieczająca nie została rozwiązana wskutek tej zmiany. Nowe zasady rachunkowości zostały szczegółowo opisane w Nocie 2.11. Dodatkowo Bank zmienił zasady prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zmiany te zostały opisane w Nocie 2.30.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 roku. Zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonego 31 grudnia 2021 roku.

Sprawozdanie finansowe mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem kontraktów pochodnych, innych aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych niespełniających testu SPPI oraz aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jak również dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, nieruchomości inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane w wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, to jest wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Prezentowane w sprawozdaniu finansowym mBanku S.A. dane za rok 2021 były przedmiotem badania biegłego rewidenta, za wyjątkiem danych podlegających przekształceniom, przedstawionym w Nocie 2.30.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest

profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą, pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Banku. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Bank prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Bank prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zarząd w swojej ocenie prawidłowości przyjęcia założenia kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank rozważył m.in. poniesienie przez Bank straty netto w 2022 roku w wysokości 696 724 tys. zł. Strata ta wynika głównie z ujętych kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi w kwocie 3 112,3 mln zł (co szczegółowo opisano w Nocie 34), wpływu wakacji kredytowych w kwocie 1 334,4 mln zł (Nota 4), wpłat do Systemu Ochrony Instytucjonalnej w kwocie 428,1 mln zł oraz składki na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w kwocie 162,5 mln zł (Nota 12).

Wynik za 2022 rok został ukształtowany przez zdarzenia nadzwyczajne, wymienione powyżej. Rentowność podstawowego modelu biznesowego Grupy w 2022 roku pozostawała na wysokim poziomie.

Należy podkreślić, że pomimo straty netto w 2022 roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planów naprawy, w szczególności art. 142 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, przesłanka odnosząca się do istotnie pogorszającej się sytuacji finansowej Banku oraz Grupy nie została spełniona. Wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną i bezpieczną sytuację Banku oraz Grupy.

W związku z tym na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank w ciągu co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Bank sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. za 2022 rok zostało zatwierdzone w dniu 28 lutego 2023 roku.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje oczekiwane przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę oczekiwanych strat kredytowych. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie zapłacone lub otrzymane między stronami umowy prowizje i punkty, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Bank oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do Koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są w oparciu o zamortyzowany koszt (tj. o wartość bilansową brutto skorygowaną o odpisy z tytułu strat kredytowych) i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

Kwoty naliczone przy pomocy ujemnych stóp procentowych kwalifikowane są odpowiednio do przychodów odsetkowych w przypadku, gdy dotyczą zobowiązań finansowych, oraz do kosztów odsetkowych w przypadku, gdy dotyczą aktywów finansowych.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych, tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zgodnie z MSSF 15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów, na który składa się:

Etap I – Identyfikacja umowy z klientem:

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia następujących kryteriów:

1. strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
2. istnieje możliwość zidentyfikowania praw każdej ze stron dotyczących dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
3. istnieje możliwość zidentyfikowania warunków płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
4. umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
5. jest prawdopodobne, że Bank otrzyma wynagrodzenie, które będzie mu przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Bank uwzględni zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

Etap II – Identyfikacja odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków kontraktowych, jak również zwyczajowej praktyki biznesowej. Bank w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

1. dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
2. grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

1. klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne); oraz
2. zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

Bank identyfikuje opcje zakupu dodatkowych dóbr lub usług dla klienta (punkty lojalnościowe) jako odrębne zobowiązania do wykonania świadczeń, jeżeli dają one klientowi istotne prawa (prawo materialne, którego klient nie uzyskałby, jeżeli nie zawarłby przedmiotowej umowy).

W przypadku, gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Bank dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

Etap III – Określenie ceny transakcyjnej:

Bank na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe.

Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem Banku – będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego (np. rabaty od organizacji płatniczych) Bank oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

Etap IV – Alokowanie ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Bank przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Banku – przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Bank dokonuje alokacji ceny transakcyjnej na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży.

Etap V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy:

Bank ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi. Dobro zostaje przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli. Do przychodów zaliczane są jednorazowo opłaty pobierane przez Bank za wykonanie czynności niezwiązanych bezpośrednio z powstaniem kredytów, pożyczek i innych należności, a także rozliczane liniowo opłaty za świadczenie usług przez Bank w okresie dłuższym niż 3 miesiące. Do przychodów prowizyjnych zalicza się także opłaty i prowizje rozliczane w czasie metodą liniową, otrzymane od udzielonych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej. Metoda liniowa dla tego typu usług zapewnia rzetelny obraz przekazania dóbr i usług, ponieważ usługi te świadczone są równomiernie w czasie.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami i pożyczkami opisane zostały w Nocie 2.4.

Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu w momencie uruchomienia. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Bank nie zachował dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachował część ryzyka o poziomie zbliżonym jak inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Bank z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytyw rozliczane są metodą liniową.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu operacji gotówkowych, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo. Prowizje i opłaty za prowadzenie rachunków klientów pobierane są miesięcznie i rozpoznawane w momencie pobrania.

Dodatkowo przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych przez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Bank zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.4. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Bank traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi, zgodnie z modelem 5 kroków opisanym powyżej.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem zasady współmierności przychodów i kosztów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana w czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Bank dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

2.5. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Zaliczenie dłużnego składnika aktywów finansowych do jednej z kategorii odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia na podstawie modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych. Kapitałowy składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, chyba że w momencie początkowego ujęcia Bank dokonał nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Bank dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty lub udostępnienia środków na rachunek kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Zaprzestanie ujmowania składnika aktywów finansowych następuje wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają prawa umowne do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, gdy jednostka przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania składnika aktywów lub w przypadku zidentyfikowania zdarzenia istotnej modyfikacji składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według metody rozchodu średniego ważonego kosztu.

Bank dokonuje również nieodwołalnej klasyfikacji do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych Bank nie wyznaczył żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat celem zmniejszenia niedopasowania księgowego.

W momencie początkowego ujęcia aktywa zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są na koniec okresu sprawozdawczego według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.2), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w Nocie 2.11, ujmują się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujęte są w wyniku na działalności handlowej jeśli dotyczą aktywów przeznaczonych do obrotu lub w pozycji zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie są wprowadzane do ksiąg w dniu zawarcia transakcji.

W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, którą powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych. Po początkowym ujęciu aktywa te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Przez aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody rozumie się aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile jednostka nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody i koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmują się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmują się w zyskach lub stratach z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane w wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są odnoszone bezpośrednio na inne całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych dochodach całkowitych wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia Bank może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych dochodach całkowitych późniejszych zmian wartości godziwej (opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody) inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Bank w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3.

W przypadku instrumentów kapitałowych, dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wszystkie zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej, z uwzględnieniem różnic kursowych, ujmowane są w innych całkowitych dochodach. Brak jest możliwości reklasyfikacji do rachunku wyników w momencie sprzedaży instrumentu. Jedynie dywidendy otrzymywane z tych instrumentów są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Modyfikacja warunków kontraktowych aktywów finansowych

Bank dokonuje zaprzestania ujmowania aktywa finansowego oraz ponownego ujęcia zgodnie z zasadami stosowanymi w momencie początkowego ujęcia w przypadku stwierdzenia znaczącej modyfikacji warunków umowy w okresie finansowania. Przez znaczącą modyfikację Bank definiuje taką zmianę warunków, która spełnia jedno z następujących kryteriów:

- podwyższenie kwoty finansowania o więcej niż 10% w stosunku do kwoty sprzed zmiany,
- wydłużenie okresu finansowania o ponad 12 miesięcy w stosunku do okresu finansowania sprzed zmiany,
- przewalutowanie, które nie było przewidziane warunkami umowy. Przy czym aby przewalutowanie mogło być uznane za przewidziane warunkami umowy, musiałaby ona definiować zarówno kurs po którym miałyby ono nastąpić jak również oprocentowanie kredytu po przewalutowaniu,
- zmiana kredytobiorcy – jedynie w przypadku kiedy dotychczasowy kredytobiorca jest zwolniony z długu,
- zmiana warunków umownych wpływająca na wynik testu SPPI,
- zmiana przedmiotu finansowania w przypadku finansowania typu object finance oraz project finance,
- zmiana formy prawnej/rodzaju instrumentu finansowego.

W przypadku zidentyfikowania zdarzenia znaczącej modyfikacji następuje rozpoznanie w rachunku wyników odroczonego przychodu i kosztów związanych z tym aktywem oraz rozwiązanie rezerw. Jednocześnie następuje ponowna wycena zgodna z zasadami wyceny na datę początkowego ujęcia. Wszelkie inne modyfikacje warunków umownych, które nie prowadzą do zaprzestania ujmowania składnika aktywów traktowane są jako nieznaczące modyfikacje i powodują rozpoznawanie zysku lub straty z tytułu modyfikacji. Efekty wszystkich zidentyfikowanych nieznaczących modyfikacji przepływów pieniężnych ujmowane w wyniku z tytułu odsetek. Wynik na modyfikacji stanowi różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych przepływów zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową, a wartością bilansową brutto kredytu przed modyfikacją. Prowizje otrzymywane związane z nieznaczącą modyfikacją są rozliczane w czasie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W przypadku znaczącej modyfikacji ekspozycji w koszyku drugim, dla których w konsekwencji modyfikacji nastąpiło przesunięcie do koszyka pierwszego, powstała na datę początkowego ujęcia korekta z tytułu wyceny do wartości godziwej takiej ekspozycji koryguje wynik odsetkowy w kolejnych okresach.

W przypadku modyfikacji warunków kontraktowych w wyniku obejmującej cały rynek reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, w tym zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej alternatywnym wskaźnikiem referencyjnym, gdy:

- zmianie w kontrakcie uległa podstawa określenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy i nowa podstawa została uznana za ekonomicznie ekwiwalentną starej podstawie, to taka zmiana jest ujmowana poprzez zmianę efektywnej stopy procentowej;
- zmiany dotyczą innych obszarów, lub nie zostały uznane za ekonomicznie ekwiwalentne, takie zmiany są ujmowane na zasadach ogólnych, w szczególności są oceniane pod kątem znaczącej modyfikacji.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. Do kategorii tej zaliczane są również te aktywa finansowe, które były dotknięte utratą wartości w momencie zidentyfikowanej znaczącej modyfikacji. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są w wartości godziwej. Wartość godziwa aktywów POCI na datę początkowego ujęcia liczona jest jako wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów uwzględniających ryzyko kredytowe zdyskontowanych stopą wolną od ryzyka. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych Bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do ustalania wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości. Wartość tego odpisu może zarówno pomniejszać wartość bilansową brutto ekspozycji POCI jak również ją powiększać w przypadku zmniejszenia oczekiwanych strat w stosunku do ich wartości na datę początkowego ujęcia.

Przeklasyfikowanie aktywów finansowych

Dłużne aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Bank zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na które zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Bank nie dokonuje przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

2.6. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Powyższe warunki uznaje się za niespełnione, a dokonanie kompensaty za niewłaściwe, gdy: różne instrumenty finansowe łączy się tak, aby naśladowały cechy pojedynczego instrumentu, aktywa i zobowiązania finansowe wynikają z instrumentów finansowych obciążonych takim samym ryzykiem ale dotyczą różnych kontrahentów, aktywa finansowe lub inne aktywa stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych bez prawa regresu, aktywa finansowe są wnoszone przez dłużnika na rachunek powierniczy w celu wywiązania się ze zobowiązania ale nie zostały jeszcze przyjęte przez wierzyciela jako spłata zobowiązania lub gdy oczekuje się, że obowiązki powstałe na skutek zdarzeń powodujących straty zostaną rozliczone przez stronę trzecią na podstawie roszczenia zgłoszonego z tytułu umowy ubezpieczeniowej.

2.7. Utrata wartości aktywów finansowych

Instrumenty finansowe podlegające wymogom szacowania kosztów z tytułu ryzyka kredytowego to: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody, zobowiązania do udzielania pożyczek jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, umowy gwarancji finansowej jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, należności leasingowe ujmowane zgodnie z MSSF 16, składniki aktywów kontraktowych z tytułu umów ujmowane zgodnie z MSSF 15.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczących zasad wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.

Zasady klasyfikacji ekspozycji do Koszyków

Logika transferu jest to algorytm klasyfikacji ekspozycji do jednego z czterech Koszyków (ang. Stage): 1, 2, 3, POCI.

- Koszyk 1 zawiera ekspozycje, dla których kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie 12 miesięcy.
- Koszyk 2 zawiera ekspozycje, dla których na datę raportową zidentyfikowano istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia ekspozycji - kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie dożywotnim (ang. lifetime).
- Koszyk 3 zawiera ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości.
- Koszyk POCI zawiera aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad klasyfikacji ekspozycji do koszyków został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.

Istotne pogorszenie jakości kredytowej

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryterium ilościowego i kryteriów jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Odrzucenie założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej

Podejście Banku do odrzucenia założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej w przypadku wystąpienia $DPD \geq 31$ dni (ang. rebuttable presumption) polega na wprowadzeniu progów materialności (progów aktywacji) zaległej wobec Banku kwoty. Kryterium $DPD \geq 31$ dni (jedno z jakościowych kryteriów Logiki Transferu) nie jest brane pod uwagę, w przypadku gdy nie jest spełniony przynajmniej jeden z poniższych warunków:

1. przeterminowana kwota ekspozycji przekracza 400 zł dla ekspozycji detalicznych w oddziale polskim i ekspozycji dłużników Private Banking, rejestrowanych w systemach korporacyjnych, 2 500 CZK dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku w Czechach, 100 EUR dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji oraz 2 000 zł dla ekspozycji z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej,
2. stosunek przeterminowanej kwoty ekspozycji do całkowitej kwoty ekspozycji bilansowej przekracza 1%.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący istotnego pogorszenia jakości kredytowej został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.1.

Niskie ryzyko kredytowe

Zgodnie z zapisami MSSF 9, Bank wyodrębnia kategorię aktywów z niskim ryzykiem kredytowym (ang. Low Credit Risk, LCR). Aktywa oznaczone jako LCR nie podlegają procesowi identyfikacji przesłanek istotnego pogorszenia jakości kredytowej (jeżeli nie są w statusie default, to znajdują się w Koszyku 1).

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący kryterium niskiego ryzyka kredytowego został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.2.

Utrata wartości

Bank stosuje jednolitą definicję niewykonania zobowiązania (default) we wszystkich obszarach zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym dla celów kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych i wymogu kapitałowego. Podstawą przyjętej definicji default jest definicja niewykonania zobowiązania zawarta w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami ("Rozporządzenie CRR").

Przeklasyfikowanie klienta do kategorii default dokonywane jest w przypadku wystąpienia przesłanki utraty wartości. Przeklasyfikowanie co najmniej jednego zobowiązania kredytowego klienta do kategorii default powoduje przeklasyfikowanie wszystkich zobowiązań kredytowych i niekredytowych klienta do kategorii default.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący przesłanek utraty wartości został zamieszczony w Notach 3.3.6.1.3 (należności korporacyjne) oraz 3.3.6.1.4 (należności detaliczne).

Szacowanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanej straty kredytowej odbywa się dla ekspozycji, które na datę raportową są aktywne oraz posiadają niezerowe zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe). Oszacowanie wartości oczekiwanej straty kredytowej odbywa się odrębnie dla bilansowej, jak też pozabilansowej części ekspozycji. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych stosowane jest:

- podejście portfelowe: dotyczy wszystkich ekspozycji, dla których na datę raportową nie stwierdzono przesłanki utraty wartości oraz ekspozycji ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości wobec osób fizycznych oraz jednoosobowych działalności gospodarczych obsługiwanych w systemie transakcyjnym dedykowanym dla portfela detalicznego,
- podejście indywidualne: dotyczy wszystkich ekspozycji korporacyjnych oraz wszystkich ekspozycji klientów Private Banking rejestrowanych w systemach korporacyjnych.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący szacowania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.2.

Spisanie należności kredytowej

Spisanie należności kredytowej może dotyczyć całości bądź części (bankowość korporacyjna) składnika aktywów finansowych.

W przypadku bankowości detalicznej odpisanie wierzytelności może być zrealizowane w sytuacji:

1. braku możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
 - a. przedawnienie roszczenia Banku,
 - b. wyłudzenie kredytu uniemożliwiające ustalenie tożsamości dłużnika,
 - c. ograniczenie odpowiedzialności spadkobierców,
 - d. zakwestionowanie wierzytelności przez dłużnika na drodze powództwa sądowego;
2. braku lub wyczerpania możliwości odzysku, w szczególności:
 - a. umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność,
 - b. oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości albo zakończenia postępowania upadłościowego z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
 - c. uznania wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk,
 - d. ograniczenia odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe.

Przypadki spełniające te kryteria mogą być także objęte procesem portfelowej sprzedaży wierzytelności.

W przypadku bankowości korporacyjnej odpisywanie wierzytelności jest realizowane w sytuacji:

1. gdy zostały wyczerpane wszelkie możliwości odzysku:
 - a. zostało zakończone postępowanie upadłościowe, dłużnik został wykreślony z KRS i nie odzyskano całości długu,
 - b. postępowanie upadłościowe zostało umorzone ze względu na brak majątku dłużnika na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów,
 - c. wniosek o ogłoszenie upadłości został oddalony z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
 - d. w ramach sądowego postępowania restrukturyzacyjnego zatwierdzono warunki układu zakładające umorzenie części długu,
 - e. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z powodu bezskuteczności w związku z brakiem majątku dłużnika,
 - f. uznanie wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk;
2. gdy brak możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
 - a. wierzytelność jest kwestionowana przez dłużnika na drodze powództwa sądowego. Zgodnie z decyzją sądu wierzytelność jest umarzana;
 - b. przedawnienie roszczenia Banku.

Przypadki spełniające te kryteria mogą być także objęte procesem sprzedaży wierzytelności.

2.8. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, określonej zgodnie z metodologią opisaną w Nocie 3.3.6 Zasady wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych,
- początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

2.9. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania oraz należności od innych banków.

2.10. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. repos lub sell/buy back) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos lub buy/sell back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru. Z tytułu aktywów będących przedmiotem umów odkupu Bank jest narażony na te same ryzyka, jakie wiążą się z posiadaniem identycznych aktywów nieobjętych transakcjami z przyrzeczeniem odkupu.

Przy zawieraniu transakcji repo lub sell/buy back i reverse repo lub buy/sell back Bank sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji repo lub sell/buy back i jako należności w przypadku transakcji typu reverse repo lub buy/sell back wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Pożyczonych przez Bank w transakcjach reverse repo lub buy/sell back papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, przychody ze sprzedaży uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach buy/sell back oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach sell/buy back.

W wyniku zawierania transakcji repo lub sell/buy back na papierach posiadanych przez Bank, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Bank zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.11. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty). Jeżeli wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, wówczas Bank wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.12.

Kontrakt hybrydowy, w którym instrument pochodny jest wbudowany w umowę zasadniczą stanowi składnik aktywów finansowych objęty zakresem MSSF 9. Instrument pochodny nie jest wydzielany, a cały kontrakt hybrydowy jest ujmowany zgodnie z wymogami dotyczącymi klasyfikacji aktywów finansowych.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9, podlega ocenie pod kątem konieczności jego wydzielenia.

Instrumenty pochodne, które są wyznaczone i stanowią efektywne instrumenty zabezpieczające, nie są klasyfikowane do żadnej z kategorii wymienionych powyżej i podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń.

Zgodnie z zapisami MSSF 9: (i) opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby sprawozdania finansowego, gdy wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania.

W przypadku opcji wcześniejszej spłaty, która nie spełnia kryteriów testu umownych charakterystyk przepływów pieniężnych, składnik aktywów finansowych w całości podlega obowiązkowej klasyfikacji jako aktywo finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; (ii) cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskałaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zasadniczego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Do 30 czerwca 2022 roku Bank korzystał z możliwości stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. Od dnia 1 lipca 2022 zasady rachunkowości w tym obszarze zostały zmienione na zgodne z MSSF 9, z wyłączeniem relacji zabezpieczających wartość godziwą portfela aktywów lub zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej, w których pozycja zabezpieczana wyznaczana jest jako kwota gotówkowa.

W przypadku relacji zabezpieczających pozycje Banku ujmowanych od 1 lipca 2022 roku zgodnie z MSSF 9, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń pod warunkiem, że:

- powiązanie zabezpieczające obejmuje wyłącznie kwalifikujące się instrumenty zabezpieczające i kwalifikujące się pozycje zabezpieczane;
- w momencie ustanowienia powiązania zabezpieczającego formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię dokonywania zabezpieczenia. Dokumentacja ta zawiera określenie instrumentu zabezpieczającego, pozycji zabezpieczanej, charakteru zabezpieczanego ryzyka oraz sposobu, w jaki jednostka będzie oceniać, czy powiązanie zabezpieczające spełnia wymogi efektywności zabezpieczenia;
- powiązanie zabezpieczające spełnia wszystkie następujące wymogi efektywności zabezpieczenia:
 - między pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym istnieje powiązanie ekonomiczne,
 - ryzyko kredytowe nie ma przeważającego wpływu na zmiany wartości wynikające ze wspomnianego powiązania ekonomicznego; oraz
 - wskaźnik zabezpieczenia powiązania zabezpieczającego jest taki sam jak wskaźnik wynikający z wielkości pozycji zabezpieczanej, którą Bank faktycznie zabezpiecza, oraz wielkości instrumentu zabezpieczającego, który Bank faktycznie stosuje do zabezpieczenia tejże wielkości pozycji zabezpieczanej.

MSSF 9 wprowadza ponadto możliwość zastosowania podejścia polegającego na ujmowaniu w wyodrębnionym składniku kapitałów własnych części wyceny instrumentu pochodnego wynikającego z wartości opcji w czasie, elementu terminowego kontraktu forward lub walutowego spreadu bazowego, i przeklasyfikowania jej do wyniku finansowego w okresach, w których występują zabezpieczane przepływy pieniężne. Bank korzysta z tej możliwości poprzez ujmowanie w pozycji Inne pozycje kapitału własnego zmian wartości godziwej kontraktów zabezpieczających CIRS, wynikających z bazowego spreadu walutowego, jeśli zmiany te nie zostały wyznaczone jako element relacji zabezpieczającej.

Powyższa zmiana zasad rachunkowości zgodnie z wymaganiami MSSF 9 została wprowadzona prospektywnie od dnia 1 lipca 2022 roku i nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku. W szczególności żadna relacja zabezpieczająca nie została rozwiązana wskutek tej zmian.

W odniesieniu do relacji zabezpieczających pozycje Banku ujmowanych zgodnie z MSR 39 rachunkowość zabezpieczeń stosowana jest pod warunkiem spełnienia poniższych kryteriów:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem;

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie wycenione;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Bank dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Bank dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Bank stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.2. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza. Zysk lub strata z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej korygują wartość bilansową pozycji zabezpieczanej.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego według efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w innych całkowitych dochodach do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w innych całkowitych dochodach przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaśł albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w innych całkowitych dochodach pozostają w innych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w innych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne niedesygnowane do rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Bank posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, FX swap, FX forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe.

2.12. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Bank zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („day one profit and loss”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.13. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują kredyty i pożyczki otrzymane, depozyty przyjęte, zobowiązania z tytułu emisji dłuższych papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane. Powyższe zobowiązania finansowe ujmowane są początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, zobowiązania te wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmowane są w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.14. Inwestycje w jednostki zależne

Inwestycje w jednostkach zależnych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym ujmowane są początkowo według ceny nabycia, a następnie wyceniane są metodą praw własności, polegającą na tym, że wartość bilansowa inwestycji w jednostki zależne jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziałów Banku w zyskach lub stratach jednostki zależnej, odnotowanych przez nią po dacie nabycia. Udział Banku w zysku lub stracie jednostki zależnej ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności. Otrzymane dywidendy obniżają wartość bilansową inwestycji i są wykazywane w pozycji Przychody z tytułu dywidend. Udział Banku w innych całkowitych

dochodach jednostki zależnej ujmuje się w innych całkowitych dochodach Banku. Niezrealizowane zyski lub straty z transakcji z jednostkami zależnymi wycenianymi metodą praw własności (w tym np. oczekiwane straty kredytowe ujęte w związku z udzielonymi kredytami lub gwarancjami) są eliminowane. Salda bilansowe takie jak należności lub zobowiązania, czy depozyty i kredyty udzielone jednostkom zależnym nie są eliminowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. W sytuacji, gdy udział Banku w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce zależnej, Bank zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Na dzień bilansowy Bank ocenia czy wystąpiły przesłanki wskazujące na utratę wartości inwestycji dokonanych w jednostce zależnej.

2.15. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Bank wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje dotyczące oprogramowania komputerowego aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania licencji (1,5-18 lat). Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania. Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania (1,5-27 lat).

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji Rzeczowe aktywa trwałe.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.16. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

Budynki i budowle	20-40 lat,
Urządzenia techniczne i maszyny	2-15 lat,
Środki transportu	4-5 lat,
Sprzęt informatyczny	2-10 lat,
Inwestycje w obce środki trwałe	5-20 lat nie dłużej niż okres najmu / dzierżawy / leasingu,
Sprzęt biurowy, meble	2-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Bank szacuje wartość odzyskiwaną tych środków trwałych. Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość

odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Bank ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Wartość bilansowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta z bilansu w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski i straty wynikające z faktu usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych z bilansu ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmują w rachunku zysków i strat.

2.17. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne definiuje się jako grunty i budynki utrzymywane w celu uzyskiwania dochodów z najmu lub ze względu na przewidywany wzrost wartości. Do nieruchomości inwestycyjnych zalicza się również aktywa z tytułu prawa do użytkowania spełniające definicje nieruchomości inwestycyjnej zgodnie z MSR 40. W momencie początkowego ujęcia nieruchomość inwestycyjną posiadaną na własność wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji.

W kolejnych wycenach nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. Wartość godziwa prawa do użytkowania spełniającego definicje nieruchomości inwestycyjnej nie obejmuje wartości oczekiwanych wpływów pieniężnych z tytułu płatności leasingowych, które wykazywane są oddzielnie w bilansie Banku jako zobowiązanie z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16.

Bieżące przychody i koszty ujmowane są w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych. Zmiany wyceny wynikające ze zmian wartości godziwej wykazywane są również w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych rachunku zysków i strat okresu. Na dzień przeklasyfikowania nieruchomości zajmowanej przez Bank do nieruchomości inwestycyjnych różnicę między wartością bilansową tej nieruchomości określoną zgodnie z MSR 16 lub MSSF 16, a jej wartością godziwą Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w przypadku zmniejszenia dotychczasowej wartości bilansowej lub odwrócenia uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej nieruchomości, lub w innych całkowitych dochodach, w przypadku zwiększenia dotychczasowej wartości powyżej kwoty odwróconego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. Przy późniejszym zbyciu nieruchomości inwestycyjnej kapitał z aktualizacji wyceny zawarty w kapitale własnym przenosi się do zysków zatrzymanych. Przeniesienie z nadwyżki z aktualizacji wyceny do zysków zatrzymanych odbywa się z pominięciem rachunku zysków i strat.

2.18. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwale w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmują się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione, Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.19. Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną różnicą między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań wykazywaną w sprawozdaniu finansowym a jego wartością podatkową. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zmianę stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji Podatek dochodowy lub Inne dochody całkowite, w zależności od tego w jaki sposób ujmowana jest podstawa do naliczenia podatku odroczonego.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Bank weryfikuje wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Bank obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego zysku do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Bank ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości instrumentów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.20. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Bank w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Banku odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.21. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inne aktywa.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Banku, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inne zobowiązania.

2.22. Leasing

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Bank ponownie ocenia, czy umowa jest leasingiem lub czy zawiera leasing tylko wtedy, gdy warunki umowy ulegną zmianie.

Przekazanie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym składnikiem aktywów, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego składnika aktywów w danym okresie.

mBank S.A. jako leasingobiorca

W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania składnika aktywów wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu.

Bank jako leasingobiorca stosuje uproszczenia i nie stosuje wymogów dotyczących ujmowania, wyceny i prezentacji w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego do 12 miesięcy dla danej klasy bazowego składnika aktywów oraz w odniesieniu do umów leasingowych, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tzn. poniżej 20 tys. zł w odniesieniu do poszczególnych leasingów. W odniesieniu do umów, dla których Bank stosuje uproszczenia, opłaty leasingowe ujmuje się jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania jest klasyfikowane jako leasing zgodnie z MSSF 16 ze względu na występowanie przyszłych opłat za korzystanie z tego prawa. Bank przyjął, że okres leasingu dla tego typu umów to pozostały okres przyznanego prawa od momentu przejścia na MSSF 16.

Bank ustala okres leasingu dla leasingów nieodwołalnych uwzględniając:

- opcję przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- opcję wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank jako leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Bank ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. Bank uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzystać z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu. Bank ponownie ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia albo znaczącej zmiany w okolicznościach, które Bank jako leasingobiorca kontroluje, oraz które wpływają na to, że można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank skorzysta z opcji, która nie została wcześniej uwzględniona w ustaleniach dotyczących okresu leasingu, lub że nie skorzysta z opcji, która została wcześniej uwzględniona w tych ustaleniach. Bank aktualizuje okres leasingu, gdy zaszła zmiana dotycząca nieodwołalnego okresu leasingu.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank jako leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Bank jako leasingobiorcę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Bank jako leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Bank wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości, oraz
- skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Bank stosuje wymogi w zakresie amortyzacji zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 36 Utrata wartości aktywów w celu określenia, czy składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania utracił wartość.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe ujęte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu, chyba że można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank nie skorzysta z opcji wypowiedzenia.

Zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki obejmują na przykład opłaty powiązane z indeksem cen konsumpcyjnych, opłaty powiązane z referencyjną stopą procentową lub opłaty, które zmieniają się, aby odzwierciedlić zmiany w stawkach czynszów na wolnym rynku.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Bank wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych, oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Bank dyskontuje opłaty leasingowe z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli tę stopę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Bank stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Bank jako leasingobiorca szacuje wartość stopy dyskonta, biorąc pod uwagę okres trwania oraz walutę umowy.

Stopy dyskonta obliczone przez Bank wyniosły:

- dla umów w EUR: 0,02%,
- dla umów w PLN: 1,95%,
- dla umów w USD: 2,93%,
- dla umów w CZK: 2,19%.

Wszystkie aktywa z tytułu prawa do użytkowania wykazane są w rzeczowych aktywach trwałych (Nota 26). Zobowiązania z tytułu leasingu prezentowane są jako zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (Nota 29).

Płatności pieniężne od zobowiązania z tytułu leasingu wykazane są w sprawozdaniu z przepływów w ramach działalności finansowej. Opłaty z tytułu leasingu krótkoterminowego, opłaty za leasingi obejmujące aktywa

o niskiej wartości oraz zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu ujęte są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności operacyjnej.

mBank S.A. jako leasingodawca

W leasingu operacyjnym

W leasingu operacyjnym Bank ujmuje opłaty leasingowe z leasingów operacyjnych jako dochód metodą liniową albo w inny systematyczny sposób. Bank ujmuje w kosztach poniesione w celu uzyskania dochodów z tytułu leasingu koszty, łącznie z amortyzacją. Bank dodaje początkowe koszty bezpośrednio poniesione w celu uzyskania leasingu operacyjnego do wartości bilansowej bazowego składnika aktywów i ujmuje te koszty jako koszty poniesione w okresie leasingu na tej samej podstawie co dochody z tytułu leasingu. Sposób amortyzowania oddanych w leasing składników aktywów podlegających amortyzacji powinien być zgodny ze zwykłymi zasadami amortyzacji przyjętymi przez Bank w odniesieniu do podobnych aktywów, a odpisy amortyzacyjne powinny być obliczane zgodnie z MSR 16 i MSR 38. W celu określenia czy nastąpiła utrata wartości przedmiotu leasingu, Bank stosuje MSR 36.

2.23. Rezerwy

Wymogom szacowania odpisów i rezerw zgodnie z MSSF 9 podlegają zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych. Sposób wyceny gwarancji jest zaprezentowany w Nocie 2.8.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Bank stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w innych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Bank ujmuje odpowiednio w Ogólnych kosztach administracyjnych i w Pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Bank prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujmowanie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach.

2.25. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne Banku tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami lub statutem Banku.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich umorzenia. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszającą ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Ponadto kapitał zapasowy uwzględnia rozliczenia z tytułu programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto w pozostałych kapitałach rezerwowych ujmuje się wycenę programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji Zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach Innych zobowiązań.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku ujęcia w księgach Banku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia,
- udziału Banku w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności,
- wyceny do wartości godziwej składników majątku przeklasyfikowanych do nieruchomości inwestycyjnych.

2.26. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych**Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji**

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Banku, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, uwzględnia się w innych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona. W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w innych całkowitych

dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Natomiast jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w rachunku zysków i strat, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich Narodowego Banku Polskiego z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

2.27. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Bank świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. Przychody z tytułu prowizji i opłat z działalności powierniczej ujmuje się zgodnie z MSSF 15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów opisany w Nocie 2.3. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Banku.

2.28. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują po raz pierwszy w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Banku w okresie ich początkowego zastosowania
Roczne Zmiany do Standardów 2018-2020	Roczne zmiany do Standardów obejmują zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Finansowych po raz pierwszy, MSSF 9 Instrumenty Finansowe, Przykładu Ilustrującego do MSSF 16 Leasing oraz do MSR 41 Rolnictwo. Zmiany do MSSF 9 wyjaśniają jakie opłaty jednostka uwzględni, gdy stosuje „test 10%” na potrzeby oceny usunięcia z bilansu zobowiązania finansowego. Zmiana do MSSF 16 usuwa ilustrację płatności od leasingodawcy dotyczącą ulepszeń w zakresie leasingu.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe: Wpływy przed Planowanym Użyciem	Zmiany do MSR 16 zabraniają jednostce odliczania od kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży składników wytworzonych w trakcie przygotowywania aktywa do zamierzonego użytkowania. Zamiast tego jednostka rozpoznaje takie przychody ze sprzedaży i powiązane koszty w rachunku zysków i strat.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 37 Umowy rodzące obciążenia - Koszty Wykonania Umowy	Zmiany do MSR 37 precyzują koszty, jakie należy uwzględnić przy szacowaniu kosztu wykonania umowy na potrzeby oszacowania czy umowa jest umową rodzącą obciążenia.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 3 Odniesienie do Ram Konceptyjnych	Zmiany do MSSF 3 zastąpiły odniesienia do zasad ramowych poprzez odniesienia do ram koncepcyjnych z 2018 roku. Dodano również wymóg, że w odniesieniu do transakcji i innych zdarzeń objętych zakresem MSR 37 lub KIMSF 21, jednostka przejmująca stosuje MSR 37 lub KIMSF 21 (zamiast ram koncepcyjnych) w celu zidentyfikowania zobowiązań, które zaciągnęła w ramach połączenia jednostek. Zgodnie z wprowadzonymi zmianami jednostka przejmująca nie rozpoznaje aktywów warunkowych nabytych w ramach połączenia jednostek.	1 stycznia 2022 roku	Zastosowanie zmian do standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Banku w okresie ich początkowego zastosowania
Zmiana do MSR 8, Definicja szacunków księgowych	Zmiana do MSR 8 wprowadza nową definicję szacunków księgowych. Zgodnie z nową definicją szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny. Wprowadzenie definicji szacunków księgowych oraz innych poprawek do MSR 8 ma na celu pomóc jednostkom odróżnić zmiany zasad rachunkowości od zmian w szacunkach księgowych.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości	Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 mają na celu pomóc w podjęciu decyzji, które zasady rachunkowości ujawnić w sprawozdaniach finansowych jednostki. Zamiast znaczących zasad rachunkowości zmiany wprowadzają wymóg ujawniania istotnych informacji o polityce rachunkowości, wraz z wyjaśnieniami i przykładami w jaki sposób jednostka może zidentyfikować istotne informacje dotyczące zasad rachunkowości.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy – podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań wynikających z pojedynczej transakcji	Zmiany do MSR 12 wprowadzają wymóg ujęcia w sprawozdaniu finansowym aktywów i zobowiązań z tytułu różnic przejściowych także w przypadku transakcji innych niż połączenia jednostek gospodarczych, które w momencie początkowego ujęcia generują dodatnie i ujemne różnice przejściowe o identycznej wartości.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe	MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4, w szczególności w zakresie wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych oraz rozpoznawania przychodów i wyniku z kontraktów ubezpieczeniowych.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 17, Odroczenie stosowania oraz wyłączenie z zakresu niektórych produktów	Zmiany do MSSF 17 obejmują dwuletnie odroczenie daty wejścia w życie i ustaloną datę wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 przynależnego ubezpieczycielom spełniającym określone kryteria. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe nie muszą już stosować MSSF 17 do niektórych umów kart kredytowych i podobnych umów oraz pożyczek zapewniających ochronę ubezpieczeniową.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 17, oraz MSSF 9 – Dane porównawcze	Zmiana wprowadza opcjonalne udogodnienia umożliwiające zminimalizowanie niedopasowania księgowego pomiędzy aktywami i zobowiązaniami finansowymi prezentowanymi w danych porównawczych sprawozdania finansowego podmiotów stosujących MSSF 17 i MSSF 9 po raz pierwszy.	1 stycznia 2023 roku	Zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania	Wpływ na sprawozdania finansowe Banku w okresie ich początkowego zastosowania
Zmiany do MSR 1, Klasyfikacja zobowiązań na krótko- i długoterminowe	Zmiany do MSR 1 mają wpływ na wymogi dotyczące prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. W szczególności wyjaśniają one jedno z kryteriów klasyfikacji zobowiązań jako długoterminowe.	1 stycznia 2024 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 16 Leasing	Zmiany do MSSF 16 wymagają aby jednostka, która sprzedała aktywo i jednocześnie je nabyła w drodze leasingu, ujęła wartość zobowiązania leasingowego w sposób, który nie prowadzi do powstania zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania.	1 stycznia 2024 roku	Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Reforma wskaźników stóp procentowych

Od 2021 roku mBank prowadził intensywne prace mające na celu wdrożenie reformy stawek referencyjnych zainicjowanej przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 roku w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (rozporządzenie BMR) skutkującej decyzją brytyjskiego urzędu Financial Conduct Authority (FCA) o zaprzestaniu kwotowania lub utracie reprezentatywności przez stawki LIBOR (dalej reforma IBOR).

W celu skutecznego wdrożenia zmian wynikających z reformy IBOR w mBanku już w 2020 roku uruchomiono projekt, w którym biorą udział jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, obszar skarbu, bankowość detaliczną i korporacyjną, rynki finansowe, obszar IT, rachunkowość, sprawozdawczość oraz zgodność z prawem. Realizacja projektu jest nadzorowana przez Komitet Sterujący oraz Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem.

Kluczowe ryzyka, na które narażony jest Bank w związku z reformą IBOR, zidentyfikowane i zarządzane w ramach projektu, to:

- ryzyko związane z brakiem utrwalonych praktyk rynkowych i niepewnością związaną ze sposobem przejścia kontraktów na nowe alternatywne stawki referencyjne, co może doprowadzić do niekorzystnej zmiany profilu ryzyka tych kontraktów,
- ryzyko braku współpracy klientów Banku przy wprowadzaniu w umowach zmian wymaganych przez reformę IBOR i w efekcie niepewność dotycząca właściwej podstawy naliczania umownych przepływów pieniężnych po zaprzestaniu publikacji lub utracie reprezentatywności stawek referencyjnych IBOR,
- ryzyko braku terminowej implementacji wymaganych zmian w systemach IT mBanku co mogłoby uniemożliwić prawidłowe naliczenie odsetek oraz wycen aktywów i pasywów finansowych,
- ryzyka operacyjne związane ze skalą działań wymaganych do aneksowania umów wchodzących w skład portfeli dotkniętych reformą IBOR, w szczególności ryzyka związane ze zmasowanym przetwarzaniem danych osobowych w celu aneksowania kontraktów.

W wyniku prac projektowych Bank zaktualizował i wdrożył zmiany w planie działania na wypadek wystąpienia istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania danego indeksu lub wskaźnika referencyjnego.

W pierwszej połowie 2022 roku prace związane z reformą IBOR skupione były przede wszystkim na kwestiach związanych z finalizacją wdrożenia stawek alternatywnych dla indeksów LIBOR, w tym wprowadzeniu do umów z klientami odpowiednich klauzul awaryjnych.

W zakresie instrumentów pochodnych opartych na stawkach LIBOR (za wyjątkiem LIBOR USD) Bank dokonał konwersji instrumentów pochodnych rozliczanych przez centralne izby rozliczeniowe na instrumenty oparte na alternatywnych stawkach referencyjnych, a w przypadku instrumentów nierozliczanych centralnie – zgodnie z metodologią wypracowaną w drodze konsultacji rynkowych przez ISDA. Dla instrumentów pochodnych opartych o LIBOR USD konwersja na stawkę USD SOFR planowana jest w drugim kwartale 2023 roku.

Bank dostosował także modele ryzyka do nowych stawek referencyjnych oraz wdrożył zmiany w systemach IT mające na celu prawidłową obsługę nowych stawek referencyjnych oraz istotnych biznesowo produktów i instrumentów na nich opartych.

W drugiej połowie 2022 roku powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR), której celem było przygotowanie „mapy drogowej” oraz harmonogramu działań służących sprawnemu i bezpiecznemu wdrożeniu poszczególnych elementów procesu prowadzącego do zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym (dalej reforma WIBOR).

W pracach NGR biorą udział przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także banków.

Zgodnie z decyzją podjętą przez Komitet Sterujący NGR, indeks WIBOR zostanie w perspektywie do końca 2024 roku zastąpiony nowym indeksem WIRON.

Ze względu na rolę indeksu WIBOR i jego powszechność na polskim rynku finansowym, niepewność dotyczącą sposobu zastąpienia wskaźnika WIBOR nowym wskaźnikiem WIRON, w tym dotyczącą kształtu przepisów sankcjonujących tą zmianę, ryzyka zidentyfikowane wcześniej w trakcie reformy IBOR w przypadku reformy WIBOR występują na znacznie większą skalę.

W celu ograniczenia tych ryzyk, Bank uruchomił osobny projekt mający na celu wdrożenie reformy WIBOR, aktywnie uczestniczy w pracach Narodowej Grupy Roboczej oraz korzysta z rozwiązań wypracowanych w ramach konsultacji prowadzonych przez International Swaps and Derivatives Association (ISDA), Związek Banków Polskich oraz inne organizacje międzynarodowe.

Bank prowadzi także intensywne działania związane z dostosowaniem umów opartych o indeks WIBOR w celu wprowadzenia do nich wymaganych do wdrożenia reformy zapisów. Szczególny nacisk, w celu maksymalizacji odsetka zaaneksowanych umów, położono na efektywną i przejrzystą komunikację wymaganych zmian.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Banku na dzień 31 grudnia 2022 roku na istotne rodzaje stóp procentowych będących przedmiotem wpływu reformy wskaźników referencyjnych stóp procentowych, których przejście na alternatywne stawki referencyjne nie zostało jeszcze dokonane.

(w mln zł)	Aktywa finansowe niepochodne w wartości kontraktowej	Pasywa finansowe niepochodne w wartości kontraktowej	Instrumenty pochodne w wartości nominalnej jako wartość netto z tytułu należności i zobowiązań dla transakcji pochodnych
PLN WIBOR/WIBID	66 168	4 012	(23 326)
USD LIBOR	387	5	(44)
Pozostałe	4	-	-

Bank nie posiada w aktualnej ofercie produktów opartych na wskaźnikach niezgodnych z rozporządzeniem BMR.

Wpływ reformy IBOR na rachunkowość zabezpieczeń opisany jest w Nocie 19.

2.29. Segmenty działalności

Dane dotyczące segmentów działalności zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy mBanku S.A. za 2022 rok, sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, zatwierdzonym w dniu 28 lutego 2023 roku.

2.30. Dane porównawcze

- Reklasyfikacja części przychodów z tytułu sprzedaży ubezpieczeń powiązanych z produktami kredytowymi (korekta 1)

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2022 rok Bank zmienił ujęcie przychodów z tytułu sprzedaży ubezpieczeń powiązanych z kredytami hipotecznymi. Wcześniej Bank ujmował otrzymywane na bazie miesięcznej wynagrodzenie za sprzedaż ubezpieczenia w całości jako przychody prowizyjne. Obecnie Bank wykazuje część wynagrodzenia, odpowiadającą usłudze pośrednictwa, jako przychód prowizyjny. Pozostałą część wynagrodzenia Bank ujmuje jako przychody z tytułu odsetek.

- Wyodrębnienie pozycji Zobowiązania z tytułu leasingu (korekta 2)

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2022 rok w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach pozycji Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie Bank wydzielił odrębną pozycję – Zobowiązania z tytułu leasingu. Wcześniej zobowiązania z tytułu leasingu były prezentowane w ramach pozycji Zobowiązania wobec klientów.

- Reklasyfikacja zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od Europejskiego Banku Inwestycyjnego (korekta 3)

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2022 rok Bank zmienił prezentację zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od Europejskiego Banku Inwestycyjnego i obecnie prezentuje je w ramach pozycji Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – Zobowiązania wobec banków. Wcześniej Bank prezentował te zobowiązania w ramach pozycji Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – Zobowiązania wobec klientów.

- Reklasyfikacja rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia (korekta 4)

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2022 rok Bank zmienił prezentację rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i obecnie prezentuje je w ramach pozycji Rezerwy. Wcześniej Bank prezentował te zobowiązania w ramach pozycji Inne zobowiązania.

- Reklasyfikacja należności z tytułu rozliczania wpłatomatów oraz sortowni (korekta 5)

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2022 rok Bank zmienił prezentację należności z tytułu rozliczania wpłatomatów oraz sortowni i obecnie prezentuje je w ramach pozycji Inne aktywa. Wcześniej Bank prezentował te rozliczenia w ramach pozycji Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – Kredyty i pożyczki udzielone klientom.

■ Prezentacja zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej (korekta 6)

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2022 roku Bank zmienił prezentację zysków i strat związanych z pozycją zabezpieczaną w przypadku zabezpieczenia wartości godziwej części portfela aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej. Obecnie Bank prezentuje je jako osobną pozycję aktywów w tych okresach przeszacowania, w których pozycja zabezpieczana jest składnikiem aktywów lub jako osobną pozycję zobowiązań w tych okresach przeszacowania, w których pozycja zabezpieczana jest składnikiem zobowiązań. Wcześniej zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej były wykazane w osobnej pozycji po stronie aktywów lub zobowiązań w zależności od znaku salda, to znaczy zyski związane z zabezpieczeniem portfela aktywów lub straty związane z zabezpieczeniem portfela zobowiązań były wykazywane jako osobna pozycja aktywów, natomiast straty związane z zabezpieczeniem portfela aktywów lub zyski związane z zabezpieczeniem portfela zobowiązań były wykazywane jako osobna pozycja zobowiązań.

Powyższe zmiany były spowodowane dostosowaniem prezentacji wybranych pozycji aktywów i zobowiązań oraz przychodów do przeważającej praktyki rynkowej. Zmiany nie miały wpływu na poziomy kapitałów oraz na wyniki netto Banku w prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym okresach porównawczych. Dane porównawcze na dzień 1 stycznia 2021 roku i 31 grudnia 2021 roku oraz za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku zostały odpowiednio przekształcone.

Wpływ wprowadzonych korekt na prezentowane dane porównawcze przedstawiają poniższe zestawienia.

Przekształcenia w rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku

Rachunek zysków i strat	Nr	Okres od 01.01.2021 do 31.12.2021 przed korektą	korekta	Okres od 01.01.2021 do 31.12.2021 po korekcie
Przychody z tytułu odsetek, w tym:		3 879 243	22 270	3 901 513
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	1	3 409 087	22 270	3 431 357
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		470 156	-	470 156
Koszty odsetek		(257 066)	-	(257 066)
Wynik z tytułu odsetek		3 622 177	22 270	3 644 447
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1	2 532 315	(22 270)	2 510 045
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(712 664)	-	(712 664)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		1 819 651	(22 270)	1 797 381
Przychody z tytułu dywidend		30 095	-	30 095
Wynik na działalności handlowej		78 317	-	78 317
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		3 744	-	3 744
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		76 622	-	76 622
Pozostałe przychody operacyjne		44 314	-	44 314
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		(782 861)	-	(782 861)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi		(2 758 079)	-	(2 758 079)
Ogólne koszty administracyjne		(1 817 885)	-	(1 817 885)
Amortyzacja		(376 780)	-	(376 780)
Pozostałe koszty operacyjne		(212 639)	-	(212 639)
Wynik działalności operacyjnej		(273 324)	-	(273 324)
Podatki od pozycji bilansowych Grupy		(577 565)	-	(577 565)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności		170 662	-	170 662
Zysk / (strata) brutto		(680 227)	-	(680 227)
Podatek dochodowy		(535 126)	-	(535 126)
Zysk / (strata) netto		(1 215 353)	-	(1 215 353)

Przekształcenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2021 roku

AKTYWA	Nr	01.01.2021 przed korektą	korekta	01.01.2021 po korekcie
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:		109 527 366	(296 381)	109 230 985
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		15 952 501	-	15 952 501
<i>Należności od banków</i>		10 845 844	-	10 845 844
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	5	82 729 021	(296 381)	82 432 640
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	6	-	(10 986)	(10 986)
Inne aktywa	5	773 253	296 381	1 069 634
Pozostałe pozycje aktywów		60 444 388	-	60 444 388
AKTYWA RAZEM		170 745 007	(10 986)	170 734 021

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Nr	01.01.2021 przed korektą	korekta	01.01.2021 po korekcie
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:		149 315 812	-	149 315 812
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	3	2 624 286	3 254 591	5 878 877
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	2,3	137 778 034	(4 003 088)	133 774 946
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	2	-	748 497	748 497
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		6 335 165	-	6 335 165
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 578 327	-	2 578 327
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	6	59 624	(10 986)	48 638
Rezerwy	4	515 211	31 797	547 008
Inne zobowiązania	4	2 747 176	(31 797)	2 715 379
Pozostałe pozycje zobowiązań		1 639 492	-	1 639 492
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		154 277 315	(10 986)	154 266 329
KAPITAŁY RAZEM		16 467 692	-	16 467 692
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		170 745 007	(10 986)	170 734 021

Przekształcenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 roku

AKTYWA	Nr	31.12.2021 przed korektą	korekta	31.12.2021 po korekcie
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:		114 326 977	(377 379)	113 949 598
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		16 632 915	-	16 632 915
<i>Należności od banków</i>		11 194 916	-	11 194 916
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	5	86 499 146	(377 379)	86 121 767
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	6	1 055 478	(1 165 511)	(110 033)
Inne aktywa	5	857 477	377 379	1 234 856
Pozostałe pozycje aktywów		75 633 887	-	75 633 887
AKTYWA RAZEM		191 873 819	(1 165 511)	190 708 308

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Nr	31.12.2021 przed korektą	Korekta	31.12.2021 po korekcie
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:		172 634 071	-	172 634 071
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	3	3 420 001	1 906 621	5 326 622
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	2,3	159 905 991	(2 860 617)	157 045 374
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	2	-	953 996	953 996
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		6 683 623	-	6 683 623
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 624 456	-	2 624 456
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	6	110 033	(1 165 511)	(1 055 478)
Rezerwy	4	839 698	24 131	863 829
Inne zobowiązania	4	2 801 612	(24 131)	2 777 481
Pozostałe pozycje zobowiązań		2 106 582	-	2 106 582
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		178 491 996	(1 165 511)	177 326 485
KAPITAŁY RAZEM		13 381 823	-	13 381 823
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		191 873 819	(1 165 511)	190 708 308

Przekształcenia w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku

	Nr	Okres od 01.01.2021 do 31.12.2021 przed korektą	korekta	Okres od 01.01.2021 do 31.12.2021 po korekcie
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem		(680 227)	-	(680 227)
Korekty, w tym:		10 543 736	-	10 543 736
Zapłacony podatek dochodowy		(818 904)	-	(818 904)
Amortyzacja, w tym amortyzacja środków trwałych oddanych w leasing operacyjny		389 157	-	389 157
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		222 425	-	222 425
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(155 925)	-	(155 925)
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności		(78)	-	(78)
Dywidendy otrzymane		(30 095)	-	(30 095)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	1	(3 879 243)	(22 270)	(3 901 513)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)		257 066	-	257 066
Odsetki otrzymane	1	4 122 518	22 270	4 144 788
Odsetki zapłacone		(226 000)	-	(226 000)
Zmiana stanu należności od banków		(279 558)	-	(279 558)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		(1 572 774)	-	(1 572 774)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	5	(9 028 245)	80 998	(8 947 247)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		(2 144 622)	-	(2 144 622)
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(753 545)	-	(753 545)
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		(17 046)	-	(17 046)
Zmiana stanu pozostałych aktywów	5	45 162	(80 998)	(35 836)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	3	827 197	(46 512)	780 685
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	2,3	23 212 050	71 857	23 283 907
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu	2	-	(25 345)	(25 345)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		(62 715)	-	(62 715)
Zmiana stanu rezerw	4	324 487	(7 666)	316 821
Zmiana stanu innych zobowiązań	4	112 424	7 666	120 090
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		9 863 509	-	9 863 509
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(417 555)	-	(417 555)
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych		2 309 950	-	2 309 950
Wpływy z tytułu emisji akcji zwykłych		72	-	72
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od banków	3	-	(1 358 250)	(1 358 250)
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów	3	(1 358 250)	1 358 250	-
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(2 020 661)	-	(2 020 661)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu		(89 901)	-	(89 901)
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków i od pożyczek podporządkowanych		(59 691)	-	(59 691)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(1 218 481)	-	(1 218 481)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		8 227 473	-	8 227 473
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(9 649)	-	(9 649)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		4 205 132	-	4 205 132
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego		12 422 956	-	12 422 956

Powyżej opisane zmiany danych porównawczych zostały uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym we wszystkich notach, których te zmiany dotyczą.

3. Zarządzanie ryzykiem

mBank S.A. zarządza ryzykiem zgodnie z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi oraz najlepszymi praktykami rynkowymi, formułując strategię, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej - od Rady Nadzorczej (w tym Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej) i Zarządu Banku, poprzez wyspecjalizowane komitety oraz jednostki organizacyjne odpowiadające za identyfikację, pomiar, monitorowanie, kontrolę i redukcję ryzyka, na jednostkach biznesowych Banku skończywszy.

3.1. Zarządzanie ryzykiem w mBanku w 2022 roku – uwarunkowania zewnętrzne

Bank podejmuje na bieżąco działania mające na celu dostosowanie zasad zarządzania ryzykiem do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, w tym zmian przepisów prawa.

Zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego

Bank monitoruje zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego, szczególnie te związane z przeglądem i rewizją metodyk kalkulacji wymogów kapitałowych (tzw. Basel IV).

27 października 2021 roku Komisja Europejska zaproponowała projekt nowelizacji pakietu regulacji CRR/CRD IV. Jej celem jest wdrożenie zaktualizowanych standardów bazylejskich (Basel IV), przede wszystkim w obszarze kalkulacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka. Nowe wymagania miałyby obowiązywać w Unii Europejskiej od 2025 roku.

mBank analizuje projektowane zmiany regulacyjne i ocenia ich wpływ, przygotowując się do ich wdrożenia. Śledzi także prace legislacyjne, ponieważ opublikowany projekt zmian nie został jeszcze finalnie zatwierdzony w UE i może się zmieniać.

Modele AIRB

W latach 2016-2022 Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) w ramach inicjatywy regulacyjnej dotyczącej rewizji metody wewnętrznych ratingów (AIRB) opublikował dokumenty, które zawierają:

- projekt metodyki oceny przez organy nadzoru, czy banki spełniają wymogi regulacyjne dotyczące stosowania metody wewnętrznych ratingów (AIRB - Assessment Methodology),
- wytyczne dotyczące szacowania wartości parametrów ryzyka PD, LGD oraz postępowania z ekspozycjami cechującymi się niewykonaniem zobowiązania,
- wytyczne dotyczące estymacji parametru LGD dla okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej oraz standard dotyczący szacowania i identyfikacji okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej w modelowaniu IRB,
- wytyczne dotyczące ograniczania ryzyka kredytowego dla instytucji stosujących metodę IRB z wykorzystaniem własnych oszacowań LGD,
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/598 z dnia 14 grudnia 2020 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących przypisywania wag ryzyka ekspozycjom związanym z kredytowaniem specjalistycznym.

W czerwcu 2021 roku Bank złożył do organów nadzoru bankowego wnioski o zgodę na wprowadzenie znacznych zmian we wszystkich modelach parametrów PD, CCF i LGD w portfelach objętych metodą AIRB. Wdrożenie modeli AIRB dostosowanych do powyższych wytycznych planowane jest na rok 2023, bezpośrednio po uzyskaniu zgody organów nadzoru bankowego.

Bank zakończył prace nad dostosowaniem modelu dla portfela komercyjnych nieruchomości przychodowych (CRE – Commercial Real Estate) do Rozporządzenia 2021/598, które weszło w życie w kwietniu 2022 roku. W ramach tego procesu Bank w lutym 2022 roku złożył do organów nadzoru bankowego materiał informacyjny adresujący dostosowanie modelu a w maju 2022 roku rozpoczął stosowanie dostosowanego modelu. Zmiana modelu nie jest klasyfikowana jako znaczna według kryteriów określonych w RTS 529/2014.

Rekomendacje KNF

W celu aktualizacji dobrych praktyk, jakie obowiązują banki, w tym również w kontekście nowych zaleceń i wymagań definiowanych przez europejskie organy nadzoru, uwzględniając rozwiązania regulacyjne oraz praktyki stosowane w innych państwach, UKNF prowadzi regularnie prace nad aktualizacją rekomendacji, które kierowane są do banków.

1 stycznia 2022 roku weszła w życie zaktualizowana Rekomendacja R dotycząca zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych. Najważniejsze zmiany wynikające z wdrożenia Rekomendacji R w obszarze definicji default i oczekiwanych strat kredytowych opisane zostały w Nocie 3.3.6.2.3.

W 2022 roku KNF przyjęła znowelizowaną Rekomendację A dotyczącą zarządzania przez banki ryzykiem związanym z działalnością na instrumentach pochodnych, która zastąpiła Rekomendację A z 2010 roku. Nowelizacja ma na celu wskazanie dobrych praktyk w obszarze zarządzania ryzykiem na rynku instrumentów pochodnych, ujednolicenie tych zasad oraz dopełnienie europejskich wytycznych i standardów technicznych (ESMA, EUNB). KNF wyznaczyła koniec 2023 roku jako termin dostosowania się przez banki do postanowień Rekomendacji. Rekomendacja A zostanie wdrożona przez Bank w wyznaczonym przez KNF terminie.

Ponadto w 2022 roku KNF prowadziła prace nad aktualizacją:

- Rekomendacji G dotyczącej zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- Rekomendacji J dot. zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o rynku nieruchomości,
- Rekomendacji U dot. dobrych praktyk w zakresie bancassurance.

Projekty zaktualizowanych Rekomendacji J i U zostały poddane w 2022 roku konsultacjom publicznym.

Reforma IBOR

Bank przeprowadził prace mające na celu konwersję stawek LIBOR CHF, EUR i JPY, które zostały wycofane zgodnie z komunikatem Financial Conduct Authority (FCA) z 5 marca 2021 roku. W przypadku pozostałych walut (GBP, USD) trwają prace dostosowawcze, ponieważ wskaźniki oficjalnie jeszcze nie zostały zlikwidowane.

Bank jest również zaangażowany w prace Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR), która została powołana w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce i m.in. ma wprowadzić nowy wskaźnik referencyjny stopy procentowej, dla którego danymi wejściowymi są informacje reprezentujące transakcje ON (overnight). Prace NGR mają na celu zapewnienie wiarygodności, przejrzystości i rzetelności opracowywania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnej stopy procentowej. Bank nadał bardzo wysoki priorytet tym pracom i kieruje się w nich harmonogramem opublikowanym przez NGR.

Dodatkowe informacje dotyczące wpływu reformy IBOR przedstawiono w Nocie 2.28 i Nocie 19.

Wytyczne i standardy EUNB dotyczące ryzyka stopy procentowej portfela bankowego

W październiku 2022 roku EUNB opublikował finalne standardy i wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej w ramach rewizji dotychczasowych wytycznych nadzoru:

- znowelizowane wytyczne w sprawie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej (IRRBB) oraz ryzyka spreadu kredytowego wynikających z działalności w ramach portfela bankowego (CSRBB); zastępują one obowiązujące obecnie Wytyczne EUNB z 2018 roku,
- finalny projekt standardów technicznych dotyczących metody standardowej oraz metody uproszczonej standardowej oceny ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej (IRRBB),
- finalny projekt standardów technicznych dotyczących nadzorczych testów wartości odstających (SOT) dla ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.

Regulacje zawierają przepisy i wymagania w zakresie zarządzania IRRBB. W szczególności rozszerzają one zasady zarządzania ryzykiem CSRBB analogicznie jak obecnie funkcjonujące zasady IRRBB, doprecyzowują zasady kalkulacji wrażliwości wyniku odsetkowego oraz określają sposób kalkulacji miar regulacyjnych, w tym poziom limitów regulacyjnych. Znowelizowane wytyczne w zakresie IRRBB wchodzą w życie 30 czerwca 2023 roku, zaś w zakresie CSRBB - 31 grudnia 2023 roku.

Zagrożenia związane z czynnikami ESG

Bank analizuje zagrożenia związane z kwestiami ESG, w tym niekorzystnymi zmianami w środowisku naturalnym (zwłaszcza zmiany klimatyczne) lub długotrwałymi skutkami tych zmian w sposób horyzontalny. Oznacza to, że bada ich wpływ na profil działalności Banku w jak najszerszym spektrum, m.in. przekłada je na poszczególne kategorie ryzyka, w tym ryzyko kredytowe.

Istotnym elementem zarządzania ryzykiem była aktualizacja zasad oceny ryzyka klientów korporacyjnych w obszarach środowiskowym, społecznym i zarządczym pod kątem lepszego odwzorowania specyfiki polskiej gospodarki i czynników ryzyka ESG w poszczególnych sektorach. Ocena ryzyka ESG jest jednym z elementów oceny ryzyka kredytowego klienta. Wynik analizy ryzyka ESG uwzględniany jest przy podejmowaniu decyzji kredytowej o udzieleniu finansowania oraz corocznie przy odnowieniu PD-ratingu klienta.

Wynik oceny ryzyka ESG w procesie oceny ryzyka kredytowego nie przekłada się pod względem ilościowym na wycenę produktu, o który wnioskuje klient bądź na jego PD-rating. Ocena ESG jest informacją jakościową, brana pod uwagę w procesie decyzyjnym oddzielnie od wyników finansowych i parametrów ryzyka kredytowego. W przypadku małych zaangażowań ocena jest uproszczona, prowadzona portfelowo.

W przypadku zaangażowań przekraczających próg 8 mln PLN dla klientów K2 i K1 analiza jest prowadzona indywidualnie dla każdego klienta. Z uwagi na przystąpienie w 2022 roku do zobowiązania Science-Based Targets initiative (SBTi) oraz w ramach wypełniania zobowiązań strategicznych dotyczących osiągnięcia zero-emisyjności, rozpoczęto wstępne analizy dążące do zaprojektowania ścieżek dekarbonizacji dla Grupy.

3.2. Zasady zarządzania ryzykiem

W 2022 roku, po wybuchu konfliktu zbrojnego w Ukrainie, Bank monitorował wpływ tego konfliktu na sytuację gospodarczą w kraju, w szczególności dostępność oraz zmiany cen paliw i surowców, a także stabilność łańcuchów dostaw. W zarządzaniu ryzykiem kredytowym, Bank koncentrował się na identyfikacji czynników, które w istotny sposób mogą wpływać na sytuację klientów oraz jakość portfela kredytowego Banku.

W obszarze bankowości korporacyjnej Bank zachował ostrożność przy aktualizacji polityk ryzyka kredytowego. Jednocześnie kontynuował projekty, których efektem ma być automatyzacja i uproszczenie procesu kredytowego.

W obszarze bankowości detalicznej Bank uwzględnia ryzyka związane z obecną sytuacją gospodarczą. Sytuacja gospodarstw domowych i małych firm jest przedmiotem silnej presji powodowanej dużą zmiennością czynników makroekonomicznych i geopolitycznych. Bank dostosowuje się do tej sytuacji utrzymując konserwatywną politykę kredytową, w szczególności w obszarze zdolności kredytowej.

3.2.1. Kultura zarządzania ryzykiem

Fundamenty wdrożonej w Banku i Grupie mBanku kultury zarządzania ryzykiem zostały określone w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku oraz strategiach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzykiem koncentracji, ryzykiem kredytowym portfela detalicznego i korporacyjnego, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem reputacji), zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą mBanku.

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano zgodnie ze schematem trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi Biznes (jednostki biznesowe), którego zadaniem jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem, Bezpieczeństwo, Inspektor Danych Osobowych oraz funkcja Compliance, tworzy ramy i wytyczne dla zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, wspiera i nadzoruje Biznes w ich wdrażaniu oraz niezależnie analizuje i ocenia ryzyko. Aby zapewnić, że Biznes jest wspierany i nadzorowany w obiektywny sposób, druga linia obrony działa niezależnie od Biznesu.
- Trzecią linią obrony jest Audyt Wewnętrzny dokonujący niezależnych ocen działań związanych z zarządzaniem ryzykiem realizowanych zarówno przez pierwszą, jak i drugą linię obrony.

3.2.2. Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza nadzoruje działalność Banku w zakresie systemu zarządzania ryzykiem. W szczególności Rada Nadzorcza zatwierdza Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku i nadzoruje jej realizację.

Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej sprawuje stały nadzór nad ryzykiem. W szczególności wydaje rekomendacje dotyczące zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą strategii zarządzania ryzykiem, w tym Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem. W szczególności Zarząd określa i wdraża Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku. Jest także odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich spójność ze Strategią. Zarząd ustanawia strukturę organizacyjną Banku oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom organizacyjnym, dbając o właściwy podział ról w zarządzaniu ryzykiem. Ponadto odpowiada za opracowanie, wdrożenie, skuteczność i aktualizację pisemnych strategii, polityk i procedur, które dotyczą systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO) odpowiada za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku oraz Grupy w zakresie: definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania dotyczącego wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności oraz niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

Komitety:

- **Komitety Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku**, tj. Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD), Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (K RK) oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF) są platformą podejmowania decyzji oraz dialogu między jednostkami organizacyjnymi linii biznesowych i obszaru zarządzania ryzykiem w mBanku, jak również między Bankiem a spółkami Grupy. W szczególności Komitety podejmują decyzje oraz wydają rekomendacje, które dotyczą m.in.: polityk ryzyka, procesów i narzędzi oceny ryzyka, systemu limitów ryzyka, oceny jakości i efektywności portfela ekspozycji wobec klientów oraz zatwierdzania wprowadzania nowych produktów do oferty.
- **Komitet Ryzyka Modeli** jest odpowiedzialny za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem modeli, pełniąc w tym zakresie funkcję informacyjną, dyskusyjną, decyzyjną oraz legislacyjną.
- **Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem** jest odpowiedzialny za systematyczne monitorowanie struktury bilansu i kapitału oraz za alokację funduszy w granicach dopuszczalnych ryzyk. Jego celem jest optymalizacja wyniku finansowego, a także kształtowanie i alokowanie kapitału w sposób zapewniający maksymalizację zwrotu na kapitale Grupy mBanku.
- **Komitet Zrównoważonego Rozwoju Grupy mBanku** jest platformą podejmowania decyzji i wydawania rekomendacji oraz dialogu w zakresie zrównoważonego rozwoju. Komitet kształtuje, promuje i monitoruje zrównoważony rozwój w Grupie.
- **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku, poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. W ramach funkcjonowania Banku Komitet podejmuje decyzje kredytowe, a także decyzje dotyczące między innymi konwersji długu na akcje, udziały oraz przejęcia nieruchomości w zamian za dług.
- **Komitet Bankowości Inwestycyjnej** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie kontroli i zarządzanie ryzykiem (między innymi rynkowym, kredytowym, reputacyjnym, operacyjnym) transakcji Biura Maklerskiego oraz podejmowanie decyzji dotyczących realizacji tych transakcji.
- **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** między innymi wydaje rekomendacje w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

3.2.3. Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego i płynności (ICAAP/ILAAP)

Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP, ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w jej działalności. Proces ICAAP obejmuje:

- inwentaryzację ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- kalkulację kapitału wewnętrznego i regulacyjnego na pokrycie ryzyka,
- agregację kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- ustalanie limitów dotyczących wykorzystania zasobów kapitałowych,
- planowanie i alokację kapitału,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka,
- coroczny przegląd procesu.

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności płynności (ILAAP, ang. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu ciągłości działania Banku i Grupy przez zapewnienie odpowiedniej pozycji płynnościowej i finansowej. Proces ILAAP obejmuje między innymi:

- inwentaryzację ryzyka płynności i finansowania w działalności Grupy,
- kalkulację miar płynności, w tym modelowanie wybranych produktów bankowych,
- planowanie bilansu i ustalanie limitów zgodnych z apetytem na ryzyko,
- zarządzanie uwzględniające testy warunków skrajnych, miary ryzyka, plan awaryjny, wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI), wskaźniki recovery (RI) oraz monitorowanie limitów,
- przegląd i ocenę procesu,
- system Ceny Transferowej Funduszy (FTP),
- walidację modeli.

Procesy ICAAP i ILAAP podlegają regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku. Przeglądy tych procesów nadzoruje Rada Nadzorcza Banku.

Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania, aby zapewnić, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii Grupy mBanku. W tym celu w Grupie mBanku przeprowadzany jest corocznie proces identyfikacji i oceny istotności ryzyka. Wszystkie istotne rodzaje ryzyka są uwzględniane w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku, w szczególności w procesie zarządzania zdolnością absorpcji ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne), ryzyko płynności, ryzyko braku zgodności, ryzyko reputacji, ryzyko modeli, ryzyko kapitałowe (w tym ryzyko nadmiernej dźwigni), ryzyko podatkowe oraz ryzyko portfela kredytów w walutach obcych.

3.2.4. Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Bank jest skłonny i zdolny zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej.

Bufory kapitałowe i płynnościowe

Grupa mBanku ustala apetyt na ryzyko, aby zapewnić stałe spełnienie wymagań nadzorczych w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich. Dlatego utrzymuje bufory kapitałowe i płynnościowe powyżej wymogów regulacyjnych, żeby zapewnić niezakłócone funkcjonowanie Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, tak aby możliwe było utrzymanie zdolności do absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno w perspektywie regulacyjnej, jak i ekonomicznej. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach skrajnych, ale prawdopodobnych. Aby wyznaczyć odpowiednią wielkość bufora płynności ustanowiony został minimalny poziom wskaźnika LCR powyżej wymogu regulacyjnego.

Apetyt na ryzyko Grupy mBanku uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, poprzez ustalenie odpowiednich buforów kapitałowych dla ryzyka wynikającego z potencjalnej materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniających nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

W wyniku wewnętrznych dyskusji o apetycie na ryzyko określone są docelowe współczynniki kapitałowe i wewnętrzne bufory płynności dla Grupy mBanku.

Zdolność absorpcji ryzyka

Zdolność absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale, źródłach finansowania i rezerwach płynności, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu bazowym i scenariuszu warunków skrajnych. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach) zgodnie z zasadami ICAAP,
- przestrzeganie wewnętrznych celów kapitałowych i płynnościowych,
- zapewnienie zachowania płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy zgodnie z zasadami ILAAP.

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności do absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitów ryzyka

Aby zapewnić efektywną alokację apetytu na ryzyko mBank wdrożył system limitowania ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. Oprócz limitów w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania Banku stosowane są również liczby kontrolne oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania.

3.2.5. Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP i ILAAP

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w zarządzaniu oraz planowaniu kapitałowym i płynnościowym Banku. Pozwalają one ocenić odporność Banku w kontekście dotkliwych, ale jednocześnie prawdopodobnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych i wewnętrznych.

Testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową i płynnościową Banku.

W ramach ICAAP Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z wykorzystaniem różnych scenariuszy, m.in. scenariuszy historycznych, scenariuszy makroekonomicznych dla pogarszającej się koniunktury gospodarczej, scenariuszy, które uwzględniają zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, w kontekście specyficznych koncentracji ryzyka w Banku. Analizy takie uwzględniają różne poziomy dotkliwości scenariuszy, które charakteryzują się różnym poziomem prawdopodobieństwa ich realizacji.

Scenariusze w ramach ILAAP obejmują negatywne zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, zdarzenia dotyczące całego rynku oraz scenariusze połączone. Scenariusze te uzupełniane są przez scenariusz odwrócony pozwalający na identyfikację czynników ryzyka. Dodatkowo przeprowadzany jest scenariusz zintegrowany, w którym uwzględnia się również wpływ czynników pochodzących z innych rodzajów ryzyka.

Przyjmowane do analizy scenariusze makroekonomiczne umożliwiają kompleksową analizę wszystkich istotnych rodzajów ryzyka oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku.

Dla Banku przeprowadzane są tzw. odwrócone testy warunków skrajnych, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Banku. Odwrócone testy warunków skrajnych służą do podejmowania decyzji strategicznych dotyczących akceptowanego profilu ryzyka.

3.2.6. Wyniki finansowe mBanku oraz Grupy mBanku w kontekście wymogów regulacyjnych

Bank monitoruje wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału, rentowności i jakości aktywów zgodnie z zasadami opisanymi w Planie naprawy dla Grupy mBanku, w tym w zakresie spełnienia przesłanek do uruchomienia planu naprawy.

Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2021/11) w sprawie wskaźników planu naprawy, wskaźniki rentowności powinny uwzględniać wszelkie aspekty związane z dochodami instytucji, które mogą prowadzić do szybkiego pogorszenia się jej sytuacji finansowej poprzez obniżenie zysków zatrzymanych (lub strat) mających wpływ na fundusze własne instytucji.

Rentowność podstawowego modelu biznesowego Banku w 2022 roku utrzymała się na bardzo wysokim poziomie. Wynik za 2022 rok został ukształtowany przez zdarzenia nadzwyczajne, niezależne od podstawowej działalności Banku, przede wszystkim czynniki zewnętrzne, tj. wprowadzenie wakacji kredytowych, utworzenie systemu ochrony banków komercyjnych oraz zmiany do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, a także ujęcie dodatkowych kosztów ryzyka prawnego związanych z portfelem kredytów walutowych.

Należy podkreślić, że pomimo straty netto w 2022 roku w wysokości 696 724 tys. zł (702 527 tys. zł na poziomie skonsolidowanym), zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planów naprawy, w szczególności art. 142 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, przesłanka do uruchomienia planu naprawy odnosząca się do istotnie pogorszającej się sytuacji finansowej Banku oraz Grupy nie została spełniona.

Wskaźniki planu naprawy w pozostałych obszarach, tj. płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną i bezpieczną sytuację Banku oraz Grupy i w 2022 roku utrzymywały się powyżej poziomów ostrzegawczych określonych w Planie Naprawy Grupy mBanku.

3.3. Ryzyko kredytowe

3.3.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Grupa mBanku aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniającą koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między

innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Bank stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy mBanku (KKG).

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu (ratingu oczekiwanej straty) oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Dla klientów wnioskujących o małe zaangażowanie jest ono jedynym wyznacznikiem właściwego szczebla decyzyjnego.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym

Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych ekspozycji na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem właściwych reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (w standardowych przypadkach dokonywana wewnętrznie, w pozostałych polegająca na wewnętrznej weryfikacji wyceny dostarczonej z zewnątrz).

3.3.2. Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze, najlepsze praktyki rynkowe oraz własną wiedzę i doświadczenia. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalane odrębnie dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.3.3. Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych

Ważnym elementem polityki kredytowej są stosowane zabezpieczenia. Podstawową rolą zabezpieczenia jest obniżenie ryzyka kredytowego transakcji i zapewnienie Bankowi realnej możliwości zwrotu należności. Bank, podejmując decyzję o przyznaniu produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Bank przyjmuje zabezpieczenia tylko po dokonaniu ich oceny i pod warunkiem, że spełniają one warunek braku istotnej korelacji między ich wartością a wiarygodnością dłużnika. Rodzaj wymaganego zabezpieczenia zależy od produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, okresu finansowania oraz ryzyka klienta.

Do najczęściej stosowanych zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- zastaw rejestrowy,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- kaucja pieniężna,
- gwarancje i poręczenia,
- depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- przewłaszczenie środka transportu.

Wartość nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ustalana jest na podstawie wyceny, sporządzanej przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości

rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia. W wybranych przypadkach najbardziej płynnych mieszkań w segmencie detalicznym weryfikacja wartości dokonywana jest automatycznie na podstawie aktualnych cen transakcyjnych.

Wartość pozostałych zabezpieczeń określana jest na bazie dostępnych dokumentów, typowych dla każdego rodzaju zabezpieczenia.

Każde zabezpieczenie podlega monitoringowi. Częstotliwość monitoringu wynika z regulacji wewnętrznych i zależy od rodzaju monitorowanego zabezpieczenia.

W obszarze bankowości korporacyjnej, w przypadku zabezpieczeń na środkach trwałych i aktywach finansowych finalna wartość zabezpieczenia, tzw. MRV (ang. Most Realistic Value), wyznaczana jest przy użyciu wskaźnika ECF (ang. Empirical Coverage Factor), który odzwierciedla pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia rzeczowego w drodze wymuszonej sprzedaży. Ocena zabezpieczeń osobowych dokonywana jest na podstawie kondycji finansowej dostawcy. Bank wyznacza tzw. parametr PCV (będący odpowiednikiem wartości MRV dla zabezpieczeń rzeczowych). W sytuacji gdy parametr PD dostawcy zabezpieczenia jest równy lub gorszy od PD klienta, PCV równe jest zero.

Bank posiada dedykowaną politykę dotyczącą zabezpieczeń w obszarze bankowości korporacyjnej. Najważniejsze jej elementy to:

- wskazanie zabezpieczeń preferowanych i niezalecanych,
- rekomendacje w zakresie stosowania zabezpieczeń w określonych sytuacjach,
- określenie częstotliwości monitoringu zabezpieczeń,
- określenie podejścia do zabezpieczeń z zerowym MRV.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi

Bank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane umowy ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta lub mBank zgodnie z podpisanymi umowami zabezpieczającymi. Jednocześnie wspomniane umowy ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem. mBank wykorzystuje Proces Wczesnego Ostrzegania (Early Warning) w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy ekspozycja z tytułu otwartych transakcji pochodnych zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu w ramach standardowego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego.

3.3.4. System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze bankowości korporacyjnej jest system ratingowy, oparty na następujących podstawowych elementach:

- rating dłużnika (PD-rating) – określający prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań,
- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący portfel ekspozycji bez przesłanki niewykonania zobowiązania (w przypadku niewykonania zobowiązania odzyski są ustalane metodą indywidualną). Model składa się z komponentów: odzysku z części niezabezpieczonej (oparty na czynnikach ze sprawozdania finansowego, charakterystykach ekspozycji oraz klienta) oraz odzysku z części zabezpieczonej (oparty na czynnikach związanych z przedmiotem zabezpieczenia),
- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi są model współczynnika konwersji kredytowej CCF oraz komponent zużycia limitu. Komponenty oparte są o czynniki kontraktowe oraz specyficzne dla każdego klienta,
- rating kredytowy (EL-rating) - określający oczekiwaną stratę (EL) i biorący pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1,0 do 6,5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 50 mln zł) i SME (obroty nieprzekraczające 50 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów, tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na

oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych.

Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2			3		4		5			6	7	8	
PD rating	1,0 – 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 – 2,6	2,8	3	3,2 – 3,4	3,6 – 3,8	4	4,2 – 4,6	4,8	5	5,2 – 5,8	Brak ratingu	6,1 – 6,5
S/P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	B-	CCC+ do C	Nie dotyczy	D
	Stopień inwestycyjny								Stopień subinwestycyjny			Stopień nieinwestycyjny						Default

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele, wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. Finalny poziom straty określany jest na podstawie integracji trzech komponentów:
 - poziom odzysku dla przypadków uzdrowionych (oparty na średnich osiągniętych poziomach odzysku dla przypadków uzdrowionych),
 - poziom odzysku dla przypadków nieuzdrowionych (oparty na czynnikach kontraktowych, dotyczących relacji klienta z kontraktem oraz charakterystykę zabezpieczenia),
 - prawdopodobieństwo uzdrowienia (oparte na czynnikach socjo-demograficznych oraz pełnej strukturze produktowej właściciela kontraktu).
- Szacowanie poziomu straty LGD przebiega w homogenicznych segmentach uwzględniających typ produktu oraz rodzaj zabezpieczenia. Funkcjonują oddzielne modele dla przypadków charakteryzujących się oraz nie charakteryzujących się niewykonaniem zobowiązania;
- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi jest model współczynnika konwersji kredytowej CCF, komponent zużycia limitu oraz przedpłat. Komponenty oparte są na czynnikach kontraktowych oraz klienckich;
- model parametru PD (określający prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania) o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym karty scoringowe:
 - aplikacyjne (oparte na czynnikach: socjo-demograficznych, opisujących charakterystykę prowadzonej działalności gospodarczej oraz związanych ze specyfiką posiadanych/wnioskowanych produktów kredytowych),
 - behawioralne (oparte na informacjach dotyczących historii relacji kredytowej i depozytowej z Bankiem),
 - biurowe (bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej dotyczących relacji i sposobu obsługi przez klienta zobowiązań posiadanych poza Bankiem).

3.3.5. Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku, w tym między innymi modele prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) oraz ich składowe, straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF) podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące. Ponadto modele te są przedmiotem cyklicznej walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyłeń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. Jednostka modelująca przeprowadza rekalkulacje przedmiotowych modeli, m.in. w przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań.

Raporty z przeprowadzonych monitoringów/backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym wymogi Rekomendacji W, a także - w przypadku metody AIRB - wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w Polityce Zarządzania Modelami (PZM) i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku. Walidacji podlegają modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB, modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w procesie kalkulacji rezerw zgodne z MSSF 9 oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Wykazie Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność Jednostki Walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy i utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W Banku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji (Jednostka Walidacyjna). Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę koncepcji i założeń modeli, poprawności ich budowy, wdrożenia, poprawności wykorzystania oraz skuteczności wraz ze statusem podejmowanych działań zaradczych lub naprawczych.

W zależności od istotności i złożoności modelu, a także rodzaju przeprowadzanego badania, walidacja ma charakter kompleksowy (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub ograniczony (jest skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu m.in. na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia, w postaci działań zaradczych bądź naprawczych, dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji. Zarówno plan walidacji, jak i wyniki przeprowadzonych zadań walidacyjnych zatwierdzane są przez Komitet Ryzyka Modeli.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną Politykę zmian metody IRB. Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, w szczególności kryteria klasyfikacji w oparciu o wytyczne Europejskiego Banku Centralnego.

3.3.6. Zasady wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych

Bank wyznacza oczekiwane straty kredytowe zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz zgodnie z wymogami polskiego prawa bankowego i wymaganiami Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.6.1 Zasady klasyfikacji ekspozycji do Koszyków

Bank, realizując postanowienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, klasyfikuje ekspozycje kredytowe do Koszyków (ang. Stage):

- Koszyk 1 – ekspozycje, dla których ryzyko nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia w portfelu kredytowym (sytuacja normalna),
- Koszyk 2 – ekspozycje, dla których na datę raportową stwierdzono istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia,
- Koszyk 3 – ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości,
- POCI (ang. purchased or originated credit-impaired asset) – aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Przypisanie ekspozycji do Koszyka 2 odbywa się w Banku zgodnie z algorytmem tzw. Logiki Transferu, określającym przesłanki jakościowe oraz ilościową, mówiące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego, zaś o klasyfikacji do Koszyka 3 decydują przesłanki utraty wartości.

Po ustaniu przesłanki ilościowej lub przesłanek jakościowych, na podstawie których ekspozycja została zaklasyfikowana do Koszyka 2 na datę raportową (klient i przypisana do niego ekspozycja nie ma aktywnej żadnej z przesłanek jakościowych Logiki Transferu ani przesłanki ilościowej), ekspozycja zmieni kwalifikację z Koszyka 2 na Koszyk 1. Dodatkowo, w przypadku kredytów, wobec których zastosowano narzędzia pomocowe (forborne) warunkiem przeklasyfikowania do Koszyka 1 jest upłynięcie okresu 24 miesięcy, w trakcie których kredyt jest prawidłowo obsługiwany (ang. performing).

Możliwe jest również przeklasyfikowanie klienta z Koszyka 3 do Koszyka 2 lub Koszyka 1 jeśli dla każdej przesłanki niewykonania zobowiązania przypisanej do dłużnika upłynął okres kwarantanny, a dodatkowo w przypadku klientów korporacyjnych, ocena dłużnika przeprowadzona po okresie kwarantanny nie wykazała, że dłużnik prawdopodobnie nie spłaci w pełni zobowiązania bez realizacji zabezpieczenia.

Okres kwarantanny oznacza okres, w którym dłużnik prawidłowo obsługuje zobowiązania liczony od momentu ustąpienia przesłanki utraty wartości.

Kalkulacja okresu kwarantanny odbywa się oddzielnie dla każdej przesłanki utraty wartości. Okres kwarantanny jest utrzymywany również w sytuacji, gdy zobowiązanie ze względu na które wystąpiła przesłanka utraty wartości, zostało spłacone, spisane lub sprzedane. Okres kwarantanny wynosi:

- w przypadku przesłanki restrukturyzacji awaryjnej – 12 miesięcy,
- w przypadku pozostałych przesłanek – 3 miesiące.

Bank w okresie kwarantanny ocenia zachowanie kredytowe dłużnika, a wyjście z kwarantanny jest uzależnione od prawidłowej obsługi.

3.3.6.1.1. Istotne pogorszenie jakości kredytowej (klasyfikacja do Koszyka 2)

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryterium ilościowego i kryteriów jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Kryteria jakościowe to:

- liczba dni opóźnienia w spłacie kwoty wymagalnej jest większa lub równa 31 dni przy uwzględnieniu progów materialności:
 - próg bezwzględny odnosi się do przeterminowanej kwoty ekspozycji i wynosi 400 zł dla ekspozycji detalicznych w oddziale polskim i ekspozycji dłużników Private Banking, rejestrowanych w systemach korporacyjnych, 2 500 CZK dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku w Czechach, 100 EUR dla ekspozycji detalicznych w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji oraz 2 000 zł dla ekspozycji z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej,
 - próg względny odnosi się do stosunku przeterminowanej kwoty ekspozycji do całkowitej kwoty ekspozycji bilansowej i wynosi 1%,
- liczba dni opóźnienia w spłacie kwoty wymagalnej ekspozycji jest większa lub równa 91 dni (bez uwzględnienia progów materialności),
- występowanie flagi Forborne performing (status klienta wskazujący na jego trudności w spłacie zobowiązania kredytowego zgodnie z definicją Forborne stosowaną w Banku),
- występowanie flagi Listy Watch (wewnętrzny proces Banku wskazujący klientów korporacyjnych podlegających szczególnej obserwacji pod względem zmian ich jakości kredytowej, zgodnie z zasadami klasyfikacji na Listę Watch przyjętymi w Banku),
- pogorszenie profilu ryzyka całego portfela ekspozycji z uwagi na typ produktu, branżę lub kanał dystrybucji (dotyczy klientów detalicznych).

Bank dokonuje kwantyfikacji poziomu ryzyka kredytowego w stosunku do wszystkich ekspozycji lub klientów, w odniesieniu do których istnieje zaangażowanie kredytowe. W sytuacji braku dostępnych informacji pozwalających na ocenę ryzyka kredytowego ekspozycji na moment początkowego ujęcia, Bank dokonuje klasyfikacji takiej ekspozycji kredytowej do Koszyka 2, z brakiem możliwości reklasyfikacji do Koszyka 1.

Kryterium ilościowe Logiki Transferu wykorzystuje miarę istotnego pogorszenia jakości kredytowej bazującą na względnej i bezwzględnej zmianie długookresowej wartości PD określonej dla ekspozycji na datę raportową w stosunku do miary długookresowego PD określonej na datę początkowego ujęcia. Miara ta jest wyznaczana odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia default oraz charakterystyki ekspozycji. W przypadku gdy wartości względnej i bezwzględnej zmiany długookresowego PD przekroczą tzw. progi przejścia, wówczas dana ekspozycja trafia do Koszyka 2. Istotną kwestią w procesie kalkulacji miary pogorszenia jakości kredytowej jest spójne na poziomie całego Banku wyznaczanie daty początkowego ujęcia, względem której badane jest pogorszenie jakości kredytowej. Ponowna data początkowego ujęcia wyznaczana jest dla ekspozycji, dla których nastąpiła znacząca modyfikacja warunków kontraktowych. Każdorazowa zmiana daty początkowego ujęcia skutkuje ponowną kalkulacją, zgodnie z obowiązującymi na nową datę początkowego ujęcia charakterystykami ekspozycji, parametru inicjalnego PD, względem którego badane jest istotne pogorszenie jakości kredytowej ekspozycji.

3.3.6.1.2. Niskie ryzyko kredytowe

W przypadku ekspozycji, których charakterystyki wskazują na niskie ryzyko kredytowe (ang. Low Credit Risk – LCR), oczekiwane straty kredytowe wyznaczane są zawsze w horyzoncie 12 miesięcy. Dla ekspozycji oznaczonych jako LCR nie zakłada się transferu z Koszyka 1 do Koszyka 2, choć nadal możliwe jest przejście z Koszyka 1 do Koszyka 3 w momencie stwierdzenia przesłanki utraty wartości. Bank stosuje kryterium LCR wobec klientów z segmentu rządów i banków centralnych, którzy posiadają rating inwestycyjny oraz

klientów z segmentu Jednostki Samorządu Terytorialnego. Kryterium LCR nie jest stosowane wobec ekspozycji detalicznych.

3.3.6.1.3. Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

W przypadku ekspozycji korporacyjnych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

- liczba dni przeterminowania kwoty głównej, odsetek lub opłat wynosi powyżej 90 dni (w przypadku ekspozycji wobec banków powyżej 14 dni). Obliczanie liczby dni przeterminowania odbywa się na poziomie dłużnika i rozpoczyna się w momencie przekroczenia łącznie bezwzględnego i względnego progu istotności, gdzie:
 - próg bezwzględny odnosi się do sumy wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku i wynosi 2 000 zł dla dłużników z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej oraz 400 zł dla dłużników Private Banking rejestrowanych w systemach korporacyjnych,
 - próg względny odnosi się do stosunku wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku do sumy zobowiązań bilansowych dotyczących danego dłużnika i wynosi 1%;
- zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika;
- dokonanie przez Bank restrukturyzacji awaryjnej (próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%);
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika, powzięcie informacji o postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, powzięcie informacji o ustanowieniu kuratora;
- ogłoszenie upadłości dłużnika lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
- powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;
- niespłata przez dłużnika kwoty zrealizowanego poręczenia Skarbu Państwa;
- wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości lub wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych lub windykacyjnych;
- oszustwo (wyłudzenie) ze strony klienta;
- Bank spodziewa się realizacji straty na kliencie;
- wystąpienie niewykonania zobowiązań z tytułu innych umów (ang. cross default);
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego lub otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego wobec dłużnika w rozumieniu ustawy Prawo Restrukturyzacyjne.
- uzyskanie informacji o istotnych problemach finansowych dłużnika.

Dodatkowo Bank identyfikuje przesłanki utraty wartości specyficzne dla poszczególnych kategorii podmiotów, a także tzw. miękkie przesłanki utraty wartości, mające na celu zasygnalizowanie sytuacji, które mogą prowadzić do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku. W przypadku ich wystąpienia dokonywana jest pogłębiona analiza uwzględniająca specyfikę obszaru działalności podmiotu, w wyniku której podejmowana jest indywidualna decyzja o klasyfikacji ekspozycji do jednego z koszyków.

3.3.6.1.4. Przesłanki utraty wartości – należności detaliczne

W przypadku ekspozycji detalicznych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

- liczba dni przeterminowania kwoty głównej, odsetek lub opłat wynosi powyżej 90 dni. Obliczanie liczby dni przeterminowania odbywa się na poziomie dłużnika i rozpoczyna się w momencie przekroczenia łącznie bezwzględnego i względnego progu istotności, gdzie:
 - próg bezwzględny odnosi się do sumy wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku i wynosi 400 zł dla oddziału polskiego, 2 500 CZK w oddziale zagranicznym Banku w Czechach oraz 100 EUR w oddziale zagranicznym Banku na Słowacji,

- próg względny odnosi się do stosunku wszystkich przeterminowanych kwot związanych z zobowiązaniami dłużnika wobec Banku do sumy zobowiązań bilansowych dotyczących danego dłużnika i wynosi 1%;
- dokonanie przez Bank restrukturyzacji awaryjnej (próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%);
- wypowiedzenie przez Bank umowy w sytuacji naruszenia warunków umowy kredytowej przez dłużnika;
- pozyskanie informacji o złożeniu przez dłużnika wniosku o upadłość konsumencką, prowadzenie w tej sprawie postępowania sądowego lub orzeczenie przez sąd upadłości konsumenckiej;
- pozyskanie informacji o złożeniu wniosku przez dłużnika o wszczęciu bądź o prowadzeniu wobec dłużnika postępowania upadłościowego/restrukturyzacyjnego, które w ocenie Banku może skutkować opóźnieniem lub zaniechaniem spłaty zobowiązania;
- uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie;
- zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą wiarygodności kredytowej dłużnika;
- stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania;
- wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW);
- wystąpienie niewykonania zobowiązań z tytułu innych umów (ang. cross default).

3.3.6.2. Wyznaczanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych (ECL) odbywa się na poziomie pojedynczego kontraktu lub ekspozycji (umowy). W podejściu portfelowym oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a ostateczna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych nie jest stosowane podejście kolektywne (przypisanie jednej wartości parametru dla wybranych portfeli).

W celu oszacowania długookresowego parametru PD zastosowano estymację, w której zmienną objaśnianą jest skumulowany współczynnik niewypłacalności (skumulowany default-rate). W ramach tej procedury, przy wykorzystaniu regresji liniowej liczonej metodą najmniejszych kwadratów, do danych empirycznych dopasowywana jest krzywa rozkładu Weibulla. Oszacowania wykonywane są odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na charakterystyki klienta i ekspozycji. W celu wyznaczenia długookresowych wartości PD uwzględniających oczekiwania makroekonomiczne, wyznacza się dodatkowo współczynnik skalujący, tzw. z-factor, który ma na celu dostosowanie średnich obserwowanych długookresowych wartości PD do wartości odzwierciedlających oczekiwania co do kształtowania się przyszłych warunków makroekonomicznych. Współczynnik skalujący określa fazę cyklu koniunkturalnego, w którym gospodarka będzie znajdować się w kolejnych latach prognozy, poprzez porównanie oczekiwanych wartości stóp niewypłacalności do długoterminowych średnich.

Na potrzeby kalkulacji długookresowego parametru LGD, wykorzystano zmienną objaśnianą w postaci współczynnika straty liczonego metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (workout approach). Do wyznaczenia modelowych wartości, użyto zestawu metod statystycznych składającego się m.in. z regresji ułamkowej, regresji liniowej, średniej w pulach, czy drzew regresyjnych. Oszacowania wykonywane są odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na charakterystyki klienta i ekspozycji. Podczas estymacji zostały wykorzystane również oczekiwania makroekonomiczne, które korygowały wartości modelowe oparte o zmienne kliento-kontraktowe.

W celu kalkulacji długookresowego parametru EAD, wykorzystano zestaw dwu zmiennych objaśnianych w postaci przyszłej utylizacji limitu (Limit Utilisation - LU), oraz współczynnika konwersji kredytowej (Credit Conversion Factor - CCF). Wartości modelowe zostały wyznaczone z pomocą drzew regresyjnych z wykorzystaniem zmiennych kliento-kontraktowych. W segmentach, w których analizy wskazały na istotność statystyczną oczekiwań makroekonomicznych, zostały one włączane do modeli EAD.

Jeżeli na datę sprawozdawczą ryzyko kredytowe ekspozycji nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia, oczekiwane straty kredytowe kalkulowane są w minimalnym horyzoncie z horyzontu 12-miesięcznego i horyzontu do zapadalności. Jeżeli ryzyko kredytowe ekspozycji wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (ekspozycja znajduje się w Koszyku 2), Bank kalkuluje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie dożywnym (Lt ECL). Parametry wykorzystane w celu kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej w Koszyku 1 są identyczne z parametrami wyznaczanymi w celu wyliczenia długookresowej straty kredytowej w Koszyku 2 dla $t=1$, gdzie t oznacza rok prognozy.

Podejście indywidualne obejmuje wszystkie bilansowe i pozabilansowe ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów korporacyjnych oraz w portfelu kredytów segmentu Private Banking rejestrowanego w systemach korporacyjnych. Oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane jako różnica pomiędzy wartością ekspozycji a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Sposób kalkulacji oczekiwanych odzysków odbywa się w scenariuszach i zależy od wybranej strategii postępowania Banku wobec klienta. W przypadku strategii restrukturyzacji rozważane scenariusze przygotowywane są dla ekspozycji i zakładają istotny udział odzysków z wpłat własnych klienta. W strategii windykacji scenariusze są opracowywane z uwzględnieniem źródeł odzysku (zabezpieczenia). Bank przyjmuje scenariusze per ekspozycja/źródło odzysku, przy czym warunkiem niezbędnym jest opracowanie minimum 2 scenariuszy, z których jeden przewidywać będzie wystąpienie co najmniej częściowej straty na ekspozycji/źródle odzysku. Waga poszczególnych scenariuszy wynika z eksperckiej oceny prawdopodobieństwa scenariuszy opartej na istotnych okolicznościach faktycznych sprawy, w szczególności dotyczących istniejących zabezpieczeń i ich rodzaju, sytuacji finansowej klienta, jego chęci współpracy, ryzykach mogących wystąpić w sprawie oraz czynnikach mikro- i makroekonomicznych.

Do wyceny oczekiwanych strat kredytowych Bank wykorzystuje dane zawarte w systemach transakcyjnych Banku oraz zaimplementowanych w dedykowanych narzędziach.

3.3.6.2.1. Wykorzystanie scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL

Bank jest zobowiązany do wyznaczania oczekiwanej straty kredytowej w sposób, który odzwierciedla oczekiwania w zakresie różnych scenariuszy kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W przypadku portfelowego szacowania ECL Bank wyznacza parametr NLF (ang. non-linearity factor), który ma za zadanie korygować wartość oczekiwanej straty kredytowej (wyznaczonej co miesiąc). Wartość NLF jest kalkulowana co najmniej raz do roku, odrębnie dla segmentów detalicznych i korporacyjnych. Wartości współczynnika NLF są stosowane jako czynniki skalujące dla indywidualnych wartości ECL wyznaczanych na poziomie pojedynczych ekspozycji w poszczególnych segmentach na podstawie wyników trzech przeliczeń symulacyjnych wartości oczekiwanej straty kredytowej na identyczną datę raportową, wynikających z przyjętych scenariuszy makroekonomicznych. W szczególności parametr NLF dla danego segmentu jest wyznaczony jako iloraz:

- ważonej prawdopodobieństwem realizacji scenariuszy średniej wartości oczekiwanej straty z trzech scenariuszy makroekonomicznych (tzw. oszacowanie średnie), w skład których wchodzi scenariusz bazowy, optymistyczny i pesymistyczny. Wagi tych scenariuszy odpowiadają prawdopodobieństwu realizacji każdego z nich i wynoszą odpowiednio 60% dla bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego,
- wartości oczekiwanej straty wyznaczonej w scenariuszu bazowym (oszacowanie referencyjne).

Przetwarzania symulacyjne, których wyniki są wykorzystywane do kalkulacji współczynnika NLF, są wykonywane na podstawie tych samych danych wejściowych dotyczących charakterystyk ekspozycji, ale z wykorzystaniem różnych wektorów parametrów ryzyka, w przypadku gdy oczekiwania makroekonomiczne zdefiniowane w scenariuszach wpływają na wartości tych parametrów.

Dodatkowo uwzględnienie informacji dotyczącej przyszłości ma miejsce w modelach wszystkich trzech parametrów ryzyka kredytowego szacowanych w dożywotnim horyzoncie (Lt PD, Lt EAD, Lt LGD). W oszacowaniach Bank wykorzystuje między innymi ogólnodostępne wskaźniki makroekonomiczne (PKB, zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, stopa bezrobocia, poziom exportu/importu, płace, należności monetarnych instytucji finansowych od gospodarstw domowych), oczekiwania względem kształtowania się kursów walutowych, a także względem zmian cen nieruchomości w podziale na lokale mieszkalne i komercyjne.

W przypadku indywidualnego szacowania ECL, każdorazowo na bazie eksperckiej oceny Bank szacuje wpływ czynników makroekonomicznych oraz innych czynników o charakterze ogólnym (np. dotychczasowy przebieg współpracy Banku z kredytobiorcą, charakter produktu) na prawdopodobieństwo przyjętych scenariuszy w kalkulacji szacowanej straty oraz przyjęte kwoty i terminy odzysków z przepływów z działalności operacyjnej oraz zabezpieczeń. Dokonywane jest to poprzez syntetyczną ekspercką ocenę czynników (ocena pozytywna, neutralna lub negatywna). Na przykład pozytywna ocena daje podstawę do zwiększenia prawdopodobieństwa scenariusza pozytywnego wobec negatywnego, bądź bazowego względem negatywnego, gdzie bazowy scenariusz opiera się o wpłaty własne z działalności operacyjnej kredytobiorcy. Czynniki makroekonomiczne, wykorzystywane w indywidualnym szacowaniu ECL, przyjmowane są z założeń dla prognoz budżetów i planów finansowych wykorzystywanych do zarządzania i sprawozdawczości w mBanku. Ponadto w zakresie czynników makroekonomicznych uwzględniane są wnioski płynące z analiz branżowych przygotowywanych w Banku, w szczególności wnioski z ocen eksperckich branż, utworzonych na potrzeby określenia limitów branżowych Banku, a także z oceny perspektyw branżowych oraz oceny atrakcyjności konkretnego sektora. Uwzględnianie przyszłych warunków gospodarczych w procesie oszacowania oczekiwanej straty kredytowej może być pominięte

wyłącznie w przypadku, gdy Bank nie identyfikuje zależności pomiędzy czynnikami makroekonomicznymi a poziomem oczekiwanej straty.

3.3.6.2.2. Istotne zmiany modelowe

W roku 2022 Bank przeprowadził następujące istotne zmiany w modelach wykorzystywanych do wyznaczenia oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego:

■ W pierwszym półroczu 2022 roku:

- Dla portfela kredytowania specjalistycznego wykonano rekalkulację modeli długookresowego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania oraz długookresowej straty wykorzystywanych na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących, a także wykonano aktualizację wykorzystywanych wskaźników makroekonomicznych, poprzedzoną w pierwszym kwartale 2022 przypisaniem wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego w modelu oczekiwanej straty kredytowej. Sumaryczny wpływ na poziom oczekiwanej straty kredytowej wszystkich zmian dla portfela kredytowania specjalistycznego został ujęty w wyniku pierwszego półrocza w postaci rozwiązania odpisów w wysokości 2,1 mln zł (pozytywny wpływ na wynik).
- Dla pozostałego portfela kredytowego dokonano analizy aktualizacji wykorzystywanych wskaźników makroekonomicznych, poprzedzonej w pierwszym kwartale 2022 przypisaniem wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego w modelu oczekiwanej straty kredytowej. Wpływ wymienionych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej dla portfela kredytowego nie obejmującego kredytowania specjalistycznego, został ujęty poprzez dowiezanie oczekiwanych strat kredytowych w wysokości 73,0 mln zł (negatywny wpływ na wynik). Dodatkowo wpływ na wycenę do wartości godziwej portfela niezabezpieczonego hipotecznie wyniósł 1,8 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

■ W drugim półroczu 2022 roku:

- Przebudowano długookresowy model LGD dla segmentu korporacyjnego oraz zaktualizowano wskaźniki makroekonomiczne wykorzystywane w modelu oczekiwanej straty kredytowej w celu uwzględnienia zmienności aktualnej i prognozowanej sytuacji gospodarczej w Polsce. Sumaryczny wpływ wyżej wymienionych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej wyniósł 0,1 mln zł (negatywny wpływ na wynik). Dodatkowo wpływ na wycenę do wartości godziwej portfela niezabezpieczonego hipotecznie wyniósł 0,7 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

3.3.6.2.3. Najważniejsze zmiany wynikające z wdrożenia Rekomendacji R

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 15 kwietnia 2021 roku wydała Rekomendację R dotyczącą zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym, która weszła w życie od 1 stycznia 2022 roku.

Znowelizowana Rekomendacja R stanowi zbiór dobrych praktyk dotyczących klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych, zgodnie z przyjętą i obowiązującą w bankach polityką rachunkowości oraz zarządzania ryzykiem kredytowym. W ramach Banku najważniejsze dostosowania wynikające z treści Rekomendacji objęły następujące obszary:

- definicja default - nie zidentyfikowano konieczności zmiany definicji default w ramach dostosowania do Rekomendacji R. Zapisy rekomendacji wpłynęły na uszczegółowienie niektórych przesłanek utraty wartości i modyfikację procesu windykacyjnego;
- klasyfikacja do Koszyków - dostosowanie katalogu kryteriów algorytmu Logiki Transferu:
 - w zakresie kryteriów jakościowych do stosowanych wcześniej kryteriów dodano dwa poniższe elementy:
 - pogorszenie profilu ryzyka całego portfela ekspozycji z uwagi na typ produktu, branżę lub kanał dystrybucji – dotyczy bankowości detalicznej,
 - opóźnienie w spłacie dla danej ekspozycji przekraczające 90 dni od terminu zapadalności raty kredytu/pożyczki – kapitału, odsetek lub opłat, w sytuacji gdy dla danej ekspozycji nie zostały spełnione kryteria istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego – dotyczy bankowości detalicznej i korporacyjnej;
 - w zakresie kryterium ilościowego przeprowadzono następujące zmiany:
 - dostosowanie definicji względnej i bezwzględnej zmiany długookresowego PD do wymogów Rekomendacji R,
 - aktualizacja progów Logiki Transferu z uwzględnieniem perspektywy długookresowej (odejście od cyklicznej rekalkulacji progów w oparciu o bieżące dane portfelowe; zapewnienie oczekiwanej przez nadzorcę niezmienności progów w trakcie życia kontraktu dzięki wyznaczeniu progów w oparciu o długookresową próbę danych),
 - uwzględnienie segmentacji modelowej zgodnej z przekrojami sugerowanymi w wytycznych rekomendacji R;

■ zmiany procesowe:

- uwzględnienie Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (CRO) w procesie akceptacji oczekiwanych strat kredytowych,
- zwiększenie częstotliwości przeprowadzania backtestingu oczekiwanych strat kredytowych i parametrów ryzyka do kwartalnej.

3.3.6.3. Pokrycie odpisami na oczekiwane straty kredytowe poszczególnych pod-portfeli

Poniższe tabele prezentują udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytów udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji odpisami na oczekiwane straty kredytowe dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu przedstawiono w Nocie 3.3.4).

Portfel wyceniany w zamortyzowanym koszcie

Pod - portfel	31.12.2022		31.12.2021	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)
1	8,68	0,01	13,28	0,00
2	35,30	0,05	29,19	0,05
3	17,89	0,18	24,14	0,24
4	20,93	0,56	17,82	0,66
5	11,09	1,78	10,28	2,16
6	0,30	6,70	0,41	5,68
7	1,54	12,94	1,67	10,42
8	1,50	0,05	0,48	0,11
kategoria default	2,77	57,46	2,73	62,65
Razem	100,00	2,18	100,00	2,32

Na dzień 31 grudnia 2022 roku 43,98% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2021 roku: 42,47%).

Portfel wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Pod - portfel	31.12.2022		31.12.2021	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie odpisem na oczekiwane straty kredytowe (%)
1	6,57	0,01	58,32	0,01
2	82,36	0,04	36,15	0,02
3	6,64	0,34	3,35	0,07
4	2,82	0,85	1,30	0,21
5	0,82	2,08	0,35	0,83
6	0,08	4,30	0,06	2,02
7	0,24	7,48	0,29	4,95
kategoria default	0,47	21,19	0,18	28,05
Razem	100,00	0,22	100,00	0,08

Na dzień 31 grudnia 2022 roku 88,93% portfela kredytów i pożyczek jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2021 roku: 94,47%).

3.3.7. Zasady wyznaczania wartości godziwej dla aktywów kredytowych

Jeżeli nie są spełnione warunki umożliwiające wycenę ekspozycji kredytowej w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9 par. 4.1.2), wówczas jest ona wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody.

3.3.7.1. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych bez przesłanki utraty wartości

Wycena dla ekspozycji nieposiadających przesłanki utraty wartości odbywa się na podstawie zdyskontowanych oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przyszłe przepływy z tytułu ekspozycji kredytowej wyznaczone są z uwzględnieniem:

- harmonogramów spłaty, a w przypadku braku harmonogramu (produkty odnawialne) – na podstawie statystycznej prognozy stopnia wykorzystania limitu kredytowego w poszczególnych okresach życia ekspozycji,
- wartości pieniądza w czasie, poprzez wykorzystanie w procesie prognozy przepływów odsetkowych projekcji oprocentowania aktywów wolnych od ryzyka,
- wahań kwoty i terminów przepływów wynikających z opcji przedpłaty (wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kwoty głównej) zawartej w umowie kredytowej, poprzez zastosowanie współczynników przedpłat,
- niepewności przepływów w całym prognozowanym okresie życia ekspozycji, wynikającej z ryzyka kredytowego, poprzez modyfikację przepływów kontraktowych przy pomocy wieloletnich parametrów ryzyka kredytowego Lt PD i Lt LGD,
- innych czynników, które byłyby brane pod uwagę przez potencjalnego nabywcę ekspozycji (narzutów kosztowych oraz oczekiwanej przez uczestników rynku marży zysku), kalibrując stopę dyskontową wykorzystywaną w procesie wyceny.

Zgodnie z wymogiem MSSF 13 dla ekspozycji, dla których nie są dostępne kwotowania z aktywnego rynku, Bank kalibruje stopę dyskontową w oparciu o wartość godziwą na datę początkowego ujęcia (tj. o cenę „nabycia” ekspozycji). Marża kalibracyjna odzwierciedla wycenę kosztów związanych z utrzymywaniem ekspozycji w portfelu oraz rynkowe oczekiwania co do marży zysku realizowanej na aktywach podobnych do wycenianej ekspozycji.

3.3.7.2. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych posiadających przesłankę utraty wartości

Aktywa kredytowe posiadające przesłankę utraty wartości wyceniane są w oparciu o przewidywane odzyski. W przypadku ekspozycji detalicznych odzwierciedlane są one za pomocą parametru LGD, natomiast dla ekspozycji korporacyjnych – w indywidualnych scenariuszach odzysków.

3.3.8. Przejęte zabezpieczenia

Bank klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.20. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń. W 2022 roku i w 2021 roku Bank nie posiadał żadnych trudnozbymalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia.

3.3.9. Polityka Banku w zakresie forbearanceDefinicja

Polityka Banku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Bank oferuje klientom, którzy są tymczasowo lub trwale w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę w terminie określonym pierwotną umową. Działania te mogą być inicjowane przez klienta lub Bank.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie Banku o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Bank renegocjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka default (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej - ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Bank prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter m.in. zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez mBank, począwszy od standstill (zaniechania działań, do których Bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź kowenantów), a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Banku poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych ulg (działań forbearance) oferowanych przez Bank, ale obejmuje te najczęściej stosowane:

- wydłużenie terminu spłaty kredytu,
- restrukturyzacja (średnio- lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- odroczenie spłat rat kapitałowo-odsetkowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. kowenantów),
- standstills.

Zarządzanie ryzykiem

Działania forbearance są w mBanku integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfel klientów w statusie forborne podlega regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka związanego z detalicznym portfelem forborne ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej każda ekspozycja kredytowa Banku wobec klientów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości (loss event) jest klasyfikowana do kategorii default i poddawana testowi na utratę wartości. Każda ekspozycja w kategorii default jest przejmowana do obsługi przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji, która określa i realizuje optymalną, z punktu widzenia minimalizacji strat, strategię postępowania Banku wobec klienta, tj.: restrukturyzację bądź windykację. Wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów w trudnej sytuacji finansowej, w tym w kategorii default, wobec których Bank zastosował ulgi, mają status forborne. Klienci non-default, w trudnej sytuacji finansowej, tj.: bez rozpoznanej przesłanki utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek utraty wartości należności Banku.

mBank nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości korporacyjnej

mBank zaprzestaje wykazywania ekspozycji jako forborne w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- nastąpiła poprawa sytuacji finansowej klienta, ekspozycja została uznana za niezagrożoną i została przeklasyfikowana z kategorii zagrożonej,
- ekspozycja pozostaje niezagrożona co najmniej 24 miesiące od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną (okres próby),
- występują regularne wpływy (przeterminowanie nie przekracza 30 dni) z tytułu należności głównej lub odsetek w istotnej wysokości przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną,
- żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni na koniec okresu próby.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości detalicznej

Kontrakt przestaje być klasyfikowany jako ekspozycja forborne, gdy spełnione są łącznie poniższe warunki:

- kontrakt jest uważany za niezagrożony (performing),
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (performing),
- wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (opóźnienia w spłacie na kontrakcie nie przekraczające 30 dni w istotnej wysokości), co najmniej od połowy okresu próby, o którym mowa powyżej,
- na koniec 2-letniego okresu próby żadna z ekspozycji dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni i jednocześnie kwota wymagalna nie przekracza progu materialności określonego w regulacjach wewnętrznych Banku.

Charakterystyka portfela

	31.12.2022			31.12.2021		
	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto / wartość godziwa	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto / wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	90 332 309	(2 526 862)	87 805 447	88 722 733	(2 600 966)	86 121 767
w tym: ekspozycje forborne	2 075 516	(510 110)	1 565 406	1 551 367	(347 027)	1 204 340
w tym: w kategorii default	1 045 896	(477 683)	568 213	750 383	(315 400)	434 983
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	19 465 324	(43 251)	19 422 073	18 206 495	(15 241)	18 191 254
w tym: ekspozycje forborne	297 212	(11 967)	285 245	79 618	(2 099)	77 519
w tym: w kategorii default	60 214	(10 373)	49 841	6 986	(1 533)	5 453
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			712 570			991 469
w tym: ekspozycje forborne			2 233			4 905
w tym: w kategorii default			920			1 703
Ekspozycje forborne, razem			1 852 884			1 286 764
w tym: w kategorii default			618 974			442 139

Zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne	31.12.2022	31.12.2021
Saldo na początek okresu	1 286 764	1 674 844
Wyjścia z forbearance	(430 457)	(830 013)
Wejścia do forbearance	1 082 185	538 772
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(85 608)	(96 839)
Saldo na koniec okresu	1 852 884	1 286 764

Przeprowadzona dla powyższych okresów raportowych analiza wykazała znikomy udział ekspozycji, które w ciągu jednego roku opuszczają status forbearance, a następnie do niego wracają.

Ekspozycje forborne według segmentów klienta	31.12.2022	31.12.2021
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
Klienci indywidualni	1 052 503	828 659
w tym: kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	759 314	529 098
Klienci korporacyjni	800 381	458 105
Razem	1 852 884	1 286 764
Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi	31.12.2022	31.12.2021
Refinansowanie	170 783	121 464
Zmiana warunków	1 682 101	1 165 300
Razem	1 852 884	1 286 764
Ekspozycje forborne według struktury geograficznej	31.12.2022	31.12.2021
Polska	1 679 100	1 228 754
Zagranica	173 784	58 010
Razem	1 852 884	1 286 764

Ekspozycje forborne według przeterminowania	31.12.2022	31.12.2021
Nieprzeterminowane	-	-
do 30 dni	1 509 189	966 112
od 31 dni do 90 dni	88 712	106 106
powyżej 90 dni	254 983	214 546
Razem	1 852 884	1 286 764

Ekspozycje forborne według struktury branżowej	31.12.2022	31.12.2021
Klienci indywidualni	1 052 503	828 659
Budownictwo	224 274	29 091
Obsługa rynku nieruchomości	111 954	26 983
Branża spożywcza	100 959	79 374
Materiały budowlane	76 298	23 468
Metale	66 188	9 075
Drewno, meble i wyroby papiernicze	57 602	55 699
Handel hurtowy	42 980	6 872
Motoryzacja	20 420	28 013
Transport i logistyka	19 845	17 625
Pozostałe branże	79 861	181 905
Razem	1 852 884	1 286 764

3.3.10. Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (NPV – net present value) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z kontrahentem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania umowy CSA (Credit Support Annex) lub zawarcia stosownej klauzuli w obowiązującej z klientem umowie ramowej. Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia (variation margin) jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). W zakresie obowiązujących umów możliwa jest również wymiana dodatkowego zabezpieczenia (initial margin, itp.). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (variation margin) i może być ponadto korygowana o dodatkowe zabezpieczenia zgodnie z podpisanymi umowami między Bankiem a kontrahentami. W celu kalkulacji ekspozycji kredytowej na potrzeby ryzyka kontrahenta uwzględnia się jedynie pozytywną wycenę portfela transakcji pochodnych.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. Kontrolowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznaných limitów kontrahenta z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Dodatkowo kontrolowane jest przestrzeganie restrykcji wynikających z poszczególnych decyzji kredytowych, regulacji nadzorczych i decyzji biznesowych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 41,0% z bankami,
- 11,6% z kontrahentami centralnymi (CCP),
- 6,2% z instytucjami finansowymi,
- 41,2% z korporacjami, private banking i pozostałymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ klienta został przedstawiony w poniższej tabeli:

Typ klienta	Ekspozycja kredytowa 2022 (w mln zł)	Ekspozycja kredytowa 2021 (w mln zł)
Banki z umową zabezpieczającą	1 556	1 444
Kontrahenci centralni	442	491
Korporacje z limitem	1 568	1 712
Niebankowe instytucje finansowe	234	332
Korporacje z ekspozycją zabezpieczoną gotówką i pozostali*	(5)	1

* ujemna ekspozycja oznacza overcollateralizację

Pozytywna wycena transakcji pochodnych (z uwzględnieniem netowania) oraz wniesione/otrzymane zabezpieczenie zostało przedstawione w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki*		CCP*		Korporacje i pozostali kontrahenci			
					CSA	bez CSA**	CSA	bez CSA**
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
NPV***	34,77	22,46	14,11	2,07	14,25	150,11	11,62	332,08
zabezpieczenie otrzymane (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	638,32	528,85	-	-	-	37,02	-	100,52
zabezpieczenie wpłacone (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	495,07	463,80	493,86	583,31	-	-	-	-

* zabezpieczenie nie uwzględnia variation margin and default fund (zabezpieczenie składane w CCP na wypadek niewykonania zobowiązania przez któregoś z członków izby)

** zabezpieczenie skalkulowane w oparciu o bieżącą wycenę i jej potencjalną zmianę w przyszłości;

*** NPV skorygowana o wpłacony/otrzymany initial margin na bankach, klientach CCP i kontrahentach z umową CSA

3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Bank:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Bank analizuje ryzyko koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego i zarządza ryzykiem koncentracji branżowej m.in. poprzez limity branżowe.

Limitowaniu podlegają branże, których udział w portfelu korporacyjnym Banku jest równy lub wyższy niż 5% na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże wskazane przez Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK).

Bank ustalił limit zaangażowania w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku niskim, ale nie więcej niż 60% wartości kapitału Tier I,
- 10% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku średnim, ale nie więcej niż 50% wartości kapitału Tier I,
- 7% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku wysokim, ale nie więcej niż 35% kapitału Tier I.

W przypadku gdy wykorzystanie limitu wynosi co najmniej 90% wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitu. Decyzje w tym zakresie podejmuje KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego mBanku S.A. w poszczególne branże. Podział branżowy jest zbudowany na podstawie koncepcji łańcucha wartości, gdzie w ramach jednej branży skupione są podmioty, które prowadzą działalność związaną z danym rynkiem (dostawcy, producenci, sprzedawcy).

Poniższa tabela dotyczy kredytów wycenianych zamortyzowanym kosztem i nie obejmuje kredytów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Struktura koncentracji zaangażowania Banku

31.12.2022											
Lp.	Branże	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				%	Skumulowana utrata wartości			
			Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
1.	Klienci indywidualni	40 129 801	37 009 696	2 682 953	2 058 035	150 554	46,39%	(209 481)	(270 118)	(1 262 306)	(29 532)
2.	Leasing i wynajem ruchomości	12 881 035	12 881 619	2 727	17 943	-	14,28%	(9 319)	(17)	(11 918)	-
3.	Branża finansowa	4 794 658	4 796 444	4 184	3 872	-	5,32%	(5 978)	(40)	(3 824)	-
4.	Obsługa rynku nieruchomości	4 033 573	3 482 836	466 612	156 258	20 415	4,57%	(21 440)	(10 723)	(64 261)	3 876
5.	Budownictwo	3 339 202	2 909 919	251 788	326 306	13 866	3,88%	(17 684)	(8 524)	(141 051)	4 582
6.	Branża spożywcza	2 599 670	2 334 248	209 467	105 767	7 762	2,94%	(5 581)	(10 153)	(52 786)	10 946
7.	Energetyka i ciepłownictwo	1 909 350	1 907 318	10 281	74 771	-	2,21%	(25 947)	(14)	(57 059)	-
8.	Metale	1 698 974	1 582 280	104 311	24 599	1 718	1,90%	(4 730)	(541)	(8 368)	(295)
9.	Motoryzacja	1 608 733	1 468 770	126 971	27 469	198	1,80%	(2 368)	(549)	(11 679)	(79)
10.	Chemia i tworzywa	1 571 072	1 509 829	51 426	24 354	(4)	1,76%	(3 666)	(318)	(12 813)	2 264
11.	Materiały budowlane	1 534 733	1 180 280	342 868	47 622	1 694	1,74%	(3 246)	(1 499)	(32 502)	(484)
12.	Handel hurtowy	1 183 811	1 089 558	75 045	73 188	-	1,37%	(2 575)	(2 234)	(49 171)	-
13.	Transport i logistyka	1 175 606	1 105 626	58 354	6 819	772	1,30%	(4 125)	(260)	(4 899)	13 319
14.	Handel detaliczny	1 115 735	1 080 232	36 588	7 091	-	1,24%	(2 837)	(298)	(5 041)	-
15.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	916 441	811 217	58 227	52 893	189	1,02%	(760)	(245)	(52 005)	46 925
16.	Paliwa	796 607	773 187	26 680	172	940	0,89%	(3 558)	(255)	(44)	(515)
17.	Działalność profesjonalna	715 511	714 247	6 232	27 842	8 162	0,84%	(7 381)	(32)	(25 387)	(8 172)
18.	Informatyka (IT)	608 203	610 405	1 268	1 652	-	0,68%	(4 385)	(14)	(723)	-
19.	Farmacja	595 064	597 537	96	1 530	-	0,66%	(2 569)	-	(1 530)	-
20.	Pozostałe	4 597 668	3 857 422	717 420	151 974	(282)	5,21%	(18 090)	(9 732)	(103 812)	2 768
Razem		87 805 447	81 702 670	5 233 498	3 190 157	205 984	100,00%	(355 720)	(315 566)	(1 901 179)	45 603

31.12.2021											
Lp.	Branże	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				%	Skumulowana utrata wartości			
			Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
1.	Klienci indywidualni	42 946 052	40 677 063	1 844 583	2 158 936	139 266	50,52%	(244 702)	(198 576)	(1 439 126)	8 608
2.	Leasing i wynajem ruchomości	12 660 763	12 663 124	17 368	28 624	-	14,32%	(34 110)	(56)	(14 187)	-
3.	Branża finansowa	4 184 153	4 191 710	3 037	3 871	-	4,73%	(10 478)	(164)	(3 823)	-
4.	Obsługa rynku nieruchomości	3 825 099	3 294 450	495 322	95 773	6 228	4,39%	(10 925)	(23 501)	(32 178)	(70)
5.	Budownictwo	2 725 729	2 582 370	109 949	130 396	13 644	3,20%	(8 438)	(8 054)	(91 988)	(2 150)
6.	Branża spożywcza	2 314 941	2 128 340	154 647	47 871	40 321	2,67%	(11 232)	(2 061)	(25 622)	(17 323)
7.	Energetyka i ciepłownictwo	1 500 181	1 523 105	1 620	50 054	-	1,77%	(28 950)	(2)	(45 646)	-
8.	Materiały budowlane	1 459 773	1 307 782	138 911	65 987	1 580	1,71%	(6 464)	(1 553)	(46 287)	(183)
9.	Metale	1 477 573	1 407 946	59 982	21 554	3 643	1,68%	(6 086)	(253)	(5 570)	(3 643)
10.	Chemia i tworzywa	1 468 267	1 464 457	6 819	4 765	-	1,66%	(5 472)	(92)	(2 210)	-
11.	Motoryzacja	1 426 856	1 362 808	46 218	31 517	2 171	1,63%	(3 260)	(487)	(10 627)	(1 484)
12.	Handel hurtowy	1 124 275	1 078 389	26 306	81 001	-	1,34%	(3 550)	(525)	(57 346)	-
13.	Transport i logistyka	1 168 854	1 112 688	49 493	2 911	13 690	1,33%	(6 660)	(811)	(2 277)	(180)
14.	Handel detaliczny	976 766	968 571	10 771	2 363	-	1,11%	(3 063)	(21)	(1 855)	-
15.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	722 203	606 103	71 784	21 082	189	0,79%	(1 239)	(6 979)	(14 756)	46 019
16.	Działalność profesjonalna	569 521	577 033	1 083	27 751	8 845	0,69%	(8 933)	(9)	(27 639)	(8 610)
17.	Paliwa	574 229	556 885	17 348	3 148	-	0,65%	(1 911)	(130)	(1 111)	-
18.	Farmacja	561 602	562 008	485	3 967	-	0,64%	(3 797)	(1)	(1 060)	-
19.	Rolnictwo, Leśnictwo i Rybactwo	479 441	453 449	13 455	46 026	672	0,58%	(2 147)	(248)	(32 334)	568
20.	Pozostałe	3 955 489	3 212 390	753 069	111 444	522	4,59%	(27 368)	(14 953)	(80 147)	532
Razem		86 121 767	81 730 671	3 822 250	2 939 041	230 771	100,00%	(428 785)	(258 476)	(1 935 789)	22 084

Poniższa tabela przedstawia ryzyko branż limitowanych (tj. wobec których na daną datę bilansową obowiązywały w Banku limity maksymalnego zaangażowania w odniesieniu do portfela ekspozycji korporacyjnych) na koniec 2022 roku i na koniec 2021 roku.

Lp.	Branża	31.12.2022	31.12.2021
1.	Finansowa	niskie	niskie
2.	Spożywcza	średnie	średnie
3.	Budowlana	wysokie	wysokie
4.	Metale	średnie	średnie
5.	Energetyka	średnie	średnie

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, niższe niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów kredytowego i inwestycyjnego w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania ekspozycji istniejących.

mBank przykładą szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta lub grupę podmiotów powiązanych identyfikowanej jako „bulk risk”, finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szczebla decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401-403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% Tier 1. Według stanu na koniec 2022 roku Bank zarejestrował jedno duże zaangażowanie (po wyłączeniach) dla Grupy Commerzbanku w wysokości 1 379 mln PLN, co stanowiło 11,0% Tier 1 mBanku.

3.5. Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku, następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego, takich jak:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny akcji i kwotowania indeksów,
- implikowane zmienności instrumentów opcyjnych,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych a krzywą swap - dla obligacji rządowych).

W zakresie księgi bankowej Bank wyróżnia ryzyko stopy procentowej, które definiuje jako ryzyko niekorzystnej zmiany zarówno bieżącej wyceny pozycji księgi bankowej, jak i wyniku odsetkowego, na skutek zmian stóp procentowych.

3.5.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym Bank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze, w szczególności Rekomendacje KNF (m.in. A, C, G, I) oraz wytyczne EBA, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego.

3.5.2. Narzędzia i miary

Na potrzeby wewnętrznego zarządzania Bank kwantyfikuje ekspozycję na ryzyko rynkowe, zarówno dla księgi bankowej, jak i handlowej, poprzez pomiar:

- wartości zagrożonej (VaR),
- oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wartości testów warunków skrajnych,
- wrażliwości portfela na zmiany cen i parametrów rynkowych (IR BPV – Interest Rate Basis Point Value, CS BPV – Credit Spread Basis Point Value).

Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości finansowej. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczone modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Bank monitoruje ryzyko rynkowe w trybie dziennym. Dla wybranych miar ryzyka pomiar prowadzony jest w trybie tygodniowym (Stressed VaR, CS BPV według klas ratingowych) lub miesięcznym (kapitał ekonomiczny).

Dla księgi bankowej Bank stosuje dodatkowo następujące miary (szerzej opisane w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej):

- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE),
- wrażliwość wyniku odsetkowego netto (delta NII),
- luka przeszacowania.

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest dla poszczególnych czynników ryzyka za pomocą metody historycznej, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego, dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz 99%, zakładając utrzymywanie niezmięnionej struktury portfela. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych.

Na podstawie kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES).

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR) jest miarą potencjalnej straty portfela w niekorzystnych warunkach rynkowych odbiegających od typowego zachowania rynku. Kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie szeregu wartości zagrożonej, opartym na dwunastomiesięcznym oknie zmian czynników ryzyka rozpoczynającym się od połowy 2008 roku.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych. Pokazują one hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka (kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności), a także testów warunków skrajnych, które obejmują zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób zaadresowano między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap), na które wyeksponowany jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

IR BPV jest miarą wrażliwości bieżącej wyceny portfeli na wzrost stóp procentowych o 1 punkt bazowy, a CS BPV na wzrost spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy.

W celu odwzorowania ryzyka stopy procentowej produktów obszarów bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Podejście do rachunków bieżących uwzględnia podział części stabilnej na część salda wrażliwą i niewrażliwą na zmiany stóp procentowych. Przyjęta dla części stabilnych kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, struktura tenorowa odzwierciedla przyjętą strategię Banku w zakresie stabilizowania wyniku odsetkowego. Dla rachunków oszczędnościowych struktura tenorowa części stabilnej jest modelowana.

Przedstawione poniżej wyniki pomiaru VaR i IR BPV prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i produktów o nieokreślonym terminie zapadalności/wymagalności (produkty NMD - non-maturity deposits).

Metodologia pomiaru podlega wstępnej i okresowej walidacji, prowadzonej przez Jednostkę Walidacyjną, oraz kontroli przez Departament Audytu Wewnętrznego.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe ustanawiane są limity na:

- VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym,
- wyniki testów warunków skrajnych,
- miary wrażliwości IR BPV i CS BPV.

Decyzje w zakresie wartości limitów ryzyka rynkowego podejmują:

- Rada Nadzorcza (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku),
- Zarząd Banku (w odniesieniu do portfela mBanku),
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych).

3.5.3. Profil ryzyka rynkowego

Wartość zagrożona

W 2022 roku ryzyko rynkowe mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR.

W tabeli przedstawione zostały wartości VaR i Stressed VaR dla portfela mBanku.

tys. zł	2022		2021	
	31.12.2022	średnia	31.12.2021	średnia
VaR IR	16 102	15 913	15 825	11 024
VaR FX	1 104	1 485	2 095	3 276
VaR CS	88 835	87 931	85 154	61 846
VaR	89 048	90 313	79 934	59 744
Stressed VaR	88 261	108 174	136 733	153 259

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego spreadu kredytowego)

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Wyniki pomiaru prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Na poziom wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz wyodrębniony spread kredytowy - głównie portfele skarbowych papierów dłużnych (na księdze bankowej i handlowej) oraz pozycje wynikające z transakcji wymiany stóp procentowych. Wzrost wartości zagrożonej spowodowany był zwiększoną zmiennością na rynkach finansowych, natomiast spadek wartości zagrożonej w warunkach stresowych wynikał w głównej mierze z redukcji portfela obligacji.

Miary wrażliwości

W tabeli przedstawione zostały wartości IR BPV i CS BPV (+1 p.b.) dla portfela mBanku w podziale na księgę bankową i handlową.

tys. zł	IR BPV		CS BPV	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Księga bankowa	230	1 302	(7 136)	(11 499)
Księga handlowa	(118)	112	(242)	(209)
łącznie	112	1 414	(7 378)	(11 708)

Prezentowana wrażliwość na zmiany spreadu kredytowego (CS BPV) dla księgi bankowej mBanku znacznie spadła w 2022 roku ze względu na redukcję portfela obligacji i w około 70% wynika z pozycji w papierach dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Wahania cen rynkowych nie mają wpływu na poziom rezerwy rewaluacyjnej i rachunek zysków i strat dla tych pozycji.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego

Bank kalkuluje kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego w ujęciu z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących. Na koniec 2022 roku kapitał ekonomiczny na ryzyko rynkowe wynosił dla Banku 1 539,0 mln zł (na koniec 2021 roku: 1 238,7 mln zł).

Wielkość kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe w 2022 roku determinowana była głównie dostosowaniem pozycji Banku do zmian zachodzących w rynkowych stopach procentowych. Jego wielkość wzrosła pomimo redukcji portfela obligacji skarbowych ze względu na znaczny wzrost zmienności na rynkach finansowych.

3.6. Ryzyko walutowe

Bank jest narażony na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2022	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 229 662	12 150 242	231 016	1 341	292 326	1 905	15 906 492
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	2 185 732	369 653	26 720	5 182	1 878	516	2 589 681
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	809 989	1 821	66 696	-	489	-	878 995
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	119 106	1 821	-	-	489	-	121 416
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	45 009	-	-	-	45 009
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	690 883	-	21 687	-	-	-	712 570
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	53 590 169	18 511	213 774	-	20 272	-	53 842 726
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	81 099 074	19 759 556	1 315 437	6 440 058	14 587 128	204 040	123 405 293
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	20 206 976	-	-	-	-	-	20 206 976
<i>Należności od banków</i>	5 901 503	1 719 521	204 493	2 011	7 528 232	37 110	15 392 870
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	54 990 595	18 040 035	1 110 944	6 438 047	7 058 896	166 930	87 805 447
Inwestycje w jednostki zależne	2 057 455	-	-	-	-	-	2 057 455
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	26 747	-	-	-	-	-	26 747
Wartości niematerialne	1 207 774	12	-	-	1 936	-	1 209 722
Rzeczowe aktywa trwałe	1 121 206	7 711	-	-	43 797	-	1 172 714
Nieruchomości inwestycyjne	136 909	-	-	-	-	-	136 909
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	457	-	-	27 845	-	28 302
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 140 409	3 020	-	-	2 487	-	1 145 916
Inne aktywa	1 178 444	148 296	13 005	142	234 829	110	1 574 826
AKTYWA RAZEM	147 783 570	32 459 279	1 866 648	6 446 723	15 212 987	206 571	203 975 778
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 433 563	556 970	27 149	56 783	-	548	2 075 013
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	128 009 171	30 755 514	7 794 021	5 569 521	12 112 841	1 310 449	185 551 517
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	648 408	710 618	35 683	1 910 877	-	165	3 305 751
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	125 050 308	26 867 429	7 758 338	933 303	12 081 249	1 310 284	174 000 911
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	112 494	811 350	-	-	31 592	-	955 436
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	650 261	2 366 117	-	1 532 320	-	-	4 548 698
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 547 700	-	-	1 193 021	-	-	2 740 721
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	(1 528 582)	-	-	-	-	-	(1 528 582)
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	7 375	-	-	-	-	-	7 375
Rezerwy	645 426	39 556	654	595 312	6 629	1	1 287 578
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	534 594	8 160	-	-	51 449	-	594 203
Inne zobowiązania	2 969 372	248 219	159 580	4 580	85 433	24 294	3 491 478
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	132 070 919	31 608 419	7 981 404	6 226 196	12 256 352	1 335 292	191 478 582
POZYCJA BILANSOWA NETTO							
POZYCJA BILANSOWA NETTO	15 712 651	850 860	(6 114 756)	220 527	2 956 635	(1 128 721)	12 497 196
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	28 654 365	3 205 978	213 290	3	576 929	1 519	32 652 084
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 957 483	2 073 963	512 950	238	176	36 137	8 580 947

31.12.2021	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	8 357 978	3 356 377	75 411	1 029	285 356	11 457	12 087 608
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 362 403	1 200 628	16 052	2	1 719	370	2 581 174
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 118 195	1 786	100 782	-	300	-	1 221 063
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	146 380	1 786	-	-	300	-	148 466
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	81 128	-	-	-	81 128
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	971 815	-	19 654	-	-	-	991 469
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	53 565 145	289 926	288 845	-	18 741	-	54 162 657
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	73 532 257	17 099 173	1 307 198	9 386 383	12 497 646	126 941	113 949 598
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	16 632 915	-	-	-	-	-	16 632 915
<i>Należności od banków</i>	3 778 784	1 413 867	209 785	1 727	5 758 863	31 890	11 194 916
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	53 120 558	15 685 306	1 097 413	9 384 656	6 738 783	95 051	86 121 767
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	-	-	-	-	(110 033)	-	(110 033)
Inwestycje w jednostki zależne	2 357 068	-	-	-	-	-	2 357 068
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	31 247	-	-	-	-	-	31 247
Wartości niematerialne	1 110 175	12	-	-	1 292	-	1 111 479
Rzeczowe aktywa trwałe	1 169 804	9 090	-	-	25 786	-	1 204 680
Nieruchomości inwestycyjne	127 510	-	-	-	-	-	127 510
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	-	-	28 077	-	28 077
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	719 446	-	-	-	1 878	-	721 324
Inne aktywa	1 010 400	143 702	2 307	3 716	74 731	-	1 234 856
AKTYWA RAZEM	144 461 628	22 100 694	1 790 595	9 391 130	12 825 493	138 768	190 708 308
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	821 951	1 208 277	14 055	-	-	318	2 044 601
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	123 444 184	25 869 036	4 928 451	6 472 682	11 062 474	857 244	172 634 071
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	2 296 390	426 371	30 132	2 573 695	-	34	5 326 622
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	119 492 629	20 215 532	4 898 319	531 068	11 050 616	857 210	157 045 374
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	118 371	823 767	-	-	11 858	-	953 996
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	25 047	4 403 366	-	2 255 210	-	-	6 683 623
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 511 747	-	-	1 112 709	-	-	2 624 456
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	(1 055 478)	-	-	-	-	-	(1 055 478)
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	7 425	-	-	-	-	-	7 425
Rezerwy	725 222	31 627	880	105 110	985	5	863 829
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	25 845	1 840	-	-	26 782	-	54 467
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	89	-	-	-	-	89
Inne zobowiązania	2 291 079	164 635	200 073	7 621	75 885	38 188	2 777 481
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	126 260 228	27 275 504	5 143 459	6 585 413	11 166 126	895 755	177 326 485
POZYCJA BILANSOWA NETTO							
POZYCJA BILANSOWA NETTO	18 201 400	(5 174 810)	(3 352 864)	2 805 717	1 659 367	(756 987)	13 381 823
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	27 996 744	2 145 537	284 189	3	638 255	2 538	31 067 266
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 050 743	1 977 365	493 112	146	1 839	33 201	7 556 406

3.7. Ryzyko stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej w mBanku zapewniona została niezależność funkcji identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od funkcji związanych z podejmowaniem ryzyka.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, w szczególności Rekomendacją G, oraz wytycznymi EBA (EBA/GL/2018/02), Bank monitoruje strukturę księgi bankowej w zakresie ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej księgi bankowej stosowanymi przez Bank są:

- luka przeszacowania, tj. różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej, wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych,
- wrażliwość wyniku odsetkowego (delta NII), tj. różnica wyniku odsetkowego netto pomiędzy scenariuszem bazowym i scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne przesunięcia krzywej rentowności oraz zmiany struktury bilansu,
- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE), tj. różnica wartości bieżącej przepływów pieniężnych pomiędzy scenariuszem bazowym a scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne przesunięcia krzywej rentowności, w tym zgodne z wytycznymi EBA dotyczącymi regulacyjnego testu wartości odstających (SOT).

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest zabezpieczane i zarządzane w oparciu o limity luki przeszacowania, SOT limit dNII, limity dla ryzyka rynkowego – nałożone na wartość zagrożoną (VaR), testy warunków skrajnych oraz na IR BPV i CS BPV.

Bank kalkuluje i monitoruje w trybie miesięcznym i kwartalnym poziom wrażliwości dochodu odsetkowego netto, wyliczanego dla ponad 22 scenariuszy zmian stóp procentowych, w tym równoległe przesunięcie krzywej dochodowości, jej wystromienie oraz spłaszczenie, oraz ryzyka bazowego, zarówno w ujęciu statycznym, dynamicznym jak i dla bilansu odpływów. Główne założenia przyjęte do kalkulacji miary to:

- stosowanie stawek klientowskich, dekomponowanych na marżę handlową oraz stawkę rynkową,
- dla produktów bez określonej daty zapadalności/wymagalności przypisywanie terminów przeszacowania na podstawie modelu portfeli replikujących,
- zastosowane ograniczenia dolnego i górnego poziomu stopy klientowskiej, wynikającego z przepisów prawa,
- opcje behawioralne obejmujące zerwania depozytów oraz przedpłaty kredytów obliczane są na bazie średniej historycznej.

Dodatkowo Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału dla 14 scenariuszy, uwzględniających zmiany poziomu i nachylenia krzywej dochodowości oraz spreadów walutowych i kredytowych, w podziale na wartości w walutach razem oraz osobno dla walut istotnych, w oparciu o następujące założenia:

- uwzględnienie przepływów z aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, z uwzględnieniem marż komercyjnych,
- użycie krzywych wolnych od ryzyka, z wyjątkiem papierów dłużnych, gdzie zastosowana została krzywa zawierająca spread kredytowy,
- wyłączenie kapitału z pasywów,
- brak nowej produkcji (run-off balance sheet).

W przypadku kalkulowanych miar wrażliwości dochodu odsetkowego netto Bank uwzględnia ryzyko wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kredytu/wycofania środków z rachunków terminowych przed terminem ich wymagalności. Stosowany algorytm przedpłat/zerwań bazuje na średniej historycznej, a jego wynikiem jest roczna stopa przedpłat kredytów/zerwań depozytów w podziale na waluty istotne (PLN, CHF, EUR, CZK) oraz portfel klientów detalicznych i korporacyjnych. Bank dąży do stabilizacji wyniku odsetkowego (NII) i optymalizacji wyniku oraz zmian EVE w ramach przyjętego apetytu na ryzyko.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wrażliwość dochodu odsetkowego netto (na podstawie bilansu statycznego w horyzoncie 12 miesięcy) w Banku przedstawia poniższa tabela:

	Δ NII	
	31.12.2022	31.12.2021
Równoległy wzrost stóp o 100 pb	117 442	351 795
Równoległy spadek stóp o 100 pb	(768 800)	(715 290)

Wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (dla bilansu odpływów) w scenariuszach szokowych zmian stóp procentowych została przedstawiona w poniższej tabeli:

	Δ EVE	
	31.12.2022	31.12.2021
Nagły równoległy wzrost o 200 pb	(478 227)	(378 318)
Nagły równoległy spadek o 200 pb	528 354	404 786
Równoległy wzrost szoku	(563 248)	(487 238)
Równoległy spadek szoku	627 139	524 708
Gwałtowniejszy szok	23 270	80 861
Bardziej umiarkowany szok	(128 471)	(175 404)
Wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych	(311 293)	(328 980)
Spadek szoku dla stóp krótkoterminowych	324 250	343 495
Maximum	(563 248)	(487 238)
Kapitał Tier I	12 519 047	13 529 356

Zbliżony poziom delta NII rok do roku w scenariuszu spadku wynika z dostosowania pozycji Banku do sytuacji rynkowej i zainwestowania środków w krótkoterminowe aktywa wrażliwe na zmiany stóp procentowych. W związku z oczekiwanym dalszym wzrostem inflacji i nadal możliwym wzrostem rynkowych stóp procentowych Bank utrzymywał znaczną część aktywów w instrumentach o zmiennej stopie procentowej. Ponadto na wrażliwość delta NII w scenariuszu wzrostu stóp procentowych wpłynęło przyjęcie założeń dotyczących większych wzrostów oprocentowania depozytów. Miara ta jest kalkulowana przy określonych założeniach metodologicznych, w tym stałości bilansu, marż historycznych dla produktów odnawianych, elastyczności cenowej bazy depozytowej, adekwatnej w danej sytuacji rynkowej, co sprawia, że nie powinna być traktowana jako prognoza wyniku odsetkowego, tylko miara wrażliwości na dany moment w określonych warunkach.

Salda rachunków bieżących i oszczędnościowych oraz kapitały Banku spadały w 2022 roku. W efekcie Bank dostosował swoją strategię inwestycyjną - zredukował portfel obligacji skarbowych oraz portfel transakcji wymiany stóp procentowych. Równocześnie nastąpił wzrost salda kredytów o stałej 5-letniej stopie procentowej w PLN. W wyniku tych działań miara delta EVE w scenariuszach równoległych zmian stóp procentowych wzrosła w wartościach bezwzględnych. W pozostałych scenariuszach delta EVE spadła ze względu na utrzymywanie środków w aktywach o zmiennej krótkoterminowej stopie procentowej.

Dodatkowo zmiany poziomów delta NII i delta EVE wynikają ze wzrostu sumy bilansowej, który zaobserwowano pomiędzy 2021 i 2022 rokiem.

Ryzyko stopy procentowej mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Banku według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2022	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	13 813 807	-	-	-	-	2 092 685	15 906 492
Należności od banków	12 586 870	2 465 480	54 809	50 889	-	234 822	15 392 870
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	21 526 878	2 867 785	13 065 949	14 455 672	3 828 446	2 185 000	57 929 730
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	62 244 065	31 048 557	2 329 433	11 243 803	1 077 004	36 948	107 979 810
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	226 592	86 688	116 687	3 783	5 433	2 607 383	3 046 566
Aktywa razem	110 398 212	36 468 510	15 566 878	25 754 147	4 910 883	7 156 838	200 255 468
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	1 158 260	32 605	202 035	1 910 721	-	2 130	3 305 751
Zobowiązania wobec klientów	155 515 984	13 597 144	4 698 919	40 514	302	148 048	174 000 911
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	955 436	955 436
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	625 076	981 938	297 333	2 644 351	-	-	4 548 698
Zobowiązania podporządkowane	1 975 193	-	765 528	-	-	-	2 740 721
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	19 210	56 554	37 527	421 998	237 442	4 533 222	5 305 953
Zobowiązania razem	159 293 723	14 668 241	6 001 342	5 017 584	237 744	5 638 836	190 857 470
Luka bilansowa	(48 895 511)	21 800 269	9 565 536	20 736 563	4 673 139		

31.12.2021	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 244 327	-	-	-	-	8 843 281	12 087 608
Należności od banków	8 667 895	2 412 519	114 497	-	-	5	11 194 916
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	10 573 823	1 911 593	12 848 084	22 503 610	5 522 422	2 505 533	55 865 065
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	62 158 195	32 672 177	2 444 642	7 588 013	459 283	22 606	105 344 916
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	107 871	58 547	63 589	78 458	9 360	2 783 694	3 101 519
Aktywa razem	84 752 111	37 054 836	15 470 812	30 170 081	5 991 065	14 155 119	187 594 024
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	2 686 368	559 921	170 353	1 906 621	-	3 359	5 326 622
Zobowiązania wobec klientów	151 181 421	3 320 520	1 710 124	748 326	1 627	83 356	157 045 374
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	953 996	953 996
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	25 047	-	2 936 007	1 450 742	2 271 827	-	6 683 623
Zobowiązania podporządkowane	758 076	1 112 710	753 670	-	-	-	2 624 456
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	81 384	146 529	127 133	135 706	19 190	4 227 366	4 737 308
Zobowiązania razem	154 732 296	5 139 680	5 697 287	4 241 395	2 292 644	5 268 077	177 371 379
Luka bilansowa	(69 980 185)	31 915 156	9 773 525	25 928 686	3 698 421		

3.8. Ryzyko płynności

Źródła ryzyka płynności

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych, wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych, na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po stronie aktywnej oraz pasywnej bilansu, a także mogą wynikać ze zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie aktywnej ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie.

Po stronie pasywnej najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi rodzaj zagrożenia jest związany z niepewnością w zakresie zachowania klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla zobowiązań pozabilansowych są, związane z zachowaniem klientów, niespodziewane ciągnięcia przyznaných linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznaných linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. Materializacja tego rodzaju ryzyka może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji zobowiązań. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów ramowych lub rozliczanych przez centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynność w ciągu dnia.

Biorąc pod uwagę Grupę mBanku ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. W Grupie wprowadzono scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowania struktury terminowej zapadalności finansowania i aktywów.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o model trzech linii obrony.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie, redukowanie oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut, utrzymywanie bufora płynności, przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

Na sytuację płynnościową mBanku w 2022 roku istotny wpływ miały napięte warunki geopolityczne związane z wybuchem wojny w Ukrainie. Wzrost presji inflacyjnej wpłynął na konieczność zacieśniania polityki monetarnej przez NBP poprzez przywrócenie stopy rezerwy obowiązkowej do poziomu sprzed pandemii COVID-19 i serię podwyżek stóp procentowych, które miały miejsce w Polsce od października 2021 r. do września 2022 r. W wyniku podwyżek stóp procentowych Bank dostosował ceny oferowane klientom za składane depozyty. Jednocześnie konkurencję dla depozytów bankowych stanowiły wysoko oprocentowane rządowe obligacje detaliczne. Podwyżki stóp procentowych i osłabienie polskiej waluty wiązały się z koniecznością uzupełnienia depozytów zabezpieczających w transakcjach pochodnych. Dodatkowo spadek wyceny papierów wartościowych, które kwalifikowały się do aktywów płynnych Banku, spowodował obniżenie wartości dostępnych buforów płynności. Opisane zdarzenia doprowadziły w połowie 2022 r. do przejściowego obniżenia płynności finansowej mBanku, która została odbudowana w drugiej połowie 2022 roku. Mimo tak niekorzystnych warunków rynkowych, miary płynności kształtowały się znacznie powyżej minimalnych poziomów regulacyjnych w całym okresie sprawozdawczym.

Proces samooceny adekwatności płynności (ILAAP)

W celu dokonywania przeglądu systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku oraz całej Grupie został wypracowany proces ILAAP. W ramach tego procesu przeglądowi podlegają wszystkie elementy systemu zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- strategia zarządzania ryzykiem płynności,
- testy warunków skrajnych,
- plan awaryjny płynności,
- bufor płynności,
- zarządzanie ryzykiem płynności śróddziennej,
- system wczesnego ostrzegania,
- identyfikacja i pomiar ryzyka płynności,
- system raportowania.

Przegląd dokonywany jest raz w roku. Wnioski z przeprowadzanego przeglądu służą dalszemu ulepszaniu i rozwojowi systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawany jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2022 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, zmienionym przez Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2018/1620 z dnia 13 lipca 2018 roku, obowiązującym od 30 kwietnia 2020 roku oraz rozporządzenia wykonawczego komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020, Bank kalkuluje nadzorcze miary płynności. W 2022 roku oraz 2021 roku nadzorcze limity nie były przekraczane. Ponadto Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Na miary nadzorcze nakładane są również limity wewnętrzne oraz wyznaczane odpowiednie bufony. Badana

jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega płynność w warunkach normalnych i stresowych, mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące funkcjonowania rynków finansowych i/lub zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku. W tym celu regularnie kalkulowane są scenariusze testów warunków skrajnych w horyzoncie krótkoterminowym i długoterminowym, w scenariuszu stresu wewnątrzbankowego, rynkowego i połączonym. Dodatkowo raz do roku w Banku przeprowadzany jest scenariusz odwrócony dla ryzyka płynności (reverse stress test) oraz z częstotliwością miesięczną scenariusz kryzysowy dla ryzyka płynności śróddziennej. Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności.

Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. W zależności od dotkliwości występujących czynników oraz stopnia zagrożenie utratą płynności zdefiniowane są odpowiednie działania w Planie Awaryjnym na wypadek zagrożenia utraty płynności przez Grupę mBanku (Plan Awaryjny) lub w Planie Naprawy Grupy mBanku (Plan Naprawy). Scenariusze wykorzystywane w obu planach są spójne z powyższymi testami warunków skrajnych.

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu odpowiednich rezerw płynności adekwatnych do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych aktywów płynnych stanowiących rezerwy płynności, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład rezerw płynności wchodziły głównie polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski, obligacje skarbowe denominowane w CZK i USD oraz pozostałe papiery dłużne spełniające kryteria zastawialności pod kredyt refinansowy z Narodowym Bankiem Polskim. Wartości tych rezerw wynosiły:

Wartość rezerw płynności (w mln zł)	
31.12.2022	31.12.2021
60 147	54 097

Dodatkowo mBank utrzymuje również nadwyżki środków finansowych w gotówce zgromadzone na rachunkach w bankach centralnych w Polsce, Czechach i na Słowacji. W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania i wskaźników recovery. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku. Przekroczenie wartości progowych przez zdefiniowane wskaźniki może być przesłanką do uruchomienia Planu Awaryjnego lub Planu Naprawy.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku obowiązują wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności, obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik długoterminowego finansowania rynku nieruchomości,
- wskaźnik koncentracji ryzyka płynności w obrębie pozycji pozabilansowych dotyczących zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą rezerwy płynności. Bank codziennie analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej odzwierciedlone jest w wewnętrznych miarach płynności, w których konstrukcja scenariuszy uwzględnia upływanie obligacji Skarbu Państwa będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku funkcjonuje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,
- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem nałożonych na nie limitów,
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.

W cyklu tygodniowym raportowane są:

- wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI),
- wskaźniki recovery.

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla członków Zarządu Banku oraz Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Kapitałem Grupy mBanku (CALCO).

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych według wewnętrznie przyjętej metodyki LAB. Zgodnie z tą metodyką, Bank kalkuluje urealnioną lukę płynności w scenariuszu bazowym (LAB Base Case) oraz scenariuszach warunków skrajnych zakładając konserwatywne podejście w sposobie prezentacji płynności aktywów oraz wysokości odpływów wynikających z realizacji zobowiązań Banku. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.8.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynnienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do rezerw płynności Banku.

W metodyce LAB miara LAB Base Case jest podstawową miarą zarządczą i na jej podstawie limitowane są luki płynności w poszczególnych walutach obcych.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2022		luka LAB Base Case - 31.12.2021	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	40 223	40 223	33 864	33 864
do 3 dni roboczych	1 441	41 664	2 267	36 131
do 7 dni kalendarzowych	8	41 672	515	36 646
do 15 dni kalendarzowych	(2 092)	39 580	(1 476)	35 170
do 1 miesiąca	(2 619)	36 961	(1 795)	33 375
do 2 miesięcy	786	37 747	(775)	32 600
do 3 miesięcy	(3 163)	34 584	(502)	32 098
do 4 miesięcy	(507)	34 077	(158)	31 940
do 5 miesięcy	(1 572)	32 505	(531)	31 409
do 6 miesięcy	(874)	31 631	(264)	31 145
do 7 miesięcy	(1 101)	30 530	(260)	30 885
do 8 miesięcy	(1 225)	29 305	(475)	30 410
do 9 miesięcy	65	29 370	(2 462)	27 948
do 10 miesięcy	33	29 403	(850)	27 098
do 11 miesięcy	(1 434)	27 969	(987)	26 111
do 12 miesięcy	(1 399)	26 570	(1 148)	24 963

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki/niedobory płynności w wymienionych przedziałach czasowych. Pozytywny wpływ na poziom luki płynności miała dynamika rozwoju klientów depozytów terminowych i rachunków bieżących w wysokości 15,4 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2022 roku, przy jednoczesnym spadku działalności kredytowej o 2,2 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2022 roku (w 2021 roku wzrost odpowiednio o: 22,1 mld zł oraz 7 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2021 roku).

W ramach Banku zawarta jest ograniczona liczba transakcji, w przypadku których obniżenie oceny kredytowej Banku może skutkować koniecznością złożenia dodatkowego zabezpieczenia lub przedterminowej spłaty zobowiązania. Kwota maksymalnego zobowiązania wynikająca z tego tytułu, w sytuacji obniżenia ratingu Banku do poziomu BB+ lub niżej przez dwie agencje ratingowe, wynosi według stanu na 31 grudnia 2022 roku 314 mln CHF (31 grudnia 2021 roku: 314 mln CHF). Wymaganie takie nie jest jednak bezwarunkowe. Zapisy umowne nie wykluczają ustalenia kwoty, formy oraz terminu złożenia zabezpieczenia w drodze ustaleń pomiędzy stronami.

W 2022 roku płynność Banku kształtowała się na wysokim i bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary LAB oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku oraz wartości miar regulacyjnych LCR i NSFR na koniec 2022 i 2021 roku przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2022	31.12.2021
LAB Base Case 1M	36 961	33 375
LAB Base Case 1Y	26 570	24 963
LCR	186%	203%
NSFR	150%	152%

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy LCR oraz NSFR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Miary LCR oraz NSFR pozostawały na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym mBanku za pomocą wybranych mierników, między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. W ciągu roku 2022 wartość wskaźnika L/D dla Banku spadła z poziomu 66,3% na koniec 2021 roku do poziomu 62,1% na koniec 2022 roku. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności obok portfela długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku) i emisji obligacji (Nota 29). Wspomniane pożyczki i obligacje, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 29), stanowią źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zaprzestaniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF oraz wzrostem poziomu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami denominowanymi w tej walucie, następuje sukcesywne zmniejszanie się należności i zobowiązań Banku w tej walucie.

Jako źródło finansowania (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych na rynku międzynarodowym, emisje niezabezpieczone, pożyczki bilateralne oraz transakcje FX swap i CIRS.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Bank bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Strategia finansowania opiera się na następujących założeniach:

- dywersyfikowania źródeł i terminów finansowania,
- zachowania bezpiecznych poziomów regulacyjnych i wewnętrznych miar płynności,
- stabilnego powiększania depozytów transakcyjnych,
- zaciągania zobowiązań, kwalifikujących się do wskaźnika MREL lub zapewniających realizację strategii ESG, np. emisje zielonych obligacji,
- utrzymywania zdolności emisyjnych mBanku Hipotecznego, jednak z większym zaangażowaniem Banku w finansowanie spółki zależnej przez nabycie jej listów zastawnych,
- zwiększania niezależności finansowej od akcjonariusza większościowego.

3.8.1. Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochońdnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenja przez Bank, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	1 041 103	32 891	215 200	2 047 115	-	3 336 309
Zobowiązania wobec klientów	153 859 745	14 934 853	5 920 674	39 966	804	174 756 042
Zobowiązania z tytułu leasingu	16 039	26 862	118 728	496 192	339 279	997 100
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	37 375	949 485	10 000	3 620 220	126 317	4 743 397
Zobowiązania podporządkowane	84 976	9 389	133 588	1 288 631	2 059 395	3 575 979
Pozostałe zobowiązania	2 568 353	65	122	270	2	2 568 812
Zobowiązania razem	157 607 591	15 953 545	6 398 312	7 492 394	2 525 797	189 977 639
Aktywa razem	45 828 885	8 924 524	34 292 440	82 234 170	85 062 269	256 342 288
Luka płynności netto	(111 778 706)	(7 029 021)	27 894 128	74 741 776	82 536 472	66 364 649

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banków	2 698 018	561 539	171 634	1 284 125	615 591	5 330 907
Zobowiązania wobec klientów	151 370 017	3 566 669	1 843 809	296 803	3 662	157 080 960
Zobowiązania z tytułu leasingu	9 937	15 160	88 839	477 047	396 929	987 912
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 962	123	2 931 994	3 848 604	-	6 786 683
Zobowiązania podporządkowane	21 385	5 479	41 832	948 576	1 931 767	2 949 039
Pozostałe zobowiązania	2 049 814	154	136	224	-	2 050 328
Zobowiązania razem	156 155 133	4 149 124	5 078 244	6 855 379	2 947 949	175 185 829
Aktywa razem	34 197 948	8 985 458	29 467 950	79 793 582	66 902 535	219 347 473
Luka płynności netto	(121 957 185)	4 836 334	24 389 706	72 938 203	63 954 586	44 161 644

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Bank mógłby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

Pozostałe umowne terminy wymagalności wystawionych gwarancji przedstawiono w Nocie 35.

3.8.2. Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą:

- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty Overnight Index Swap (OIS),
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty swap na towary,
- kontrakty forward na papiery wartościowe,
- klientowskie transakcje terminowe na towary,
- kontrakty forward na emisję CO₂.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Banku z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena odpowiednio na koniec 2022 roku i na koniec 2021 roku

jest ujemna. Przepływy z tytułu tych instrumentów pogrupowane zostały w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową i prezentowane są w wartości niezdyktowanej. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	8 778	396	13 015	-	-	22 189
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	3 189	9 736	26 804	104 290	-	144 019
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	487 512	1 254 039	4 877 722	7 539 364	719 649	14 878 286
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(704)	(9 014)	(40 774)	(47 126)	-	(97 618)
Opcje	4 645	6 167	21 398	20 454	313	52 977
Inne	8 013	14 715	22 520	13 477	-	58 725
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	511 433	1 276 039	4 920 685	7 630 459	719 962	15 058 578

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	10 523	9 284	23 322	687	-	43 816
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	944	5 243	(14 568)	(7 110)	4 004	(11 487)
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	33 614	200 403	1 852 398	6 001 212	350 887	8 438 514
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(3 532)	(1 612)	26 245	5 116	1 087	27 304
Opcje	32	336	(14 192)	(10 391)	(448)	(24 663)
Inne	2 495	26 753	25 247	2 446	-	56 941
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	44 076	240 407	1 898 452	5 991 960	355 530	8 530 425

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Banku, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	26 105 075	10 820 400	7 205 648	2 185 033	-	46 316 156
- wpływy	26 033 382	10 814 899	7 317 715	2 205 454	-	46 371 450

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	21 386 922	10 415 286	9 102 203	3 040 668	-	43 945 079
- wpływy	21 364 429	10 400 405	9 151 753	3 030 248	-	43 946 835

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyktowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 19 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 35.

3.9. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.

Ma ono kompleksowy charakter, co może mieć znaczący wpływ na działalność i sytuację Banku. Obok otoczenia oraz zdarzeń zewnętrznych jego źródłem może być organizacja sama w sobie. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, mające wpływ na ryzyko operacyjne, ze względu na dynamiczny charakter podlegają ciągłej analizie i ocenie.

Zgodnie z Katalogiem Ryzyka Grupy mBanku, ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności:

- ryzyko prawne,
- ryzyko prowadzenia działalności („conduct risk”),
- ryzyko IT,
- ryzyko cyberzagrożeń,
- ryzyko oszustw zewnętrznych,
- ryzyko oszustw wewnętrznych,
- ryzyko outsourcingu,
- ryzyko kadrowe i organizacyjne,
- ryzyko bezpieczeństwa fizycznego,
- ryzyko błędów w realizacji, dostawie i zarządzaniu procesem.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednak materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku. Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne, które stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie jest ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści. Działania podejmowane przez Grupę koncentrują się również na pogłębianiu świadomości ryzyka operacyjnego oraz budowaniu kultury ryzyka pozwalających wypracować odpowiednie mechanizmy postępowania z ryzykiem i dzięki temu, zwiększyć bezpieczeństwo prowadzonej przez Grupę działalności.

Ze względu na dynamikę zmian czynników wpływających na ryzyko operacyjne kluczowymi elementami procesu zarządzania ryzykiem są: identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie, przeciwdziałanie materializacji ryzyka operacyjnego oraz raportowanie ryzyka.

Podstawowe narzędzia wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

- Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która jest wykonywana przez jednostki organizacyjne Banku i spółki Grupy. Proces ten ma na celu zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyk oraz podjęcia adekwatnych działań ograniczających ryzyko. Dodatkowo Samoocena wspiera proces wprowadzania zmian i usprawnień procesów kontrolnych. Efektem końcowym Samooceny jest ocena procesów, podprocesów oraz kluczowych ryzyk operacyjnych oraz stworzenie planów naprawczych.
- Rejestr Strat Operacyjnych, który stanowi bazę danych o stratach wynikających z powstających zdarzeń operacyjnych. Bank korzysta także z dostępu do zewnętrznych baz danych o stratach operacyjnych i wykorzystuje je do analizy ryzyka operacyjnego i potencjalnych zagrożeń, na które narażone są instytucje działające w sektorze finansowym.
- Kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI) oraz wskaźniki ryzyka (RI), które wspierają bieżące monitorowanie ryzyka. Proces umożliwia przewidywanie z pewnym wyprzedzeniem występowania zwiększonego poziomu ryzyka operacyjnego i odpowiednie reagowanie przez jednostki organizacyjne w celu uniknięcia powstawania zdarzeń i strat operacyjnych. KRI i RI dzięki systemowi progów ostrzegawczych i alarmowych pozwalają określić poziom tolerancji na ryzyko.
- Scenariusze ryzyka operacyjnego, które analizują ryzyka związane z występowaniem rzadkich, ale potencjalnie bardzo poważnych w skutkach zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- Opiniowanie produktów przed wprowadzeniem w życie nowej lub modyfikowanej oferty produktowej oraz analiza wpływu umów outsourcingowych na profil ryzyka operacyjnego.

Bank identyfikuje i ocenia ryzyka operacyjne dla wszystkich istotnych obszarów działalności oraz nowych i modyfikowanych produktów, procesów i systemów. Identyfikacja ryzyka uwzględnia zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne.

Bank posiada system regularnego monitorowania ryzyk i zdarzeń operacyjnych, co umożliwia obserwację profilu ryzyka operacyjnego oraz zapewnia regularne podejmowanie działań zaradczych.

Regularne monitorowanie pozwala szybko wykrywać słabości występujące w systemie zarządzania ryzykiem. Dzięki identyfikacji i analizie okoliczności związanych z odnotowanym zdarzeniem i stratą operacyjną Bank może lepiej poznać przyczyny wystąpienia zdarzenia operacyjnego i odpowiednio zapobiegać ich powtórzeniu również w innych obszarach organizacji.

W Banku funkcjonuje system informacji zarządczej obejmujący informacje o poziomie i profilu ryzyka w ramach raportów zarządczych oraz raportów dedykowanych ryzyku operacyjnemu, w tym raportów przekazywanych na poziom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Straty operacyjne

W 2022 roku w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank mierzył się w szczególności ze stratami powiązаныmi z ryzykiem prawnym związanym z portfelem kredytów w walutach obcych i kosztami wakacji kredytowych.

Zdecydowana większość strat operacyjnych Banku dotyczy następujących linii biznesowych: bankowość komercyjna i bankowość detaliczna (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR).

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz do Komitetów Forum Biznesu i Ryzyka. W przypadku przekroczeń progów strat operacyjnych istnieją w Grupie mBanku mechanizmy monitoringu i eskalacji. Zapewniają one odpowiednią analizę zdarzeń operacyjnych oraz powodują podjęcie działań naprawczych.

Szczegółowa informacja o wysokości strat operacyjnych poniesionych w 2022 i 2021 roku została przedstawiona w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2022 roku, w rozdziale 3.2. Podstawowe rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku (część dotycząca ryzyka operacyjnego).

3.10. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A, która zawiera ogólne zasady zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie tego ryzyka.

Niedostosowanie regulacyjne Banku to szczególnie sytuacje, w których:

- regulacje wewnętrzne Banku nie uwzględniają postanowień przepisów prawa (krajowego i międzynarodowego) i standardów rynkowych,
- Bank nie stosuje się do zaleceń i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, innych organów nadzoru i kontroli oraz audytora zewnętrznego,
- Bank nie realizuje zaleceń z wewnętrznych postępowań, audytów wewnętrznych i kontroli w zakresie ryzyka braku zgodności,
- pracownicy realizują działania operacyjne niezgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Zapewnianie zgodności realizujemy w modelu trzech linii obrony:

- Pierwsza linia obrony: stanowią ją jednostki, które podczas realizacji celów biznesowych zarządzają ryzykiem braku zgodności i wykonują funkcję kontroli w procesach operacyjnych.
- Druga linia obrony:
 - Departament Compliance, który koordynuje, kontroluje i nadzoruje realizację obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w Banku oraz realizuje funkcję kontroli w zapewnieniu zgodności,
 - inne jednostki drugiej linii obrony w sytuacji, gdy część zadań procesu zapewnienia zgodności została im powierzona.
- Trzecia linia obrony: Departament Audytu Wewnętrznego, który dokonuje niezależnej i obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności wdrożonego w Banku systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

Na wszystkich trzech liniach obrony pracownicy Banku odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie.

Zgodność regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa (krajowego i międzynarodowego) i ze standardami rynkowymi oraz ich przestrzeganie przez pracowników gwarantuje, że Bank realizuje cele systemu kontroli wewnętrznej w tym zakresie. Ogranicza to bądź eliminuje w szczególności ryzyko:

- prawne,
- reputacji,
- nałożenia sankcji i kar administracyjnych,
- strat finansowych, w przypadku gdy zmaterializuje się ryzyko braku zgodności.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień. Za koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance.

Nadzór nad wdrażaniem w podmiotach zależnych Grupy mBanku wspólnych standardów w obszarze compliance jest realizowany w sposób nienaruszający obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych i niezależności pracowników realizujących funkcję compliance w podmiotach zależnych, w szczególności na podstawie porozumień zawartych z podmiotami zależnymi.

3.11. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko strat z tytułu odchyień rzeczywistego wyniku operacyjnego Grupy mBanku od planowanego poziomu. Kalkulacja odchyień wartości rzeczywistych od planowanych jest przeprowadzana odrębnie dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego od poziomu planowanego w horyzoncie rocznym.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

W celu efektywnego zarządzania i ograniczania ryzyka biznesowego podejmowane są m.in. następujące działania:

- zapewnienie wysokiej jakości danych podczas procesu planistycznego,
- regularna analiza przyczyn obserwowanych odchyień bieżących wyników finansowych jednostek organizacyjnych mBanku od poziomu zaplanowanego i informowanie Zarządu Banku o wynikach tych analiz,
- okresowa weryfikacja przyjętej strategii,
- regularna analiza działań konkurencji.

3.12. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane bądź są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić następujące specyficzne podkategorie: ryzyko immanentne nierozzerwalnie związane z ograniczeniami w modelowaniu danego zjawiska, ryzyko założeń, ryzyko danych, ryzyko administrowania oraz ryzyko współzależności.

Ryzyko modeli jest zarządzane w Banku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące procesu zarządzania modelami i ich ryzykiem, w szczególności monitorowania i walidacji modeli.

Istotną rolę w procesie zarządzania modelami i ich ryzykiem odgrywa Komitet Ryzyka Modeli. Rekomenduje on między innymi poziom tolerancji na ryzyko modeli, który jest następnie zatwierdzany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku.

3.13. Ryzyko reputacji

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku lub jego spółek zależnych przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Ryzyko reputacji może być ryzykiem wtórnym w stosunku do innych rodzajów ryzyka, takich jak ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności i operacyjne. Ryzyko reputacji jest też ryzykiem pierwotnym, gdy wynika bezpośrednio z działalności etycznie, środowiskowo lub społecznie kontrowersyjnej. Ryzyko to jest identyfikowane, mierzone i monitorowane.

Aby monitorować i zarządzać ryzykiem reputacji, mBank stosuje następujące narzędzia i metody:

- wdrożone polityki i regulacje z obszaru compliance, bezpieczeństwa, praw człowieka i pracowniczych oraz dotyczące obsługi branż i obszarów wrażliwych pod względem ryzyka reputacji Banku,
- ocena poziomu ryzyka reputacji na podstawie negatywnych publikacji,
- analiza satysfakcji klientów,
- badanie nastrojów pracowniczych,
- badanie marki pracodawcy,
- zarządzanie kryzysowe,
- analiza ryzyka reputacji w toku wdrażania nowych i modyfikacji istniejących produktów,
- analiza reklamacji i skarg klientów,
- budowanie świadomości w obszarze compliance,
- badanie naruszeń praw pracowniczych i innych zasad działania Banku.

3.14. Ryzyko kapitałowe

W mBanku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku. Ryzyko kapitałowe obejmuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest na poziomie jednostkowym w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

Zarządzanie kapitałem w Banku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału regulacyjnego oraz kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Banku. Wsparciem dla tego procesu są analizy testów warunków skrajnych bazujące m.in. na scenariuszach zmian warunków makroekonomicznych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian wynikających z przyjętych do analizy scenariuszy warunków skrajnych.

Więcej informacji na temat adekwatności kapitałowej Banku znajduje się w Nocie 46.

3.15. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych

Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych jest związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi w walutach obcych, udzielanymi kredytobiorcom indywidualnym do 2011 roku. Ryzyko to może wynikać w szczególności z materializacji ryzyka operacyjnego (prawnego), a także kredytowego oraz reputacyjnego w odniesieniu do tych kredytobiorców.

Ryzyko prawne portfela kredytów w walutach obcych (kredytów indeksowanych kursem obcej waluty) dotyczy portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie, udzielanych osobom fizycznym w latach 2004-2011.

Ryzyko to odnosi się do możliwości realizacji strat wynikających z niekorzystnych dla Banku orzeczeń w sprawach wytoczonych z powodztwa kredytobiorców.

Zarządzając tym ryzykiem Bank podejmuje działania w celu ochrony interesów Banku w postępowaniach sądowych zmierzające do uzyskania korzystnych dla Banku rozstrzygnięć, a także prowadzi program ugód skierowany do klientów posiadających kredyty indeksowane do kursu CHF.

Dla efektywnego zarządzania ryzykiem prawnym portfela kredytów indeksowanych w Banku utworzono Departament Kredytów Spornych, do którego zadań należy w szczególności:

- przygotowanie materiałów wykorzystywanych w postępowaniach sądowych,
- koordynowanie działań pełnomocników procesowych,
- kalkulacja kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi,
- współpraca i komunikacja z instytucjami zewnętrznymi w sprawach kredytów indeksowanych,
- organizacja i koordynowanie programu ugód.

Więcej informacji na temat ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w CHF zawarto w Nocie 34.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym i reputacyjnym, które są związane z portfelem kredytów w walutach obcych, zgodnie z zasadami zarządzania tymi ryzykami.

3.16. Ryzyko podatkowe

Celem zarządzania ryzykiem podatkowym jest skuteczne i bezpieczne wykonywanie wszystkich obowiązków przewidzianych przez prawo podatkowe. Dlatego Bank identyfikuje ryzyka podatkowe oraz eliminuje lub ogranicza je w związku z pełnieniem roli:

- podatnika,
- płatnika podatku,
- podmiotu udzielającego informacji podatkowej klientom Banku, kontrahentom Banku lub organom podatkowym.

Bank zarządza ryzykiem podatkowym przez zapewnienie:

- integralności prawa podatkowego z prawem rachunkowym oraz sprawozdawczością finansową w regulacjach wewnętrznych Banku,
- prawidłowych procesów podatkowych zgodnych z obowiązującym prawem podatkowym,
- współpracy jednostek organizacyjnych przygotowujących, opiniujących i oferujących produkty klientom Banku,
- prawidłowej identyfikacji i monitoringu ryzyk podatkowych,
- zasad dotyczących zawierania transakcji z klientami,
- monitorowania zmian w przepisach prawa podatkowego i orzecznictwie.

3.17. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zgodnie z MSSF 9 w celach księgowych Bank wycenia aktywa i zobowiązania finansowe w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej. Ponadto dla pozycji wycenianych księgowo w zamortyzowanym koszcie przeprowadzana jest na potrzeby ujawnień w sprawozdaniach finansowych, zgodnie z wymaganiami MSSF 7, wycena w wartości godziwej.

Podejście do księgowej wyceny aktywów kredytowych w wartości godziwej, zgodnie z wymaganiami MSSF 9, zostało opisane w rozdziale 3.3.7.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Bank wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnętrznie przez Bank. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnętrznie.

Dla potrzeb ujawnień Bank przyjął założenie, że wartość godziwa krótkoterminowych zobowiązań finansowych (do 1 roku) jest równa ich wartości księgowej. W przypadku zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku wartość godziwa szacowana jest na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Aktywa i zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości księgowych oraz wartości godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku w wartości godziwej.

	31.12.2022		31.12.2021	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Dłużne papiery wartościowe	20 206 976	17 923 102	16 632 915	15 358 098
Należności od banków	15 392 870	15 395 201	11 194 916	11 192 768
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	87 805 447	87 273 053	86 121 767	86 038 070
Klienci indywidualni	40 129 801	40 077 630	42 946 052	43 836 391
Należności bieżące	7 334 567	7 776 122	7 252 733	7 488 236
Kredyty terminowe	32 773 857	32 280 131	35 680 027	36 334 863
Inne należności	21 377	21 377	13 292	13 292
Klienci korporacyjni	47 622 759	47 143 353	43 094 995	42 124 835
Należności bieżące	6 908 655	6 754 825	5 613 678	5 475 185
Kredyty terminowe	38 531 877	38 206 301	36 876 632	36 044 965
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	1 611 154	1 611 154	187 630	187 630
Pozostałe należności kredytowe	555 475	555 475	407 704	407 704
Inne należności	15 598	15 598	9 351	9 351
Klienci budżetowi	52 887	52 070	80 720	76 844
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Zobowiązania wobec banków	3 305 751	3 305 751	5 326 622	5 326 622
Zobowiązania wobec klientów	174 000 911	173 996 881	157 045 374	157 028 315
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 548 698	4 545 899	6 683 623	6 698 899
Zobowiązania podporządkowane	2 740 721	2 631 352	2 624 456	2 616 703

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem efektu przedpłat) przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając wysokość spreadu kredytowego, kosztu płynności oraz kosztu kapitału. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło poprzez zmapowanie systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że duża część ekspozycji Banku jest zabezpieczona, podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Bank dokonał korekty z tego tytułu. Ponadto do wyceny kontraktów hipotecznych w PLN jako punkt odniesienia wykorzystana została wycena kontraktów hipotecznych zaklasyfikowanych jako wyceniane do wartości godziwej zgodnie z MSSF 9, z uwzględnieniem korekty dotyczącej jakości kredytowej tego portfela.

Zobowiązania finansowe

Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań stanowią:

- kredyty zaciągnięte,
- rachunki bieżące i depozyty,
- emisje dłużnych papierów wartościowych,
- zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego, z uwzględnieniem oszacowania spreadu odzwierciedlającego spread kredytowy mBanku i marżę płynności. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR i CHF zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Bank zastosował krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

W przypadku obligacji powiązanej z ryzykiem kredytowym, tzw. Credit Link Note, Bank wykorzystuje do wyceny metodę dyskontowania przewidywanych przepływów pieniężnych z tytułu obligacji. Wycena w części związanej z czynnikiem dyskontowym zawiera dodatkowo komponent uwzględniający spread kredytowy Banku oraz marżę płynności. Z uwagi na fakt, że posiadacze obligacji są zabezpieczeni w zakresie ryzyka kredytowego emitenta złożonym depozytem, przyjęto założenie o niezmienności tych parametrów podczas życia obligacji.

Bank przyjął, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o wymagalności poniżej 1 roku jest równa ich wartości księgowej.

Na podstawie stosowanych przez Bank metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2021 roku.

31.12.2022	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	17 923 102	14 185 080	-	3 738 022
Należności od banków	15 395 201	-	-	15 395 201
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	87 273 053	-	-	87 273 053
Aktywa finansowe razem	120 591 356	14 185 080	-	106 406 276
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	3 305 751	-	1 910 721	1 395 030
Zobowiązania wobec klientów	173 996 881	-	222 295	173 774 586
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 545 899	4 521 025	-	24 874
Zobowiązania podporządkowane	2 631 352	-	2 631 352	-
Zobowiązania finansowe razem	184 479 883	4 521 025	4 764 368	175 194 490

31.12.2021	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	15 358 098	12 100 420	-	3 257 678
Należności od banków	11 192 768	-	-	11 192 768
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	86 038 070	-	-	86 038 070
Aktywa finansowe razem	112 588 936	12 100 420	-	100 488 516
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	5 326 622	-	1 906 621	3 420 001
Zobowiązania wobec klientów	157 028 315	-	906 078	156 122 237
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 698 899	6 673 840	-	25 059
Zobowiązania podporządkowane	2 616 703	-	2 616 703	-
Zobowiązania finansowe razem	171 670 539	6 673 840	5 429 402	159 567 297

Poziom 1

Poziom 1 aktywów finansowych obejmuje wartość skarbowych papierów wartościowych oraz obligacji EBI, których wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

W poziomie 1 zobowiązań Bank wykazał wartość godziwą wyemitowanych obligacji (Nota 29). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Bank zastosował ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytów otrzymanych z EBI (Nota 29). Ponadto, w poziomie 2 Bank wykazał zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Bank otrzymał w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Banku zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Bank zastosował krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje:

- wartość godziwą należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wyliczoną w opisany wcześniej sposób, wykorzystujący notowania mediany spreadów kredytowych dla ratingów Moody's;
- zobowiązania wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności do 1 roku, dla których Bank przyjął, że ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej;
- wartość godziwą tych zobowiązań wobec banków, zobowiązań wobec klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych o terminie wymagalności powyżej 1 roku, w przypadku których w ich wycenie posłużono się metodami wyceny wykorzystującymi przynajmniej jedną istotną daną wejściową nie bazującą na obserwowalnych danych rynkowych.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według wartości godziwej.

31.12.2022	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny

POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ**Aktywa finansowe**

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 589 681	676 356	1 471 740	441 585
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	39 720	-	-	39 720
Dłużne papiery wartościowe	1 072 092	670 227	-	401 865
Kapitałowe papiery wartościowe	6 129	6 129	-	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 471 740	-	1 471 740	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 796 484	-	1 796 484	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	116 735	-	116 735	-
Efekt kompensowania	(441 479)	-	(441 479)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	878 995	746	-	878 249
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	712 570	-	-	712 570
Dłużne papiery wartościowe	45 009	-	-	45 009
Kapitałowe papiery wartościowe	121 416	746	-	120 670
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	53 842 726	15 617 616	17 083 666	21 141 444
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19 422 073	-	-	19 422 073
Dłużne papiery wartościowe	34 420 653	15 617 616	17 083 666	1 719 371
Aktywa finansowe, razem	57 311 402	16 294 718	18 555 406	22 461 278
Nieruchomości inwestycyjne	136 909	-	-	136 909

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające	2 075 013	260 538	1 814 475	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 814 475	-	1 814 475	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	2 175 779	-	2 175 779	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	2 663 928	-	2 663 928	-
Efekt kompensowania	(3 025 232)	-	(3 025 232)	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	260 538	260 538	-	-
Zobowiązania finansowe razem	2 075 013	260 538	1 814 475	-

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne na poziomie 3 – zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty finansowe		Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Nieruchomości inwestycyjne
	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kapitałowe papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	
Bilans otwarcia	40 426	425 179	991 469	81 128	147 596	18 191 254	1 504 600	127 510
Łączne zyski lub straty za okres	1 419	21 633	(26 406)	6 095	(27 238)	136 247	(14 623)	9 399
Ujęte w rachunku zysków i strat:	1 419	21 633	(26 406)	6 095	(27 238)	(6 440)	-	9 399
Wynik na działalności handlowej	1 419	21 633	-	9 299	34	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	(26 406)	(3 204)	(27 272)	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	(6 440)	-	-
Pozostałe przychody operacyjne / pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-	-	-	9 399
Ujęte w innych całkowitych dochodach:	-	-	-	-	-	142 687	(14 623)	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	142 687	(14 623)	-
Nabycia / udzielenia	-	1 132 349	42 873	-	312	4 125 086	1 994 737	-
Wykupy / spłaty całkowite	(3 813)	(117 316)	(251 960)	-	-	(810 450)	(545 447)	-
Sprzedaże	-	(2 726 211)	-	-	-	(2 075 137)	(1 654 666)	-
Emisje	-	1 666 231	-	-	-	-	434 770	-
Inne zmiany	1 688	-	(43 406)	(42 214)	-	(144 927)	-	-
Bilans zamknięcia	39 720	401 865	712 570	45 009	120 670	19 422 073	1 719 371	136 909

31.12.2021	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3				
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny				
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ								
Aktywa finansowe								
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 581 174	248 906	1 866 663	465 605				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 426	-	-	40 426				
Dłużne papiery wartościowe	674 085	248 906	-	425 179				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 866 663	-	1 866 663	-				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	2 104 819	-	2 104 819	-				
Pochodne instrumenty zabezpieczające	163 715	-	163 715	-				
Efekt kompensowania	(401 871)	-	(401 871)	-				
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 221 063	870	-	1 220 193				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	991 469	-	-	991 469				
Dłużne papiery wartościowe	81 128	-	-	81 128				
Kapitałowe papiery wartościowe	148 466	870	-	147 596				
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	54 162 657	25 971 560	8 495 243	19 695 854				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18 191 254	-	-	18 191 254				
Dłużne papiery wartościowe	35 971 403	25 971 560	8 495 243	1 504 600				
Aktywa finansowe, razem	57 964 894	26 221 336	10 361 906	21 381 652				
Nieruchomości inwestycyjne	127 510	-	-	127 510				
Zobowiązania finansowe								
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające	2 044 601	84 774	1 959 827	-				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 959 827	-	1 959 827	-				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	2 272 167	-	2 272 167	-				
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 598 547	-	1 598 547	-				
Efekt kompensowania	(1 910 887)	-	(1 910 887)	-				
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	84 774	84 774	-	-				
Zobowiązania finansowe razem	2 044 601	84 774	1 959 827	-				
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej oraz nieruchomości inwestycyjne na poziomie 3 – zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty finansowe		Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Nieruchomości inwestycyjne
	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Kapitałowe papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	
Bilans otwarcia	187 902	333 151	1 372 481	76 068	135 520	12 515 013	1 509 952	-
Łączne zyski lub straty za okres	(2 658)	11 032	(6 211)	5 060	11 182	(93 141)	(65 509)	14 118
Ujęte w rachunku zysków i strat:	(2 658)	11 032	(6 211)	5 060	11 182	(17 250)	-	-
Wynik na działalności handlowej	(2 658)	11 032	-	6 196	-	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	(6 211)	(1 136)	11 182	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	(17 250)	-	-
Ujęte w innych całkowitych dochodach:	-	-	-	-	-	(75 891)	(65 509)	14 118
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(75 891)	(65 509)	14 118
Nabycia / udzielenia	3 813	2 368 719	18 627	-	894	7 463 990	1 364 162	-
Wykupy / spłaty całkowite	(145 222)	(204 372)	(331 906)	-	-	(268 674)	(394 816)	-
Sprzedaże	-	(8 098 131)	-	-	-	(1 787 442)	(2 510 472)	-
Emisje	-	6 014 780	-	-	-	-	1 601 283	-
Inne zmiany	(3 409)	-	(61 522)	-	-	361 508	-	-
Przeniesienia z innych pozycji sprawozdania finansowego	-	-	-	-	-	-	-	113 392
Bilans zamknięcia	40 426	425 179	991 469	81 128	147 596	18 191 254	1 504 600	127 510

W 2022 roku ani w 2021 roku nie odnotowano przeniesień instrumentów finansowych pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Bank na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej, przez okres ponad 5 dni roboczych następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na poziomie 1 hierarchii wartości Bank wykazał wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 670 227 tys. zł oraz wartość godziwą obligacji rządowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody w kwocie 14 300 990 tys. zł (31 grudnia 2021 roku odpowiednio: 248 906 tys. zł i 24 468 564 tys. zł). Poziom 1 obejmuje wartość godziwą obligacji korporacyjnych w kwocie 1 316 626 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 1 502 996 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2022 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji imiennych uprzywilejowanych Giełdy Papierów Wartościowych w kwocie 746 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 870 tys. zł) oraz kapitałowych papierów wartościowych przedsiębiorstw niefinansowych w kwocie 6 129 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku poziom 1 obejmuje również zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych w kwocie 260 538 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 84 774 tys. zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii na dzień 31 grudnia 2022 roku obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 17 083 666 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 8 495 243 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Bank zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii na dzień 31 grudnia 2022 roku wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 2 166 245 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 1 977 236 tys. zł), obejmującej między innymi wartość godziwą instrumentu dłużnego wycenionego w wartości godziwej przez wynik finansowy, reprezentującego prawa do akcji uprzywilejowanych Visa Inc.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku poziom 3 obejmował również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 33 671 tys. zł.

Wycena z modelu dla tych pozycji zakłada wycenę w oparciu o rynkową krzywą stóp procentowych skorygowaną o poziom spreadu kredytowego. Parametr spreadu kredytowego odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru wartościowego i jest wyznaczany zgodnie z modelem wewnętrznym Banku. Model ten wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (np. PD, LGD) oraz informacje pozyskane z rynku (w tym spready implikowane z transakcji). Parametry PD i LGD nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych. Oba modele – wyceny instrumentów dłużnych oraz model spreadu kredytowego zostały zbudowane wewnętrznie w jednostkach ryzyka, zostały zaakceptowane przez Komitet Ryzyka Modeli i podlegają okresowemu monitoringowi oraz walidacji przeprowadzanej przez jednostkę niezależną od jednostek odpowiedzialnych za budowę i utrzymanie modelu.

Poziom 3 na dzień 31 grudnia 2022 roku obejmuje wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom w kwocie 20 174 363 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 19 223 149 tys. zł). Zasady wyznaczania wartości godziwej kredytów i pożyczek udzielonych klientom zostały opisane w Nocie 3.3.7.

Ponadto poziom 3 na dzień 31 grudnia 2022 roku obejmuje wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 120 670 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 147 596 tys. zł). Kapitałowe papiery wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są przy użyciu metody zdyskontowanych dywidend. Wyceny zostały w przeważającej mierze sporządzone na podstawie wybranych danych finansowych dostarczonych przez wyceniane podmioty i zdyskontowane kosztem kapitału własnego oszacowanym za pomocą modelu CAPM (Capital Asset Pricing Model). Na koniec grudnia 2022 roku koszt kapitału własnego został oszacowany na poziomie znajdującym się w przedziale od 13,9% do 14,4% (na koniec 2021 roku: 7,9%).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku poziom 3 obejmuje również wycenę do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej w wysokości 136 909 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 127 510 tys. zł). Wartość nieruchomości została oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego wpisanego do Centralnego Rejestru Rzeczoznawców Majątkowych prowadzonego przez Ministra Rozwoju i Technologii. Nieruchomość została wyceniona przy użyciu metody dochodowej. Kluczowym parametrem nieobserwowalnym wykorzystanym w modelu jest wykorzystywana do dyskontowania przepływów pieniężnych stopa kapitalizacji równa 6,75% (31 grudnia 2021 roku: 9,28%).

Poniższa tabela prezentuje wrażliwość wyceny w wartości godziwej na zmianę nieobserwowalnych parametrów stosowanych w modelach dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej na poziomie 3.

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2022	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Instrumenty kapitałowe	120 670	(13 346)	16 364	Model wyceny wykorzystuje koszt kapitału własnego jako nieobserwowalny parametr dyskontowy. Wrażliwość została obliczona przy założeniu zmiany kosztu kapitału własnego o 1 p.p. w stosunku do scenariusza bazowego. Wraz ze wzrostem wartości parametru Bank oczekuje straty (-), wraz ze spadkiem wartości parametru Bank oczekuje zysku (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 719 371	(30 479)	30 479	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	401 865	(5 807)	5 807	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	39 720	(460)	443	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	712 570	(10 007)	9 966	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	19 422 073	(12 802)	11 973	

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2021	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Instrumenty kapitałowe	147 596	(8 054)	10 327	Model wyceny wykorzystuje koszt kapitału własnego jako nieobserwowalny parametr dyskontowy. Wrażliwość została obliczona przy założeniu zmiany kosztu kapitału własnego o 1 p.p. w stosunku do scenariusza bazowego. Wraz ze wzrostem wartości parametru Bank oczekuje straty (-), wraz ze spadkiem wartości parametru Bank oczekuje zysku (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 504 600	(29 729)	29 729	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	425 179	(8 569)	8 569	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	40 426	(761)	743	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	991 469	(15 630)	16 159	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	18 191 254	(3 205)	2 978	

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Wpływ ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi we frankach szwajcarskich

Szczegółowe informacje dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi we frankach szwajcarskich znajdują się w Nocie 34.

Wpływ wakacji kredytowych na wynik finansowy Banku

W dniu 14 lipca 2022 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał Ustawę o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), która wprowadziła możliwość zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacje kredytowe”). Wakacje kredytowe mogą dotyczyć jednej umowy zawartej w złotych polskich w celu finansowania nieruchomości przeznaczonej na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych. Kredytobiorcy mają prawo do zawieszenia ośmiu miesięcznych rat: po dwie miesięczne raty w III i IV kwartale 2022 roku oraz jedną miesięczną ratę w każdym z czterech kwartałów 2023 roku. Wakacje kredytowe dotyczą zarówno części kapitałowej jak i odsetkowej kredytu. Terminy spłaty rat ulegną przedłużeniu bez dodatkowych odsetek za okresy zawieszenia. Zdaniem Banku wdrożona Ustawą zmiana warunków umownych kredytów hipotecznych stanowiła nieistotną modyfikację tych aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9.5.4.3.

W 2022 roku Bank rozpoznał wpływ wakacji kredytowych w łącznej kwocie 1 334,4 mln zł, z czego 955,4 mln zł dotyczyło portfela kredytowego mBanku i pomniejszyło wynik odsetkowy Banku, 367,0 mln zł dotyczyło portfela kredytowego mBanku Hipotecznego i pomniejszyło udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności oraz 12,0 mln zł dotyczyło wpływu na rachunkowość zabezpieczeń i pomniejszyło wynik na działalności handlowej. Negatywny wpływ wakacji kredytowych na wycenę portfela kredytowego podlega rozliczeniu poprzez odpowiednie ujęcie przychodów odsetkowych wyliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej w okresach, w którym klienci korzystający z wakacji kredytowych nie płacą odsetek przewidzianych w pierwotnych harmonogramach umów kredytowych.

W celu obliczenia wpływu wakacji kredytowych Bank oszacował, że klienci, których kredyty reprezentują odpowiednio 82,9% i 81,7% wartości zakładanego portfela kredytów hipotecznych mBanku i mBanku Hipotecznego spełniających ustawowe kryteria, złożą lub złożą wnioski o wakacje kredytowe i wystąpią o średnio 7,7 miesiąca wakacji kredytowych. Gdyby wartość zakładanego portfela kredytów hipotecznych spełniających ustawowe kryteria zwiększyła się w 2023 roku o 1 punkt procentowy to kwota wpływu wakacji kredytowych wzrosłaby o 8,2 mln zł.

Do 31 grudnia 2022 roku wnioski złożą klienci, których kredyty reprezentowały odpowiednio 82,2% i 80,8% wartości zakładanego portfela kredytów hipotecznych mBanku i mBanku Hipotecznego spełniających ustawowe kryteria. Klienci ci ubiegali się o średnio 6,8 miesiąca wakacji kredytowych. Wartość bilansowa brutto kredytów objętych wakacjami kredytowymi na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 17 351,8 mln zł w mBanku i 7 097,4 mln zł w mBanku Hipotecznym.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych (zdyskontowane odzyski z wpłat własnych z kapitału, zdyskontowane odzyski z odsetek, zdyskontowane odzyski z zobowiązań pozabilansowych i zdyskontowane odzyski z zabezpieczeń przypadających na należności bilansowe i pozabilansowe, ważone prawdopodobieństwem realizacji określonych scenariuszy) dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2022 roku uległa zmianie o +/- 10% to szacowana wielkość oczekiwanej straty kredytowej dla kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 49,7 mln zł lub zwiększeniu o 51,1 mln zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku odpowiednio 31,4 mln zł i 32,8 mln zł). Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków zabezpieczeń - Koszyk 3. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.3.6.

Działania podjęte w związku z aktualną sytuacją w Ukrainie

W 2022 roku Bank przeprowadził przegląd portfela w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Przegląd dotyczył zaangażowania Banku w krajach objętych wojną (Ukraina, Rosja) lub w krajach powiązanych z konfliktem (Białoruś) z uwzględnieniem efektów sankcji nałożonych przez Unię Europejską, Wielką Brytanię i USA. W wyniku przeglądu na dzień 31 grudnia 2022 roku w wymienionych krajach określono zaangażowanie kredytowe oraz oczekiwane straty kredytowe, które przedstawia poniższa tabela.

Kraj	Zaangażowanie bezpośrednie na dzień 31.12.2022											
	Zaangażowanie bilansowe brutto				Zaangażowanie pozabilansowe				Skumulowana utrata wartości / Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Ukraina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosja	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	(150)	46 925
Białoruś	-	2 238	-	-	-	-	-	-	-	(939)	-	-
Razem	-	2 238	150	-	-	-	-	-	-	(939)	(150)	46 925

Zidentyfikowano również zaangażowanie pośrednie, na które składało się zaangażowanie bilansowe w wysokości 357,3 mln zł oraz zaangażowanie pozabilansowe w wysokości 289,5 mln zł wobec klientów korporacyjnych, których działalność jest pośrednio narażona na ryzyko związane z agresją Rosji na Ukrainę.

Ryzyko pośrednie dotyczy firm, których co najmniej 30% eksportu lub importu związane jest z krajami dotkniętymi kryzysem wojny lub głównym udziałowcem jest rezydent kraju ryzyka lub zabezpieczenie transakcji jest zlokalizowane na terenach objętych konfliktem. Dane dotyczące zaangażowania pośredniego przedstawia poniższa tabela.

Kraj	Zaangażowanie pośrednie na dzień 31.12.2022											
	Zaangażowanie bilansowe brutto				Zaangażowanie pozabilansowe				Skumulowana utrata wartości / Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Ukraina	63 255	248	96	-	110 857	250	-	-	(218)	(1)	(96)	-
Rosja	242 633	-	49 386	-	176 745	-	-	-	(616)	-	(49 386)	-
Białoruś	1 652	-	-	-	1 677	-	-	-	(1)	-	-	-
Razem	307 540	248	49 482	-	289 279	250	-	-	(835)	(1)	(49 482)	-

Działania w zakresie dodatkowych odpisów z tytułu ryzyka kredytowego w związku z aktualną sytuacją w Ukrainie

W związku z rozwojem aktualnej sytuacji gospodarczej w kraju w wyniku inwazji Rosji na Ukrainę w pierwszym półroczu 2022 roku prowadzone były prace nad aktualizacją prognoz przyszłych warunków makroekonomicznych, które są wykorzystywane w modelach parametrów ryzyka służących do kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej. Działanie to w pierwszym kwartale 2022 roku było poprzedzone przypisaniem wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego w modelu oczekiwanej straty kredytowej. Dodatkowo w czwartym kwartale 2022 roku ponownie zaktualizowano wskaźniki makroekonomiczne wykorzystywane w modelu oczekiwanej straty kredytowej w celu uwzględnienia zmienności aktualnej i prognozowanej sytuacji gospodarczej w Polsce. Szczegółowy opis zmian modelowych zamieszczono w sekcji 3.3.6.2.2.

Wpływ prognoz przyszłych warunków makroekonomicznych na oczekiwaną stratę kredytową

W czwartym kwartale 2022 roku prowadzone były prace nad aktualizacją prognoz przyszłych warunków makroekonomicznych, które są wykorzystywane w modelach parametrów ryzyka służących do kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej Banku. Przyjęte prognozy biorą pod uwagę aktualny rozwój sytuacji gospodarczej w Polsce.

W celu oceny wrażliwości oczekiwanej straty kredytowej na przyszłe warunki makroekonomiczne, Bank wyznaczył wartość oczekiwanej straty kredytowej oddzielnie dla każdego ze scenariuszy stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego. Wpływ każdego ze scenariuszy został zaprezentowany poniżej.

Poniższa tabela prezentuje prognozy głównych wskaźników makroekonomicznych przyjęte w modelach parametrów stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego.

Scenariusz na 31.12.2022		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy
PKB	r/r	0,2%	2,6%	1,9%	4,0%	-3,5%	3,3%
Stopa bezrobocia	koniec roku	5,7%	5,5%	4,3%	3,5%	5,5%	5,9%
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	102,7	106,0	105,8	105,8	101,8	102,1
WIBOR 3M	koniec roku	7,20%	6,20%	9,00%	7,00%	5,77%	4,77%

Scenariusz na 31.12.2021		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy	Pierwszy rok prognozy	Drugi rok prognozy
PKB	r/r	5,1%	4,8%	7,1%	6,3%	3,5%	3,7%
Stopa bezrobocia	koniec roku	3,0%	2,6%	2,5%	2,1%	3,6%	3,3%
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	107,9	107,1	109,6	108,1	104,1	104,6
WIBOR 3M	koniec roku	0,46%	0,96%	1,86%	2,61%	0,00%	0,00%

Wartość odpisów stanowi wypadkową wszystkich przedstawionych scenariuszy makroekonomicznych oraz wag do nich przypisanych. Wpływ poszczególnych scenariuszy na koszty ryzyka kredytowego przedstawia poniższa tabela (waga danego scenariusza 100%).

Scenariusz	Zmiana poziomu odpisu				
	31.12.2022*				31.12.2021
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem	Razem
optymistyczny	41 283	15 277	44	56 604	49 078
bazowy	(2 861)	69	-	(2 792)	(6 448)
pesymistyczny	(55 812)	(18 227)	(204)	(74 243)	(73 774)

* W związku z wymaganiami Rekomendacji R począwszy od drugiego kwartału 2022 rozszerzono zakres analizy o podział wyników na poszczególne koszyki.

Powyższy wynik został oszacowany przy uwzględnieniu jednakowej alokacji do koszyka drugiego bazującej na średniej ważonej wszystkich trzech scenariuszy makroekonomicznych, bez uwzględniania dodatkowych potencjalnych migracji pomiędzy koszykami. Analiza wrażliwości została przeprowadzona dla 89% aktywów portfela kredytów i pożyczek udzielonym klientom (z wyłączeniem ekspozycji z utratą wartości oraz niewycenianych za pomocą modeli).

Przedterminowe spłaty kredytów detalicznych

Wyrokiem z dnia 11 września 2019 roku w sprawie dotyczącej kredytu konsumenckiego spłaconego w całości przedterminowo TSUE orzekł, że „prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta”. Interpretacja zawarta w wyroku stanowi odpowiedź na pytanie prejudycjalne w sprawie z udziałem kilku banków, w tym mBanku.

Stanowisko TSUE dotyczy kredytów konsumenckich, których banki udzieliły od dnia 18 grudnia 2011 roku, na kwotę nie większą niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska oraz kredytów hipotecznych udzielonych od dnia 22 lipca 2017 roku bez ograniczenia kwoty kredytu, które są spłacone w całości lub w części.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku rezerwa wykazana w ramach innych rezerw (Nota 31), dotycząca kosztów na potencjalne zwroty prowizji z tytułu wcześniejszych spłat kredytów dokonanych przed dniem wydania wyroku przez TSUE, wynosiła 9,7 mln zł (4,8 mln zł na dzień 31 grudnia 2021 roku).

Całkowity negatywny wpływ przedterminowych spłat kredytów detalicznych na wynik brutto Banku w 2022 roku wyniósł 110,5 mln zł (2021 roku: 91,8 mln zł).

Powyższe szacunki obciążone są istotną niepewnością w zakresie liczby klientów, którzy zwrócą się do Banku o zwrot prowizji dotyczących wcześniejszych spłat dokonanych przed wyrokiem TSUE, jak i oczekiwanej stopy przedpłat kredytów w przyszłości.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 2.5.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Oszacowanie jest wymagane do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane w oparciu o prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obarczone dużym stopniem niepewności.

Leasing

Bank jako leasingobiorca dokonuje pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one między innymi ustalenie okresu obowiązywania umów, ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych i ustalenie stawki amortyzacji praw do użytkowania.

5. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Przychody z tytułu odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	8 667 715	3 431 357
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	7 327 896	2 802 260
- Kredyty i pożyczki	6 349 484	2 491 966
- Dłużne papiery wartościowe	503 180	290 070
- Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	376 985	18 789
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	(80 840)	(8 693)
- Pozostałe	179 087	10 128
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	1 339 819	629 097
- Dłużne papiery wartościowe	845 101	192 614
- Kredyty i pożyczki	1 377 323	436 327
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	(882 605)	156
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	170 000	470 156
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	51 529	20 863
- Kredyty i pożyczki	3 968	2 849
- Dłużne papiery wartościowe	47 561	18 014
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	118 471	48 660
- Kredyty i pożyczki	118 471	48 660
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	-	103 776
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	80 103
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	216 754
Przychody z tytułu odsetek, razem	8 837 715	3 901 513

Pozycje Zyski i straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto) zawierają stratę w łącznej wysokości 955,4 mln zł wynikającą z ujęcia wpływu zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacji kredytowych”). Więcej informacji na ten temat przedstawiono w Nocie 4.

Na kwotę przychodów z tytułu odsetek, prezentowanych w pozycji Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe składają się głównie przychody odsetkowe od rezerwy obowiązkowej. Pozycja Pozostałe obejmuje głównie przychody odsetkowe od zabezpieczeń pieniężnych.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Koszty odsetek		
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	(13 686)	(9 371)
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(2 038 630)	(216 712)
- Depozyty	(1 746 579)	(65 954)
- Otrzymane kredyty	(4 515)	(4 276)
- Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(124 325)	(84 949)
- Zobowiązania podporządkowane	(126 325)	(54 733)
- Inne zobowiązania finansowe	(34 396)	(4 277)
- Umowy leasingu	(2 490)	(2 523)
Koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	(30 949)	-
Koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	(526 940)	-
Koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(461 701)	-
Pozostałe	(22 956)	(30 983)
Koszty odsetek, razem	(3 094 862)	(257 066)

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	1 549 901	324 815
Od pozostałych podmiotów, w tym:	7 287 814	3 576 698
- od klientów indywidualnych	3 418 773	2 091 725
- od klientów korporacyjnych	3 117 536	1 140 272
- od sektora budżetowego	751 505	344 701
Przychody z tytułu odsetek, razem	8 837 715	3 901 513
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	32 312	(11 308)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(2 876 524)	(106 076)
- od klientów indywidualnych	(954 490)	(74 762)
- od klientów korporacyjnych	(1 857 474)	(18 758)
- od sektora budżetowego	(64 560)	(12 556)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(124 325)	(84 949)
Zobowiązania podporządkowane	(126 325)	(54 733)
Koszty odsetek, razem	(3 094 862)	(257 066)

6. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje za obsługę kart płatniczych	629 823	485 768
Prowizje z transakcji walutowych	516 540	408 107
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	507 438	451 338
Prowizje za prowadzenie rachunków	383 770	361 824
Prowizje za realizację przelewów	223 487	191 099
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	173 837	242 102
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	98 144	91 119
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	80 159	65 304
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	53 963	45 195
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	44 628	59 629
Prowizje z działalności powierniczej	32 919	33 214
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	25 127	27 769
Pozostałe	53 884	47 577
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	2 823 719	2 510 045

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi kart płatniczych	(292 815)	(263 552)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(169 952)	(136 297)
Koszty prowizji za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	(16 524)	(19 943)
Uiszczone opłaty maklerskie	(36 823)	(39 046)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(56 655)	(47 096)
Koszty opłat na rzecz NBP, KIR i GPW Benchmark	(21 785)	(18 948)
Uiszczone pozostałe opłaty	(188 879)	(187 782)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(783 433)	(712 664)

7. Przychody z tytułu dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 336	3 982
Inwestycje w jednostki zależne, wyceniane metodą praw własności	43 500	25 049
Inwestycje w jednostki zależne, wyceniane metodą inną niż praw własności	900	1 064
Przychody z tytułu dywidend, razem	48 736	30 095

8. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Wynik z pozycji wymiany	(106 781)	188 448
Różnice kursowe netto z przeliczenia	(246 318)	123 207
Zyski z transakcji minus straty	139 537	65 241
Zyski lub straty z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	210 867	(78 478)
Instrumenty pochodne, w tym:	197 455	(79 962)
- Instrumenty odsetkowe	170 013	(101 934)
- Instrumenty na ryzyko rynkowe	27 442	21 972
Instrumenty kapitałowe	(100)	-
Dłużne papiery wartościowe	12 093	4 142
Kredyty i pożyczki	1 419	(2 658)
Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń	(32 191)	(31 653)
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	865 902	1 091 899
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	(875 494)	(1 110 689)
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(22 599)	(12 863)
Wynik na działalności handlowej, razem	71 895	78 317

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji pochodnymi instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 19.

Pozycja Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych zawiera stratę w wysokości 12,0 mln zł wynikającą z ujęcia wpływu zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacji kredytowych”) na rachunkowość zabezpieczeń. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w Nocie 4.

9. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Instrumenty kapitałowe	(16 424)	11 091
Dłużne papiery wartościowe	(3 204)	(1 136)
Kredyty i pożyczki	(26 406)	(6 211)
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	(46 034)	3 744

W 2022 roku w pozycji Instrumenty kapitałowe Bank ujął głównie stratę wynikającą z aktualizacji wyceny do wartości godziwej akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. w kwocie -7 988 tys. zł oraz udziałów w spółce Polski Standard Płatności sp. z o.o. w kwocie -11 694 tys. zł, a także zysk wynikający z aktualizacji wyceny do wartości godziwej akcji VISA Inc. w kwocie 10 972 tys. zł.

W 2021 roku w pozycji Instrumenty kapitałowe Bank ujął głównie zysk wynikający z aktualizacji wyceny do wartości godziwej akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. w kwocie 3 122 tys. zł oraz udziałów w spółce Polski Standard Płatności sp. z o.o. w kwocie 6 121 tys. zł.

10. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania:	(96 603)	76 544
- Aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(92 211)	76 490
- Aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	(4 392)	(19)
- Zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	-	73
Wynik ze sprzedaży inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	-	78
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(96 603)	76 622

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody obejmuje wynik ze sprzedaży detalicznych kredytów hipotecznych, które w ramach poolingu zostały przeniesione z mBanku do mBanku Hipotecznego w kwocie -6 440 tys. zł (w 2021 roku: - 17 250 tys. zł) oraz wynik ze sprzedaży obligacji rządowych.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wynika głównie z incydentalnych i nieistotnych sprzedaży ekspozycji kredytowych.

Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy według instrumentów

	Rok kończący się 31 grudnia 2022		Rok kończący się 31 grudnia 2021	
	Zyski	Straty	Zyski	Straty
Dłużne papiery wartościowe	1 886	(87 658)	98 120	(1 923)
Kredyty i pożyczki	14 321	(25 152)	12 144	(31 870)
Zobowiązania z tytułu emisji	-	-	7 655	(7 582)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	16 207	(112 810)	117 919	(41 375)

11. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Zyski ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	5 838	2 272
Przychody ze sprzedaży usług	1 810	2 569
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	-	-
Przychody z najmu nieruchomości inwestycyjnych	223	5
Zyski z wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	12 862	-
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	12 440	11 615
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	1 825	1 404
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	160	269
Zyski ze sprzedaży i aktualizacji wyceny inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	6 419	-
Pozostałe	28 742	26 180
Pozostałe przychody operacyjne, razem	70 319	44 314

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania za 2022 rok i za 2021 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	3 771	3 275
- Przychody z subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	10 442	9 102
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny oraz aktywów z tytułu praw do użytkowania w subleasingu	(14 213)	(12 377)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania, razem	-	-

12. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Koszty pracownicze	(1 109 611)	(960 382)
Koszty rzeczowe, w tym:	(639 310)	(597 415)
- koszty administracji i obsługi nieruchomości	(234 729)	(210 047)
- koszty IT	(174 378)	(179 161)
- koszty marketingu	(143 997)	(127 516)
- koszty usług konsultingowych	(71 725)	(67 876)
- pozostałe koszty rzeczowe	(14 481)	(12 815)
Podatki i opłaty	(33 030)	(30 104)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(236 207)	(218 239)
Wpłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	(162 527)	-
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(12 935)	(11 745)
System ochrony instytucjonalnej	(428 071)	-
Ogólne koszty administracyjne, razem	(2 621 691)	(1 817 885)

W 2022 roku Bank wraz z innymi bankami komercyjnymi został uczestnikiem systemu ochrony, o którym mowa w Art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. W związku z tym Bank zasiliał fundusz pomocowy wpłatą w łącznej kwocie 428 071 tys. zł, która obciążyła koszty administracyjne.

W 2022 roku Bank ujął również koszty składek na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w kwocie 162 527 tys. zł. Obowiązek wpłaty składki na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w 2022 roku został wprowadzony Ustawą z dnia 7 lipca 2022 roku o finansowaniu społecznościami dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom.

W 2022 roku pozycja Koszty rzeczowe obejmuje koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi w kwocie 380 tys. zł (w 2021 roku: 452 tys. zł) oraz koszty związane ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych nie ujęte w zobowiązaniu leasingowym (ujęte w ogólnych kosztach administracyjnych) w kwocie 1 949 tys. zł (w 2021 roku: 2 030 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2022 rok i 2021 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Koszty wynagrodzeń	(891 954)	(780 992)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(155 210)	(127 724)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(12 673)	(10 487)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.	(12 673)	(10 487)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(49 774)	(41 179)
Koszty pracownicze, razem	(1 109 611)	(960 382)

Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 43.

13. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Straty ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(1 298)	(11 323)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(124 894)	(100 508)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(4 653)	(3 313)
Przekazane darowizny	(6 196)	(4 858)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(3 246)	(7 736)
Straty z wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	(3 463)	-
Bezpośrednie koszty operacyjne (łącznie z kosztami napraw i utrzymania) poniesione w związku z eksploatacją nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie przyniosła przychody z najmu	(7 282)	(2 475)
Bezpośrednie koszty operacyjne (łącznie z kosztami napraw i utrzymania) poniesione w związku z eksploatacją nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie nie przyniosła przychodów z najmu	-	(51)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(4 500)	(5 932)
Koszty windykacji należności	(29 432)	(36 578)
Straty ze sprzedaży i aktualizacji wyceny inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(22 961)	-
Pozostałe koszty operacyjne	(57 850)	(39 865)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(265 775)	(212 639)

Pozycja Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania w 2022 roku obejmuje koszty spraw sądowych, innych niż sprawy związane z kredytami walutowymi.

Ponadto w 2022 roku pozycja Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania zawiera między innymi koszty rezerwy na zwrot dodatkowych kosztów ubezpieczenia pomostowego, pobranych od klientów, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne, za okres przed wpisem hipoteki do księgi wieczystej w kwocie 84 000 tys. zł. Obowiązek zwrotu takich kosztów wynika ze zmiany do Ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, która weszła w życie 17 września 2022 roku.

14. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(647 630)	(646 347)
Dłużne papiery wartościowe	(942)	(1 953)
<i>Koszyk 1</i>	(942)	(1 953)
Kredyty i pożyczki	(646 688)	(644 394)
<i>Koszyk 1</i>	74 831	(142 442)
<i>Koszyk 2</i>	(54 305)	101 764
<i>Koszyk 3</i>	(670 184)	(590 398)
<i>POCI</i>	2 970	(13 318)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	(30 384)	(2 627)
Dłużne papiery wartościowe	319	(3 154)
<i>Koszyk 1</i>	(269)	(4 433)
<i>Koszyk 2</i>	588	1 279
Kredyty i pożyczki	(30 703)	527
<i>Koszyk 1</i>	(5 144)	202
<i>Koszyk 2</i>	(12 900)	6 542
<i>Koszyk 3</i>	(12 600)	(6 330)
<i>POCI</i>	(59)	113
Udzielone zobowiązania i gwarancje	17 127	(133 887)
<i>Koszyk 1</i>	4 471	(19 819)
<i>Koszyk 2</i>	657	25 728
<i>Koszyk 3</i>	6 881	(140 122)
<i>POCI</i>	5 118	326
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji powiązanych z ryzykiem kredytowym (obligacje CLN)	14 755	-
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(646 132)	(782 861)

W przypadku reklasyfikacji ekspozycji pomiędzy koszykami utraty wartości odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są prezentowane w szyku rozwartym, z uwzględnieniem rozwiązania całości dotychczasowego odpisu w koszyku przed dokonaniem reklasyfikacji oraz ujęciem całej kwoty utworzonego odpisu w koszyku po dokonaniu reklasyfikacji ekspozycji.

15. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Podatek dochodowy bieżący	(1 021 748)	(640 858)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 32)	384 553	105 732
Podatek dochodowy, razem	(637 195)	(535 126)
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	(59 529)	(680 227)
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	11 311	129 243
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	14 594	67 556
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	(663 100)	(731 925)
<i>Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi</i>	<i>(582 405)</i>	<i>(507 734)</i>
<i>Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związanego z programem ugód skierowanym do klientów posiadających kredyty walutowe w CHF</i>	<i>198 899</i>	<i>-</i>
<i>Podatek od instytucji finansowych</i>	<i>(123 871)</i>	<i>(109 737)</i>
<i>Składki i inne wpłaty obowiązkowe nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (w tym Bankowy Fundusz Gwarancyjny)</i>	<i>(75 760)</i>	<i>(41 465)</i>
<i>Pozostałe</i>	<i>(79 963)</i>	<i>(72 989)</i>
Obciążenie podatkowe, razem	(637 195)	(535 126)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk / (strata) brutto	(59 529)	(680 227)
Podatek dochodowy	(637 195)	(535 126)
Efektywna stopa podatkowa (%)	n/d	n/d

Dochody wyłączone z opodatkowania zawierają m.in. dywidendy zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 865).

Począwszy od 1 stycznia 2020 roku mBank S.A. oraz spółki mBank Hipoteczny S.A., mFinanse S.A. i mLeasing Sp. z o. o. utworzyły, na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Podatkową Grupę Kapitałową mBank (PGK). Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych mBank, jako podmiot dominujący, reprezentuje PGK w zakresie przewidzianym przepisami prawa podatkowego. W roku poprzedzającym powstanie PGK w spółkach ją tworzących nie wystąpiły straty podatkowe. Umowa PGK została zawarta na 4 lata.

W poniższej nocie zaprezentowano bieżący podatek dochodowy według krajów.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Polska	(962 488)	(613 929)
Czechy	(52 061)	(25 089)
Słowacja	(7 199)	(1 840)
Podatek dochodowy, razem	(1 021 748)	(640 858)

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 32. Podatek dochodowy od dochodów Banku przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania Banku, tak jak to przedstawiono powyżej.

16. Zysk / (strata) na jedną akcję

Zysk / (strata) na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Podstawowy:		
Zysk / (strata) netto	(696 724)	(1 215 353)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 403 048	42 369 790
Podstawowy zysk / (strata) netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	(16,43)	(28,68)
Rozwodniony:		
Zysk / (strata) netto, zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	(696 724)	(1 215 353)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 403 048	42 369 790
Korekty na:		
- opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne	67 047	80 719
Średnia ważona liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 470 095	42 450 509
Rozwodniony zysk / (strata) netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	(16,41)	(28,63)

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 43. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję. Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada dwie kategorie powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne, z których wykonanie praw umożliwia objęcie akcji. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich uprawnień do akcji po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

17. Inne całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów innych całkowitych dochodów	Rok kończący się 31 grudnia 2022			Rok kończący się 31 grudnia 2021		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(245 101)	40 852	(204 249)	(2 312 002)	412 782	(1 899 220)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6 129	-	6 129	4 803	-	4 803
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(246 476)	46 830	(199 646)	(1 113 142)	211 497	(901 645)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	(92 514)	-	(92 514)	(28 110)	-	(28 110)
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	87 760	(5 978)	81 782	(1 175 553)	201 285	(974 268)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	4 295	(816)	3 479	22 400	(4 255)	18 145
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych	4 295	(816)	3 479	8 282	(1 573)	6 709
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnej	-	-	-	14 118	(2 682)	11 436
Inne całkowite dochody, razem	(240 806)	40 036	(200 770)	(2 289 602)	408 527	(1 881 075)

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące innych całkowitych dochodów netto za lata 2022 i 2021.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
POZYCJE, KTÓRE MOGĄ BYĆ PRZEKLASYFIKOWANE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	(204 249)	(1 899 220)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6 129	4 803
Zyski lub straty z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych odnoszone na kapitał własny	6 129	4 803
<i>Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>10 328</i>	<i>4 803</i>
<i>Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>(4 199)</i>	<i>-</i>
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (efektywna część)	(199 646)	(901 645)
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	(573 624)	(726 074)
<i>Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>13 475</i>	<i>-</i>
<i>Niezrealizowane straty ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>(587 099)</i>	<i>(726 074)</i>
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	373 978	(175 571)
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	81 782	(974 268)
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	3 347	(917 751)
<i>Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>124 360</i>	<i>125 396</i>
<i>Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>(121 013)</i>	<i>(1 043 147)</i>
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	78 435	(56 517)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	(92 514)	(28 110)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności ujętych w roku obrotowym (netto)	(92 514)	(28 110)
POZYCJE, KTÓRE NIE ZOSTANĄ PRZEKLASYFIKOWANE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	3 479	18 145
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	3 479	6 709
<i>Zyski aktuarialne</i>	<i>3 479</i>	<i>6 709</i>
Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	11 436
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	-	11 436
<i>Niezrealizowane zyski z przeklasyfikowania do nieruchomości inwestycyjnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>-</i>	<i>11 436</i>
Inne całkowite dochody ogółem za dany rok (netto)	(200 770)	(1 881 075)

18. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2022	31.12.2021
Gotówka w kasie	1 645 857	1 347 887
Środki w bankach centralnych	14 260 635	10 739 721
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem	15 906 492	12 087 608

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim, mBank S.A. utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank S.A. zobligowany był utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 5 342 096 tys. zł dla okresu od 30 listopada 2022 roku do 1 stycznia 2023 roku,
- 2 967 925 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2021 roku do 30 stycznia 2022 roku.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 6,75% (31 grudnia 2021 roku: 1,75%).

19. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające

	31.12.2022	31.12.2021
Instrumenty pochodne, w tym:	1 471 740	1 866 663
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	596 736	117 278
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 199 748	1 987 541
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	111 811	135 169
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	4 924	28 546
- Efekt kompensowania	(441 479)	(401 871)
Instrumenty kapitałowe	6 129	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 129	-
Dłużne papiery wartościowe	1 072 092	674 085
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	670 227	248 906
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	278 219	72 888
- Instytucje kredytowe	84 447	104 922
- Inne instytucje finansowe	135 636	141 329
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	181 782	178 928
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	39 720	40 426
- Klienci korporacyjni	39 720	40 426
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające, razem	2 589 681	2 581 174

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące zabezpieczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell/buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 278 219 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 72 888 tys. zł).

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające

	31.12.2022	31.12.2021
Instrumenty pochodne, w tym:	1 814 475	1 959 827
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	395 977	352 518
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 779 802	1 919 649
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	1 984 675	1 057 232
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	679 253	541 315
- Efekt kompensowania	(3 025 232)	(1 910 887)
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	260 538	84 774
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające, razem	2 075 013	2 044 601

Pochodne instrumenty finansowe

Bank posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące niezrealizowane transakcje spot.

Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczące.

Kontrakty FRA to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Bank ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Bankiem a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Bank jest narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w niniejszej notce poniżej.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli.

31.12.2022	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	16 392 618	16 774 537	126 093	323 682
- Kontrakty FX swap	30 915 143	30 477 871	546 950	259 594
- Kontrakty CIRS	5 966 841	6 002 521	65 070	49 730
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	9 264 440	9 640 383	115 946	137 310
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	62 539 042	62 895 312	854 059	770 316
- Walutowe kontrakty futures	916 806	921 064	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	63 455 848	63 816 376	854 059	770 316
Instrumenty pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	253 989 749	253 991 283	580 542	1 056 612
- Kontrakty FRA	9 520 000	10 660 000	524	2 894
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	203 733	769 903	12 965	24 334
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	263 713 482	265 421 186	594 031	1 083 840
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 866 762	2 995 905	348 394	321 623
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	330 036 092	332 233 467	1 796 484	2 175 779
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	20 249 502	20 249 502	111 811	1 984 675
- Kontrakty IRS, OIS	20 249 502	20 249 502	111 811	1 984 675
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	9 445 000	9 445 000	4 924	679 253
- Kontrakty IRS	9 445 000	9 445 000	4 924	679 253
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	29 694 502	29 694 502	116 735	2 663 928
Efekt kompensowania			(441 479)	(3 025 232)
Razem	359 730 594	361 927 969	1 471 740	1 814 475
Krótkoterminowe (do 1 roku)	137 170 526	138 618 244	830 500	919 136
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	222 560 068	223 309 725	641 240	895 339

31.12.2021	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	20 993 648	21 099 960	246 761	121 050
- Kontrakty FX swap	24 134 231	24 026 137	108 846	199 181
- Kontrakty CIRS	9 208 434	9 340 334	10 994	102 644
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	8 750 804	10 037 217	126 824	75 953
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	63 087 117	64 503 648	493 425	498 828
- Walutowe kontrakty futures	1 225 607	1 241 309	3 263	8
Razem walutowe instrumenty pochodne	64 312 724	65 744 957	496 688	498 836
Instrumenty pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	278 635 256	278 635 256	466 331	711 012
- Kontrakty FRA	13 225 000	12 908 000	4 560	4 265
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	292 705	709 607	951	3 804
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	292 152 961	292 252 863	471 842	719 081
Transakcje na ryzyko rynkowe	3 502 701	3 534 806	1 136 289	1 054 250
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	359 968 386	361 532 626	2 104 819	2 272 167
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	30 215 660	30 215 660	135 169	1 057 232
- Kontrakty IRS, OIS	30 215 660	30 215 660	135 169	1 057 232
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	16 685 000	16 685 000	28 546	541 315
- Kontrakty IRS	16 685 000	16 685 000	28 546	541 315
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	46 900 660	46 900 660	163 715	1 598 547
Efekt kompensowania			(401 871)	(1 910 887)
Razem	406 869 046	408 433 286	1 866 663	1 959 827
Krótkoterminowe (do 1 roku)	156 380 579	157 048 383	1 596 891	75 330
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	250 488 467	251 384 903	269 772	1 884 497

Efekt kompensowania poza wyceną transakcji pochodnych obejmuje 2 697 133 tys. zł zabezpieczeń złożonych oraz 113 380 tys. zł zabezpieczeń otrzymanych w związku z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych podlegającymi kompensowaniu (w 2021 roku odpowiednio: 1 616 925 tys. zł i 107 908 tys. zł).

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

Jakość kredytowa aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów finansowych według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Pod-portfel	31.12.2022		31.12.2021	
	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	1 283 932	-	609 481	-
2	387 342	-	1 166 008	-
3	60 366	-	186 448	3 813
4	97 222	-	85 300	-
5	3 947	39 720	14 995	36 613
6	107	-	30	-
7	302	-	3 039	-
8	79 969	-	203 177	-
default	32	-	56	-
Efekt kompensowania	(441 479)		(401 871)	
Wartość bilansowa	1 471 740	39 720	1 866 663	40 426

Rating	31.12.2022	31.12.2021
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
1,0 - 1,2	-	248 906
1,4 - 1,6	-	77 463
1,8 - 2,0	700 410	27 626
2,2 - 2,8	334 796	154 751
3,0 - 3,8	36 886	165 339
Razem	1 072 092	674 085

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Bank nie posiadał żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9 Bank wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 miał możliwość podjęcia decyzji stanowiącej element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

Bank podjął decyzję o kontynuowaniu od 1 stycznia 2018 roku stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39. Zasady te były konsekwentnie stosowane do dnia 30 czerwca 2022 roku. Począwszy od dnia 1 lipca 2022 roku w obszarze rachunkowości zabezpieczeń Bank stosuje zasady rachunkowości zgodne z MSSF 9, za wyjątkiem opisanym poniżej.

Relacje zabezpieczające wartość godziwą portfela aktywów lub zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej, w których pozycja zabezpieczana wyznaczana jest jako kwota gotówkowa, nadal ujmowane są zgodnie z MSR 39.

Bank wyznacza wskaźnik zabezpieczenia na podstawie wartości nominalnych pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego i wynosi on 1:1 (za wyjątkiem zabezpieczenia wartości godziwej portfeli kredytów udzielonych przez Oddział mBanku w Czechach gdzie nominał instrumentów zabezpieczających jest ustalany w kwocie niższej od nominału pozycji zabezpieczanej w celu uwzględnienia ryzyka przedpłaty).

Źródła nieefektywności dla powiązań zabezpieczających, dla których nieefektywność się pojawia, to niedopasowanie terminów przepływów pieniężnych oraz terminów przeszacowania, niedopasowanie bazy (np. inny WIBOR), niedopasowanie z tytułu korekty CVA/DVA, która jest uwzględniona w instrumentie zabezpieczającym, a nie ma jej w wycenie pozycji zabezpieczanej oraz niedopasowanie z tytułu początkowej wyceny instrumentów pochodnych, jeśli do relacji zabezpieczającej został wzięty instrument pochodny zawarty przed ustanowieniem relacji.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Bank dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka w celu potwierdzenia, że relacje zabezpieczające są efektywne zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w Nocie 2.11.

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- euroobligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mFinance France (mFF), podmiot zależny od mBanku, objętych przez Bank w procesie substytucji. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- kredytów o stałym oprocentowaniu otrzymanych przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji senioralnych nieuprzywilejowanych o stałym oprocentowaniu w okresie 5 lat od daty emisji, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- jedna transza euroobligacji wyemitowanych przez mFF, objętych przez Bank w procesie substytucji, o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o wartości nominalnej odpowiednio 113 110 tys. CHF, 175 560 tys. CHF i 138 388 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 125 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje senioralne nieuprzywilejowane wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu w okresie 5 lat od daty emisji,
- część portfela kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach,
- część portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap oraz Overnight Index Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej za wyjątkiem przychodów i kosztów odsetkowych elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów zabezpieczających, które prezentowane są w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie wartości godziwej

31.12.2022	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
------------	---	---	--	--

Mikrozabezpieczenia

Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(3 601 103)	302 268	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	283 963
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(1 910 721)	127 340	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec banków – kredyty otrzymane	132 471
Kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	971 816	(134 278)	Aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(23 636)

Zabezpieczenie wartości godziwej portfela aktywów i zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej

Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(13 375 000)	1 528 582	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec klientów – depozyty	473 104
RAZEM				865 902

31.12.2021	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
------------	---	---	--	--

Mikrozabezpieczenia

Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(6 658 576)	18 305	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	52 872
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(1 906 621)	(5 131)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec banków – kredyty otrzymane	33 782

Zabezpieczenie wartości godziwej portfela aktywów i zobowiązań finansowych przed ryzykiem stopy procentowej

Kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	1 203 178	(110 033)	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(98 871)
Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(12 315 000)	1 055 478	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – zobowiązania wobec klientów – depozyty	1 104 116
RAZEM				1 091 899

Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego stosowanego jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie - zabezpieczenie wartości godziwej

	31.12.2022	31.12.2021
Instrumenty zabezpieczające obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(283 192)	(73 415)
Instrumenty zabezpieczające kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(131 274)	(33 362)
Instrumenty zabezpieczające kredyty mieszkaniowe i konsumpcyjne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	10 922	79 233
Instrumenty zabezpieczające depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(471 950)	(1 083 145)
Razem	(875 494)	(1 110 689)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenie wartości godziwej

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
31.12.2022	-	1 203 580	600 000	18 445 922	-	20 249 502
31.12.2021	1 561 922	5 618 307	4 028 766	18 391 062	615 603	30 215 660

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 5)	(526 940)	80 103
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 8)	865 902	1 091 899
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 8)	(875 494)	(1 110 689)
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	(536 532)	61 313

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnychRachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Bank rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń w Nocie 8. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto).

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2022 roku do sierpnia 2029 roku.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczanych		Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowana jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie		Saldo rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla kontynuowanych zabezpieczeń	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	9 445 000	16 685 000	656 893	613 321	(695 611)	(495 965)

Zmiana wartości pozycji zabezpieczającej stosowana jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	31.12.2022	31.12.2021
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	(658 277)	(624 867)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenia przepływów pieniężnych

31.12.2022	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ**Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN**

Wartość nominalna (tys. PLN)	440 000	380 000	2 670 000	5 955 000	-	9 445 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	2,364%	2,468%	1,546%	1,421%	-	

31.12.2021	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ**Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN**

Wartość nominalna (tys. PLN)	530 000	350 000	3 595 000	12 010 000	200 000	16 685 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	2,074%	1,952%	2,121%	1,595%	1,928%	

Poniżej podany został harmonogram prezentujący okresy w jakich Bank spodziewał się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

	do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
31.12.2022	229 818	518 859	519 099	17 811
31.12.2021	99 851	423 499	619 887	15 754

W poniższej notcie zaprezentowano inne całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku.

za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Inne dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu	(612 303)	500 839
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w innych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego (brutto)	(708 177)	(896 388)
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat:	461 701	(216 754)
- wynik z tytułu odsetek	461 701	(216 754)
Skumulowane inne dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego	(858 779)	(612 303)
Podatek dochodowy z tytułu skumulowanych innych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego	163 168	116 338
Skumulowane inne dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego	(695 611)	(495 965)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na inne dochody całkowite (brutto)	(246 476)	(1 113 142)
Podatek dochodowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	46 830	211 497
Wpływ w okresie sprawozdawczym na inne dochody całkowite (netto)	(199 646)	(901 645)

za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym, w tym:		
Niezrealizowane zyski/straty ujęte w innych dochodach całkowitych brutto	(246 476)	(1 113 142)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat	(484 300)	203 891
- kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach/kosztach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat (Nota 5)	(461 701)	216 754
- nieefektywna część zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat w wyniku na pozostałej działalności handlowej (Nota 8)	(22 599)	(12 863)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na dochody całkowite brutto	(730 776)	(909 251)

Wpływ reformy IBOR w obszarze rachunkowości zabezpieczeń.

Przygotowując sprawozdanie finansowe za 2019 rok Bank zdecydował się na wcześniejsze zastosowanie zmian w ramach Etapu 1 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej: zmiany do MSSF 9/MSR 39 i MSSF 7. Zmiany, o których mowa, zmodyfikowały określone wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń, umożliwiając kontynuowanie jej stosowania w odniesieniu do powiązań zabezpieczających objętych zmianami w okresie niepewności, zanim nastąpi zmiana pozycji zabezpieczanych lub instrumentów zabezpieczających w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej.

W 2021 roku Bank po raz pierwszy zastosował zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena, MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji, MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe oraz MSSF 16 Leasing w ramach Etapu 2 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, opublikowane w sierpniu 2020 roku.

Zastosowanie wyżej opisanych zmian w ramach Etapu 1 pozwoliło na utrzymanie powiązań zabezpieczających pomimo niepewności co do okresu wystąpienia i wysokości zabezpieczanych przepływów pieniężnych spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej oraz braku możliwości wyodrębnienia komponentu w postaci referencyjnej stopy procentowej, w przypadku zabezpieczeń wartości godziwej powiązanych z IBOR.

Bank zatrzymał skumulowane zyski lub straty w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla wyznaczonych zabezpieczeń przepływów pieniężnych powiązanych z IBOR objętych reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej pomimo niepewności spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych z pozycji zabezpieczanych. W przypadkach gdy zabezpieczane przyszłe przepływy pieniężne nie są już oczekiwane

z powodów innych niż reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, skumulowane zyski lub straty zostałyby natychmiast przeklasyfikowane do wyniku finansowego.

Bank będzie stosować zmiany do MSSF 9/MSR 39 w ramach Etapu 1 do czasu, gdy niepewność wynikająca z reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych, na którą narażony jest Bank, przestanie występować. Niepewność, o której mowa powyżej, będzie występować do czasu uzupełnienia umów Banku powiązanych z IBOR o zapisy dotyczące terminu zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej oraz ustalenia podstawy przepływów pieniężnych z tytułu alternatywnego wskaźnika referencyjnego, w tym stałego spreadu.

W wyniku zmian wprowadzonych w ramach Etapu 2 w przypadkach gdy warunki umowne dotyczące nie pochodnych instrumentów finansowych zostały zmienione bezpośrednio w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, a nowa podstawa określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest równoważna pod względem ekonomicznym dotychczasowej podstawie (tj. podstawie obowiązującej bezpośrednio przed dokonaniem zmiany), Bank zmienił podstawę określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy prospektywnie, zmieniając efektywną stopę procentową. W przypadku dokonania dodatkowych zmian, które nie są bezpośrednio związane z reformą, do takich zmian stosuje się odpowiednie wymogi wynikające z MSSF 9.

W przypadkach gdy reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej spowodowała konwersję instrumentu zabezpieczającego, Bank dokonał aktualizacji dokumentacji zabezpieczenia, nie rozwiązując powiązania zabezpieczającego.

Ponadto w przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych, jeżeli pozycja zabezpieczana ulega zmianie w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, Bank uznaje, że skumulowane zyski lub straty ujęte w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu wyznaczonych zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszących się do IBOR, opierają się na alternatywnym wskaźniku referencyjnym.

Na koniec 2022 roku instrumenty zabezpieczające desygnowane w rachunkowości zabezpieczeń oparte były na stawkach WIBOR, PRIBOR oraz EURIBOR.

20. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2022	31.12.2021
Kapitałowe papiery wartościowe	121 416	148 466
- Inne instytucje finansowe	120 927	148 166
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	489	300
Dłużne papiery wartościowe	45 009	81 128
- Inne instytucje finansowe	45 009	81 128
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	712 570	991 469
- Klienci indywidualni	690 795	948 636
- Klienci korporacyjni	21 687	42 693
- Klienci budżetowi	88	140
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	878 995	1 221 063
Krótkoterminowe (do 1 roku)	654 641	886 275
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	224 354	334 788

Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Rating	Dłużne papiery wartościowe	
	31.12.2022	31.12.2021
1,4 - 1,6	45 009	81 128
Wartość bilansowa, razem	45 009	81 128

Pod-portfel	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	
	31.12.2022	31.12.2021
1	312	2 113
2	52 550	99 363
3	105 017	155 765
4	278 109	307 060
5	180 554	290 856
6	11 404	28 681
7	47 612	69 635
default	37 012	37 996
Wartość bilansowa, razem	712 570	991 469

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

21. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

31.12.2022	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto z uwzględnieniem wyceny do wartości godziwej				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	34 420 653	34 429 073	-	-	-	(8 420)	-	-	-
- Banki centralne	17 083 666	17 086 509	-	-	-	(2 843)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	14 300 990	14 303 430	-	-	-	(2 440)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	677 551	677 551	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	881 908	882 322	-	-	-	(414)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 442 692	1 443 103	-	-	-	(411)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	415 618	415 618	-	-	-	-	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	711 397	713 709	-	-	-	(2 312)	-	-	-
Kredyty i pożyczki	19 422 073	18 310 725	1 063 200	90 925	474	(8 350)	(15 537)	(19 350)	(14)
- Klienci indywidualni	19 422 073	18 310 725	1 063 200	90 925	474	(8 350)	(15 537)	(19 350)	(14)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	53 842 726	52 739 798	1 063 200	90 925	474	(16 770)	(15 537)	(19 350)	(14)

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	24 908 405
------------------------------------	------------

Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	28 985 992
--	------------

31.12.2021	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto z uwzględnieniem wyceny do wartości godziwej				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	35 971 403	35 936 194	43 948	-	-	(8 151)	(588)	-	-
- Banki centralne	8 495 243	8 496 392	-	-	-	(1 149)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	24 502 235	24 505 730	-	-	-	(3 495)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	644 292	644 292	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	754 251	754 468	-	-	-	(217)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 639 729	1 597 246	43 948	-	-	(877)	(588)	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	107 957	107 957	-	-	-	-	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	579 945	582 358	-	-	-	(2 413)	-	-	-
Kredyty i pożyczki	18 191 254	18 059 705	114 831	31 557	402	(3 520)	(2 758)	(9 003)	40
- Klienci indywidualni	18 191 254	18 059 705	114 831	31 557	402	(3 520)	(2 758)	(9 003)	40
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	54 162 657	53 995 899	158 779	31 557	402	(11 671)	(3 346)	(9 003)	40

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	16 757 963
------------------------------------	------------

Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	37 428 674
--	------------

Na dzień 31 grudnia 2022 roku wartość bilansowa brutto dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 28 232 249 tys. zł natomiast opartych na stopie zmiennej 6 196 824 tys. zł (31 grudnia 2021 roku odpowiednio: 24 309 495 tys. zł i 11 670 647 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, z późniejszymi zmianami na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank posiadał obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 579 990 tys. zł o wartości nominalnej 645 000 tys. zł, które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (31 grudnia 2021 roku odpowiednio: 603 504 tys. zł oraz 645 000 tys. zł).

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(8 739)	-	-	-	(11 296)	10 565	1 050	-	(8 420)
Koszyk 1	(8 151)	-	-	-	(11 296)	9 977	1 050	-	(8 420)
Koszyk 2	(588)	-	-	-	-	588	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(15 241)	-	-	-	(452)	6 544	(36 795)	2 693	(43 251)
Koszyk 1	(3 520)	(7 593)	2 155	128	(452)	550	68	314	(8 350)
Koszyk 2	(2 758)	6 803	(2 440)	5 331	-	486	(23 080)	121	(15 537)
Koszyk 3	(9 003)	790	285	(5 459)	-	5 508	(13 724)	2 253	(19 350)
POCI	40	-	-	-	-	-	(59)	5	(14)
Skumulowana utrata wartości, razem	(23 980)	-	-	-	(11 748)	17 109	(35 745)	2 693	(51 671)

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiana z tytułu wdrożenia nowej definicji niewykonania zobowiązania	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(5 627)	-	-	-	(11 980)	9 206	(338)	-	(8 739)
Koszyk 1	(3 716)	(125)	327	-	(11 980)	6 894	449	-	(8 151)
Koszyk 2	(1 911)	125	(327)	-	-	2 312	(787)	-	(588)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(16 154)	-	-	-	(613)	1 875	(4 588)	4 239	(15 241)
Koszyk 1	(3 394)	(11 896)	913	192	(613)	289	9 816	1 173	(3 520)
Koszyk 2	(8 266)	11 099	(1 118)	1 288	-	376	(7 298)	1 161	(2 758)
Koszyk 3	(4 426)	797	205	(1 480)	-	1 210	(7 190)	1 881	(9 003)
POCI	(68)	-	-	-	-	-	84	24	40
Skumulowana utrata wartości, razem	(21 781)	-	-	-	(12 593)	11 081	(4 926)	4 239	(23 980)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	35 980 142	-	-	-	17 897 626	(19 267 923)	(180 772)	34 429 073
Koszyk 1	35 936 194	-	-	-	17 897 626	(19 223 975)	(180 772)	34 429 073
Koszyk 2	43 948	-	-	-	-	(43 948)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18 206 495	-	-	-	4 019 283	(2 878 728)	118 274	19 465 324
Koszyk 1	18 059 705	24 421	(769 491)	(49 098)	3 846 888	(2 856 483)	54 783	18 310 725
Koszyk 2	114 831	(21 842)	769 753	(22 589)	170 779	(11 176)	63 444	1 063 200
Koszyk 3	31 557	(2 579)	(262)	71 687	1 616	(11 069)	(25)	90 925
POCI	402	-	-	-	-	-	72	474
Wartość bilansowa brutto, razem	54 186 637	-	-	-	21 916 909	(22 146 651)	(62 498)	53 894 397

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	35 222 226	-	-	-	16 190 155	(15 664 156)	231 917	35 980 142
Koszyk 1	35 110 658	-	(43 749)	-	16 190 155	(15 552 588)	231 718	35 936 194
Koszyk 2	111 568	-	43 749	-	-	(111 568)	199	43 948
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 531 167	-	-	-	7 465 867	(2 057 978)	267 439	18 206 495
Koszyk 1	10 897 552	1 305 452	(44 633)	(9 918)	7 455 114	(1 811 567)	267 705	18 059 705
Koszyk 2	1 616 606	(1 300 163)	46 292	(11 756)	8 288	(244 385)	(51)	114 831
Koszyk 3	16 461	(5 289)	(1 659)	21 674	2 465	(2 026)	(69)	31 557
POCI	548	-	-	-	-	-	(146)	402
Wartość bilansowa brutto, razem	47 753 393	-	-	-	23 656 022	(17 722 134)	499 356	54 186 637

Pozycja Inne zmiany zawiera efekt strat z tytułu nieistotnej modyfikacji wynikających z ujęcia wpływu zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacje kredytowe” – nota 5).

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Stan na 31 grudnia 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1,0 - 1,2	213 774	-	-	-	213 774
1,4 - 1,6	1 316 742	-	-	-	1 316 742
1,8 - 2,0	31 176 165	-	-	-	31 176 165
2,2 - 2,8	1 329 204	-	-	-	1 329 204
3,0 - 3,8	393 188	-	-	-	393 188
Wartość bilansowa brutto	34 429 073	-	-	-	34 429 073
Skumulowana utrata wartości	(8 420)	-	-	-	(8 420)
Razem	34 420 653	-	-	-	34 420 653

Stan na 31 grudnia 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1	1 276 674	1 960	-	-	1 278 634
2	15 648 924	383 490	-	-	16 032 414
3	969 844	323 259	-	-	1 293 103
4	338 901	210 310	-	-	549 211
5	71 672	87 788	-	-	159 460
6	2 924	12 433	-	-	15 357
7	1 786	43 960	-	-	45 746
default	-	-	90 925	474	91 399
Wartość bilansowa brutto	18 310 725	1 063 200	90 925	474	19 465 324
Skumulowana utrata wartości	(8 350)	(15 537)	(19 350)	(14)	(43 251)
Wartość bilansowa	18 302 375	1 047 663	71 575	460	19 422 073

Stan na 31 grudnia 2021 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1,0 - 1,2	34 452 644	-	-	-	34 452 644
1,4 - 1,6	523 627	-	-	-	523 627
1,8 - 2,0	66 102	-	-	-	66 102
2,2 - 2,8	528 600	-	-	-	528 600
3,0 - 3,8	332 443	-	-	-	332 443
4,0 - 5,0	32 778	43 948	-	-	76 726
Wartość bilansowa brutto	35 936 194	43 948	-	-	35 980 142
Skumulowana utrata wartości	(8 151)	(588)	-	-	(8 739)
Razem	35 928 043	43 360	-	-	35 971 403

Stan na 31 grudnia 2021 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody					
1	10 605 457	12 135	-	-	10 617 592
2	6 552 069	28 926	-	-	6 580 995
3	597 085	13 488	-	-	610 573
4	226 746	9 648	-	-	236 394
5	53 839	10 758	-	-	64 597
6	6 177	4 766	-	-	10 943
7	18 332	35 110	-	-	53 442
default	-	-	31 557	402	31 959
Wartość bilansowa brutto	18 059 705	114 831	31 557	402	18 206 495
Skumulowana utrata wartości	(3 520)	(2 758)	(9 003)	40	(15 241)
Wartość bilansowa	18 056 185	112 073	22 554	442	18 191 254

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Finansowy efekt zabezpieczeń

31 grudnia 2022	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	19 465 324	(43 251)	(54 829)	11 578
Klienci indywidualni	19 465 324	(43 251)	(54 829)	11 578
Razem dane bilansowe	19 465 324	(43 251)	(54 829)	11 578
31 grudnia 2021				
Dane bilansowe				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	18 206 495	(15 241)	(22 014)	6 773
Klienci indywidualni	18 206 495	(15 241)	(22 014)	6 773
Razem dane bilansowe	18 206 495	(15 241)	(22 014)	6 773

22. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

31.12.2022	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	20 206 976	20 210 006	-	-	-	(3 030)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	13 412 161	13 414 361	-	-	-	(2 200)	-	-	-
zastawione papiery wartościowe	1 089 602	1 089 602	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	3 345 406	3 345 858	-	-	-	(452)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	3 449 409	3 449 787	-	-	-	(378)	-	-	-
zastawione papiery wartościowe	1 041 894	1 041 894	-	-	-	-	-	-	-
Należności od banków	15 392 870	15 392 395	2 431	-	-	(1 016)	(940)	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	87 805 447	81 702 670	5 233 498	3 190 157	205 984	(355 720)	(315 566)	(1 901 179)	45 603
Klienci indywidualni	40 129 801	37 009 696	2 682 953	2 058 035	150 554	(209 481)	(270 118)	(1 262 306)	(29 532)
Klienci korporacyjni	47 622 759	44 640 026	2 550 531	1 132 120	55 430	(146 164)	(45 448)	(638 871)	75 135
Klienci budżetowi	52 887	52 948	14	2	-	(75)	-	(2)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	123 405 293	117 305 071	5 235 929	3 190 157	205 984	(359 766)	(316 506)	(1 901 179)	45 603

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	49 348 622
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	76 588 519

31.12.2021	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	16 632 915	16 635 003	-	-	-	(2 088)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	11 517 053	11 518 593	-	-	-	(1 540)	-	-	-
zastawione papiery wartościowe	1 361 945	1 361 945	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	2 640 979	2 641 308	-	-	-	(329)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	2 474 883	2 475 102	-	-	-	(219)	-	-	-
zastawione papiery wartościowe	462 075	462 075	-	-	-	-	-	-	-
Należności od banków	11 194 916	11 196 202	-	-	-	(1 286)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	86 121 767	81 730 671	3 822 250	2 939 041	230 771	(428 785)	(258 476)	(1 935 789)	22 084
Klienci indywidualni	42 946 052	40 677 063	1 844 583	2 158 936	139 266	(244 702)	(198 576)	(1 439 126)	8 608
Klienci korporacyjni	43 094 995	40 972 748	1 977 667	780 104	91 505	(183 943)	(59 900)	(496 662)	13 476
Klienci budżetowi	80 720	80 860	-	1	-	(140)	-	(1)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	113 949 598	109 561 876	3 822 250	2 939 041	230 771	(432 159)	(258 476)	(1 935 789)	22 084

Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	41 666 123
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	74 887 815

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, papiery wartościowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell/buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Dodatkowo Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 394 745 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 305 374 tys. zł).

Pozycja kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmuje również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną mBanku S.A.

Należności od banków

	31.12.2022	31.12.2021
Rachunki bieżące	173 217	305 347
Lokaty w innych bankach do 3 miesięcy	40 592	30 001
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 42)	213 809	335 348
Kredyty i pożyczki	2 896 550	2 182 349
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	8 223 722	5 790 914
Inne należności	4 060 745	2 887 591
Należności (brutto) od banków, razem	15 394 826	11 196 202
Skumulowana utrata wartości	(1 956)	(1 286)
Należności (netto) od banków, razem	15 392 870	11 194 916
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	10 926 041	8 218 331
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	4 468 785	2 977 871

Pozycja Inne należności obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 557 138 tys. zł, złożone w bankach pod transakcje pochodne zawarte przez Bank (Nota 36) (31 grudnia 2021 roku: 691 729 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 2 625 589 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 2 112 572 tys. zł), a o stałej stopie 270 961 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 69 777 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku lokaty w bankach były oprocentowane stałą stopą. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 4,56% (w 2021 roku: 0,62%).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2022		31.12.2021	
	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych
Wartość bilansowa brutto	6 282 935	9 111 891	4 187 735	7 008 467
Skumulowana utrata wartości	(733)	(1 223)	(736)	(550)
Należności od banków, netto	6 282 202	9 110 668	4 186 999	7 007 917

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2022	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	15 088 668	8 015 011	7 067 366	6 291
Kredyty terminowe, w tym:	73 039 182	33 864 850	39 127 659	46 673
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	18 947 803	18 947 803		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	1 611 154	-	1 611 154	-
Pozostałe należności kredytowe	556 330	-	556 330	-
Inne należności	36 975	21 377	15 598	-
Wartość bilansowa brutto, razem	90 332 309	41 901 238	48 378 107	52 964

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2022	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(839 171)	(680 444)	(158 711)	(16)
Kredyty terminowe, w tym:	(1 686 836)	(1 090 993)	(595 782)	(61)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(427 756)	(427 756)		
Pozostałe należności kredytowe	(855)	-	(855)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 526 862)	(1 771 437)	(755 348)	(77)
Wartość bilansowa brutto, razem	90 332 309	41 901 238	48 378 107	52 964
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 526 862)	(1 771 437)	(755 348)	(77)
Wartość bilansowa netto, razem	87 805 447	40 129 801	47 622 759	52 887
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	34 321 759			
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	56 010 550			

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2021	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	13 709 533	7 922 189	5 785 907	1 437
Kredyty terminowe, w tym:	74 393 760	36 884 367	37 429 969	79 424
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	22 165 303	22 165 303		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	187 630	-	187 630	-
Pozostałe należności kredytowe	409 167	-	409 167	-
Inne należności	22 643	13 292	9 351	-
Wartość bilansowa brutto, razem	88 722 733	44 819 848	43 822 024	80 861

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2021	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(841 689)	(669 456)	(172 229)	(4)
Kredyty terminowe, w tym:	(1 757 814)	(1 204 340)	(553 337)	(137)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(427 278)	(427 278)		
Pozostałe należności kredytowe	(1 463)	-	(1 463)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 600 966)	(1 873 796)	(727 029)	(141)
Wartość bilansowa brutto, razem	88 722 733	44 819 848	43 822 024	80 861
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 600 966)	(1 873 796)	(727 029)	(141)
Wartość bilansowa netto, razem	86 121 767	42 946 052	43 094 995	80 720
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	32 890 672			
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	55 832 061			

Na dzień 31 grudnia 2022 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 86 097 066 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 4 235 243 tys. zł (31 grudnia 2021 roku odpowiednio: 86 531 400 tys. zł i 2 191 333 tys. zł). Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 5,14% (31 grudnia 2021 roku: 2,68%).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmują również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanym przez Bankowość Detaliczną Banku.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku powyższa nota obejmuje należności od KDPW CCP w kwocie 286 567 tys. zł w związku z działalnością Biura Maklerskiego (31 grudnia 2021 roku: 222 684 tys. zł).

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2022 roku pozycja Pozostałe należności kredytowe obejmuje zabezpieczenia złożone przez Bank pod transakcje pochodne w kwocie 376 277 tys. zł (Nota 36) (31 grudnia 2021 roku: 283 160 tys. zł).

Struktura walutowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym

	31.12.2022	31.12.2021
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone klientom indywidualnym (w tys. zł), w tym:	18 520 047	21 738 025
- PLN	2 868 238	2 776 146
- CHF	6 141 673	9 063 602
- EUR	4 027 009	4 297 995
- CZK	5 301 068	5 407 924
- USD	168 475	173 638
- pozostałe waluty	13 584	18 720
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone klientom indywidualnym, w oryginalnych walutach (główne waluty, w tysiącach jednostek)		
- PLN	2 868 238	2 776 146
- CHF	1 288 130	2 037 497
- EUR	858 656	934 469
- CZK	27 296 952	29 232 022
- USD	38 274	42 768

Powyższa tabela prezentuje wartość bilansową netto kredytów hipotecznych i mieszkaniowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, udzielonych osobom fizycznym według walut. Powyższa tabela nie uwzględnia kredytów hipotecznych i mieszkaniowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, o wartości 19 422 073 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 18 191 254 tys. zł), udzielonych wyłącznie w PLN (Nota 21).

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2022	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,4 - 1,6	2 394 836	-	-	-	2 394 836
1,8 - 2,0	16 610 795	-	-	-	16 610 795
2,2 - 2,8	1 204 375	-	-	-	1 204 375
Wartość bilansowa brutto	20 210 006	-	-	-	20 210 006
Skumulowana utrata wartości	(3 030)	-	-	-	(3 030)
Wartość bilansowa netto	20 206 976	-	-	-	20 206 976

Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	9 041 711	143	-	-	9 041 854
2	406 628	-	-	-	406 628
3	5 692 463	26	-	-	5 692 489
4	17 279	23	-	-	17 302
5	4 312	-	-	-	4 312
7	-	2 239	-	-	2 239
8	230 002	-	-	-	230 002
Wartość bilansowa brutto	15 392 395	2 431	-	-	15 394 826
Skumulowana utrata wartości	(1 016)	(940)	-	-	(1 956)
Wartość bilansowa netto	15 391 379	1 491	-	-	15 392 870

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	6 632 618	33 487	-	278	6 666 383
2	32 151 575	364 330	-	18 753	32 534 658
3	12 613 203	511 447	-	5 817	13 130 467
4	18 606 254	953 007	-	34 333	19 593 594
5	9 616 623	1 982 549	-	10 034	11 609 206
6	147 468	201 916	-	2 917	352 301
7	213 551	1 186 762	-	19 040	1 419 353
8	1 721 378	-	-	-	1 721 378
default	-	-	3 190 157	114 812	3 304 969
Wartość bilansowa brutto	81 702 670	5 233 498	3 190 157	205 984	90 332 309
Skumulowana utrata wartości	(355 720)	(315 566)	(1 901 179)	45 603	(2 526 862)
Wartość bilansowa netto	81 346 950	4 917 932	1 288 978	251 587	87 805 447

31.12.2021	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 - 1,2	12 939 555	-	-	-	12 939 555
1,4 - 1,6	500 806	-	-	-	500 806
1,8 - 2,0	2 140 502	-	-	-	2 140 502
2,2 - 2,8	1 054 140	-	-	-	1 054 140
Wartość bilansowa brutto	16 635 003	-	-	-	16 635 003
Skumulowana utrata wartości	(2 088)	-	-	-	(2 088)
Wartość bilansowa netto	16 632 915	-	-	-	16 632 915

Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	10 851 199	-	-	-	10 851 199
2	179 357	-	-	-	179 357
3	101 137	-	-	-	101 137
4	62 083	-	-	-	62 083
5	980	-	-	-	980
7	391	-	-	-	391
8	1 055	-	-	-	1 055
Wartość bilansowa brutto	11 196 202	-	-	-	11 196 202
Skumulowana utrata wartości	(1 286)	-	-	-	(1 286)
Wartość bilansowa netto	11 194 916	-	-	-	11 194 916

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	12 310 193	26 034	-	11 320	12 347 547
2	21 794 048	191 324	-	15 625	22 000 997
3	22 645 903	311 442	-	6 539	22 963 884
4	15 125 927	700 343	-	11 788	15 838 058
5	8 868 633	1 376 100	-	7 440	10 252 173
6	294 695	182 082	-	1 033	477 810
7	331 631	1 034 925	-	13 075	1 379 631
8	359 641	-	-	-	359 641
default	-	-	2 939 041	163 951	3 102 992
Wartość bilansowa brutto	81 730 671	3 822 250	2 939 041	230 771	88 722 733
Skumulowana utrata wartości	(428 785)	(258 476)	(1 935 789)	22 084	(2 600 966)
Wartość bilansowa netto	81 301 886	3 563 774	1 003 252	252 855	86 121 767

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji metodologii szacowania odpisów (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisanie	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(2 088)	-	-	-	(409)	104	(637)	-	-	-	(3 030)
Koszyk 1	(2 088)	-	-	-	(409)	104	(637)	-	-	-	(3 030)
Należności od banków	(1 286)	-	-	-	(4 036)	3 708	(1 874)	-	-	1 532	(1 956)
Koszyk 1	(1 286)	(8)	93	-	(3 138)	2 149	(341)	-	-	1 515	(1 016)
Koszyk 2	-	8	(93)	-	(898)	1 559	(1 533)	-	-	17	(940)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2 600 966)	-	-	-	(518 060)	623 733	(745 140)	(5 019)	895 605	(177 015)	(2 526 862)
Koszyk 1	(428 785)	(305 114)	141 311	9 351	(192 325)	151 173	245 817	25 863	-	(3 011)	(355 720)
Koszyk 2	(258 476)	295 483	(168 818)	237 662	(38 610)	45 955	(394 744)	(30 276)	-	(3 742)	(315 566)
Koszyk 3	(1 935 789)	9 631	27 507	(247 013)	(290 248)	425 871	(595 933)	1	869 155	(164 361)	(1 901 179)
POCI	22 084	-	-	-	3 123	734	(280)	(607)	26 450	(5 901)	45 603
Skumulowana utrata wartości, razem	(2 604 340)	-	-	-	(522 505)	627 545	(747 651)	(5 019)	895 605	(175 483)	(2 531 848)
Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiana z tytułu wdrożenia nowej definicji niewykonania zobowiązania	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisanie	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(135)	-	-	-	(384)	93	(1 662)	-	-	-	(2 088)
Koszyk 1	(135)	-	-	-	(384)	93	(1 662)	-	-	-	(2 088)
Należności od banków	(927)	-	-	-	(2 638)	2 172	109	(2)	-	-	(1 286)
Koszyk 1	(927)	-	-	-	(2 638)	2 172	109	(2)	-	-	(1 286)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(3 031 447)	-	-	-	(235 615)	258 791	(697 727)	(7 007)	1 037 039	75 000	(2 600 966)
Koszyk 1	(274 423)	(503 890)	133 631	6 816	(127 049)	85 461	261 666	(10 997)	-	-	(428 785)
Koszyk 2	(332 339)	485 793	(163 193)	190 501	(15 569)	47 067	(450 278)	(20 458)	-	-	(258 476)
Koszyk 3	(2 371 638)	18 097	29 562	(197 317)	(90 450)	125 057	(562 426)	10 860	1 027 466	75 000	(1 935 789)
POCI	(53 047)	-	-	-	(2 547)	1 206	53 311	13 588	9 573	-	22 084
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 032 509)	-	-	-	(238 637)	261 056	(699 280)	(7 009)	1 037 039	75 000	(2 604 340)

Zmiany oczekiwanych strat kredytowych wynikające ze zmian w modelach zostały opisane w Nocie 3.3.6.2.2.

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisanie	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	16 635 003	-	-	-	4 164 745	(557 120)	-	(32 622)	20 210 006
Koszyk 1	16 635 003	-	-	-	4 164 745	(557 120)	-	(32 622)	20 210 006
Należności od banków	11 196 202	-	-	-	11 992 048	(7 597 061)	-	(196 363)	15 394 826
Koszyk 1	11 196 202	-	(4 562)	-	11 992 025	(7 597 061)	-	(194 209)	15 392 395
Koszyk 2	-	-	4 562	-	23	-	-	(2 154)	2 431
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	88 722 733	-	-	-	27 717 338	(18 044 274)	(895 605)	(7 167 883)	90 332 309
Koszyk 1	81 730 671	807 277	(2 663 522)	(877 646)	26 229 761	(16 749 387)	-	(6 774 484)	81 702 670
Koszyk 2	3 822 250	(778 877)	2 724 723	(464 191)	1 040 363	(837 582)	-	(273 188)	5 233 498
Koszyk 3	2 939 041	(28 400)	(61 201)	1 334 842	408 598	(427 555)	(869 155)	(106 013)	3 190 157
POCI	230 771	-	-	6 995	38 616	(29 750)	(26 450)	(14 198)	205 984
Wartość bilansowa brutto, razem	116 553 938	-	-	-	43 874 131	(26 198 455)	(895 605)	(7 396 868)	125 937 141

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	15 952 636	-	-	-	2 840 649	(2 931 185)	-	772 903	16 635 003
Koszyk 1	15 952 636	-	-	-	2 840 649	(2 931 185)	-	772 903	16 635 003
Należności od banków	10 846 771	-	-	-	8 744 195	(8 626 098)	-	231 334	11 196 202
Koszyk 1	10 846 771	-	-	-	8 744 195	(8 626 098)	-	231 334	11 196 202
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	85 464 088	-	-	-	28 805 240	(15 557 939)	(1 037 039)	(8 951 617)	88 722 733
Koszyk 1	73 101 014	4 560 619	(1 360 134)	(365 615)	27 911 780	(13 699 517)	-	(8 417 476)	81 730 671
Koszyk 2	8 552 628	(4 460 991)	1 468 021	(539 143)	613 246	(1 505 964)	-	(305 547)	3 822 250
Koszyk 3	3 521 765	(99 628)	(107 887)	877 827	202 279	(266 031)	(1 027 466)	(161 818)	2 939 041
POCI	288 681	-	-	26 931	77 935	(86 427)	(9 573)	(66 776)	230 771
Wartość bilansowa brutto, razem	112 263 495	-	-	-	40 390 084	(27 115 222)	(1 037 039)	(7 947 380)	116 553 938

Pozycja Inne zmiany zawiera efekt korekty wartości bilansowej brutto z tytułu kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi (Nota 34) oraz strat z tytułu nieistotnej modyfikacji wynikających z ujęcia wpływu zawieszenia wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w walucie polskiej (tzw. „wakacje kredytowe” – Nota 5).

W 2022 roku w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych odzwierciedlenie miały następujące zmiany wynikające z procesu zarządzania modelami, które wpływały na model alokacji do koszyków:

- Dostosowanie segmentacji modelowej do wytycznych Rekomendacji R. W wyniku zmiany przeklasyfikowano portfel ekspozycji kredytowych w kwocie 331,5 mln zł z Koszyka 2 do Koszyka 1 oraz portfel ekspozycji kredytowych w kwocie 621,5 mln zł z Koszyka 1 do Koszyka 2;
- Rekalibracja modelu logiki transferu w związku z wdrożeniem nowego behawioralnego modelu ratingowego w obszarze detalicznym. W wyniku zmiany przeklasyfikowano portfel ekspozycji kredytowych w kwocie 752,2 mln zł z Koszyka 2 do Koszyka 1 oraz portfel ekspozycji kredytowych w kwocie 779,9 mln zł z Koszyka 1 do Koszyka 2.

Finansowy efekt zabezpieczeń

31.12.2022	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	15 394 826	(1 956)	(4 096)	2 140
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	90 332 309	(2 526 862)	(3 155 486)	628 624
Klienci indywidualni	41 901 238	(1 771 437)	(1 877 684)	106 247
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	18 947 803	(427 756)	(499 082)	71 326
Klienci korporacyjni	48 378 107	(755 348)	(1 277 329)	521 981
Klienci budżetowi	52 964	(77)	(473)	396
Razem dane bilansowe	105 727 135	(2 528 818)	(3 159 582)	630 764
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	32 652 084	(79 115)	(96 075)	16 960
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	8 580 947	(260 755)	(281 895)	21 140
Razem dane pozabilansowe	41 233 031	(339 870)	(377 970)	38 100
31.12.2021	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	11 196 202	(1 286)	(3 863)	2 577
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	88 722 733	(2 600 966)	(3 049 756)	448 790
Klienci indywidualni	44 819 848	(1 873 796)	(2 006 379)	132 583
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	22 165 303	(427 278)	(537 806)	110 528
Klienci korporacyjni	43 822 024	(727 029)	(1 043 214)	316 185
Klienci budżetowi	80 861	(141)	(163)	22
Razem dane bilansowe	99 918 935	(2 602 252)	(3 053 619)	451 367
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	31 067 266	(90 636)	(109 744)	19 108
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	7 556 406	(261 198)	(268 567)	7 369
Razem dane pozabilansowe	38 623 672	(351 834)	(378 311)	26 477

mBank S.A.

Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2022 rok

(w tys. zł)

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2022 roku, w przypadku których ze względu na zabezpieczenie Bank nie ujął odpisu na oczekiwane straty kredytowe, wyniosła 1 910 672 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 2 369 688 tys. zł).

23. Inwestycje w jednostki zależne

Stan na 31 grudnia 2022 roku

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata netto	Bezpośrednio posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	BRE Property Partner Sp. z o.o.	Polska	579	6	5	(299)	100,00	573
2.	Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Polska	206 378	1 893	16 877	16 561	98,04	203 163
3.	G-Invest Sp. z o.o.	Polska	6 808	37	333	128	100,00	6 659
4.	Herut Sp. z o.o.	Polska	30	4	-	-	100,00	39
5.	mBank Hipoteczny S.A.	Polska	13 162 518	12 293 539	(234 228)	(327 926)	100,00	845 384
6.	mBox Sp. z o.o.	Polska	827	22	140	6	100,00	805
7.	mElements S.A.	Polska	26 785	5 970	8 921	(668)	100,00	20 815
8.	mFaktoring S.A.	Polska	2 702 221	2 508 881	82 727	44 708	100,00	196 661
9.	mFinanse S.A.	Polska	330 536	228 611	(2 012)	(53 893)	100,00	-
10.	mInvestment Banking S.A.	Polska	8 759	3 337	11 260	1 635	100,00	5 342
11.	mLeasing Sp. z o.o.	Polska	14 268 609	13 507 920	421 327	160 856	100,00	767 190
12.	mServices Sp. z o.o.	Polska	4 660	667	5 183	851	100,00	3 993
13.	mTFI S.A.	Polska	7 473	1 654	78	(3 531)	100,00	6 781
14.	Octopus Sp. z o.o.	Polska	412	1	(28)	(28)	99,90	50

2 057 455

Stan na 31 grudnia 2021 roku

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata netto	Bezpośrednio posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	BRE Property Partner Sp. z o.o.	Polska	866	12	6	(433)	100,00	906
2.	Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Polska	189 731	1 731	(5 731)	(6 057)	98,04	186 280
3.	G-Invest Sp. z o.o.	Polska	6 690	59	219	38	100,00	6 628
4.	Herut Sp. z o.o.	Polska	30	4	-	(9)	100,00	39
5.	mBank Hipoteczny S.A.	Polska	12 991 653	11 717 523	134 903	8 979	100,00	1 259 529
6.	mBox Sp. z o.o.	Polska	818	22	156	9	100,00	796
7.	mElements S.A.	Polska	26 073	4 590	8 531	(53)	100,00	21 483
8.	mFaktoring S.A.	Polska	3 193 780	3 045 427	55 261	19 989	100,00	152 074
9.	mFinanse S.A.	Polska	388 155	188 902	112 984	44 654	100,00	72 313
10.	mInvestment Banking S.A.	Polska	7 543	3 259	10 209	1 606	100,00	2 048
11.	mLeasing Sp. z o.o.	Polska	13 979 630	13 380 230	366 222	117 626	100,00	624 513
12.	mServices Sp. z o.o.	Polska	6 425	2 881	4 803	401	100,00	4 186
13.	mTFI S.A.	Polska	9 826	474	-	(648)	100,00	10 000
14.	Octopus Sp. z o.o.	Polska	440	1	16	(1)	99,90	50
15.	Unitop Sp. z o.o.*	Polska	142 999	54 416	32 971	5 810	100,00	16 223

* Dane dla Unitop Sp. z o.o. zaprezentowano za rok obrotowy trwający od 1 lipca 2020 roku do 30 czerwca 2021 roku

2 357 068

W dniu 9 listopada 2022 roku sprzedał wszystkie posiadane udziały w spółce Unitop Sp. z o.o. oraz wszystkie posiadane przez Bank wierzytelności wobec tej spółki.

W dniu 22 grudnia 2020 roku Zarząd mBanku S.A. podjął decyzję o utworzeniu przez Bank własnego towarzystwa funduszy inwestycyjnych w drodze powołania spółki pod firmą mTowarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna (mTFI S.A.) Spółka została formalnie powołana w dniu 8 kwietnia 2021 roku. Bank objął 100% akcji mTFI S.A.

W dniu 15 lipca 2021 roku mBank S.A. podpisał warunkową umowę sprzedaży udziałów w spółce zależnej Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz obligacji wyemitowanych przez tę spółkę. Po spełnieniu warunków zawieszających, w dniu 19 lipca 2021 roku Bank sprzedał 100% udziałów w tej spółce oraz wszystkie posiadane przez Bank obligacje wyemitowane przez tę spółkę.

Zmiana stanu inwestycji w jednostki zależne

	31.12.2022	31.12.2021
Stan na początek okresu	2 357 068	2 204 922
Zwiększenia	-	17 039
Zmniejszenia	-	(5 147)
Zmiany wynikające z zastosowania wyceny metodą praw własności, w tym:	(282 949)	140 176
- odniesienie do rachunku zysków i strat	(190 435)	168 286
- odniesienie do pozostałych pozycji kapitału	(92 514)	(28 110)
Zmiana wyceny inwestycji w jednostki zależne niewyceniane metodą praw własności	(16 664)	78
Stan na koniec okresu	2 057 455	2 357 068

24. Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

W grudniu 2021 roku Zarząd Banku wyraził zgodę na sprzedaż nieruchomości w Katowicach przy ul. Powstańców 43, stanowiącej własność mBanku. Na nieruchomość składa się budynek biurowo-usługowy wraz z wyposażeniem oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu.

W dniu 5 stycznia 2022 roku Bank zawarł umowę przedwstępną sprzedaży tej nieruchomości i w związku z tym, zgodnie z zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.18, Bank przeklasyfikował wartość budynku wraz z wyposażeniem oraz prawo do użytkowania związane z prawem wieczystego użytkowania gruntu do pozycji Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz wartość zobowiązania z tytułu leasingu związaną z prawem wieczystego użytkowania gruntu do pozycji Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży. Zgodnie z podpisanym aneksem do umowy przedwstępnej strony umowy zobowiązały się zawrzeć umowę przyrzeczoną do dnia 31 marca 2023 roku.

Poniżej przedstawiono dane finansowe dotyczące aktywów i zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży	31.12.2022	31.12.2021
Rzeczowe aktywa trwałe	26 747	31 247
Aktywa przeznaczone do sprzedaży, razem	26 747	31 247

Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	31.12.2022	31.12.2021
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	7 375	7 425
- Zobowiązania z tytułu leasingu	7 375	7 425
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży, razem	7 375	7 425

25. Wartości niematerialne

	31.12.2022	31.12.2021
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	985 972	858 734
- oprogramowanie komputerowe	874 845	713 590
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	223 750	252 745
Wartości niematerialne, razem	1 209 722	1 111 479

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe			
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 548 978	1 240 633	252 745	-	1 801 723
Zwiększenia z tytułu:	303 350	262 477	284 624	-	587 974
- zakupu	23 040	12	220 961	-	244 001
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	278 641	262 319	-	-	278 641
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	43 587	-	43 587
- innych zwiększeń	1 669	146	20 076	-	21 745
Zmniejszenia z tytułu:	(67 057)	(24 057)	(313 619)	-	(380 676)
- likwidacji	(67 057)	(24 057)	-	-	(67 057)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	(278 641)	-	(278 641)
- innych zmniejszeń	-	-	(34 978)	-	(34 978)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 785 271	1 479 053	223 750	-	2 009 021
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(690 244)	(527 043)	-	-	(690 244)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(109 055)	(77 165)	-	-	(109 055)
- odpisów	(175 152)	(100 317)	-	-	(175 152)
- innych zwiększeń	(182)	(127)	-	-	(182)
- likwidacji	66 279	23 279	-	-	66 279
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(799 299)	(604 208)	-	-	(799 299)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	985 972	874 845	223 750	-	1 209 722

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Patenty, licencje i podobne wartości		Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
		Oprogramowanie komputerowe			
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 546 898	1 210 442	211 395	3 532	1 761 825
Zwiększenia z tytułu:	213 015	158 483	282 710	-	495 725
- zakupu	36 944	-	210 311	-	247 255
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	175 786	158 371	-	-	175 786
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	34 012	-	34 012
- innych zwiększeń	285	112	38 387	-	38 672
Zmniejszenia z tytułu:	(210 935)	(128 292)	(241 360)	(3 532)	(455 827)
- likwidacji	(210 929)	(128 288)	-	-	(210 929)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	(175 786)	-	(175 786)
- innych zmniejszeń	(6)	(4)	(65 574)	(3 532)	(69 112)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 548 978	1 240 633	252 745	-	1 801 723
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(748 079)	(565 396)	-	-	(748 079)
Amortyzacja za okres z tytułu:	57 835	38 353	-	-	57 835
- odpisów	(144 014)	(80 922)	-	-	(144 014)
- innych zwiększeń	(179)	(112)	-	-	(179)
- likwidacji	202 028	119 387	-	-	202 028
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(690 244)	(527 043)	-	-	(690 244)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-
- zwiększenie	-	-	-	(3 532)	(3 532)
- zmniejszenie	-	-	-	3 532	3 532
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	858 734	713 590	252 745	-	1 111 479

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2022	31.12.2021
Środki trwałe, w tym:	431 370	417 228
- grunty	653	653
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	33 804	35 860
- urządzenia	198 179	166 430
- środki transportu	-	7
- pozostałe środki trwałe	198 734	214 278
Środki trwałe w budowie	42 761	62 818
Prawo do użytkowania, w tym:	698 583	724 634
- nieruchomości	684 286	708 604
- prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 146	2 177
- samochody	11 190	13 612
- inne	961	241
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	1 172 714	1 204 680

Zmiana stanu środków trwałych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	653	90 444	584 848	47	453 639	62 818	1 192 449
Zwiększenia z tytułu:	-	-	110 295	-	24 620	59 178	194 093
- zakupu	-	-	62 070	-	3 373	51 813	117 256
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	-	47 626	-	20 223	-	67 849
- innych zwiększeń	-	-	599	-	1 024	7 365	8 988
Zmniejszenia z tytułu:	-	-	(128 149)	-	(33 867)	(79 235)	(241 251)
- sprzedaży	-	-	(36 930)	-	(4 508)	-	(41 438)
- likwidacji	-	-	(14 274)	-	(14 107)	-	(28 381)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(67 849)	(67 849)
- innych zmniejszeń	-	-	(76 945)	-	(15 252)	(11 386)	(103 583)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	653	90 444	566 994	47	444 392	42 761	1 145 291
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(33 804)	(418 418)	(40)	(239 361)	-	(691 623)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	(2 056)	49 603	(7)	(6 297)	-	41 243
- odpisów	-	(2 056)	(77 489)	(7)	(38 963)	-	(118 515)
- innych zwiększeń	-	-	(410)	-	(760)	-	(1 170)
- sprzedaży	-	-	36 903	-	4 316	-	41 219
- likwidacji	-	-	14 141	-	13 898	-	28 039
- innych zmniejszeń	-	-	76 458	-	15 212	-	91 670
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(35 860)	(368 815)	(47)	(245 658)	-	(650 380)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(20 780)	-	-	-	-	(20 780)
- zwiększenie	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(20 780)	-	-	-	-	(20 780)
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	653	33 804	198 179	-	198 734	42 761	474 131

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	653	313 853	563 920	47	332 350	175 560	1 386 383
Zwiększenia z tytułu:	-	-	98 236	-	168 022	193 426	459 684
- zakupu	-	-	31 446	-	1 596	128 157	161 199
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	-	66 236	-	165 266	-	231 502
- innych zwiększeń	-	-	554	-	1 160	65 269	66 983
Zmniejszenia z tytułu:	-	(223 409)	(77 308)	-	(46 733)	(306 168)	(653 618)
- sprzedaży	-	-	(5 390)	-	(16 071)	-	(21 461)
- likwidacji	-	-	(34 573)	-	(30 082)	-	(64 655)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(231 502)	(231 502)
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	(89 962)	(3 615)	-	(215)	-	(93 792)
- przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(133 447)	(32 185)	-	(365)	-	(165 997)
- innych zmniejszeń	-	-	(1 545)	-	-	(74 666)	(76 211)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	653	90 444	584 848	47	453 639	62 818	1 192 449
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(121 622)	(417 356)	(28)	(250 543)	-	(789 549)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	87 818	(1 062)	(12)	11 182	-	97 926
- odpisów	-	(5 147)	(77 433)	(12)	(34 138)	-	(116 730)
- innych zwiększeń	-	-	(359)	-	(905)	-	(1 264)
- sprzedaży	-	-	5 358	-	15 891	-	21 249
- likwidacji	-	-	34 197	-	29 754	-	63 951
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	35 159	3 615	-	215	-	38 989
- przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	-	57 806	32 181	-	365	-	90 352
- innych zmniejszeń	-	-	1 379	-	-	-	1 379
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(33 804)	(418 418)	(40)	(239 361)	-	(691 623)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(49 270)	-	-	-	-	(49 270)
- zwiększenie	-	(2 400)	-	-	-	-	(2 400)
- zmniejszenie	-	30 890	-	-	-	-	30 890
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(20 780)	-	-	-	-	(20 780)
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	653	35 860	166 430	7	214 278	62 818	480 046

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

Zmiana stanu praw do użytkowania

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	1 011 377	2 271	30 796	1 007	1 045 451
Zwiększenia z tytułu:	107 264	-	6 033	1 100	114 397
- nowych umów	25 161	-	3 978	-	29 139
- modyfikacji umów	80 439	-	1 962	1 100	83 501
- innych zwiększeń	1 664	-	93	-	1 757
Zmniejszenia z tytułu:	(23 273)	-	(2 044)	(74)	(25 391)
- zakończenia umów	(14 221)	-	(1 213)	(74)	(15 508)
- modyfikacji umów	(9 052)	-	(831)	-	(9 883)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	1 095 368	2 271	34 785	2 033	1 134 457
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(302 773)	(94)	(17 184)	(766)	(320 817)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(108 309)	(31)	(6 411)	(306)	(115 057)
- odpisów	(114 752)	(31)	(8 117)	(375)	(123 275)
- innych zwiększeń	(1 001)	-	(59)	(3)	(1 063)
- modyfikacji umów	(5 682)	-	697	-	(4 985)
- zakończenia umów	13 126	-	1 068	72	14 266
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(411 082)	(125)	(23 595)	(1 072)	(435 874)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	684 286	2 146	11 190	961	698 583

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	821 104	49 046	32 187	2 015	904 352
Zwiększenia z tytułu:	326 136	-	3 037	455	329 628
- nowych umów	258 370	-	1 994	205	260 569
- modyfikacji umów	59 008	-	309	233	59 550
- innych zwiększeń	8 758	-	734	17	9 509
Zmniejszenia z tytułu:	(135 863)	(46 775)	(4 428)	(1 463)	(188 529)
- zakończenia umów	(9 956)	-	(1 803)	(1 313)	(13 072)
- modyfikacji umów	(123 186)	-	(13)	-	(123 199)
- innych zmniejszeń	(2 721)	(46 775)	(2 612)	(150)	(52 258)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	1 011 377	2 271	30 796	1 007	1 045 451
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(190 275)	(1 376)	(12 239)	(1 530)	(205 420)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(112 498)	1 282	(4 945)	764	(115 397)
- odpisów	(119 501)	(412)	(8 146)	(354)	(128 413)
- innych zwiększeń	(1 107)	-	(56)	(7)	(1 170)
- modyfikacji umów	777	-	7	-	784
- zakończenia umów	7 333	-	1 303	975	9 611
- innych zmniejszeń	-	1 694	1 947	150	3 791
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(302 773)	(94)	(17 184)	(766)	(320 817)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	708 604	2 177	13 612	241	724 634

27. Nieruchomości inwestycyjne

W związku ze zmianą siedziby Banku, w 2021 roku Bank przeklasyfikował posiadany budynek przy ul. Królewskiej 14 w Warszawie, wykazywany wcześniej jako środek trwały o łącznej wartości bilansowej wynoszącej 75 645 tys. zł oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu wykazywane jako prawo do użytkowania w kwocie 37 747 tys. zł, do pozycji Nieruchomości inwestycyjne. Różnicę na przeszacowaniu tych składników do wartości godziwej w kwocie 14 118 tys. zł wykazano w innych całkowitych dochodach (Nota 17). Budynek został przeznaczony na wynajem.

	31.12.2022	31.12.2021
Stan na początek okresu	127 510	-
Zwiększenia z tytułu:	12 862	127 510
- przeniesienia z nieruchomości własnych	-	113 392
- zysków wynikających z korekt wartości godziwej	12 862	14 118
Zmniejszenia z tytułu:	(3 463)	-
- strat wynikających z korekt wartości godziwej	(3 463)	-
Stan na koniec okresu	136 909	127 510

28. Inne aktywa

	31.12.2022	31.12.2021
Inne aktywa finansowe, w tym:	1 053 015	1 087 933
- dłużnicy, w tym:	871 417	961 698
- rozliczenia wpłatomatów i sortowni	484 463	377 379
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	54 527	47 398
- przychody do otrzymania	112 780	77 275
- rozrachunki międzybankowe	40 694	22 867
- rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych	28 124	26 093
Inne aktywa niefinansowe, w tym:	521 811	146 923
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	130 013	143 817
- zapasy	2 966	3 106
- należności niefinansowe w związku z prawomocnymi wyrokami w sprawach związanych z kredytami walutowymi	388 832	-
Inne aktywa, razem	1 574 826	1 234 856
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 441 702	1 110 889
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	133 124	123 967

W 2022 roku i w 2021 roku pozycja Rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych dotyczy w całości rozliczeń w ramach działalności Biura Maklerskiego.

Aktywa finansowe ujęte w innych aktywach

	31.12.2022	31.12.2021
Aktywa finansowe brutto, w tym:	1 074 281	1 104 854
- nieprzeterminowane	1 065 813	1 083 617
- przeterminowane od 1 do 90 dni	888	11 894
- przeterminowane powyżej 90 dni	7 580	9 343
Odpis z tytułu utraty wartości na pozostałe aktywa (wielkość ujemna)	(21 266)	(16 921)
Aktywa finansowe netto	1 053 015	1 087 933

Zmiana stanu odpisów na aktywa finansowe

	31.12.2022	31.12.2021
Stan na początek okresu	(16 921)	(16 493)
Zmiana w okresie (z tytułu)	(4 345)	(428)
- odpis w koszty	(4 601)	(3 138)
- rozwiązanie rezerw	8	477
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	249	2 233
- różnice kursowe	(1)	-
Stan na koniec okresu	(21 266)	(16 921)

29. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie**Zobowiązania wobec banków i klientów**

31.12.2022	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	603 158	173 182 532	122 669 186	49 253 122	1 260 224
Rachunki bieżące	330 336	133 914 762	95 642 108	37 828 765	443 889
Depozyty terminowe	254 972	38 957 844	27 027 078	11 114 431	816 335
Transakcje repo lub sell/buy back	17 850	309 926	-	309 926	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 910 721	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	791 872	818 379	220 850	597 520	9
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	697 425	508 848	39 713	469 135	-
Inne	94 447	309 531	181 137	128 385	9
Wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	3 305 751	174 000 911	122 890 036	49 850 642	1 260 233
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 269 583	173 778 705			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 036 168	222 206			

31.12.2021	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	2 264 479	156 135 235	112 225 674	43 302 151	607 410
Rachunki bieżące	805 729	147 253 206	103 992 478	42 667 497	593 231
Depozyty terminowe	770 328	8 794 207	8 233 196	546 832	14 179
Transakcje repo lub sell/buy back	688 422	87 822	-	87 822	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 906 621	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 155 522	910 139	220 397	689 740	2
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	988 663	704 995	75 252	629 743	-
Inne	166 859	205 144	145 145	59 997	2
Wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	5 326 622	157 045 374	112 446 071	43 991 891	607 412
Krótkoterminowe (do 1 roku)	3 426 900	156 156 579			
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	1 899 722	888 795			

W pozycji Zobowiązania wobec klientów indywidualnych Bank prezentuje również zobowiązania wobec mikroprzedsiębiorstw obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną mBanku.

Średnie oprocentowanie depozytów otrzymanych od banków w 2022 roku wynosiło 2,87% (31 grudnia 2021 roku: 0,10%).

Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów wynosiło 0,99% (31 grudnia 2021 roku: 0,04%).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyty otrzymane z EBI w kwocie 1 910 721 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 1 906 621 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytów są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 22 i w Nocie 36 jako aktywa zastawione.

Zobowiązania z tytułu leasingu

Niezdyskontowane zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności przedstawiono w Nocie 3.8.1.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

31.12.2022 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		986 675	-	3 417 085	119 753	4 523 513
- PLN	642 500	20 935	-	512 922	91 219	625 076
- EUR	564 000	7 521	-	2 330 062	28 534	2 366 117
- CHF	325 000	958 219	-	574 101	-	1 532 320
Certyfikaty depozytowe, w tym:		185	10 000	15 000	-	25 185
- PLN	25 000	185	10 000	15 000	-	25 185
Razem		986 860	10 000	3 432 085	119 753	4 548 698

31.12.2021 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		-	2 913 146	1 445 730	2 299 700	6 658 576
- EUR	960 030	-	2 103 666	-	2 299 700	4 403 366
- CHF	505 000	-	809 480	1 445 730	-	2 255 210
Certyfikaty depozytowe, w tym:		-	15 047	10 000	-	25 047
- PLN	25 000	-	15 047	10 000	-	25 047
Razem		-	2 928 193	1 455 730	2 299 700	6 683 623

Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2022	2021
Stan na początek okresu	6 683 623	6 335 165
Zwiększenia (emisja)	939 230	2 309 950
Zmniejszenia (wykup)	(2 969 117)	(2 020 661)
Różnice kursowe	205 055	114 185
Inne zmiany	(310 093)	(55 016)
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	4 548 698	6 683 623

Emisje w 2022 roku

- W dniu 24 marca 2022 roku mBank zawarł transakcję sekurytyzacji syntetycznej realizowanej na portfelu kredytów korporacyjnych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw o łącznej wartości wynoszącej 8 922 mln zł. Portfel objęty sekurytyzacją został podzielony na trzy transze według ekspozycji na ryzyko kredytowe przypadające na poszczególne transze. Transza junior i senior zostały objęte przez mBank. Ryzyko kredytowe związane z transzą mezzanine zostało przeniesione na inwestora zewnętrznego. W ramach transakcji Bank dokonał przeniesienia na inwestora istotnej części ryzyka kredytowego z wybranego portfela podlegającego sekurytyzacji. Transfer ryzyka sekurytyzowanego portfela jest realizowany poprzez uznany instrument ochrony kredytowej w postaci obligacji powiązanej z ryzykiem kredytowym, tzw. credit linked note (dalej „Obligacje CLN”). Obligacja CLN poprzez wbudowaną gwarancję finansową zapewnia pokrycie strat na portfelu sekurytyzacyjnym do wysokości transzy mezzanine. Wymóg utrzymywania istotnego udziału gospodarczego netto będzie realizowany przez Bank w postaci zatrzymywania co najmniej 5% wartości portfela kredytów podlegających sekurytyzacji.

W ramach transakcji w dniu 24 marca 2022 roku Bank przeprowadził emisję Obligacji CLN z datą zapadalności 22 października 2038 roku, o łącznej wartości nominalnej 642,5 mln zł. Obligacje CLN zostały objęte w całości przez zagranicznego inwestora finansowego reprezentowanego przez PGGM Vermogensbeheer B.V. Bank posiada opcję wcześniejszej spłaty zobowiązań wynikających z Obligacji CLN. Zasadniczym zabezpieczeniem Obligacji CLN są dłużne papiery wartościowe zdeponowane w niezależnej instytucji powierniczej. Obligacje CLN zostały wprowadzone do obrotu na Vienna MTF prowadzonego przez Vienna Stock Exchange.

Transakcja spełnia wymogi w zakresie przeniesienia istotnej części ryzyka określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami ("Rozporządzenie CRR") oraz została ustrukturyzowana jako spełniająca kryteria STS (prosta, przejrzysta i standardowa sekurytyzacja) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/557 z dnia 31 marca 2021 roku zmieniającym rozporządzenie (UE) 2017/2402 w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy po kryzysie związanym z COVID-19, dzięki czemu skutkuje zmniejszeniem wymogów kapitałowych Banku.

- W dniu 23 grudnia 2022 roku mBank przeprowadził transakcję sekurytyzacji syntetycznej realizowanej na portfelu kredytów korporacyjnych oraz kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw o łącznej wartości wynoszącej 801 mln euro, z czego około 55,3% stanowiły ekspozycje kredytowe zabezpieczone na nieruchomościach komercyjnych (CRE). Portfel objęty sekurytyzacją został podzielony na trzy transze, wyznaczające kolejność alokacji strat kredytowych. Transze junior oraz senior zostały zatrzymane przez mBank. Ryzyko kredytowe związane z transzą mezzanine zostało w całości przeniesione na inwestora zewnętrznego. W ramach transakcji Bank dokonał przeniesienia na inwestora istotnej części ryzyka kredytowego z sekurytyzowanego portfela. Transfer ryzyka sekurytyzowanego portfela jest realizowany poprzez uznany instrument ochrony kredytowej w postaci obligacji powiązanej z ryzykiem kredytowym, tzw. credit linked notes. Obligacje CLN zapewniają pokrycie strat z tytułu ryzyka kredytowego na sekurytyzowanym portfelu do wysokości transzy mezzanine. Wymóg utrzymywania istotnego udziału gospodarczego netto jest realizowany przez Bank w postaci zatrzymywania co najmniej 5% wartości każdej sekurytyzowanej ekspozycji.

W ramach transakcji, w dniu 23 grudnia 2022 roku Bank przeprowadził emisję Obligacji CLN z datą zapadalności 22 lipca 2040 roku, o łącznej wartości nominalnej 64,0 mln euro. Obligacje CLN zostały objęte w całości przez fundusz zarządzany przez Christofferson Robb & Company. Zgodnie z warunkami emisji Bank posiada, pod pewnymi warunkami, opcję wcześniejszej spłaty zobowiązania wynikającego z Obligacji CLN. W ramach transakcji Bank zobowiązał się do ustanowienia na rzecz inwestora zabezpieczenia w formie kwalifikowanych dłużnych papierów wartościowych (i/lub środków pieniężnych), zdeponowanych w niezależnej instytucji powierniczej. Wymagana wartość zabezpieczenia na dany dzień będzie ustalana na podstawie aktualnej wartości transzy mezzanine. Obligacje CLN zostały wprowadzone do obrotu w alternatywnym systemie obrotu na Vienna MTF organizowanym przez Vienna Stock Exchange.

Transakcja spełnia wymogi w zakresie przeniesienia istotnej części ryzyka określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami ("Rozporządzenie CRR").

Zgodnie z MSSF 9 warunki umowne przeprowadzonych transakcji nie spełniają przesłanek do usunięcia aktywów objętych transakcją sekurytyzacji z bilansu Banku, ponieważ w ramach transakcji nie zostało przeniesione zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadanego portfela kredytów, jednocześnie

Bank zachował kontrolę nad portfelem kredytów objętych sekurytyzacją. Zobowiązanie z tytułu wyemitowanych Obligacji CLN jest wykazywane w pozycji Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Wartość bilansowa Obligacji CLN jest korygowana o zmianę oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu wbudowanej gwarancji finansowej zgodnie z par. B5.4.6 MSSF 9.

Wykupy w 2022 roku

- W dniu 7 czerwca 2022 roku mBank S.A. dokonał wykupu obligacji o stałym oprocentowaniu o wartości nominalnej 180 000 tys. CHF, wyemitowanych w dniu 7 czerwca 2018 roku w ramach programu EMTN.
- W dniu 5 września 2022 roku mBank S.A. dokonał wykupu obligacji o stałym oprocentowaniu o wartości nominalnej 460 030 tys. EUR, wyemitowanych w dniu 5 września 2018 roku w ramach programu EMTN.

Emisje w 2021 roku

- W dniu 20 września 2021 roku Bank wyemitował w ramach Programu EMTN obligacje nieuprzywilejowane senioralne (ang. senior non-preferred notes), o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, co stanowi równowartość 2 299 950 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 20 września 2021 roku, z terminem wykupu 21 września 2027 roku (z opcją przedterminowego wykupu na żądanie emitenta w dniu 21 września 2026 roku). Obligacje, przez okres pięciu lat od daty emisji, są oprocentowane stałą stopą procentową (0,966% w skali roku), a przez okres szóstego roku stopą zmienną EURIBOR 3M powiększoną o marżę w wysokości 1,25%.

Obligacje te dopuszczone zostały do obrotu na rynku regulowanym na giełdzie papierów wartościowych w Luksemburgu (Luxembourg Stock Exchange).

- W 2021 roku mBank S.A. dokonał emisji certyfikatów depozytowych w kwocie 10 000 tys. zł.

Wykupy w 2021 roku

- W dniu 26 listopada 2021 roku Bank dokonał wykupu obligacji wyemitowanych w dniu 26 listopada 2014 roku, o łącznej wartości nominalnej 427 583 tys. EUR, objętych przez Bank w procesie substytucji.
- W 2021 roku mBank S.A. dokonał wykupu certyfikatów depozytowych w kwocie 20 000 tys. zł.

Zobowiązania podporządkowane

31.12.2022	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Wartość bilansowa
Commerzbank AG	250 000	CHF	Comp. SARON + CAS + 2,75%	3,70	21.03.2028	1 193 021
Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	9,29	10.10.2028 ¹⁾	561 338
Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	9,44	10.10.2030 ¹⁾	204 189
Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	9,39	17.01.2025	782 173
						2 740 721

31.12.2021	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Wartość bilansowa
Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75%	1,97	21.03.2028	1 112 709
Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	2,14	10.10.2028 ¹⁾	552 643
Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	2,29	10.10.2030 ¹⁾	201 028
Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	2,35	17.01.2025	758 076
						2 624 456

¹⁾ Warunki emisji zakładają możliwość wcześniejszego wykupu obligacji o wartości nominalnej 550 000 tys. zł w dniu 10 października 2023 roku oraz obligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. zł w dniu 10 października 2025 roku.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2022	2021
Stan na początek okresu	2 624 456	2 578 327
Różnice kursowe	79 875	46 075
Inne zmiany	36 390	54
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 740 721	2 624 456
Krótkoterminowe (do 1 roku)	48 747	12 356
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 691 974	2 612 100

W dniu 29 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na zakwalifikowanie przez Bank środków pieniężnych w kwocie 250 000 tys. CHF z tytułu pożyczki podporządkowanej, zaciągniętej w dniu 21 marca 2018 roku, jako instrumentów w kapitale Tier II Banku. Kwota 250 000 tys. CHF według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 marca 2018 roku stanowi równowartość 893 200 tys. zł.

W dniu 9 października 2018 roku mBank S.A. wyemitował dwie serie obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł. Wyemitowano 1 100 sztuk 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2028 roku, oraz 400 sztuk 12-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2030 roku.

Zgodnie z decyzją z dnia 28 listopada 2018 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b) ustawy Prawo bankowe, zobowiązania pieniężnego w kwocie 750 000 tys. zł pozyskanego przez Bank z tytułu wyżej wymienionej emisji obligacji podporządkowanych.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

W 2022 roku i w 2021 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

30. Inne zobowiązania

	31.12.2022	31.12.2021
Inne zobowiązania finansowe, w tym:	2 566 522	2 050 329
Rozrachunki międzybankowe	1 514 812	1 042 600
Wierzyciele, w tym:	810 433	748 452
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	45 202	47 543
- zobowiązania do zapłaty wobec BFG	321 453	251 044
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	241 277	259 277
Inne zobowiązania niefinansowe, w tym:	924 956	727 152
Zobowiązania z tytułu podatków	109 539	286 202
Przychody przyszłych okresów	267 466	273 081
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	28 442	22 003
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	172 471	139 668
Zobowiązania niefinansowe w związku z prawomocnymi wyrokami w sprawach związanych z kredytami walutowymi	345 126	-
Pozostałe	1 912	6 198
Inne zobowiązania, razem	3 491 478	2 777 481

Powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe, których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.8.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

31. Rezerwy

	31.12.2022	31.12.2021
Rezerwy na sprawy sporne, w tym:	766 830	395 446
- rezerwy na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	718 128	358 807
- pozostałe rezerwy na sprawy sporne	48 702	36 639
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	339 870	351 834
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	20 086	24 131
Inne rezerwy	160 792	92 418
Rezerwy, razem	1 287 578	863 829

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 35.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zagadnienia związane z rezerwami dotyczącymi kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w CHF zostały przedstawione w Nocie 34.

Pozycja Inne rezerwy zawiera rezerwę na zwrot kosztów ubezpieczenia pomostowego pobranego od klientów, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne za okres przed wpisem hipoteki do księgi wieczystej (Nota 13) oraz rezerwy ujęte w związku z wyrokiem TSUE z dnia 11 września 2019 roku dotyczącym zwrotów prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów konsumenckich oraz kredytów hipotecznych. Szczegółowe informacje dotyczące wpływu niniejszego wyroku zostały opisane w Nocie 4.

Zmiana stanu rezerw

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Rezerwy na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	358 807	36 639	92 418
Zmiana w okresie, z tytułu:	359 321	12 063	68 374
- odpis w koszty	292 945	18 830	287 631
- rozwiązanie rezerw	(1 784)	(5 500)	(4 322)
- wykorzystanie	(143 728)	(1 392)	(214 965)
- przeniesienie z/do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	227 553	-	-
- różnice kursowe	(15 665)	125	30
Stan rezerw na koniec okresu	718 128	48 702	160 792

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Rezerwy na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	188 467	11 959	92 594
Zmiana w okresie, z tytułu:	170 340	24 680	(176)
- odpis w koszty	269 382	53 412	43 841
- rozwiązanie rezerw	(334)	(2 148)	(3 489)
- wykorzystanie	(90 221)	(26 608)	(39 931)
- przeniesienie z/do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	(8 487)	-	-
- różnice kursowe	-	24	(597)
Stan rezerw na koniec okresu	358 807	36 639	92 418

Zmiana stanu rezerw na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji metodologii szacowania odpisów (netto)	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	90 636	-	-	-	46 901	(40 216)	(22 546)	187	4 153	79 115
Koszyk 1	50 339	18 509	(4 861)	(146)	36 624	(23 971)	(36 746)	487	133	40 368
Koszyk 2	14 576	(17 337)	5 879	(1 250)	6 149	(8 469)	14 750	(300)	28	14 026
Koszyk 3	24 555	(1 172)	(1 018)	1 396	5 445	(8 481)	3 538	-	13	24 276
POCI	1 166	-	-	-	(1 317)	705	(4 088)	-	3 979	445
Gwarancje i inne produkty finansowe	261 198	-	-	-	53 082	(42 195)	(12 340)	-	1 010	260 755
Koszyk 1	35 692	(334)	198	-	11 784	(10 796)	4 781	-	715	42 040
Koszyk 2	1 153	332	(232)	-	1 032	(918)	(293)	-	10	1 084
Koszyk 3	225 860	2	34	-	40 266	(30 921)	(15 970)	-	(43)	219 228
POCI	(1 507)	-	-	-	-	440	(858)	-	328	(1 597)
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	351 834	-	-	-	99 983	(82 411)	(34 886)	187	5 163	339 870

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmiana z tytułu wdrożenia nowej definicji niewykonania zobowiązania	Inne zmiany	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	89 432	-	-	-	42 524	(33 267)	(13 578)	5 525	-	90 636
Koszyk 1	44 598	50 411	(7 237)	(107)	31 399	(16 586)	(48 909)	(3 230)	-	50 339
Koszyk 2	36 829	(48 420)	7 708	(2 628)	7 216	(11 027)	21 543	3 355	-	14 576
Koszyk 3	5 510	(1 991)	(471)	2 735	3 184	(6 416)	16 600	5 404	-	24 555
POCI	2 495	-	-	-	725	762	(2 812)	(4)	-	1 166
Gwarancje i inne produkty finansowe	132 759	-	-	-	104 949	(133 290)	156 756	24	-	261 198
Koszyk 1	20 630	1 444	(271)	-	35 466	(39 903)	18 291	35	-	35 692
Koszyk 2	6 134	(1 444)	271	(1 145)	1 016	(4 124)	456	(11)	-	1 153
Koszyk 3	80 055	-	-	1 145	68 333	(58 419)	134 746	-	-	225 860
POCI	25 940	-	-	-	134	(30 844)	3 263	-	-	(1 507)
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	222 191	-	-	-	147 473	(166 557)	143 178	5 549	-	351 834

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFŚS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	13 057	2 877	8 197	24 131
Zmiana w okresie, z tytułu:	(380)	(219)	(3 446)	(4 045)
Odpis na rezerwę	764	69	388	1 221
Koszt odsetkowy	442	100	286	828
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17), w tym:	(658)	(352)	(3 285)	(4 295)
- zmiana założeń finansowych	(3 567)	(734)	(4 574)	(8 875)
- zmiana założeń demograficznych	161	280	(556)	(115)
- pozostałe zmiany	2 748	102	1 845	4 695
Świadczenia wypłacone	(928)	(36)	(835)	(1 799)
Stan rezerw na koniec okresu	12 677	2 658	4 751	20 086
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 248	258	134	2 640
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	10 429	2 400	4 617	17 446
Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFŚS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	14 080	5 563	12 154	31 797
Zmiana w okresie, z tytułu:	(1 023)	(2 686)	(3 957)	(7 666)
Odpis na rezerwę	835	152	626	1 613
Koszt odsetkowy	177	75	164	416
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17), w tym:	(1 283)	(2 913)	(4 086)	(8 282)
- zmiana założeń finansowych	(2 750)	(571)	(5 359)	(8 680)
- zmiana założeń demograficznych	387	(2 369)	516	(1 466)
- pozostałe zmiany	1 080	27	757	1 864
Świadczenia wypłacone	(752)	-	(661)	(1 413)
Stan rezerw na koniec okresu	13 057	2 877	8 197	24 131
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 740	202	111	2 053
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	11 317	2 675	8 086	22 078

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw na dzień 31 grudnia 2022 roku została obniżona o 0,5 p.p. to wartość rezerw wzrosłaby o 964 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 884 tys. zł (31 grudnia 2021 roku odpowiednio: 1 682 tys. zł oraz 1 498 tys. zł).

32. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2022 rok i 2021 rok: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2022	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2022
Odsetki naliczone	10 595	61 279	-	-	71 874
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	97 486	114 199	46 830	-	258 515
Wycena papierów wartościowych	294 340	60 928	10 924	-	366 192
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	476 105	14 763	-	-	490 868
Rezerwy na świadczenia pracownicze	32 914	7 700	(816)	-	39 798
Pozostałe rezerwy	37 918	201 662	-	-	239 580
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	33 389	32	-	-	33 421
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	203 286	6 518	-	-	209 804
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	36 818	7 014	-	92	43 924
Razem, brutto	1 222 851	474 095	56 938	92	1 753 976
Efekt kompensowania	(501 527)				(608 060)
Razem, netto	721 324				1 145 916

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2022	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2022
Odsetki naliczone	(51 738)	(48 135)	-	-	(99 873)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	-	-	-	-	-
Wycena papierów wartościowych	(127 928)	(63 373)	(16 902)	-	(208 203)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(48 254)	42 848	-	-	(5 406)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(233 426)	(3 496)	-	-	(236 922)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(9 163)	-	-	-	(9 163)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(31 107)	(17 386)	-	-	(48 493)
Razem	(501 616)	(89 542)	(16 902)	-	(608 060)
Efekt kompensowania	501 527				608 060
Razem, netto	(89)				-

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2021	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2021
Odsetki naliczone	11 846	(1 251)	-	-	10 595
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	-	(18 852)	116 338	-	97 486
Wycena papierów wartościowych	110 750	20 652	162 938	-	294 340
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	503 705	(27 600)	-	-	476 105
Rezerwy na świadczenia pracownicze	23 519	10 968	(1 573)	-	32 914
Pozostałe rezerwy	11 408	26 510	-	-	37 918
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	31 550	1 839	-	-	33 389
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	154 667	48 619	-	-	203 286
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	44 274	(7 597)	-	141	36 818
Razem, brutto	891 719	53 288	277 703	141	1 222 851
Efekt kompensowania	(684 795)				(501 527)
Razem, netto	206 924				721 324

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2021	Przez rachunek zysków i strat	Przez inne całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2021
Odsetki naliczone	(46 778)	(4 960)	-	-	(51 738)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(174 835)	79 676	95 159	-	-
Wycena papierów wartościowych	(196 987)	30 712	38 347	-	(127 928)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(26 017)	(22 237)	-	-	(48 254)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(186 328)	(47 098)	-	-	(233 426)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	9 494	-	-	(9 163)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(35 282)	6 857	(2 682)	-	(31 107)
Razem	(684 884)	52 444	130 824	-	(501 616)
Efekt kompensowania	684 795				501 527
Razem, netto	(89)				(89)

Pozycja Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych zawiera wpływ MSSF 16 na podatek odroczony.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Odsetki naliczone	13 144	(6 211)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	114 199	60 824
Wycena papierów wartościowych	(2 445)	51 364
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	14 763	(27 600)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	7 700	10 968
Pozostałe rezerwy	201 662	26 510
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	32	1 839
Odsetki i prowizje pobrane z góry	42 848	(22 237)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	-	9 494
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	3 022	1 521
Pozostałe różnice przejściowe	(10 372)	(740)
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 15)	384 553	105 732

Pozycja Pozostałe dodatnie różnice przejściowe zawiera między innymi wpływ utworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego w wysokości 7 510 tys. zł na koniec 2022 roku (11 265 tys. zł na koniec 2021 roku) wynikającej z wdrożenia MSSF 9 w odniesieniu do rozpoznanych w latach ubiegłych kosztów uzyskania przychodów z tytułu rezerwy na poniesione nieudokumentowane ryzyko kredytowe. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w przypadku, gdy bank przed 1 stycznia 2018 roku zaliczył IBNR do kosztów uzyskania przychodów, po wejściu w życie nowelizacji ustawy zobowiązany jest do rozpoznania przychodu do wysokości rozpoznanej uprzednio jako koszt podatkowy. Bank rozpoznaje przychody z tego tytułu proporcjonalnie przez okres 7 kolejnych lat podatkowych.

Bank dokonał oceny odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z zasadami paragrafu 28 i 29 MSR 12 „Podatek dochodowy”, Bank rozpoznał aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim jest prawdopodobne, że Bank będzie miał wystarczający dochód do opodatkowania w przyszłych okresach lub ma możliwość planowania płatności podatkowych, które spowodują powstanie dochodu do opodatkowania w odpowiednich okresach.

Na koniec 2022 roku Bank rozpoznał aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 198 899 tys. zł, które wynika z prowadzonego programu ugód skierowanych do klientów posiadających kredyty walutowe w CHF (pozycja Pozostałe rezerwy).

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2022 Bank nie ujął w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 1 326 903 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone (na koniec 2021 roku: 1 607 289 tys. zł).

33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Bank monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko niemu, w tym stan orzecznictwa sądowego w sprawach dotyczących kredytów w walucie obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych, jak również poziom wymaganych rezerw na sprawy sporne.

Bank tworzy rezerwy na sprawy sporne, które w wyniku przeprowadzonej oceny ryzyka wiążą się z prawdopodobnym wypływem środków z tytułu wypełnienia zobowiązania oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Wysokość rezerw ustala się biorąc pod uwagę między innymi kwoty wypływu środków wyliczone na podstawie scenariuszy potencjalnych rozstrzygnięć spraw spornych oraz ich prawdopodobieństwo oszacowane przez Bank na podstawie dotychczasowego orzecznictwa sądów w podobnych sprawach oraz doświadczeń Banku.

Wartość rezerw na sprawy sporne na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 766 830 tys. zł, z czego 718 128 tys. zł dotyczyło rezerw na sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi (na dzień 31 grudnia 2021 roku odpowiednio 395 446 tys. zł i 358 807 tys. zł). Ewentualny wypływ środków z tytułu wypełnienia zobowiązania następuje w momencie prawomocnego rozstrzygnięcia spraw przez sądy, co pozostaje poza kontrolą Banku.

Informacje na temat największych postępowań toczących się przed sądem

1. Pozew firmy LPP S.A.

W dniu 17 maja 2018 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy LPP S.A. z siedzibą w Gdańsku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 96 307 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma LPP S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego.

Powód zarzuca obydwu pozwany bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski.

W dniu 16 sierpnia 2018 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych. Wyrokiem z dnia 27 stycznia 2023 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo LPP S.A. w całości. Wyrok nie jest prawomocny, LPP S.A. może złożyć apelację.

2. Pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.

W dniu 7 lutego 2020 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. (Orlen S.A.) z siedzibą w Płocku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 635 681 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma Orlen S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego oraz od Master Card Europe i VISA Europe Management Services.

Powód zarzuca obydwu pozwany bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski. W dniu 28 maja 2020 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych.

3. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Szczegółowe informacje dotyczące pozwu zbiorowego przeciwko Bankowi znajdują się w Nocie 34.

4. Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF

Szczegółowe informacje na temat indywidualnych spraw sądowych przeciwko Bankowi dotyczących kredytów indeksowanych do CHF znajdują się w Nocie 34.

Informacje o przeprowadzonych kontrolach podatkowych

W dniu 11 maja 2021 roku w mBanku S.A. została wszczęta przez Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu kontrola celno-skarbowa w zakresie prawidłowości i rzetelności wywiązywania się z obowiązków

płatnika w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych z tytułu wypłat należności wymienionych w Art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2018 i 2019. Kontrola jest w toku.

W dniu 9 września 2022 roku w Oddziale mBanku S.A. w Słowacji została wszczęta przez Úrad Pre Vybrané Hospodárske Subjekty w Bratysławie kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) za 2019 rok. Kontrola jest w toku.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na prawdopodobieństwo powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

Kontrola Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF)

W okresie od października do grudnia 2018 roku pracownicy UKNF przeprowadzili w Banku kontrolę w celu sprawdzenia czy działalność mBanku S.A. w zakresie wykonywania obowiązków depozytariusza jest zgodna z prawem oraz umową o wykonywaniu funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 roku poz. 1355, z późniejszymi zmianami).

Szczegółowe ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole przekazanym Bankowi w dniu 11 lutego 2019 roku. W dniu 25 lutego 2019 roku Bank przekazał UKNF zastrzeżenia do protokołu oraz dodatkowe wyjaśnienia w kwestiach podlegających kontroli.

W dniu 1 kwietnia 2019 roku Bank otrzymał odpowiedź UKNF na zastrzeżenia do protokołu kontroli oraz zalecenia UKNF w zakresie dostosowania działalności jako depozytariusz funduszy inwestycyjnych do przepisów prawa. Wszystkie zastrzeżenia Banku zostały odrzucone przez regulatora. W dniu 25 kwietnia 2019 roku Bank przekazał UKNF deklarację działań w ramach realizacji zaleceń pokontrolnych. Urząd pismem z dnia 4 września 2019 roku wniósł zastrzeżenia do realizacji wybranych zaleceń. W dniu 11 października 2019 roku Bank przekazał UKNF odpowiedź na zastrzeżenia, w której doprecyzował opis podejmowanych działań, jak również przedstawił nowe rozwiązania zmierzające do realizacji zaleceń. W dniu 5 grudnia 2019 roku UKNF przekazał Bankowi odpowiedź na pismo zawierające akceptację części działań Banku mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych oraz doprecyzowanie innych oczekiwań, które są realizowane. W dniu 14 maja 2020 roku Bank formalnie potwierdził realizację wszystkich zaleceń KNF. W dniu 27 lutego 2020 roku Bank otrzymał postanowienie UKNF z dnia 25 lutego 2020 roku o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia na Bank kary administracyjnej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. W dniu 23 kwietnia 2021 roku Bank otrzymał decyzję KNF z dnia 16 kwietnia 2021 roku dotyczącą tego postępowania, nakładającą na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 4 300 tys. zł. Bank zapłacił nałożoną karę w dniu 17 marca 2022 roku.

W dniu 7 maja 2021 roku Bank złożył wniosek do UKNF o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 17 grudnia 2021 roku UKNF podtrzymał decyzję z dnia 16 kwietnia 2021 roku. W dniu 21 stycznia 2022 roku Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzję KNF.

W dniu 24 sierpnia 2022 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę Banku w przedmiocie kary pieniężnej. W dniu 14 listopada 2022 roku Bank złożył do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę kasacyjną w powyższej sprawie.

Postępowania wszczęte przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

- W dniu 12 kwietnia 2019 roku UOKiK wszczął postępowanie z urzędu w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie dotyczy klauzul modyfikacyjnych wskazujących okoliczności, w których Bank jest uprawniony do zmiany warunków umownych, w tym wysokości opłat i prowizji. W ocenie Prezesa UOKiK stosowane przez Bank klauzule modyfikacyjne umożliwiają Bankowi jednostronną, nieograniczoną i dowolną możliwość zmiany sposobu wykonywania umowy. W konsekwencji Prezes UOKiK stoi na stanowisku, że klauzule stosowane przez Bank kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Uzasadnia to zarzut abuzywności tych klauzul. mBank nie zgadza się z tym stanowiskiem. Pismem z dnia 2 stycznia 2023 roku UOKiK przedłużył postępowanie do 30 kwietnia 2023 roku.
- W dniu 21 lipca 2017 roku UOKiK wszczął postępowanie przeciwko mBankowi w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów uznając, iż Bank nienależycie informuje klientów o ryzyku zmiany kursów walut, przerzuceniu ryzyka walutowego na konsumenta oraz nieprawidłowym ustalaniu wysokości rat w ten sposób, że Bank je zawyżał. W odpowiedzi Bank pismem z dnia 18 sierpnia 2017 roku ustosunkował się do zarzutów organu. Pismem z dnia 18 lutego 2019 roku Prezes UOKiK zażądał szczegółowych informacji w zakresie obsługi kredytów hipotecznych waloryzowanych kursem waluty

obcej, na które Bank udzielił odpowiedzi. Pismem z dnia 14 października 2021 roku Prezes UOKiK zawiadomił Bank, że postępowanie dowodowe zostało zakończone, wyznaczył termin do zapoznania się z aktami postępowania oraz termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranych dowodów. Bank wypowiedział się w sprawie zebranych dowodów w wyznaczonym terminie. Prezes UOKiK przedłużył zakończenie postępowania do 31 lipca 2022 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Bank nie otrzymał informacji o kolejnym przedłużeniu postępowania.

■ W dniu 18 lipca 2022 roku doręczono do Banku postanowienie UOKiK o wszczęciu postępowania w kierunku naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez:

- niedokonanie, po zgłoszeniu przez konsumenta nieautoryzowanej transakcji, zwrotu nieautoryzowanej transakcji lub przywrócenia rachunku do stanu sprzed transakcji,
- przekazywanie konsumentom w odpowiedzi na reklamację informacji, że prawidłowe uwierzytelnienie transakcji reklamowanej wyłącza obowiązek zwrotu tej transakcji.

Postępowanie zostało wszczęte również wobec czterech innych banków. Wcześniej UOKiK prowadził, zainicjowane w dniu 23 czerwca 2021 roku, postępowanie wyjaśniające w tej sprawie, w ramach którego Bank przekazał wyjaśnienia pismem z dnia 4 sierpnia 2021 roku. Pismem z dnia 22 sierpnia 2022 roku mBank S.A. zajął stanowisko w przedmiocie zarzutów zawartych w postanowieniu z dnia 18 lipca 2022 roku.

34. Ryzyko prawne związane z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi udzielonymi klientom indywidualnym w CHF

Wprowadzenie

W ostatnich latach istotna liczba klientów indywidualnych, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne i mieszkaniowe w CHF, zakwestionowała na drodze sądowej część zapisów lub całość umów, na podstawie których Bank udzielił tych kredytów. Dotychczas nie ma jednolitej linii orzeczeń co do oceny postanowień umownych wprowadzających mechanizm indeksacji oraz skutków ustalenia ich abuzowności (bezskuteczności) wydawanych przez sądy w takich sprawach.

Wartość bilansowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych osobom fizycznym w CHF na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 6,1 mld zł (tj. 1,3 mld CHF), w porównaniu do 9,1 mld zł (tj. 2,0 mld CHF) na koniec 2021 roku. Ponadto wartość portfela kredytów udzielonych w CHF osobom fizycznym, które zostały już całkowicie spłacone na dzień 31 grudnia 2022 roku, z uwzględnieniem kursu walutowego z dnia uruchomienia poszczególnych transz kredytów, wyniosła 7,5 mld zł (31 grudnia 2021 roku: 6,6 mld zł).

Ze względu na istotność kwestii ryzyka prawnego związanego z portfelem kredytów w CHF dla sytuacji finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2022 roku, poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące tych pozwów sądowych, istotnych wyroków, które w opinii Banku mogą mieć wpływ na przyszłą linię orzeczniczą dotyczącą kredytów indeksowanych do CHF, propozycji potencjalnych ugód z klientami, zasad rachunkowości dotyczących ujęcia ryzyka prawnego związanego z tymi sprawami sądowymi oraz programem ugód, a także informacje dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z tymi sprawami sądowymi na bilans i rachunek zysków i strat Banku oraz metodologii zastosowanej do określenia tego wpływu.

Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF

Na dzień 31 grudnia 2022 roku toczyło się 17 849 indywidualnych postępowań sądowych (31 grudnia 2021 roku: 13 373 postępowań) wszczętych przeciwko Bankowi przez jego klientów w związku z umowami kredytowymi w CHF, o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 5 982,1 mln zł (31 grudnia 2021 roku: 3 506,5 mln zł).

W ramach pozwów indywidualnych 17 627 postępowań (31 grudnia 2021 roku: 13 036 postępowań) o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 5 977,8 mln zł (31 grudnia 2021 roku: 3 499,9 mln zł) dotyczyło klauzul waloryzacyjnych i zawierało roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej bezskuteczności lub częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku mBank otrzymał 1 941 prawomocnych orzeczeń w sprawach indywidualnych (31 grudnia 2021 roku: 473 prawomocne orzeczenia), z tego 97 rozstrzygnięć było korzystnych dla Banku, a 1 844 rozstrzygnięcia były niekorzystne (31 grudnia 2021 roku: 82 rozstrzygnięcia korzystne oraz 391 niekorzystnych).

Jednocześnie na dzień 31 grudnia 2022 roku 33 postępowania przed sądami drugiej instancji pozostawały zawieszone z uwagi na zagadnienia prawne skierowane do Sądu Najwyższego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). Od niekorzystnych dla Banku prawomocnych wyroków stwierdzających bezwzględną nieważność umowy kredytowej Bank wnosi skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego. Niekorzystne wyroki zostały wydane w oparciu o te same sytuacje faktyczne, które w przeszłości skutkowały odmiennymi orzeczeniami. Około 84% niekorzystnych wyroków doprowadziło do unieważnienia umowy

kredytowej, pozostałe do konwersji umowy na PLN + LIBOR/WIBOR oraz zastąpienia klauzuli kursowej średnim kursem NBP.

Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Przeciwko Bankowi toczy się również pozew zbiorowy dotyczący klauzul waloryzacyjnych. Pozew ten został złożony w Sądzie Okręgowym w Łodzi 4 kwietnia 2016 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów reprezentujący grupę 390 osób – klientów bankowości detalicznej, którzy zawarli umowy kredytów hipotecznych waloryzowane kursem CHF.

Pozew zawiera alternatywne roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości, lub orzeczenia, że postanowienia umowy dotyczące waloryzacji są nieważne ze względu na fakt, że dopuszczają waloryzację kredytu powyżej 20% i poniżej 20% według kursu CHF z tabeli kursów walut mBanku S.A. obowiązującej w dniu zawarcia każdej z tych umów kredytowych.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2018 roku Sąd ustalił skład grupy na 1 731 osób. W dniu 19 października 2018 roku Sąd wydał wyrok, w którym oddalił wszystkie roszczenia Powoda. W ustnym uzasadnieniu Sąd podniósł, że Powód nie wykazał, że przysługuje mu interes prawny w wytaczaniu przedmiotowego powództwa a także odniósł się do kwestii ważności umów kredytowych waloryzowanych kursem CHF podkreślając, że zarówno same umowy, jak i klauzula waloryzacyjna są zgodne zarówno z obowiązującymi przepisami, jak i z zasadami współżycia społecznego. W dniu 11 stycznia 2019 roku do Banku została doręczona apelacja Powoda, na którą Bank złożył odpowiedź. W dniu 27 lutego 2020 roku odbyła się rozprawa w Sądzie Apelacyjnym w Łodzi. W dniu 9 marca 2020 roku zapadł wyrok w sprawie, w którym Sąd Apelacyjny zwrócił sprawę do ponownego rozpoznania Sądu Okręgowego. W dniu 9 czerwca 2020 roku Sąd Apelacyjny wydał na wniosek Powoda postanowienie, którym udzielił zabezpieczenia jego roszczeń poprzez zawieszenie obowiązku spłaty rat kapitałowo – odsetkowych oraz zakazanie Bankowi składania oświadczeń wzywających do zapłaty i wypowiadających umowę kredytową.

W dniu 12 stycznia 2022 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Okręgowym w Łodzi, zaś w dniu 9 lutego 2022 roku zapadł wyrok, mocą którego sąd oddalił powództwo w całości. Sąd uznał, że umowy o kredyt waloryzowany są ważne i nie ma podstaw do stwierdzenia nieważności z uwagi na to, że wprowadzono do nich mechanizm waloryzacji kursem waluty obcej. W ocenie sądu umowy mogą dalej obowiązywać również po wyeliminowaniu z nich klauzul dotyczących sposobu spłaty kredytu. Od przedmiotowego wyroku strona powodowa wniosła apelację, na którą Bank udzielił odpowiedzi. Sprawa pozostaje obecnie rozpoznawana przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku wysokość odpisów związanych z pozwem zbiorowym wyniosła 296,5 mln zł. Metodologię kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym opisano w dalszej części noty.

Informacje o najważniejszych postępowaniach sądowych dotyczących kwestii kredytów indeksowanych do CHF

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach dotyczących kredytów w CHF

W dniu 3 października 2019 roku TSUE wydał orzeczenie w trybie prejudycjalnym w sprawie kredytu indeksowanego we frankach szwajcarskich udzielonego przez jeden z krajowych banków. Celem pytań prejudycjalnych było ustalenie między innymi, czy można zastosować obowiązujący zwyczaj w sytuacji, gdy w prawie krajowym nie ma przepisu, który mógłby zastąpić klauzulę dotyczącą kursu walutowego uznaną za abuzywną. Zgodnie z orzeczeniem TSUE kwestię abuzywności będą rozstrzygać polskie sądy. TSUE nie odniósł się do tej kwestii. TSUE nie zdecydował też ostatecznie w sprawie konsekwencji uznania klauzuli dotyczącej kursu walutowego za abuzywną przez sąd krajowy, wskazując jednak, że możliwość dalszego wykonywania umowy kredytu w PLN oprocentowanego stawką LIBOR wydaje się wątpliwa. W przypadku uznania klauzuli kursowej za abuzywną krajowy sąd ma zdecydować, czy umowa może być nadal wykonywana, czy też należy stwierdzić nieważność umowy, biorąc pod uwagę wolę klienta, jak i skutki nieważności dla klienta. TSUE zgodził się na stosowanie normy dyspozytywnej jeśli uznanie umowy za nieważną miało by niekorzystny skutek dla klienta. Nie zgodził się natomiast na stosowanie przepisów o charakterze ogólnym, odwołujących się do zwyczaju czy zasad słuszności.

W październiku 2020 roku w dwóch indywidualnych sprawach toczących się przeciwko mBankowi zostały skierowane pytania prejudycjalne do TSUE. Pytanie prejudycjalne w pierwszej sprawie ma na celu określenie momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia w przypadku roszczeń konsumentów z tytułu nienależnego świadczenia. Pytanie prejudycjalne w drugiej sprawie zmierza do ustalenia, czy w przypadku uznania klauzuli walutowej za abuzywną możliwe jest zastosowanie w jej miejsce przepisu kodeksu cywilnego odwołującego się do średniego kursu NBP. W dniu 17 marca 2022 roku nastąpiło wysłuchanie stron przed Trybunałem Sprawiedliwości UE. Swoje stanowisko przedstawiły strony, Polska, Komisja Europejska, Hiszpania oraz Finlandia. W dniu 8 września 2022 roku TSUE wydał orzeczenie podtrzymujące

swoją dotychczasową linię orzeczniczą. Trybunał po raz kolejny potwierdził, że bieg terminu przedawnienia roszczeń konsumenta o zwrot kwot nienależnie wypłaconych na podstawie nieuczciwego postanowienia umownego rozpoczyna się od momentu, w którym konsument wie lub powinien był wiedzieć o nieuczciwości postanowienia umownego. Trybunał powtórzył również, że zastosowanie normy uzupełniającej jest możliwe tylko wtedy, gdy unieważnienie umowy jest niekorzystne dla kredytobiorcy i kredytobiorca zgadza się na zastosowanie tej normy. Automatyczne stosowanie (niezależnie od zgody konsumenta) mogłoby dotyczyć jedynie postanowienia, które zostało wprowadzone przez ustawodawcę krajowego w celu wyeliminowania abuzywności, jeżeli takie postanowienie przywracałoby równowagę stron. Trybunał Sprawiedliwości po raz kolejny podkreślił też, że celem dyrektywy 93/13 nie jest unieważnienie wszystkich umów zawierających nieuczciwe warunki.

W dniu 29 kwietnia 2021 roku Trybunał Sprawiedliwości UE wydał wyrok w sprawie C-19/20. Zgodnie z tym wyrokiem, jeżeli nieuczciwy (abuzywny) charakter postanowienia umownego prowadzi do unieważnienia umowy, Sąd nie powinien stwierdzić nieważności umowy dopóki nie poinformuje konsumenta w sposób obiektywny i wyczerpujący o skutkach prawnych, jakie może spowodować unieważnienie takiej umowy (niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika) oraz dopóki nie umożliwi konsumentowi wyrażenia swobodnej i świadomej zgody na kwestionowane postanowienie i dalsze trwanie umowy.

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2021 roku zostało skierowane kolejne pytanie do TSUE (C-520/21), przedmiotem którego jest ustalenie, czy w przypadku unieważnienia umowy kredytowej strony, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, mogą domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub waloryzacji świadczenia. Rozprawa przed TSUE miała miejsce 12 października 2022 roku. W dniu 16 lutego 2023 roku została przedstawiona opinia Rzecznika Generalnego, co opisano w Nocie 47 Zdarzenia po dniu bilansowym. Wyrok spodziewany jest w drugiej połowie 2023 roku.

W dniu 18 listopada 2021 roku Trybunał Sprawiedliwości UE wydał wyrok w sprawie C-212/20, w treści którego ocenił, że zgodnie z przepisami Dyrektywy 93/13 treść tzw. klauzuli spreadowej powinna (na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów) umożliwić właściwie poinformowanemu, dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty, w taki sposób, by konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs stosowany przez przedsiębiorcę. Ponadto TSUE ocenił, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie dokonania wykładni niedozwolonego warunku umownego w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru.

W styczniu 2022 roku zostały skierowane kolejne pytania prejudycjalne do TSUE w trzech sprawach toczących się przeciwko mBankowi. Pytanie w pierwszej sprawie zmierza do ustalenia czy jeśli zachodzą podstawy zarówno do ustalenia nieważności bezwzględnej umowy, jak i do uznania umowy za nieważną (bezskuteczną) ze względu na klauzule abuzywne w niej zawarte, to sąd powinien ustalić bezwzględną nieważność, czy też decyzja o wyborze sankcji należy do konsumenta. Pytania w drugiej sprawie dotyczą skutków wpisu do rejestru klauzul abuzywnych, możliwości spłaty kredytu od początku w walucie obcej oraz kwestii informowania o ryzyku kursowym konsumenta posiadającego wiedzę w tym zakresie. W trzeciej ze spraw pytania dotyczą roszczeń za korzystanie z kapitału oraz skutków oświadczenia konsumenta w przedmiocie braku zgody na utrzymanie w mocy abuzywnego postanowienia w odniesieniu do bezskuteczności umowy, rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku i odsetek ustawowych. Pytanie pozostaje po części zbieżne z pytaniem prejudycjalnym innego banku prowadzonym przed TSUE w sprawie C-520/21. Bank prezentuje stanowisko zbieżne z dotychczasowymi stanowiskami KNF i NBP opowiadającymi się za zasadnością formułowania tego typu roszczeń. TSUE nadał bieg tylko sprawie drugiej i trzeciej, w których Bank złożył 15 sierpnia 2022 roku swoje stanowiska.

Uchwały Sądu Najwyższego dotyczące kredytów w CHF

W dniu 29 stycznia 2021 roku został złożony do Sądu Najwyższego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wniosek o podjęcie uchwały. Pełna Izba Cywilna Sądu Najwyższego miała rozstrzygnąć, czy postanowienia abuzywne mogą zostać zastąpione przepisami prawa cywilnego lub zwyczajem, czy możliwe jest utrzymanie kredytu indeksowanego/denominowanego jako kredytu złotowego z oprocentowaniem opartym na stawce LIBOR, czy w przypadku nieważności kredytu w CHF zastosowanie znajdzie teoria salda czy teoria dwóch kondycji, od jakiego momentu rozpoczyna się bieg przedawnienia w przypadku roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu oraz czy banki i konsumenci mogą otrzymać wynagrodzenie za korzystanie z ich środków przez drugą stronę. Nie bez znaczenia dla kształtu rezerwy pozostaje także brak linii orzeczniczej zarówno krajowej, jak i TSUE w zakresie wynagrodzenia za korzystanie z kapitału. Stanowisko prezentowane przez banki zostało wzmocnione opiniami UKNF i NBP złożonymi do sprawy III CZP 25/22 (III CZP 11/21), opowiadającymi się za przyznaniem bankom prawa do takiego wynagrodzenia. Tym samym roszczenia banków w tym zakresie należy uznać za co najmniej uprawdopodobnione.

W tej sprawie odbyło się jedno posiedzenie, podczas którego Sąd Najwyższy zdecydował o wystąpieniu do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Praw Dziecka, NBP i KNF o zajęcie stanowiska. Stanowiska tych organów zostały złożone.

Na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 września 2021 roku Sąd Najwyższy na podstawie artykułu 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej postanowił zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z trzema pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi problematyki powoływania sędziów w Rzeczypospolitej Polskiej. Orzeczenie w sprawie odpowiedzi na pytania zadane przez I Prezesa Sądu Najwyższego nie zapadło.

W dniu 16 lutego 2021 roku w sprawie o sygnaturze akt III CZP 11/20 zapadła uchwała, w której SN opowiedział się za teorią dwóch kondykcji w razie uznania umowy kredytowej za nieważną. Jednocześnie SN wskazał w pisemnym uzasadnieniu, że zagrożeniom związanym z niewypłacalnością jednego z obustronnie wzbogaconych zapobiega w znacznej mierze prawo zatrzymania otrzymanego świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot.

W dniu 7 maja 2021 roku (III CZP 6/21) została wydana uchwała 7 Sędziów SN, o mocy zasady prawnej, w której przesądzono, że:

- niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 Kodeksu Cywilnego) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną;
- jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 Kodeksu Cywilnego). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W pisemnym uzasadnieniu SN potwierdził swoje wcześniejsze stanowiska co do stosowania teorii dwóch kondykcji oraz kwestii liczenia biegu terminu przedawnienia roszczeń kredytodawcy w przypadku niemożności utrzymania umowy w mocy po wyeliminowaniu z niej postanowień abuzywnych. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ze względu na przyznaną konsumentowi możliwość podjęcia wiążącej decyzji co do sanowania niedozwolonej klauzuli i co do zaakceptowania konsekwencji całkowitej nieważności umowy, należy uznać, iż co do zasady termin przedawnienia tych roszczeń może rozpocząć bieg dopiero po podjęciu przez konsumenta wiążącej decyzji w tym względzie. Dopiero wtedy zdaniem SN można uznać, że brak podstawy prawnej świadczenia stał się definitywny (podobnie jak w przypadku *condictio causa finita*), a strony mogły zażądać skutecznie zwrotu nienależnego świadczenia. Oznacza to w szczególności, że konsument nie może zakładać, iż roszczenie banku uległo przedawnieniu w terminie liczonym tak, jakby wezwanie do zwrotu udostępnionego kredytu było możliwe już w dniu jego udostępnienia. Uzasadniając uchwałę, SN potwierdził ponadto, że w celu uniknięcia zagrożeń związanych z niewypłacalnością kredytobiorcy, kredytodawca może skorzystać z przewidzianego w art. 497 w zw. z art. 496 Kodeksu Cywilnego prawa zatrzymania, chroniąc w ten sposób swoje roszczenie o zwrot wykorzystanego kapitału, gdyż obowiązek jego zwrotu jest - w relacji do obowiązku oddania środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy - czymś więcej niż zobowiązaniem do świadczenia wzajemnego.

W dniu 6 lipca 2021 roku Izba Cywilna Sądu Najwyższego odmówiła podjęcia uchwały dotyczącej kredytów indeksowanych we frankach szwajcarskich. Sąd Najwyższy wskazał, że kwestia, czy należy stosować teorię salda, czy teorię dwóch kondykcji, została już rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego, m.in. uchwałą 7 sędziów z dnia 7 maja 2021 roku (III CZP 6/21), a wcześniej w uchwale z dnia 16 lutego 2021 roku (III CZP 11/20).

W dniu 29 lipca 2021 roku Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów przedstawił zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi 7 sędziów Sądu Najwyższego, sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie czy w przypadku uznania za nieważną umowy kredytu udzielonego w walucie polskiej, indeksowanego do waluty obcej, spłaconego przez kredytobiorców, kwotę ewentualnego wzbogacenia kredytodawcy należy wyliczyć uwzględniając wyłącznie nominalną wysokość rat kredytu, czy też należy uwzględnić oprocentowanie rat według stopy referencyjnej właściwej dla kredytów indeksowanych do waluty obcej albo właściwej dla kredytów złotych. Termin rozpoznania zagadnienia początkowo wyznaczony na 8 listopada 2021 roku, został zdjęty z wokandy, zmieniony został także sędzia sprawozdawca.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę (III CZP 40/22) w której wskazał, że w sporach z konsumentami przepis art. 385(1) k.c. stanowią *lex specialis* względem art. 353(1) k.c. W konsekwencji, gdy zachodzą przesłanki do zastosowania obu wyżej wymienionych norm prawnych, sąd powinien zastosować sankcję bezskuteczności postanowienia umownego, nie orzekając jego nieważności na zasadach ogólnych.

Propozycja Przewodniczącego KNF

Ogólne założenia propozycji Przewodniczącego KNF dotyczącej przewalutowania kredytów walutowych na PLN zostały ogłoszone w grudniu 2020 roku. Propozycja Przewodniczącego zakłada, że kredyt indeksowany/denominowany do waluty obcej (CHF/EUR/USD) zostałby zmieniony tak, jakby od początku był kredytem w PLN oprocentowanym stawką WIBOR 3M powiększoną o marżę stosowaną historycznie dla tego typu kredytów.

Bank dokonał analizy kosztów, jakie musiałyby ponieść we wskazanym scenariuszu, jako suma różnic pomiędzy aktualnymi saldami kredytów indeksowanych/denominowanych do waluty obcej (CHF/EUR/USD) a odpowiadającymi im hipotetycznymi saldami kredytów w PLN opartymi o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę kredytów w PLN udzielanych w tym samym czasie i na ten sam okres co kredyt indeksowany/denominowany do walut obcych (CHF/EUR/USD).

Hipotetyczne salda kredytów w PLN uwzględniają w swoim harmonogramie różnice względem rzeczywistych spłat kredytów indeksowanych/denominowanych do walut obcych (CHF/EUR/USD) korygując wartość kapitału pozostałego do spłaty według schematu przekazanego przez KNF.

Szacowany potencjalny wpływ realizacji planu konwersji na mBank, obliczony na dzień 31 grudnia 2022 roku, wyniósłby 5,4 mld zł w przypadku konwersji portfela aktywnego indeksowanego/denominowanego do CHF (dane nieaudytowane). Szczegółowe założenia do oszacowania tego wpływu zostały przyjęte na podstawie ankiety KNF z dnia 27 stycznia 2021 roku. Propozycja Przewodniczącego KNF zakłada, że tylko aktywny portfel będzie podlegał konwersji.

Program ugód

W dniu 26 września 2022 roku Bank podjął decyzję o rozpoczęciu programu ugód dla kredytobiorców, którzy posiadają aktywny kredyt indeksowany do CHF, włączając w to kredytobiorców będących w sporze sądowym z Bankiem.

Przedstawiana oferta oparta jest na dwóch podstawowych założeniach: (i) wyeliminowanie ponoszonego przez klienta ryzyka zmiany kursu walutowego CHF/PLN oraz (ii) ograniczenie ryzyka zmiany oprocentowania. Propozycja ugody polega na konwersji kredytu z franka szwajcarskiego na złote polskie, z jednoczesnym umorzeniem części zadłużenia pozostałego do spłaty. Poziom umorzenia będzie przedmiotem indywidualnych negocjacji z klientami. Bank będzie również zwracał składki ubezpieczenia niskiego wkładu własnego przez umorzenie kapitału równego sumie pobranych od klienta składek.

Po konwersji kredytu na złoty klient będzie mógł zdecydować, jakie oprocentowanie wybiera: okresowo stałe czy zmienne. Bank stosuje preferencyjne oprocentowanie kredytu po konwersji dla klientów, którzy zawrą ugodę. Decydując się na zawarcie ugody z Bankiem klient zyska obniżenie kwoty kredytu pozostałej do spłaty, wyeliminuje ryzyko walutowe oraz na skutek oferowanego preferencyjnego oprocentowania i możliwości wyboru okresowo stałego oprocentowania zminimalizuje ryzyko zmiany stopy oprocentowania. Ugody zawierane będą w trybie pozasądowym, aczkolwiek każdemu klientowi, który wyrazi taką wolę, Bank umożliwi zawarcie ugody przy sądzie polubownym.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank zawarł łącznie 1 886 ugód (na dzień 31 grudnia 2021 roku: 33 ugody).

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF oraz programu ugód

Bank ujmuje wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz programu ugód oferowanych kredytobiorcom w CHF zgodnie z:

- MSSF 9 "Instrumenty finansowe" w odniesieniu do kredytów aktywnych, w tym kredytów aktywnych objętych pozwem zbiorowym, oraz programu ugód, i
- MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe" w odniesieniu do spłaconych kredytów.

Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe dla klientów, które są przedmiotem postępowań sądowych, objęte są zakresem MSSF 9. Zgodnie z MSSF 9 kredyty te wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Roszczenia prawne zgłaszane przez kredytobiorców, w tym roszczenia z tytułu nieważności umów, mają wpływ na oszacowanie przez Bank oczekiwanego okresu kredytowania oraz oczekiwanych przez Bank przepływów pieniężnych. W szczególności Bank bierze pod uwagę ryzyko, że pozostały okres kredytowania może być krótszy niż wynikający z umowy lub Bank może nie otrzymać części przepływów umownych, a w przypadku orzeczenia przez sąd nieważności umowy Bank może być zmuszony do zwrotu kredytobiorcom otrzymanych nienależnych świadczeń. Dodatkowo, ewentualne ugody oferowane przez Bank kredytobiorcom (także tym, którzy dotychczas nie występowali z roszczeniami prawnymi) również

mogą mieć wpływ na wysokość i terminy oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z tych kredytów.

W związku z tym w opinii Banku właściwym sposobem ujęcia wpływu ryzyka prawnego w odniesieniu do kredytów aktywnych oraz oczekiwanego wpływu programu ugód oferowanych kredytobiorcom jest aktualizacja szacunków przepływów pieniężnych związanych z kredytami i zmniejszenie wartości bilansowej brutto tych kredytów zgodnie z MSSF 9 paragraf B5.4.6.

W odniesieniu do spłaconych kredytów oraz kredytów, dla których wyliczona korekta przepływów pieniężnych jest wyższa niż wartość bilansowa, Bank rozpoznaje rezerwy na sprawy sądowe zgodnie z MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe".

Zgodnie z MSR 37 kwota stanowiąca rezerwę powinna odzwierciedlać najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku jest kwota, jaką zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami Bank zapłaciłby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w celu przeniesienia go na stronę trzecią na ten sam dzień. Kwota ta jest dyskontowana na dzień bilansowy.

W przypadku kredytów spłaconych nie istnieją aktywa, które mogłyby zostać skorygowane, dlatego też wszelkie potencjalne zobowiązania wynikające z ryzyka prawnego są ujmowane zgodnie z MSR 37. W przypadku kredytów spłaconych rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, a przy szacunkowym określaniu kwoty obowiązku Bank stosuje metodę „wartości oczekiwanej”, która uwzględnia wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa.

Powyższe szacunki są dokonywane na drodze osądu, biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia dotyczące podobnych spraw oraz opinie niezależnych ekspertów. Bank bierze pod uwagę wszelkie dodatkowe dowody powstałe w wyniku zdarzeń następujących po dniu bilansowym.

Metodologia kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami w CHF oraz programu ugód została opisana w dalszej części noty.

Wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich oraz programem ugód

Metodyka zastosowana do obliczenia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich oraz programem ugód oparta jest na obserwacjach historycznych oraz, z uwagi na brak danych rynkowych i brak ujednoliconej linii orzeczniczej, częściowo na założeniach eksperckich, które są wysoce subiektywne i mają szeroki zakres możliwych wartości. Możliwe jest, że w przyszłości wpływ ten będzie musiał zostać istotnie korygowany, szczególnie że ważne parametry wykorzystywane w obliczeniach są istotnie współzależne.

Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi (pозwami indywidualnymi oraz pozwem zbiorowym) dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich oraz programem ugód uwzględniony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2022	31.12.2021
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów oraz programu ugód związanego z kredytami aktywnymi ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	5 752 732	3 785 097
Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z pozwów indywidualnych oraz pozwu zbiorowego związanego z kredytami spłaconymi oraz kredytami aktywnymi o niskiej wartości ujęty jako rezerwy na sprawy sporne	709 187	348 476
Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich	6 461 919	4 133 573

Łączne koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi ujęte w rachunku zysków i strat w 2022 roku wyniosły 3 112,3 mln zł (w roku 2021 roku: 2 758,1 mln zł). Najistotniejszymi czynnikami wpływającymi na te koszty w 2022 roku był wzrost wpływu ryzyka prawnego związanego z pozwami indywidualnymi, który głównie wynikał ze zmiany rozkładu oczekiwanych scenariuszy orzeczeń sądowych na skutek przyjęcia w modelu obserwacji historycznych, wzrostu prognozowanej liczby kredytobiorców, którzy w przyszłości złożą pozew przeciwko Bankowi oraz wzrostu kosztu programu ugód na skutek podjętej we wrześniu 2022 roku przez Bank decyzji o rozpoczęciu programu ugód.

Metodyka kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi

Metodyka kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi dotyczącymi zarówno aktywnych, jak i spłaconych kredytów stosowana przez Bank jest uzależniona od wielu założeń, które uwzględniają dane historyczne skorygowane o oczekiwania Banku co do przyszłości. Najważniejszymi założeniami są: oczekiwana populacja kredytobiorców, którzy wniosą pozew przeciwko Bankowi, rozkład oczekiwanych wyroków sądowych oraz wynikająca z nich strata jaką poniesie Bank, a także poziom akceptacji ugód.

Oczekiwana populacja kredytobiorców, która złoży pozew

Populacja kredytobiorców, którzy złożą pozew przeciwko Bankowi została zaprognozowana przy użyciu metod statystycznych w okresie całego pozostałego życia portfela w oparciu o historię spraw sądowych Banku i zakłada dalszy napływ nowych spraw. Bank zakłada, że zjawisko napływu pozwów będzie istotne do końca 2026 roku. Ponadto Bank zakłada, że zdecydowana większość prognozowanych spraw zostanie wniesiona do końca 2024 roku, a następnie ich liczba spadnie w związku z oczekiwanym ujednoliceniem linii orzeczniczej.

Dla celów wyliczenia wpływu ryzyka prawnego mBank zakłada, że około 38% kredytobiorców frankowych, tj. 31 tys. kredytobiorców, w tym około 27 tys. kredytobiorców posiadających kredyty aktywne (stanowiących około 61% kredytobiorców posiadających kredyty aktywne) oraz około 4 tys. kredytobiorców posiadających kredyty spłacone (stanowiących około 11% kredytobiorców posiadających kredyty spłacone) złożyło lub ma intencję złożenia pozwu przeciwko Bankowi (31 grudnia 2021 roku: 27%, tj. 23 tys. kredytobiorców). Jednocześnie Bank zakłada, że część z tych kredytobiorców zawrze ugodę. Założenie to, ze względu na znaczną niepewność prawną dotyczącą spraw związanych z CHF, jak również inne czynniki zewnętrzne, które mogą wpływać na preferencje klientów co do składania pozwów, jest wysoce subiektywne i może podlegać korekcie w przyszłości. Gdyby dodatkowy 1% kredytobiorców (zarówno posiadających aktywny kredyt w CHF, jak i kredytobiorców, którzy już spłacili kredyt w CHF) wystąpił z pozwem przeciwko Bankowi, to łączna kwota wpływu ryzyka prawnego wzrosłaby o około 63,8 mln zł (przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych) w porównaniu do kwoty wykazanej na dzień 31 grudnia 2022 roku, z czego 55,7 mln zł pomniejszyłoby wartość bilansową brutto kredytów, a 8,1 mln zł powiększyłoby rezerwę na sprawy sporne.

Bank szacuje, że 26,2% kredytobiorców posiadających aktywne kredyty indeksowane do CHF nie zdecyduje się w przyszłości na wystąpienie przeciwko Bankowi na drogę sądową oraz nie zawrze z Bankiem ugody oraz że 87,5% kredytobiorców, którzy spłacili już kredyty nie złoży w przyszłości pozwu. W ocenie Banku wpływ na to będą miały następujące czynniki: oczekiwania klientów co do przyszłych zmian kursu CHF/PLN, oczekiwania klientów co do przyszłych kosztów kredytów w PLN, zmiany w orzecznictwie w sprawach kredytów w CHF, rozwiązania podatkowe dotyczące ugód, koszty oraz czas trwania postępowań sądowych, czynniki indywidualne (w szczególności okres spłaty kredytu i aktualna wysokość zadłużenia). Nie jest to wartość szacowana bezpośrednio, a wynik różnicy pomiędzy oszacowaniem populacji klientów będących już w sporze z Bankiem bądź mających taką intencję oraz oszacowaniem populacji klientów, którzy zdecydują się zawrzeć ugodę a liczbą klientów posiadających aktywną umowę kredytową w CHF.

Rozkład oczekiwanych wyroków sądowych

Prognozowany rozkład oczekiwanych wyroków sądowych został oparty na prawomocnych wyrokach, jakie zapadły w sprawach przeciwko Bankowi począwszy od 2020 roku. Ponieważ obecnie nadal nie ma jednolitej linii orzeczeń wydawanych przez sądy w takich przypadkach, Bank wziął pod uwagę trzy możliwe scenariusze zakończenia postępowania sądowego: (i) umowa pozostaje ważna, ale wyeliminowany zostaje mechanizm indeksacji, który przekształca kredyt indeksowany do CHF w kredyt złotowy oprocentowany według stopy procentowej dla kredytu indeksowanego do CHF, (ii) umowa jest nieważna w całości, gdyż usunięcie klauzuli kursowej byłoby zbyt daleko idącą zmianą (przy założeniu, że klauzula ta określa główny przedmiot umowy) oraz (iii) oddalenie powództwa. W scenariuszu (ii) Bank bierze pod uwagę dwie wersje unieważnienia, przy założeniu, że strony rozliczają się w formule zbliżonej do rozliczenia na bazie netto. Pierwsza wersja zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu wypłaconego kapitału wraz z wynagrodzeniem za korzystanie z niego, a druga zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu kapitału bez wynagrodzenia. Bank przyjął prawdopodobieństwo zwrotu kapitału z wynagrodzeniem na poziomie 70%. W przypadku zmiany prawdopodobieństwa zwrotu kapitału z wynagrodzeniem o +/- 1 punkt procentowy, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, łączna kwota wpływu ryzyka prawnego zmieniłaby się o +/- 18,2 mln zł, z czego 16,3 mln zł zmieniłoby wartość bilansową brutto kredytów, a 1,9 mln zł rezerwę na sprawy sporne.

Każdy z tych scenariuszy jest związany z innym poziomem przewidywanych strat dla Banku. Na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank przyjął prawdopodobieństwo wystąpienia straty na poziomie 95% (na dzień 31 grudnia 2021 roku: 50%). W przypadku zmiany prawdopodobieństwa wystąpienia straty o +/- 1 punkt procentowy, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, łączna kwota wpływu ryzyka

prawnego zmieniłaby się o +/- 51,8 mln zł, z czego 46,6 mln zł zmieniłoby wartość bilansową brutto kredytów, a 5,2 mln zł rezerwę na sprawy sporne.

Prawdopodobieństwo akceptacji ugód

Ponieważ na rynku brak jest obecnie wystarczająco wiarygodnych i kompletnych danych, które pozwoliłyby Bankowi na jednoznaczne szacunki dotyczące poziomów akceptacji ugód w sprawach frankowych, Bank przyjął prawdopodobieństwo akceptacji ugód bazując częściowo na dostępnych danych rynkowych, wynikach zakończonego pilotażu programu ugodowego przeprowadzonego przez Bank w 2021 i 2022 roku oraz w oparciu o własne prognozy.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank przyjął prawdopodobieństwo akceptacji ugód całego portfela aktywnego na poziomie 32% (na dzień 31 grudnia 2021 roku 34%).

W przypadku zmiany prawdopodobieństwa akceptacji ugód o +/- 1 punkt procentowy, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, łączna kwota wpływu ryzyka prawnego zmieniłaby się o +/- 12,1 mln zł. Kwota ta zmieniłaby wartość bilansową brutto kredytów.

Metodyka kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym

W celu kalkulacji kosztów ryzyka prawnego związanego z pozwem zbiorowym zastosowano opisaną powyżej metodologię kalkulacji wpływu ryzyka prawnego związanego z indywidualnymi sprawami sądowymi, którą zastosowano dla populacji objętej pozwem zbiorowym. Zastosowany rozkład orzeczeń sądowych jest taki sam jak w przypadku spraw indywidualnych.

35. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Banku obejmują zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania.

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Bank zobowiązany będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

31.12.2022	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	31 900 434	674 689	74 062	2 899	40 368	14 026	24 276	445
Gwarancje i inne produkty finansowe	7 851 769	460 520	266 455	2 203	42 040	1 084	219 228	(1 597)

31.12.2021	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	30 580 113	424 899	50 803	8 910	50 339	14 576	24 555	1 166
Gwarancje i inne produkty finansowe	6 998 437	245 546	309 900	2 523	35 692	1 153	225 860	(1 507)
Pozostałe zobowiązania	2 541	-	-	-	-	-	-	-

Pozabilansowe zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania oraz rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2022	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
1	4 756 152	1 847	-	-	4 757 999
2	13 852 028	59 227	-	2	13 911 257
3	10 039 077	370 674	-	279	10 410 030
4	7 608 704	338 620	-	277	7 947 601
5	2 716 126	267 307	-	125	2 983 558
6	12 319	14 506	-	2	26 827
7	518 010	83 028	-	14	601 052
8	249 787	-	-	-	249 787
default	-	-	340 517	4 403	344 920
Wartość nominalna, razem	39 752 203	1 135 209	340 517	5 102	41 233 031
Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
Rezerwy, razem	82 408	15 110	243 504	(1 152)	339 870

31.12.2021	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
1	4 567 782	179	-	-	4 567 961
2	15 150 398	3 588	-	106	15 154 092
3	7 759 022	17 593	-	273	7 776 888
4	6 616 466	243 531	-	201	6 860 198
5	2 563 566	279 699	-	95	2 843 360
6	17 287	22 112	-	4	39 403
7	649 278	103 743	-	4	753 025
8	257 292	-	-	-	257 292
default	-	-	360 703	10 750	371 453
Wartość nominalna, razem	37 581 091	670 445	360 703	11 433	38 623 672
Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9					
Rezerwy, razem	86 031	15 729	250 415	(341)	351 834

System ratingowy został przedstawiony w Nocie 3.3.4.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Bank oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Bank na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku.

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie umownej daty zapadalności.

31.12.2022	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	28 917 511	16 207 207	5 313 462	50 438 180
Zobowiązania udzielone	25 767 569	11 141 741	4 323 721	41 233 031
Finansowe	21 806 985	8 124 517	2 720 582	32 652 084
- zobowiązania do udzielenia kredytu	21 806 985	8 124 517	2 720 582	32 652 084
Gwarancje i inne produkty finansowe	3 960 584	3 017 224	1 603 139	8 580 947
- gwarancje i akredytywy stand by	3 960 584	3 017 224	1 603 139	8 580 947
Zobowiązania otrzymane	3 149 942	5 065 466	989 741	9 205 149
Finansowe	476 790	-	-	476 790
Gwarancyjne	2 673 152	5 065 466	989 741	8 728 359
Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	275 788 770	403 855 792	42 014 001	721 658 563
Instrumenty pochodne na stopę procentową	158 128 185	388 474 304	41 921 183	588 523 672
Walutowe instrumenty pochodne	112 626 393	14 604 013	41 818	127 272 224
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	5 034 192	777 475	51 000	5 862 667
Pozycje pozabilansowe razem	304 706 281	420 062 999	47 327 463	772 096 743

31.12.2021	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	27 864 414	13 716 685	5 170 155	46 751 254
Zobowiązania udzielone	23 440 287	10 398 850	4 784 535	38 623 672
Finansowe	20 182 907	7 525 067	3 356 751	31 064 725
- zobowiązania do udzielenia kredytu	20 182 907	7 525 067	3 356 751	31 064 725
Gwarancje i inne produkty finansowe	3 254 839	2 873 783	1 427 784	7 556 406
- gwarancje i akredytywy stand by	3 254 839	2 873 783	1 427 784	7 556 406
Pozostałe zobowiązania	2 541	-	-	2 541
Zobowiązania otrzymane	4 424 127	3 317 835	385 620	8 127 582
Finansowe	464 840	-	-	464 840
Gwarancyjne	3 959 287	3 317 835	385 620	7 662 742
Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	313 428 962	452 048 970	49 824 400	815 302 332
Instrumenty pochodne na stopę procentową	199 338 323	429 996 786	48 872 035	678 207 144
Walutowe instrumenty pochodne	107 205 767	21 934 729	917 185	130 057 681
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	6 884 872	117 455	35 180	7 037 507
Pozycje pozabilansowe razem	341 293 376	465 765 655	54 994 555	862 053 586

Wartości bilansowe instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 19.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zobowiązania otrzymane przez Bank wyniosły 9 205 149 tys. zł i dotyczyły głównie otrzymanych gwarancji stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów i pożyczek (31 grudnia 2021 roku: 8 127 582 tys. zł).

36. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być również złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Banku kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy/sell back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell/buy back).

Ponadto Bank przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takimi jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Banku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Banku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2022	Aktywa			Wartość godziwa zabezpieczenia przyjętego w formie papierów wartościowych związanych z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Dłużne papiery wartościowe (Nota 19, 20, 21 i 22), w tym:	55 744 730	3 502 884	47 885 585	9 310 924	562 338	8 748 586	56 634 171
- Bony pieniężne NBP	17 083 666	-	17 083 666	-	-	-	17 083 666
- Papiery skarbowe	28 383 378	2 045 372	26 338 006	9 310 924	562 338	8 748 586	35 086 592
- Listy zastawne	1 831 663	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	8 446 023	1 457 512	4 463 913	-	-	-	4 463 913
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 22)	933 415	933 415	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	147 297 633	-	-	-	-	-	-
Razem	203 975 778	4 436 299	47 885 585	9 310 924	562 338	8 748 586	56 634 171

31.12.2021	Aktywa			Wartość godziwa zabezpieczenia przyjętego w formie papierów wartościowych związanych z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Dłużne papiery wartościowe (Nota 19, 20, 21 i 22), w tym:	53 359 531	2 649 157	48 199 334	5 941 696	128 964	5 812 732	54 012 066
- Bony pieniężne NBP	8 495 243	-	8 495 243	-	-	-	8 495 243
- Papiery skarbowe	36 234 523	2 079 126	34 155 397	5 941 696	128 964	5 812 732	39 968 129
- Listy zastawne	1 055 151	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	7 574 614	570 031	5 548 694	-	-	-	5 548 694
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 22)	974 889	974 889	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	136 373 888	-	-	-	-	-	-
Razem	190 708 308	3 624 046	48 199 334	5 941 696	128 964	5 812 732	54 012 066

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell/buy back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Banku z tytułu kredytów otrzymanych z EBI, zabezpieczenie z tytułu depozytu przyjętego od klienta oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG i zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na rzecz funduszu gwarancyjnego i funduszu przymusowej restrukturyzacji BFG.

37. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 42 433 495 sztuk (31 grudnia 2021 roku: 42 384 884 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2022 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 989 000	39 956 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	11 000	44 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
zwykłe na okaziciela	-	-	41 203	164 812	w całości opłacone gotówką	2016
zwykłe na okaziciela	-	-	31 995	127 980	w całości opłacone gotówką	2017
zwykłe na okaziciela	-	-	24 860	99 440	w całości opłacone gotówką	2018
zwykłe na okaziciela	-	-	13 385	53 540	w całości opłacone gotówką	2019
zwykłe na okaziciela	-	-	16 673	66 692	w całości opłacone gotówką	2020
zwykłe na okaziciela	-	-	17 844	71 376	w całości opłacone gotówką	2021
zwykłe na okaziciela	-	-	48 611	194 444	w całości opłacone gotówką	2022
Liczba akcji, razem			42 433 495			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				169 733 980		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		4				

* Stan akcji na dzień bilansowy

W 2022 roku Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji 48 611 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2022 roku o kwotę 194 444 zł.

Akcjonariuszami, którzy na dzień 31 grudnia 2022 roku posiadali ponad 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A., byli:

- Commerzbank AG, który posiadał 29 352 897 akcji, które stanowiły 69,17% ogólnej liczby akcji w kapitale zakładowym mBanku i uprawniali do wykonywania 29 352 897 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku,
- PTE Allianz Polska S.A., które posiadało 2 148 729 akcji, które stanowiły 5,06% ogólnej liczby akcji w kapitale zakładowym mBanku i uprawniali do wykonywania 2 148 729 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku.

Zmiany w strukturze własności znaczących pakietów akcji Banku.

W dniu 5 stycznia 2023 roku Bank otrzymał od Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Allianz Polska S.A. (PTE Allianz Polska S.A.) zawiadomienie o zwiększeniu udziału funduszy zarządzanych przez PTE Allianz Polska S.A. w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A. powyżej 5% w wyniku połączenia w dniu 30 grudnia 2022 roku ze spółką Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander S.A.

W wyniku tej transakcji fundusze zarządzane przez PTE Allianz Polska S.A. posiadały łącznie 2 148 729 akcji mBanku S.A., co stanowiło 5,06% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 148 729 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

38. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2022 roku i w 2021 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 43.

39. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2022	31.12.2021
Pozostały kapitał zapasowy	8 001 299	9 216 652
Pozostałe kapitały rezerwowe	36 012	33 979
Fundusz ogólnego ryzyka	1 115 143	1 115 143
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	2 098 482	2 098 482
Wynik roku bieżącego	(696 724)	(1 215 353)
Zyski zatrzymane, razem	10 554 212	11 248 903

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto Banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego Banku.

Dodatkowo Bank przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

40. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2022	31.12.2021
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	8 635	2 506
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	30 068	34 267
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(21 433)	(31 761)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(695 611)	(495 965)
Niezrealizowane zyski	16 637	-
Niezrealizowane straty	(875 416)	(612 303)
Podatek odroczony	163 168	116 338
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(874 758)	(956 540)
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	25 090	11 503
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(1 024 866)	(1 099 039)
Podatek odroczony	125 018	130 996
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(7 140)	(10 619)
Zyski aktuarialne	1 376	1 024
Straty aktuarialne	(10 191)	(14 134)
Podatek odroczony	1 675	2 491
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	(104 356)	(11 842)
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek zależnych i stowarzyszonych	(104 356)	(11 842)
Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	11 436	11 436
Zyski z przeklasyfikowania do nieruchomości inwestycyjnych	14 118	14 118
Podatek odroczony	(2 682)	(2 682)
Inne pozycje kapitału własnego razem	(1 661 794)	(1 461 024)

41. Dywidenda na akcję

W dniu 31 marca 2022 roku XXXV Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty za rok 2021. Poniesioną w 2021 roku stratę netto mBanku S.A. w kwocie 1 215 353 334,02 złotych pokryto z kapitału zapasowego Banku. Walne Zgromadzenie mBanku S.A. postanowiło również nie dokonywać podziału niepodzielonego zysku z lat ubiegłych w kwocie 2 098 480 869,01 złotych.

42. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych**Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych**

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2022	31.12.2021
Kasa i operacje z bankiem centralnym (Nota 18)	15 906 492	12 087 608
Należności od banków (Nota 22)	213 809	335 348
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	16 120 301	12 422 956

Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianą stanu wynikającą z sald bilansowych a zmianą stanu wykazaną w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(4 197 954)	(349 072)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	154 510	-
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(121 539)	69 514
Zmiana stanu należności od banków, razem	(4 164 983)	(279 558)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, pochodne instrumenty zabezpieczające oraz zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(561 232)	(462 481)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(195 401)	2 849
Wycena ujęta w innych dochodach całkowitych	(246 476)	(1 113 142)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, pochodne instrumenty zabezpieczające oraz zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej, razem	(1 003 109)	(1 572 774)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(2 635 600)	(8 984 356)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(193 772)	37 109
Wycena ujęta w innych dochodach całkowitych	142 686	-
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, razem	(2 686 686)	(8 947 247)
Papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody - zmiana wynikająca z sald bilansowych	1 550 750	(754 804)
Wycena ujęta w innych dochodach całkowitych	(54 926)	(1 175 553)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	224 438	(214 265)
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	1 720 262	(2 144 622)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(3 574 061)	(680 414)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	23 303	(73 131)
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	(3 550 758)	(753 545)
Inne aktywa (w tym przeznaczone do sprzedaży) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(335 470)	(196 469)
Inne zmiany	21 269	160 633
Zmiana stanu innych aktywów, razem	(314 201)	(35 836)
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(2 020 871)	(552 255)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	4 656	27 207
Różnice kursowe	(136 445)	(52 517)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	4 700	1 358 250
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	(2 147 960)	780 685
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	16 955 537	23 270 428
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(389 902)	13 479
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	16 565 635	23 283 907
Zobowiązania z tytułu leasingu - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 440	205 499
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	115 395	89 901
Wyłączenie zwiększenia zobowiązań z tytułu leasingu	(112 640)	(320 745)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu, razem	4 195	(25 345)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(2 134 925)	348 458
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	1 136	(7 699)
Różnice kursowe	(205 055)	(114 185)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	2 029 887	(289 289)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	(308 957)	(62 715)
Zmiana stanu innych zobowiązań (w tym przeznaczonych do sprzedaży) i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 137 696	386 348
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 12)	12 673	10 487
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 17)	4 295	8 282
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	59 832	39 219
Wyłączenie zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży	-	(7 425)
Wyłączenie zobowiązań z tytułu PGK	(36 919)	-
Zmiana stanu innych zobowiązań (w tym przeznaczonych do sprzedaży) i rezerw razem	1 177 577	436 911

Odsetki otrzymane i zapłacone wykazane w działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2022	2021
Odsetki otrzymane z tytułu:		
Należności od banków	928 066	105 139
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	6 551 654	2 850 922
Dłużnych papierów wartościowych	1 100 540	770 080
Instrumentów pochodnych	-	400 633
Pozostałe odsetki otrzymane	47 561	18 014
Przychody z tytułu odsetek otrzymanych, razem	8 627 821	4 144 788
Odsetki zapłacone z tytułu:		
Rozliczeń z bankami z tytułu przyjętych depozytów	(69 244)	(31 482)
Rozliczeń z klientami z tytułu przyjętych depozytów	(1 295 189)	(71 868)
Emisji papierów wartościowych	(125 460)	(80 189)
Instrumentów pochodnych	(824 189)	-
Pozostałe odsetki zapłacone	(72 700)	(42 461)
Koszty z tytułu odsetek zapłaconych, razem	(2 386 782)	(226 000)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W 2022 oraz 2021 roku przepływy środków z działalności inwestycyjnej dotyczyły głównie rozliczeń z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej dotyczyły głównie rozliczeń z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz rozliczeń długoterminowych kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Nota 29). Ponadto przepływy z działalności finansowej obejmowały rozliczenia z tytułu zobowiązań podporządkowanych.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu zobowiązań w ramach działalności finansowej.

	Stan na 01.01.2022	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2022
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	1 906 621	(4 700)	8 800	1 910 721
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 29)	953 996	(115 395)	116 835	955 436
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	6 683 623	(2 029 887)	(105 038)	4 548 698
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	2 624 456	(89 791)	206 056	2 740 721
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	12 168 696	(2 239 773)	226 653	10 155 576

	Stan na 01.01.2021	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2021
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	3 254 591	(1 363 406)	15 436	1 906 621
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 29)	748 497	(89 901)	295 400	953 996
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	6 335 165	289 289	59 169	6 683 623
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	2 578 327	(54 535)	100 664	2 624 456
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	12 916 580	(1 218 553)	470 669	12 168 696

W zmianie stanu nie związanej z przepływami środków pieniężnych ujęte zostały różnice kursowe oraz odsetki naliczone.

Całkowity wpływ środków pieniężnych z tytułu leasingów (w tym przepływ związany z krótkoterminowymi umowami leasingowymi, z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi oraz związany ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych, które są wykazywane w przepływach z działalności operacyjnej) wyniósł 117 724 tys. zł (w 2021 roku: 92 383 tys. zł).

43. Programy motywacyjne oparte na akcjach

Program motywacyjny z 2018 roku dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku

W dniu 7 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza, zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej i decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 9 maja 2018 roku, uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A.

Nowy program jest realizowany od 1 stycznia 2018 roku. Osobami uprawnionymi do udziału w programie są osoby zajmujące stanowiska zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Taker, określone jako Risk Taker I lub Risk Taker II, z wyłączeniem Risk Takers II – Członków Zarządu spółki mBank Hipoteczny S.A., w której realizowany jest inny program motywacyjny.

Risk Taker I oznacza Członka Zarządu Banku. Risk Taker II oznacza pracownika zajmującego stanowisko zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Takers, w tym również osobę sprawującą funkcję Członka Zarządu w podmiocie z Grupy mBanku.

Na warunkach określonych w Regulaminie i Polityce wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka mBanku (zwana dalej Polityką wynagradzania Risk Takers), Risk Takers będą mogli objąć nieodpłatnie warranty, a w wykonaniu praw z warrantów – akcje.

Bonus dla Risk Taker I

Rada Nadzorcza ustala wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy każdemu Członkowi Zarządu indywidualnie w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów w odniesieniu do okresu co najmniej 3 lat, przy czym jego wysokość zależy od wysokości puli bonusów. Pula bonusów stanowi sumę kwot bazowych obliczonych dla każdego Członka Zarządu. Kwota bazowa wyliczana jest jako krotność wynagrodzenia zasadniczego, która uzależniona jest od poziomu wyniku Economic Profit (EP), przy czym EP liczony jest za okres 3 lat zgodnie z zasadami określonymi w Polityce wynagradzania Risk Takers.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 40% bonusu i części odroczonej stanowiącej 60% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 5 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa jest wypłacana po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku.

Bonus dla Risk Taker II

Wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy ustala Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II będącego pracownikiem Banku lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker II będącego Członkiem Zarządu spółki z Grupy mBanku w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów z trzech ostatnich lat kalendarzowych, wynik Economic Profit Grupy mBanku oraz odpowiednio wynik linii biznesowej/spółki/jednostki organizacyjnej.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 60% bonusu i części odroczonej stanowiącej 40% bonusu. Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 3 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa wypłacana jest po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za dany rok kalendarzowy.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker II za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej całkowitego wynagrodzenia rocznego lub 200 tys. zł, bonus może zostać wypłacony w całości

w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej, na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku w odniesieniu do pracownika Banku lub Radę Nadzorczą spółki w odniesieniu do Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku.

Część odroczonego bonusu Risk Taker I oraz Risk Taker II podlega ocenie w zakresie ustalenia oraz wypłaty. Odpowiednio, Rada Nadzorcza mBanku w stosunku do Zarządu Banku, Zarząd Banku w odniesieniu do pracownika Banku lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku, może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy w przypadku gdy stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, Risk Taker miał bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy lub pozycję rynkową Banku/spółki/Grupy, naruszył przyjęte w Grupie zasady i normy, bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych, gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony lub zaistniała którakolwiek z przesłanek, o których mowa w art. 142, w szczególności ust. 2, ustawy Prawo Bankowe.

W przypadku zaistnienia zdarzeń o których mowa powyżej na etapie ustalania wysokości bonusu dla Risk Takers odpowiednio Rada Nadzorcza mBanku, Rada Nadzorcza spółki lub Zarząd mBanku może podjąć decyzję o nieprzyznaniu za dany rok kalendarzowy bonusu w całości lub jego redukcji.

Ponadto Risk Taker I oraz Risk Taker II może zostać zobowiązany na zasadach i w terminie określonym decyzją odpowiednio Rady Nadzorczej mBanku, Rady Nadzorczej spółki z Grupy lub Zarządu mBanku, do zwrotu bonusu przyznanego i wypłaconego za dany rok kalendarzowy (tj.: części nieodroczonej i wszystkich części odroczonej), w przypadku gdy naruszył przyjęte w Grupie mBanku zasady i normy, dopuścił się istotnego naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych wynikających ze świadomego, negatywnego działania na szkodę Grupy mBanku lub Spółki lub doprowadził do nałożenia przez organy nadzorcze na Bank lub spółkę sankcji finansowych na podstawie prawomocnej decyzji.

Decyzja o zaistnieniu wyżej opisanych zdarzeń może zostać podjęta do końca roku kalendarzowego, w którym nastąpi wypłata ostatniej transzy części odroczonej bonusu przyznanego za rok, w którym nastąpiło zdarzenie.

W przypadku uchwały Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. o wypłacie za dany rok dywidendy Risk Taker I oraz Risk Taker II, któremu został przyznany bonus w ramach części nieodroczonej lub odroczonej, jest uprawniony do otrzymania niezależnie od bonusu ekwiwalentu pieniężnego na zasadach określonych w Polityce wynagradzania Risk Takers w związku z odroczeniem części bonusu wypłacanej w warrantach subskrypcyjnych.

Premia w ramach wyżej opisanego Programu została przyznana dla Risk Takers I oraz Risk Takers II za 2018 i 2019 rok.

W dniu 17 grudnia 2020 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej podjęła decyzję o zmianie Polityki wynagradzania Risk Takers mając na uwadze dostosowanie zapisów Polityki do nowej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE oraz rekomendację Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zmiennych składników wynagrodzenia w bankach, zawartej w piśmie z dnia 17 kwietnia 2020 roku, dotyczącą oczekiwanych działań banków w odpowiedzi na wybuch pandemii COVID-19. W szczególności uzasadnionych przypadkach związanych ze zminimalizowaniem ryzyka związanego z utrzymaniem solidnej bazy kapitałowej Banku w celu zapewnienia możliwości skutecznego reagowania na sytuację gospodarczą kraju, np. związaną z pandemią COVID-19, począwszy od bonusu za 2020 rok Rada Nadzorcza w odniesieniu do Risk Taker I oraz Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II może podjąć uchwałę o wypłacie części lub całości transz gotówkowych (zarówno transzy nieodroczonej jak i transz odroczonej) w formie warrantów subskrypcyjnych.

Począwszy od bonusu przyznanego za 2021 rok, wydłużony został okres odraczania części gotówkowej jak i części wypłacanej w postaci warrantów subskrypcyjnych. Dla Risk Takers II, których stanowiska zostały zidentyfikowane jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla (dotyczy Dyrektorów Zarządzających oraz członków Zarządu spółek grupy mBanku), okres odraczania wydłużono z trzech do pięciu lat, dla pozostałych Risk Takers z trzech do czterech lat.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker II (nie dotyczy stanowisk Risk Takers II zidentyfikowanych jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla) za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej rocznego łącznego wynagrodzenia lub równowartości 50 tys. euro w złotych polskich (według wartości na dzień, w którym przyznano bonusu), bonus można wypłacić w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku.

Wynagrodzenie zmienne za 2020 i 2021 rok dla Risk Takers I przyznano w całości w warrantach subskrypcyjnych. W przypadku Risk Takers II wynagrodzenie zmienne za 2020 rok zostało w całości przyznane w warrantach subskrypcyjnych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie warrantów na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego z 2018 dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku.

	31.12.2022		31.12.2021	
	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	97 510		33 264	
Przyznane w danym okresie	32 203		79 297	
Umorzone w danym okresie	-		220	
Wykonane w danym okresie*	48 611	4	14 831	4
Wygasłe w danym okresie	-		-	
Występujące na koniec okresu	81 102		97 510	
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-		-	

*Średnia ważona cena akcji w roku 2022 wyniosła 292,44 zł (w 2021 roku: 345,14 zł).

Podsumowanie wpływu opisanych programów na sprawozdanie z sytuacji finansowej i rachunek zysków i strat Banku

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2022	31.12.2021
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	33 979	30 329
- wartość usług świadczonych przez pracowników	12 673	10 487
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(10 640)	(6 837)
Stan na koniec okresu	36 012	33 979

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w Nocie 12.

44. Transakcje z podmiotami powiązanymi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Bank świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, Członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

mBank S.A.

Sprawozdanie Finansowe

według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2022 rok

(w tys. zł)

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku.

	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki zależne mBanku		Commerzbank AG		Pozostałe spółki Grupy Commerzbank AG	
Stan na koniec okresu	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Sprawozdanie z sytuacji finansowej										
Aktywa	3 627	3 669	1 882	1 833	22 293 361	20 331 269	674 513	1 204 403	37	37
Zobowiązania	18 382	18 585	3 447	4 156	427 198	556 352	2 465 567	2 884 929	77 829	73 658
Rachunek zysków i strat										
Przychody z tytułu odsetek	175	52	103	41	1 050 717	189 072	65 212	33 504	28	138
Koszty z tytułu odsetek	(104)	(2)	(8)	-	(56 012)	(320)	(42 613)	(21 547)	(1 416)	(20)
Przychody z tytułu prowizji	38	56	89	9	21 634	20 784	4 991	6 101	176	258
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	(191 209)	(217 814)	-	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	14	15	21 426	12 804	3 846	3 522	-	-
Ogólne koszty administracyjne, amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	(5 769)	(4 522)	(11 408)	(5 192)	-	-
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane										
Zobowiązania udzielone	755	669	158	145	3 274 715	2 763 259	2 101 314	1 564 733	1 608	3 514
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	1 915 387	1 895 575	-	-

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby.

Pozycja Zobowiązania warunkowe udzielone obejmuje gwarancję udzieloną spółce zależnej mBank Hipoteczny S.A. w kwocie 468 130 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku: 565 211 tys. zł) zabezpieczającą ryzyko spłaty portfela kredytów udzielonych przez spółkę klientom sektora nieruchomości komercyjnych. Dodatkowo w aktywach wykazano również kaucję złożoną w związku z udzieloną gwarancją w tej samej kwocie.

Zarząd mBanku S.A.

Na koniec 2022 roku Zarząd mBanku S.A. pełnił funkcje w następującym składzie:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Andreas Böger – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
3. Krzysztof Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki,
4. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
5. Marek Lusztyn – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem,
6. Adam Pers – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

W 2022 roku nie nastąpiły żadne zmiany dotyczące składu Zarządu mBanku S.A.

Rada Nadzorcza mBanku S.A.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku skład Rady Nadzorczej mBanku S.A. przedstawia się następująco:

1. Agnieszka Słomka-Gołębiowska – Przewodnicząca
2. Bettina Orlopp – Wiceprzewodnicząca
3. Armin Barthel
4. Tomasz Bieske
5. Marcus Chromik
6. Mirosław Godlewski
7. Aleksandra Gren
8. Arno Walter

Zmiany składu Rady Nadzorczej

- W dniu 14 października 2022 roku Pan Arno Walter złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej z dniem 30 marca 2023 roku.
- W dniu 7 grudnia 2022 roku Pan Armin Barthel złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej z dniem 31 grudnia 2022 roku.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2022 roku i 2021 roku, wynagrodzeń byłych Członków Zarządu oraz wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Wynagrodzenie wypłacone w zł	2022	2021
Zarząd Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	11 970 427	11 892 665
Pozostałe korzyści	1 460 547	1 423 271
Bonus odroczony	780 000	1 278 316
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu Banku		
Pozostałe korzyści	1 710	3 210
Bonus odroczony	216 000	491 000
Odszkodowanie (zakaz konkurencji)	-	2 228 000
Rada Nadzorcza		
Wynagrodzenie zasadnicze	1 742 360	1 466 378

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2022 roku wyniosła 14 211 tys. zł (w 2021 roku: 14 594 tys. zł).

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać wynagrodzenie zmienne za rok 2022, które byłoby wypłacane począwszy od 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2022 Bank posiadał rezerwę na wypłatę gotówkową za rok 2022 dla Członków Zarządu, która wynosiła 2 178 tys. zł (na koniec 2021 roku: 2 313 tys. zł). Ostateczną decyzję na temat wysokości wynagrodzenia zmiennego podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku do dnia 1 marca 2023 roku.

W 2022 roku i w 2021 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2022 roku wyniosła 23 190 tys. zł (w 2021 roku: 21 796 tys. zł).

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzeń poszczególnych Członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak również skład Rady Nadzorczej oraz informacje o byłych Członkach Zarządu zostały przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w Rozdziale 13.7. „Zarząd i Rada Nadzorcza – skład, kompetencje i zasady działania”.

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2022 roku akcje Banku posiadało sześciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 27 884 sztuki, Pan Andreas Böger – 2 994 sztuki, Pan Krzysztof Dąbrowski – 2 240 sztuk, Pan Cezary Kocik – 1 392 sztuki, Pan Marek Lusztyn – 303 sztuki oraz Pan Adam Pers – 26 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku akcje Banku posiadało czterech Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 25 230 sztuk, Pan Andreas Böger – 1 646 sztuk, Pan Krzysztof Dąbrowski – 892 sztuki i Pan Cezary Kocik – 256 sztuk.

45. Przejęcie i zbycie

Sprzedaż spółki Tele-Tech Investment Sp. z o.o.

W dniu 15 lipca 2021 roku mBank S.A. podpisał warunkową umowę sprzedaży udziałów w spółce zależnej Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz obligacji wyemitowanych przez tę spółkę. Po spełnieniu warunków zawieszających, w dniu 19 lipca 2021 roku Bank sprzedał 100% udziałów w tej spółce oraz wszystkie posiadane przez Bank obligacje wyemitowane przez tę spółkę.

Likwidacja spółki mFinance France S.A.

W związku z substytucją zobowiązań z mFinance France S.A. (mFF) do mBanku począwszy od grudnia 2020 roku zaprzestano konsolidacji tej spółki. Proces substytucji zakończył się w październiku 2020 roku. W dniu 4 listopada 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie mFF podjęło uchwałę w sprawie rozpoczęcia procesu przedterminowego rozwiązania spółki i powołania likwidatora. Spółka została prawomocnie wykreślona z francuskiego rejestru przedsiębiorców w dniu 4 czerwca 2021 roku.

46. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach strategii zarządzania kapitałem Bank tworzy ramy i wytyczne dla efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Strategia zarządzania kapitałem w Banku opiera się na dwóch podstawowych filarach:

- dążenie do optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, zapewniających utrzymywanie współczynników kapitałowych powyżej kapitałowych celów strategicznych Banku (ustalonych powyżej minimalnych wymogów kapitałowych biorąc pod uwagę zaakceptowany apetyt na ryzyko) przy jednoczesnym zabezpieczeniu pokrycia kapitałem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności mBanku,
- efektywne wykorzystanie bazy kapitałowej gwarantujące osiągnięcie oczekiwanych stóp zwrotu, w tym zwrotu z kapitału regulacyjnego i kapitału własnego, i dzięki temu stworzenie stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach.

Powyższe filary zarządzania kapitałem pozwalają na rozwój biznesu przy jednoczesnym spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Pomiar adekwatności funduszy własnych, w tym m.in. kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego mBanku, odbywała się w oparciu o przepisy:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie CRR),
- Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do sprawozdań nadzorczych instytucji oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 680/2014 (Rozporządzenie ITS),
- Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) z późniejszymi zmianami,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1513) o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego.

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Ustawa), która transponuje przepisy

Dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego, na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank zobowiązany jest dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający (conservation buffer) w wysokości 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (31 grudnia 2021 roku: 2,5%).

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 2022 roku, zgodnie z artykułem 83 Ustawy, wyniósł 0% (na koniec 2021 roku: 0%). Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla Banku, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośne ekspozycje kredytowe Banku się znajdują, wyniósł na dzień 31 grudnia 2022 roku 12 p.b. (31 grudnia 2021 roku: 5 p.b.). Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji, gdzie wskaźniki bufora antycyklicznego wynosiły na koniec 2022 roku odpowiednio: 1,5% i 1,0% (na koniec 2021 roku odpowiednio: 0,5% i 1,0%).

W 2016 roku Bank otrzymał decyzję administracyjną KNF, zgodnie z którą Bank został uznany za inną instytucję o znaczeniu systemowym (O-SII). Na Bank został nałożony bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, który zgodnie z decyzją KNF z dnia 29 października 2020 roku wyniósł 0,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR. Bufor ten powinien być utrzymywany zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym. Określona w decyzji administracyjnej wartość bufora ma zastosowanie na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie bufora ryzyka systemowego. Rozporządzenie określa bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z wyjątkową sytuacją społeczno-gospodarczą, jaka powstała po pojawieniu się ogólnoświatowej pandemii COVID-19, wymóg ten został zniesiony poprzez uchylające Rozporządzenie Ministra Finansów, które obowiązuje od 19 marca 2020 roku i miało zastosowanie na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Ostatecznie wymóg połączonego bufora wyznaczony dla Banku na koniec 2022 roku wyniósł 3,12% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (na koniec 2021 roku: 3,05%).

Dodatkowo w wyniku przeprowadzonej przez Urząd KNF w 2022 roku oceny ryzyka w ramach procesu badania i oceny nadzorczej (BION), w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, Bank otrzymał indywidualne zalecenie, aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie jednostkowym w wysokości 2,03% na poziomie łącznego współczynnika kapitałowego oraz 1,52% na poziomie współczynnika kapitału Tier I (w 2021 roku odpowiednio: 2,45% oraz 1,83%). Dodatkowy wymóg kapitałowy wyznaczony przez KNF w 2022 roku obejmował także dodatkowe czynniki ryzyka związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi w obszarze ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Współczynniki kapitałowe znajdowały się w 2022 roku oraz w 2021 roku powyżej wymaganych wartości uwzględniających opisane wyżej składowe.

mBank	31.12.2022		31.12.2021	
Współczynnik kapitałowy	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	13,15%	19,37%	13,50%	19,01%
Współczynnik kapitału Tier 1 (Tier 1 ratio)	10,64%	16,42%	10,88%	16,23%

Jednostkowy wskaźnik dźwigni finansowej, liczony według przepisów Rozporządzenia CRR oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 roku zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, z uwzględnieniem przejściowej definicji kapitału Tier I, na koniec 2022 roku wyniósł 6,43% (na koniec 2021 roku: 6,53%).

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na fundusze własne składa się kapitał podstawowy Tier I, kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II, przy czym w Banku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I mBanku obejmuje:

- instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne,
- zyski zatrzymane,
- skumulowane inne całkowite dochody i pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- korekty regulacyjne.

Kapitał Tier II mBanku obejmuje instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne (zobowiązania podporządkowane o określonym terminie wymagalności oraz nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB w przypadku jej wystąpienia).

Fundusze własne mBanku na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosły 14 768 545 tys. zł, natomiast kapitał podstawowy Tier I Banku wyniósł 12 519 047 tys. zł (31 grudnia 2021 roku odpowiednio: 15 849 040 tys. zł oraz 13 529 356 tys. zł).

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, pozycji sekurytyzacyjnych, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,
- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji wobec banków komercyjnych.

Od 2021 roku mBank stosuje ograniczenia nadzorcze KNF (mnożniki) związane z zaleceniem po wdrożeniu Nowej Definicji Defaultu oraz nowego modelu LGD w zakresie portfela kredytów detalicznych w procesie kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego. Ograniczenia te zostały również uwzględnione w procesie kalkulacji łącznej kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na koniec 2022 roku i będą miały one zastosowanie aż do odwołania.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 76 253 472 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta stanowiła 65 951 615 tys. zł (31 grudnia 2021 roku odpowiednio: 83 376 287 tys. zł oraz 73 238 780 tys. zł).

Proces ICAAP i kapitał wewnętrzny

Wdrożony w Banku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) ma na celu utrzymanie zasobów kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności Banku.

Zasoby te są utrzymywane na bezpiecznym poziomie. Wartość funduszy własnych Banku w podejściu regulacyjnym kształtuje się powyżej wartości wymaganej w celu pokrycia całkowitego wymogu kapitałowego Banku wyznaczonego zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Podobnie w podejściu ekonomicznym zasoby kapitałowe w postaci potencjału pokrycia ryzyka, kształtują się powyżej wartości kapitału wewnętrznego oszacowanego dla Banku zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału

wewnętrznego oraz dokonywania przez Bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny Banku na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniósł 6 461 234 tys. zł (31 grudnia 2021 roku: 6 206 163 tys. zł).

ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	31.12.2022	31.12.2021
Kapitał podstawowy Tier I	12 519 047	13 529 356
Fundusze własne	14 768 545	15 849 040
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia, w tym:	65 951 615	73 238 780
- przy zastosowaniu metody standardowej	20 065 367	20 084 295
- przy zastosowaniu metody AIRB	44 321 331	53 149 683
- pozycje sekurytyzacyjne	1 560 845	-
- kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	4 072	4 803
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	791 154	1 111 589
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	9 234 453	8 656 577
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	276 250	369 340
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	76 253 472	83 376 287
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	16,4%	16,2%
Łączny współczynnik kapitałowy	19,4%	19,0%
Kapitał wewnętrzny	6 461 234	6 206 163

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2022	31.12.2021
Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	13 707 768	14 597 109
Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	3 604 519	3 593 878
Zyski zatrzymane, w tym:	2 612 589	2 098 481
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	2 098 482	2 098 481
- uznany zysk netto mBanku za I kwartał 2022 roku	514 107	-
Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	6 375 517	7 789 607
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 115 143	1 115 143
Kapitał podstawowy Tier I - korekty regulacyjne	(1 188 721)	(1 067 753)
Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	(66 439)	(65 845)
Wartości niematerialne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	(750 465)	(683 698)
Rezerwy odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu instrumentów finansowych, które nie zostały wycenione według wartości godziwej	695 611	495 965
Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	(57 476)	(60 879)
Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	(1 210 831)	(1 215 353)
Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami	(14 306)	(5 472)
Inne korekty regulacyjne	215 185	467 529
Kapitał podstawowy Tier I	12 519 047	13 529 356
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
Kapitał Tier I (kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	12 519 047	13 529 356
Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	2 249 498	2 319 684
Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	2 249 498	2 319 684
Kapitał Tier II - korekty regulacyjne	-	-
Kapitał Tier II	2 249 498	2 319 684
Łączny kapitał (kapitał Tier I + kapitał Tier II)	14 768 545	15 849 040

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na 31 grudnia 2021 mBank uwzględnił w kalkulacji funduszy własnych, współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni przepisy przejściowe dotyczące tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z pandemią COVID-19, zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 roku zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19 („przepisy przejściowe”).

Zaraportowane miary wyliczone z uwzględnieniem przepisów przejściowych oraz miary wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych przedstawiono w poniższej tabeli.

	31.12.2022		31.12.2021	
	Miary zaraportowane	Miary wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych	Miary zaraportowane	Miary wyliczone bez uwzględnienia przepisów przejściowych
Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	12 519 047	12 251 039	13 529 356	13 061 828
Kapitał Tier I (tys. zł)	12 519 047	12 251 039	13 529 356	13 061 828
Fundusze własne (tys. zł)	14 768 545	14 500 537	15 849 040	15 381 512
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (w %)	16,4	16,0	16,2	15,7
Współczynnik kapitału Tier I (w %)	16,4	16,0	16,2	15,7
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)	19,4	19,0	19,0	18,5
Wskaźnik dźwigni (w %)	6,43	6,29	6,53	6,32

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

■ Rezygnacja Członka Zarządu

W dniu 17 stycznia 2023 roku Pan Andreas Böger, Wiceprezes Zarządu ds. Finansów, złożył rezygnację z pełnionej funkcji z dniem 30 kwietnia 2023 roku. Powodem rezygnacji są plany objęcia przez Pana Andreasa Bögera funkcji Divisional Board Member Group Finance w Commerzbank AG.

■ Opinia Rzecznika Generalnego TSUE do sprawy związanej z kredytami hipotecznymi w CHF

W dniu 16 lutego 2023 roku została przedstawiona opinia Rzecznika Generalnego TSUE do sprawy C 520/21, przedmiotem której jest ustalenie, czy w przypadku unieważnienia umowy kredytowej strony, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, mogą domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub waloryzacji świadczenia.

W zakresie roszczenia konsumenta Rzecznik wskazał, że „do sądu odsyłającego należy ustalenie, w świetle jego prawa wewnętrznego, czy konsumenci mają prawo dochodzić tego rodzaju roszczeń, oraz, jeżeli tak jest, rozstrzygnięcie o ich zasadności”. Jeśli jednak sąd krajowy uzna, że prawo krajowe daje konsumentowi możliwość domagania się od banku także dodatkowych świadczeń, to Dyrektywa 93/13 nie stoi temu na przeszkodzie. Do sądu odsyłającego należy zatem ustalenie, w świetle jego prawa wewnętrznego, czy konsumenci mają prawo dochodzić tego rodzaju roszczeń, oraz, jeżeli tak jest, rozstrzygnięcie o ich zasadności. Sądy krajowe mogą również skorzystać z przysługującej im kompetencji do oddalenia takiego powództwa, gdy stanowi ono nadużycie prawa.

W zakresie roszczeń banku wobec konsumenta Rzecznik Generalny dostrzega wprawdzie również, że „do sądu krajowego należy zasadniczo ustalenie, w świetle prawa wewnętrznego, czy bank (...) może dochodzić od konsumenta roszczeń wykraczających poza zwrot przekazanego kapitału kredytu i zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie”, uważa jednak, że nawet jeśli prawo krajowe dopuszczałoby takie roszczenia, to Dyrektywa 93/13 je wyklucza, gdyż z jej ogólnej systematyki wynika, że bardziej niż do zagwarantowania równowagi umownej pomiędzy prawami i obowiązkami stron umowy zmierza ona raczej do unikania naruszenia równowagi pomiędzy tymi prawami i obowiązkami ze szkodą dla konsumentów. Ponadto bank nie może czerpać korzyści gospodarczych z sytuacji powstałej na skutek własnego bezprawnego działania, zaś sankcja kredytu darmowego stanowi zwykły skutek uznania umowy kredytu za nieważną z mocą wsteczną po wykreśleniu z niej nieuczciwych warunków.

Opinia Rzecznika nie jest wiążąca dla TSUE, również nie wiąże sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. TSUE może podzielić stanowisko Rzecznika Generalnego, ale może również wydać wyrok odmienny inaczej interpretując Dyrektywę 93/13. W szczególności może w ogóle nie wypowiedzieć się w przedmiocie roszczeń banku, ponieważ postępowanie zawisłe przed sądem krajowym dotyczy wyłącznie „wynagrodzenia”, jakie miałyby być należne konsumentowi.

W związku z opinią Rzecznika Bank dokonał ponownej analizy założeń modelu przyjętych na potrzeby sporządzenia na datę bilansową szacunku wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz programem ugód, szczegółowo opisanych w Nocie 34 niniejszego sprawozdania finansowego. W ocenie Banku na datę bilansową nie występuje konieczność zmiany przyjętych założeń szacunku. Bank będzie oczekiwał na wyrok TSUE w tym zakresie, który spodziewany jest w drugiej połowie 2023 roku oraz późniejszy rozwój polskiego orzecznictwa. Zapadłe w tej sprawie orzeczenie może mieć istotne znaczenie dla kształtowania się linii orzeczniczej w sprawach kredytów indeksowanych walutą obcą. Znajdzie także swoje odzwierciedlenie w parametrach takich jak rozkład oczekiwanych wyroków czy scenariuszy determinując zachowania kredytobiorców w kierunku zawierania ugód lub składania pozwów. Nie można wykluczyć, iż takie przyszłe zdarzenia będą mogły mieć istotny wpływ na wielkość szacunku wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi i mieszkaniowymi w CHF w przyszłości. Jeśli okresowy monitoring parametrów i założeń modelu wykaże potrzebę dokonania ich zmian, to zostaną one wprowadzone.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU MBANKU S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
28.02.2023	Cezary Stypułkowski	Prezes Zarządu	(podpisano elektronicznie)
28.02.2023	Andreas Böger	Wiceprezes Zarządu ds. Finansów	(podpisano elektronicznie)
28.02.2023	Krzysztof Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki	(podpisano elektronicznie)
28.02.2023	Cezary Kocik	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej	(podpisano elektronicznie)
28.02.2023	Marek Lusztyn	Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem	(podpisano elektronicznie)
28.02.2023	Adam Pers	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	(podpisano elektronicznie)